

IESNIEGUMS

Studiju virziena "Viesnīcu un restorānu serviss, tūrisma un atpūtas organizācija" novērtēšana

Studiju virziens	<i>Viesnīcu un restorānu serviss, tūrisma un atpūtas organizācija</i>
Augstākās izglītības iestāde	<i>Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "BALTIJAS STARPTAUTISKĀ AKADĒMIJA"</i>
Reģistrācijas kods	<i>3394800009</i>
Juridiskā adrese	<i>LOMONOSOVA IELA 4, LATGALES PRIEKŠPILSĒTA, RĪGA, LV-1003</i>
Tālrunis	<i>67100626</i>
E-pasts	<i>info@bsa.edu.lv</i>

Pašnovērtējuma ziņojums

Studiju virziens "Viesnīcu un restorānu serviss, tūrisma un atpūtas organizācija"

Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "BALTIJAS STARPTAUTISKĀ AKADĒMIJA"

Pašnovērtējuma ziņojums	2
Studiju virziena informācija	4
1. Informācija par augstskolu/ koledžu	4
2.1. Studiju virziena pārvaldība	15
2.2. Iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas efektivitāte	33
2.3. Studiju virziena resursi un nodrošinājums	47
2.4. Zinātniskā pētniecība un mākslinieciskā jaunrade	72
2.5. Sadarbība un internacionalizācija	85
2.6. Iepriekšējās novērtēšanas procedūrās saņemto rekomendāciju ieviešana	95
Pielikumi	98
Citi pielikumi	100
Tūrisma un viesmīlības vadība (42812)	102
Studiju programmas informācija	105
3.1. Studiju programmas raksturojošie rādītāji	105
3.2. Studiju saturs un īstenošana	123
3.3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums	134
3.4. Mācībspēki	138
Pielikumi	145
Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā (47812)	146
Studiju programmas informācija	150
3.1. Studiju programmas raksturojošie rādītāji	150
3.2. Studiju saturs un īstenošana	165
3.3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums	183
3.4. Mācībspēki	187
Pielikumi	194

1. Informācija par augstskolu/ koledžu

1.1. Pamatinformācija par augstskolu/ koledžu un tās stratēģiskajiem attīstības virzieniem.

Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Baltijas Starptautiskā akadēmija" (turpmāk BSA) dibināta 1992. gada kā Baltijas Starptautiskā akadēmiju (turpmāk tekstā - BSA).

Sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Baltijas Starptautiskā akadēmija” reģistrēta komercreģistrā (Pielikums Nr.1), izglītības iestāžu reģistrā (Pielikums Nr.2) un zinātnisko institūciju reģistrā (Pielikums Nr.3), ir akreditēta augstākās izglītības iestāde (Pielikums Nr.4), kas nodrošina augstāko izglītību, pamatojoties uz Latvijas Republikas Satversmi, Izglītības likumu, Augstskolu likumu, likumu "Par zinātnisko darbību", citiem tiesību aktiem un augstskolas Satversmi, kurā noteikti akadēmijas darbības mērķi, uzdevumi un pamatprincipi, kā arī kompetences un darbības formas.

Baltijas Starptautiskā akadēmija ir Latvijas augstākās izglītības telpā funkcionējoša augstākās izglītības iestāde, kas balstoties uz augstskolas prestižu Latvijas sabiedrībā, augsti kvalificētu personālu, modernām tehnoloģijām un attīstīto materiāli-tehnisko bāzi, nodrošina radoši domājošu cilvēku ilgtspējīgu izglītošanu.

2014./2015. akadēmiskajā gadā Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Baltijas Psiholoģijas un menedžmenta augstskola", Uzņēmuma reģistra. reģ.Nr. 40003261174, tika reorganizēta, pamatojoties uz LR Uzņēmuma reģistra 2015. gada 15. janvāra lēmumu Nr. 6-12/4928, "Par reorganizācijas ierakstīšanu komercreģistrā". Reorganizācijas procesa rezultātā Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Baltijas Psiholoģijas un menedžmenta augstskola" (BPMA) tika reorganizēta un apvienota, pievienojot Sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "Baltijas Starptautiskā akadēmija". Pirms apvienošanās abas augstskolas rūpīgi izvērtēja savu stratēģisko specializāciju, kā arī izveidoja detalizētu apvienošanās plānu un izvērtēja apvienošanās vērtību.

Reorganizācijas rezultātā tika izveidota spēcīga, kvalitatīvāka un modernāka infrastruktūra, akadēmiskie resursi, stiprināta iekšējā pārvaldība un resursu vadība, kā arī apvienoja un papildināja īstenojamās studiju virzienus un studiju programmas.

Tabula 1.1.1.

BSA studiju virzienu dinamika 2013.-2023. gadam (skaits)

Akadēmiskais gads	Studiju virzienu skaits
2022./2023. akad. gads	9
2014./2015. akad. gads	11
2013./2014. akad. gads	9

BSA nodrošina augstāko izglītību četros studiju līmeņos 2022./2023. akadēmiskajā gadā.

Tabula 1.1.2.

Studiju programmu skaits līmeņos 2022./2023. akad.gadā.

EKI līmenis	Studiju programmu veids	Programmu skaits

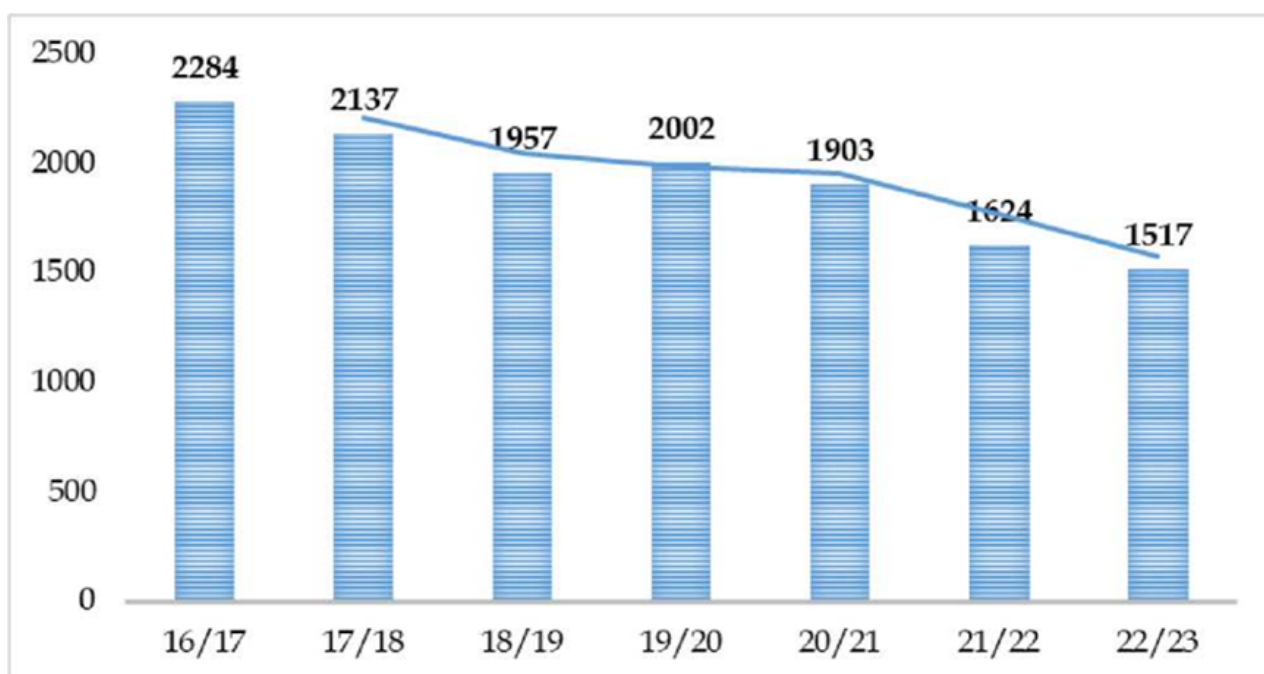
8. līmenis	Doktora studiju programmas	2
7. līmenis	Maģistra (otrā cikla) studiju programmas	9
6. līmenis	Bakalaura (pirmā cikla) studiju programma	10
5. līmenis	Pirmā līmeņa (īsā cikla) studiju programma	2

BSA uz 2023. gada septembrī akreditēto studiju virzienu un programmu saraksts (pielikums Nr.5) īsteno 9 studiju virzienus un 23 studiju programmas.

BSA vadība, administrācija, filiāļu vadītāji, kā arī studiju virzienu vadītāji un studiju programmu vadītāji analizē studentu skaita dinamiku, lai sekmētu studiju virzienu tālāko attīstību. Analizēti tiek arī kopīgās Latvijas augstākās izglītības attīstības un pilnveides tendences.

Tabula 1.1.3.

Studentu skaita dinamika 2016. līdz 2023.

Tabula 1.1.4.

Studentu skaita dinamika studiju vietās 2016./2017. līdz 2022./2023.

	16/17	17/18	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23
Daugavpils (DA)	275	292	251	253	310	259	240
Jēkabpils (JK)	108	111	104	117	111	56	18
Liepāja (LI)	101	94	71	83	78	80	85
Rēzekne (RE)	74	60	48	49	38	4	3

Rīga (RI)	1522	1400	1335	1332	1226	1176	1150
Smiltene (SM)	30	31	19	24	19	1	0
Ventspils (VE)	34	28	22	22	17	0	0
Jelgava (JL)	140	121	107	122	104	50	18
Kopā	2284	2137	1957	2002	1903	1624	1517

Studentu skaits Rīgā (RI), Jelgavā (JL), Jēkabpilī (JK), Daugavpilī (DA), Rēzeknē (RE), Smiltēnē (SM), Liepājā (LI) un Ventspilī (VE). BSA no 2016./2017. akad.gada līdz 2022./2023. akad.gadam ir vērojams studentu skaita samazinājums, kas ir akadēmijā kopumā.

Tabula 1.1.5.

Studentu skaita dinamika studiju virzienos 2016./2017. līdz 2022./2023.

Studiju virziens	16/17	17/18	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23
Tiesību zinātne	596	586	491	507	452	297	298
Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība	362	355	323	359	347	308	242
Ekonomika	169	152	147	148	137	108	99
Mākslas	209	180	141	141	135	117	110
Viesnīcu un restorānu serviss, tūrisma un atpūtas organizācija	255	211	216	198	196	188	142
Tulkošana	90	64	49	49	42	38	39
Socioloģija, politoloģija un antropoloģija	16	17	13	14	24	37	38
Psiholoģija	200	224	222	225	236	266	289
Sociālā labklājība	307	271	291	297	299	259	260

Sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Baltijas Starptautiskā akadēmijas" pamatdarbības veidi saskaņā ar saimniecisko darbību statistiskā klasifikācija NACE klasifikatoru.

Tabula 1.1.6.

Pamatdarbības veidi

Augstākā izglītība, kas nav akadēmiskā	NACE kods 85.41
Akadēmiskā augstākā izglītība	NACE kods 85.42
Mazumtirdzniecība nespecializētajos veikalos	NACE kods 47.19
Nekustamā īpašuma izīrēšana	NACE kods 68.20

Privāto augstskolu finanšu resursus veido privātie līdzekļi, kā arī citi ienākumi, ko akadēmija gūst, veicot darbību.

Tabula 1.1.7.

BSA finanšu resursu pārvaldība atbilstoši Augstskolu likumam

„Augstskolu likums” 77. pants Augstskolu finanšu resursi	BSA finanšu resursi
Augstskolas finansē to dibinātāji	BSA finansē dibinātāji: Staņislavs Buka, Valerijs Ņikiforovs, Inta Buka, Ņikita Ņikiforovs
Augstskolas dibinātājs nodrošina augstskolas nepārtrauktai darbībai, arī dibinātāja noteikto uzdevumu veikšanai, nepieciešamos finanšu līdzekļus un to izlietošanas kontroli	BSA dibinātājs nodrošina akadēmijas nepārtrauktu darbību, arī dibinātāja noteikto uzdevumu veikšanai, nepieciešamos finanšu līdzekļus un to izlietošanas kontroli
Augstskolu finanšu resursus veido pamatbudžeta līdzekļi, kā arī citi ienākumi, ko augstskolas gūst, veicot darbību savās satversmēs noteikto mērķu realizācijai	BSA finanšu resursus veido pamatbudžeta līdzekļi, kā arī citi ienākumi, ko akadēmija gūst, veicot darbību savās BSA satversmēs noteikto mērķu realizācijai
Augstskolai ir tiesības saņemt un izmantot banku, citu kredītiestāžu, kā arī organizāciju un fizisko personu ziedojumus un dāvinājumus	BSA izmanto likumā noteiktās tiesības saņemt un izmantot banku, citu kredītiestāžu, kā arī organizāciju un fizisko personu ziedojumus un dāvinājumus
Augstskolai ir tiesības saņemt un izmantot banku un citu kredītiestāžu kredītus	BSA savas darbības laikā nav izmantojusi banku un kredītiestāžu kredītus. BSA izmanto studiju un studējošo kredītēšanas iespējas
Augstskolas finanšu resursu struktūru nosaka augstskolas senāts	Akadēmijas finanšu resursu struktūru nosaka BSA Senāts
Par budžeta izpildi rektors sniedz ikgadēju pārskatu senātam, augstskolas dibinātājam	Akadēmijas finanšu resursu struktūru nosaka BSA Senāts

BSA ir vienots budžets. Budžeta veidošanas principus un kopējo finansējuma sadalījumu akadēmijas funkciju veikšanai nosaka BSA dibinātāji un apstiprina BSA Senāts. Par budžeta izpildi rektors sniedz ikgadēju pārskatu senātam un akadēmijas dibinātājiem.

BSA budžets tiek veidots dialogā starp dibinātājiem un BSA vadību. Par budžeta un tajā plānoto uzdevumu izpildi attiecīgie administrācijas pārstāvji ir personiski atbildīgi. BSA Studējošo pašpārvalde tiek finansēta no centralizētajiem līdzekļiem atbilstoši Augstskolu likuma 53. pantam un iekļauj gan 1/200 daļu.

Akadēmija ir institūcija, kas gan īsteno akadēmiskas un profesionālas studiju programmas, gan nodarbojas ar zinātnei un pētniecību, tādēļ augstākās izglītības finanses veido ne vien studiju finansējums, bet arī ieņēmumi zinātnei (Pielikums Nr.7 BSA izdevumi zinātnei).

Proporcionāli ieņēmumiem tiek plānoti izdevumi. BSA budžeta prioritātes akadēmiskās pamatdarbības jomā ir:

- atbalsts studiju programmu attīstībai un struktūras optimizēšanai, šiem procesiem nepieciešamās infrastruktūras izveide;
- maģistrantūras un doktorantūras studiju efektivitātes paaugstināšana;

- akadēmiskā personāla atbalsts un atjaunināšana (apmācība magistrantūrā un doktorantūrā);
- zinātnisko pētījumu atbalsts. (Pielikums Nr.7 BSA izdevumi zinātnei).

BSA katru gadu saņem zvērināta revidenta finansiālo pārskatu, kas apliecina akadēmijas finansiālā stāvokļa stabilitāti, kas tiek raksturots ar augstiem finanšu rādītājiem. SIA "Baltijas Starptautiskā akadēmija" valde statūtu noteiktajā kārtībā peļņas daļu izmanto materiāltehniskā nodrošinājuma attīstībai.

Pamatojoties uz "Augstskolu likuma" 3. panta. Augstskolu tipi un stratēģiskā specializācija BSA valde 2021. gada 24. augustā pieņēma lēmumu, ka SIA "Baltijas Starptautiskā akadēmija" atbilst: **lietišķo zinātņu augstskola.**

SIA "Baltijas Starptautiskā akadēmija" dibinātāju sapulcē 2022. gada 27. aprīlī noteikt SIA "Baltijas Starptautiskās akadēmijas" sākotnējo stratēģisko specializāciju, kurā BSA specializējas akadēmiskajā un zinātniskajā darbā nozaru grupu "Sociālas zinātnes", tajā, iekļaujot BSA īstenojamās studiju virzienus "Viesnīcu un restorānu serviss, tūrisma un atpūtas organizācija" un "Sociālā labklājība". Stratēģiskā specializācija kalpo par pamatu augstskolas stratēģiskās attīstības plānošanai, nosakot primāri attīstāmās zinātnes nozares un studiju virzienus. Apstiprināta SIA Baltijas Starptautiskā akadēmija 2022. gada 30. maijā dibinātāju kopsapulcē Lietišķo zinātņu augstskolas "Baltijas Starptautiskā akadēmija" Satversme.

BSA misija: nodrošināt augsti kvalificētu, konkurētspējīgu, uz nepārtrauktu pašpilnveidi, ilgtermiņa un ilgspējīgu sabiedrības, Latvijas un pasaules tautsaimniecības attīstību vērstu speciālistu sagatavošanu, sniedzot kvalitatīvu, starptautiski atzītu augstāko izglītību un izglītības pakalpojumus, kas balstīti uz integrāciju ar Latvijas un pasaules ekonomiskajām un izglītības kopienām, zinātni un pētniecību.

BSA darbības mērķi, uzdevumi, pamatvirzieni un pamatprincipi.

BSA darbības galvenais **mērķis:**

1. nodrošināt studējošajiem Latvijas un starptautiskajā darba tirgū konkurētspējīgu augstāko izglītību un kvalifikāciju atbilstoši mūsdienu starptautiskajām prasībām, attīstīt studiju un mūžizglītības programmas, attīstīt zinātni un sekmēt izglītības procesā iesaistīto personu izaugsmei.
2. veikt lietišķos pētījumus, nodrošināt zināšanu pārnesi attiecīgās tautsaimniecības nozarēs.

BSA **uzdevumi:**

1. nodrošināt akadēmiskā personāla un studējošo akadēmisko brīvību;
2. izstrādāt un īstenot bakalaura, maģistra un doktora studiju programmas, mūžizglītības programmas;
3. nodrošināt studiju un zinātniski pētnieciska darba nedalāmību ar inovācijām un mūžizglītības procesiem, sadarbojoties ar attiecīgām tautsaimniecības nozaru uzņēmumiem un organizācijām;
4. izkopt un attīstīt zinātni, mākslu un valsts valodu.
5. īstenot savu iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmu.
6. informēt sabiedrību un piedāvāt tai iegūtās zinātniskās, mākslinieciskās un profesionālās atziņas, metodes un pētījumu rezultātus.

BSA galvenie darbības **pamatvirzieni:**

1. studiju programmu īstenošana bakalaura, maģistra un doktora grāda, profesionālās kvalifikācijas I un II līmeņa vai profesionālās kvalifikācijas un profesionālā grāda iegūšanai;
2. zinātniski pētnieciskais darbs, kas ietver zinātni, pētniecību, zināšanu pārnesi, inovācijas,

- sadarbību ar attiecīgām tautsaimniecības nozaru uzņēmumiem un organizācijām;
3. zinātnisko, kultūras un sporta pasākumu organizēšana;
  4. jaunatnes sociālās un radošās aktivitātes stimulēšana;
  5. starptautisko sakaru un sadarbības attīstība izglītības, zinātnes un kultūras jomā.

APSTIPRINĀTA 2022.gada 24.augustā BSA Senāta sēdē protokols Nr.154 [Baltijas Starptautiskās akadēmijas darbības un attīstības stratēģija 2022. - 2025.g.](#)

Baltijas Starptautiskās akadēmijas misija: Baltijas Starptautiskā akadēmija ir mūsdienīga augstākās izglītības mācību iestāde, kurā galvenā vērtība ir cilvēks un kura nodrošina pētniecībā balstītu, kvalitatīvu augstāko izglītību. BSA tiecas nodrošināt Latvijas tautsaimniecībai un sabiedrībai starptautiski konkurētspējīgu augstas kvalitātes zinātnisko pētniecību, augstāko izglītību, tehnoloģiju pārnesi un inovāciju.

Līdz 2025. gadam BSA paredzēts veikt sagatavošanās darbus, lai atbilstu lietišķo zinātņu universitātes statusam arī Latvijas likumdošanas izpratnē.

BSA mērķi 2025. gadam.

Lai sasniegtu definēto virsmērķi un nākotnes vīziju, BSA izvirza savstarpēji saistītus un sinerģiskus mērķus:

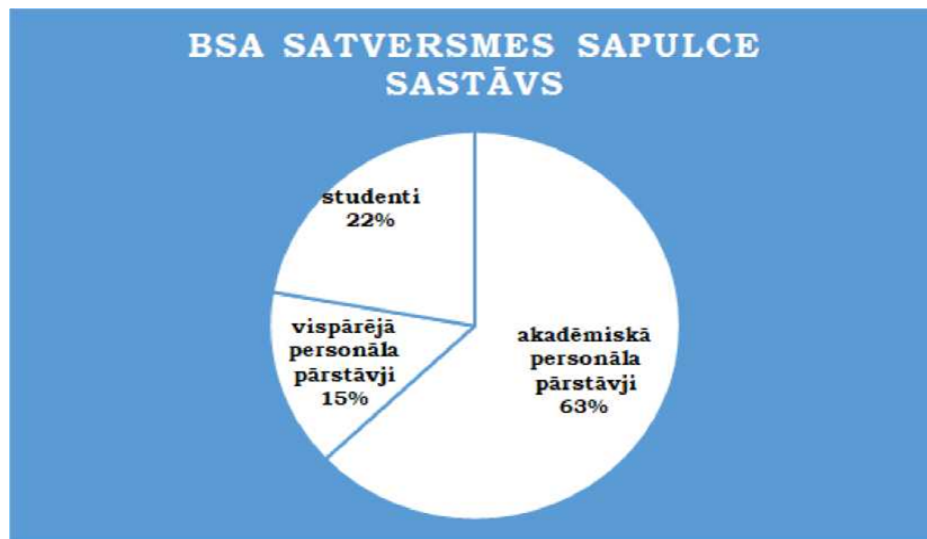
1. mērķis: Konkurētspējīgu studiju virzienu attīstība, paaugstinot studiju kvalitāti atbilstoši Latvijas valsts, reģionu un pilsētu vajadzībām un darba tirgus prognozēm.
2. mērķis: Zinātnes un pētniecības integrācija visos studiju virzienos un zinātnes izcilības un starptautiskās konkurētspējas nodrošināšana prioritārajās pētniecības jomās: iesaistīšanās starptautiskos projektos, studējošo un docētāju mobilitātes, zinātniskās darbības veicināšanai, doktorantūras tālāka attīstība.
3. mērķis: Mūžizglītības nozīmes izglītībā nostiprināšana un piedāvājuma nodrošināšana atbilstoši valsts un reģionu iedzīvotāju vajadzībām, darba tirgus pieprasījuma monitorings, izglītības iestāžu sadarbība mūžizglītības programmu piedāvājumā.
4. mērķis: Sadarbība ar ieinteresētajām pusēm, nacionāla un reģionāla līmeņa sadarbības stiprināšana, sadarbība ar uzņēmējiem kā absolventu nākamajiem darba devējiem, sadarbības nodrošināšana ar citām Latvijas augstskolām, zinātnes centriem.
5. mērķis: BSA starptautiskās darbības dimensijas stabilizēšana un paplašināšana visas darbības jomās: atbilstošu piedāvājumu veidošana ārvalstu studējošo piesaistei, viesprofesoru un viespētnieku piesaiste, iesaiste starptautiskajās organizācijās, sadarbība ar ārvalstu augstskolām, zinātniskajiem institūtiem, uzņēmumiem, iesaiste starptautisku projektu realizēšanā.
6. mērķis: Cilvēkresursu attīstība BSA, lai nodrošinātu akadēmiskā un administratīvā personāla kvalitātes celšanu, palielinot personāla ar doktora grādu skaitu, veicinot pieredzes nodošanu jaunajiem zinātniekiem, attīstot doktorantūru.
7. mērķis: BSA kapacitātes palielināšana un finansiālās efektivitātes nodrošināšana, pilnveidojot resursu vadību, ieviešot rezultātu pārvaldīšanu, attīstot BSA infrastruktūru.

1.2. Augstskolas/ koledžas pārvaldības struktūras, galveno lēmumu pieņemšanā iesaistīto institūciju, to sastāva (procentuāli pēc piederības, piemēram, akadēmiskais personāls, administrācijas pārstāvji, studējošie) un šo institūciju pilnvaru raksturojums.

BSA darbību reglamentē likums "[Baltijas Starptautiskās akadēmijas Satversmi](#)", [Augstskolu](#)

likums un citi ārējie un [iekšējie normatīvie dokumenti](#). BSA lēmēj institūcijas: Satversmes sapulce, Senāts, rektors. Minētajos normatīvajos dokumentos ir noteiktas katras institūcijas pilnvaras un pienākumi.

BSA Satversmes sapulce 27 locekļi, kas sastāv 17 akadēmiskā personāla pārstāvji, 4 vispārējā personāla pārstāvji un 6 studenti.

BSA Senāta sastāvā ir 20 senatori, no kuriem 15 ir akadēmiskā personāla, 4 studenti un 1 vispārējā augstskolas personāla pārstāvis.

Studentu parlaments BSA nodrošina demokrātijas principu īstenošanu akadēmijas pārvaldē. Studentu parlaments darbojas kā tilts starp studentiem un akadēmijas administrāciju. BSA studentu parlamenta sastāvu veido dažādu studiju programmu studenti, kas organizē akadēmijas aktivitātes un studentu dzīvi, kā arī pārstāv studējošo intereses studiju programmu un studiju virzienu padomēs, kā arī izvirza pārstāvjus BSA lēmēj institūcijās.

Baltijas Starptautiskās akadēmijas organizatoriskajā struktūrshēmā notiek regulāra organizatorisko procesu pilnveide:

- samazinot struktūrvienību fragmentāciju un funkciju un amatu pārklāšanos, stiprinot to profilēšanos, finansiālo stabilitāti un autonomiju; nodrošināt koleģiālo pārvaldības institūciju un personiskās atbildības līdzsvarošanu;
- palielinot pārvaldības procesu efektivitāti un produktivitāti, pārskatāmību un caurspīdīgumu, kā arī ārējo ieinteresēto pušu mērķtiecīga iesaiste dažādu institucionālo līmeņu pārvaldībā ar

skaidri

- noteiktām funkcijām, pienākumiem un tiesībām;
- sekmējot, akadēmijas pamatuzdevumu (studiju procesa nodrošināšana un pētniecība) līdzsvarotu izpildi, tajā skaitā studiju vietu pakalpojumu izmaksu novērtēšana.

1.3. Kvalitātes politikas īstenošanas mehānisma raksturojums un procedūras augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanai. Kvalitātes nodrošināšanas sistēmas izstrādē un pilnveidē iesaistīto pušu un to lomas raksturojums.

Baltijas Starptautiskās akadēmijas Studiju kvalitātes nodrošināšanas sistēma ir izstrādāta atbilstoši Eiropas izcilības modeli (EIM) un Eiropas asociācijas kvalitātes nodrošināšanai augstākajā izglītībā dokumentā Standarti un vadlīnijas kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā 1.daļas Eiropas standarti un vadlīnijas iekšējai kvalitātes nodrošināšanai augstākās izglītības iestādēs iestrādātajām prasībām un aktualizēta (ESG-2015).

Studiju kvalitātes nodrošināšanas sistēmas veidošana ir BSA visu struktūrvienību un profesionālās rīcības hierarhijas saskaņota sakārtošana, kurā iesaistās viss akadēmijas personāls. Studiju kvalitātes nodrošināšanas sistēmas pilnveidošanas process ir nepārtraukts. Studiju kvalitātes nodrošināšanas sistēmā ir iekļauta kvalitātes politika, kuras izvirzītos mērķus īsteno visas struktūrvienības, to darbības kvalitāti pārbauga hierarhiski izveidotā pārvaldības sistēma (skatīt BSA organizatoriskā struktūrhēma https://bsa.edu.lv/wp-content/docs/BSAstruktura_2020_LV.pdf). Struktūrvienību darbības rezultātus analizē, izvērtē un pieņem lēmumus par darbības pilnveidi BSA Senāts.

BSA studiju kvalitātes nodrošināšanas sistēma tiek īsteno, balstoties uz **Lielbritānijas standartu Investors in Excellence**. Studiju kvalitātes nodrošināšanas sistēmā tiek izvērtēt ieguldījumi, procesi un rezultāti. Galvenajiem kritērijiem: līderība (vadība, administrācija), cilvēki (studenti, absolventi, akadēmiskais personāls, zinātnieki, vispārējais personāls), stratēģija un plānošana (BSA, struktūrvienību, studiju virzienu, studiju programmu), partnerība un resursi (prakses vadītāji, darba devēji, infrastruktūra, e-vide), cilvēku rezultāti (studentu sasniegumi, akadēmiskā personāla, zinātnieku u.c.), iedzīvotāju/klientu rezultāti, sabiedrības rezultāti un galvenie darbības rezultāti. Akadēmija izmanto pašnovērtējuma modeli, apkopo "pierādījumus" - aptauju datus (studentu, absolventu, akadēmiskais personāls, struktūrvienību, prakses vadītāji, darba devēji), finansiālos rādītājus, mērījumus un citu informāciju, kas tiek apspoguļoti pārskatos un pašnovērtējuma ziņojumos.

Studiju kvalitātes vadītāju apstiprina BSA Senāts. Studiju kvalitātes vadītājs sadarbībā ar struktūrvienību vadītājiem identificē un dokumentē procesus. Lai nodrošinātu akadēmijas darbības kvalitāti, vadība ir veikusi virkni pasākumus, sekmējusi akadēmijas kopīgas kvalitātes politikas izstrādi, kā arī būtiskāku atsevišķu procesu politikas un mērķu izstrādi.

Ir izstrādātas un atbilstoši apstiprinātas:

- **Kvalitātes politika;**
- **Privātuma politika;**
- **Personāla politika;**
- **Internacionalizācijas politika.**

Studiju virzienu padomēs sastāvā ir studiju programmu vadītāji, akadēmiskais personāls, vispārējais personāls, studenti un stratēģiskie partneri - "pārmaiņu aģenti" (prakses vadītāji, darba devēji,

nozares speciālisti). Studiju virziena padome izstrādā attiecīgā studiju virziena studiju programmu/as, veic virziena studiju programmu izvērtēšanu un īstenošanas analīzi, analizē studējošo mācību sasniegumus, analizē studiju virzienā iesaistītā akadēmiskā personāla darba kvalitāti/sniegumu, kā arī veicina zinātniskā darba integrāciju studiju programmās. Studiju programmu pilnveidei ņem vērā studiju virziena ikgadējo pašvērtējumu un akreditācijas ekspertu rekomendācijas.

1.4. Aizpildīt tabulu par augstskolas/ koledžas iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas atbilstību Augstskolu likuma 5. punkta 2(1) daļā norādītajam, sniedzot pamatojumu, t.sk. iespējams norādīt uz atbilstošo pašnovērtējuma ziņojuma nodaļu, kurā sniegts pamatojums.

1	Iedibināta politika un procedūras augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanai	Izstrādāta un ar BSA Senāta 07.10.2020. sēdes lēmumu, apstiprināta Baltijas Starptautiskās akadēmijas Studiju kvalitātes nodrošināšanas sistēma (SKNS) (https://bsa.edu.lv/docs/nolikums/BSA_Studiju_kval_nodros_sist_lv.pdf) ir izstrādāta atbilstoši Eiropas asociācijas kvalitātes nodrošināšanai augstākajā izglītībā dokumentā Standarti un vadlīnijas kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā 1.daļas Eiropas standarti un vadlīnijas iekšējai kvalitātes nodrošināšanai augstākās izglītības iestādēs iestrādātajām prasībām. Tā tiek uzturēta un attīstīta atbilstoši Lielbritānijas standartam Investors in Excellence, kas ir balstīts uz sabiedrības, akadēmijas personāla interešu izzināšanu un ievērošanu, partnerattiecībām, uz izpratni par kvalitātes pilnveidošanu, personāla izglītošanu un iesaistišanu kvalitātes pilnveidošanas procesos BSA mērķu sasniegšanai. Lielbritānijas standartam Investors in Excellence, modeļa ieviešana, nodrošina iespēju BSA izglītības kvalitātes sistēmas darbības sistemātiskai pašnovērtēšanai, iegūstot informāciju gan par neatbilstībām, gan par akadēmijas būtiski uzlabojamajām darbībām. SKNS ir dokuments, kurais tiek aprakstīts BSA kvalitātes politika un mērķi, akadēmijas kvalitātes sistēma. SKNS ir iekļautas kvalitātes sistēmas procedūras, vai atsaucas uz tām un noteikta kvalitātes sistēmā lietojamās dokumentācijas struktūra. Akadēmija kvalitātes vadību īsteno, piemērojot Investors in Excellence modeli, kas balstīts uz klienta (studējošo) interešu izzināšanu un ievērošanu, partnerattiecībām ar studējošajiem, uz izpratni par kvalitātes pilnveidošanu, darbinieku izglītošanu un iesaistišanu pilnveidošanās procesos, procesu vadību, balstoties uz faktiem, inovācijām, akadēmijas personāla (darbinieki, studējošie) interešu ievērošanu un konkrētu mērķu sasniegšanu. Kvalitātes vadību nodrošina atbildīgā persona, ko BSA Senāts apstiprina kvalitātes vadītāju, kurš ir atbildīgs par kvalitātes īstenošanu. Kvalitātes vadītājs sadarībā ar struktūrvienību vadītājiem identificē un dokumentē procesus.

2 .	Izstrādāts mehānisms augstskolas/ koledžas studiju programmu veidošanai, iekšējai apstiprināšanai, to darbības uzraudzīšanai un periodiskai pārbaudei	Izstrādāts un apstiprināts BSA Senātā, Studiju programmu izstrādāšanas, apstiprināšanas un grozījumi noteikumi Baltijas Starptautiskajā akadēmijā. https://bsa.edu.lv/docs/nolikums/Studiju_programmu_izstrade_09072020.pdf Nolikums reglamentē studiju programmu izstrādes un apstiprināšanas kārtību, studiju programmu struktūras, satura un pārvaldības principus profesionālajās bakalaura, profesionālajās un akadēmiskajās maģistra studijās. Studiju programmas apguves rezultātā profesionālās kvalifikācijas iegūšanas prasības. Doktora studiju programmu īstenošanu reglamentē BSA studiju nolikums, apstiprināts BSA Senātā. Ņemot vērā Ministru kabineta 11.12.2018. apstiprināto noteikumu Nr. 793 Augstskolu, koledžu un studiju virzienu akreditācijas noteikumi prasības, BSA par katru akreditēto studiju virzienu gatavo pašnovērtējuma ziņojumu, kuru katru akadēmisko gadu aktualizē, veicot tajā nepieciešamās izmaiņas.
3 .	Izveidoti un publiskoti tādi studējošo sekmju vērtēšanas kritēriji, nosacījumi un procedūras, kas ļauj pārlicināties par paredzēto studiju rezultātu sasniegšanu	Izstrādāts un BSA Senātā apstiprināts Baltijas Starptautiskās akadēmijā studiju rezultātu vērtēšanas nolikums (https://bsa.edu.lv/docs/nolikums/BSA_studiju_rezultatu_novertejums_09072020.pdf). Nolikuma saturs veidots saskaņā ar Augstskolu likuma 56. panta Studiju kurss 2.daļas Studiju kursa apraksts 5.punktu, kurā ir izvirzītas prasības noteikt studiju rezultātu vērtēšanas kritērijus, Ministru kabineta noteikumos Noteikumi par valsts profesionālās augstākās izglītības standartu un Noteikumi par valsts akadēmiskās izglītības valsts standartu formulētajām prasībām, kas saistās ar programmas apguves vērtēšanas pamatprincipiem un vērtēšanas pamatformām. Studiju kursu pārbaudījumu organizēšanas un studējošo kompetences vērtēšanas kārtība piemērojama visu līmeņu studiju programmās reģistrētajiem pilna laika un nepilna laika studējošajiem. Studiju kursa apguvi vērtē atbilstoši studiju kursa aprakstā norādītajam saturam, vērtēšanas kritērijiem un prasībām. Izstrādāts un apstiprināts Nolikums par noslēguma darbu izstrādāšanu un aizstāvēšanu Baltijas Starptautiskajā akadēmijā BSA Senāta sēdē 23.05.2018., protokols Nr.134, BSA Valsts pārbaudījuma komisijas darbības Nolikumu apstiprināts 25.11.2014. BSA Senāta sēdē, protokols Nr. 118. Izstrādāts un BSA Senāta 23.10.2017. sēdē prot.Nr.131, apstiprināts Nolikums par Studējošo sekmju vērtēšanas kritēriji ir iestrādāti Studiju kursu aprakstos, kurus izstrādā attiecīgās studiju kursa docētājs, studiju kursa aprakstus saskaņo ar atbilstošās studiju programmu direktoru. Studiju kursa aprakstus apstiprina studiju virziena padome.

4. Izveidota iekšējā kārtība un mehānismi akadēmiskā personāla kvalifikācijas un darba kvalitātes nodrošināšanai	BSA ir noteikusi pasākumus, kā pārliecināties un pārbaudīt, ka ar studentiem strādājošiem docētājiem ir nepieciešamā kvalifikācija un kompetence, t.i., prasības ir noteiktas BSA darbības un attīstības ilgtermiņa stratēģijā 2022. – 2025.gadam (p. 2.5. Cilvekrresursu attīstība BSA; p.4.1. Personāla raksturojums un attīstība) (https://bsa.edu.lv/docs/nolikums/strategija_2022.pdf); BSA Nolikumā par BSA akadēmiskajiem amatiem (https://bsa.edu.lv/docs/2020/BSA_akad_amati.pdf); Nolikumā par BSA profesoru padomi un profesoru un asociēto profesoru vēlēšanām BSA (https://bsa.edu.lv/docs/science/prof_nolik.pdf); Nolikumā par darba samaksas organizāciju un pedagoģiskās slodzes veidiem akadēmiskajam personālam un viespasniedzējiem BSA (Pielikumā), kuros ir akadēmiskā darba sadalījums, nosacījumi par pētniecisko darbu, kā arī tiek ņemtas vērā studentu aptaujas par katru docētāja vadīto studiju kursu attiecīgajā studiju gada semestrī. BSA Senāts ir apstiprinājis docētāju darba saturu un pienākumus, kas nosaka prasības akadēmiskajā darbā, pētnieciskās, akadēmiskās un zinātniskās kvalifikācijas celšanā un arī administratīvajā darbā. Lai nodrošinātu BSA akadēmiskā personāla kvalifikācijas, darba kvalitātes celšanu un profesionālo pilnveidi, docētājam tiek dota iespēja papildināt un paplašināt savas zināšanas un profesionalitāti, apgūstot ārzemju pieredzi vai stažējoties ārvalstu augstskolās/organizācijās, kā arī piedaloties atbilstošos semināros un konferencēs - Erasmus u.c. mobilitātes programmu ietvaros. Lai docētājiem būtu iespēja pilnveidot savu akadēmisko darbu un tiktu īstenota akadēmiskā darba kvalitātes pārraudzība, BSA tiek īstenotas dažādas aktivitātes, t.sk. studiju kursa novērtējuma aptaujas un studiju kursu hospitēšanas iespējas. Studiju virzienā akadēmisko personālu veido vēlētie docētāji, gan arī nozares profesionāļi, kuri nodrošina ne tikai atsevišķas vieslekcijas, bet arī pilnu studiju kursu docēšanu. Tas ir viens no veidiem, kā tiek panākts līdzsvars studiju saturā starp teorētisko un praktisko zināšanu apguvi. Lēmums gan par vēlēto docētāju (lektoru, docentu amatiem), gan vieslektoru apstiprināšanu, pamatojoties uz virziena lēmumu, pieņem BSA Senāts pēc iepazīšanās ar katra pretendenta kvalifikāciju un kompetenču atbilstību. BSA vēlētie docētāji kvalifikācijas paaugstināšanas nolūkos piedalās Erasmus+ un citās profesionālās pilnveides mobilitātēs, apmeklējot BSA piedāvātos kursus, iesaistoties profesionālo organizāciju u.c. aktivitātēs.

5	Nodrošināts, ka tiek vākta un analizēta informācija par studējošo sekmēm, absolventu nodarbinātību, studējošo apmierinātību ar studiju programmu, par akadēmiskā personāla darba efektivitāti, pieejamiem studiju līdzekļiem un to izmaksām, augstskolas darbības būtiskiem rādītājiem	Katra semestra beigās tiek vākta, analizēta un apkopota informācija par studējošo sekmēm (BSA Lietu nomenklatūrā ir ieviesti sekmju uzskaites dokumenti). Izstrādāts un apstiprināts BSA studiju rezultātu vērtēšanas nolikums (https://bsa.edu.lv/docs/nolikums/BSA_studiju_rezultatu_novertejums_09072020.pdf), kurā ir aprakstīti sekmju uzskaites dokumenti un to noformēšanas kārtība. Studiju programmas vadītājs apkopo informācija par absolventu nodarbinātību (aptaujas anketa pievienota pielikumā), studiju programmu apguves noslēgumā studējošie ar BSA noslēdz sadarbības līgumu par nodarbinātības informācijas sniegšanu. Absolventi informāciju par nodarbinātības gaitām sniedz, izmantojot BSA mājaslapā iestrādāto aptaujas anketu. Informāciju par studējošo apmierinātību ar studiju programmu īstenošanu, par docētāju darba efektivitāti BSA saņem, izmantojot studējošo un absolventu aptaujas anketās sniegtās ziņas. Aptaujas anketas studējošie parasti aizpilda studiju kursa daļas vai studiju kursa apguves noslēgumā. Tiek lietotas individuālo nodarbību studiju kursu un lekciju/grupu nodarbību studiju kursu aptaujas anketas. Aptaujas rezultāti tiek izvērtēti atbilstoši studiju virzienu sēdēs, rezultāti tiek analizēti katra gada pašnovērtējumā, aptaujas rezultāti tiek ņemti vērā arī docētāju ievēlēšanai amatā, tieši viņu darbības vērtējuma procesos.
6	Augstskolas vai koledžas, īstenojot kvalitātes nodrošināšanas sistēmas, garantē studiju virziena nepārtrauktu plinveidi, attīstību un darbības efektivitāti	Studiju virziena pārvaldības procesu struktūrā kopumā tika definēti procesi, kas ir nepieciešami kvalitātes pārvaldības sistēmas izmantošanai. Pielikumā ir attēlota studiju virziena pārvaldības procesu struktūra, kurā ir atspoguļota procesu un atbilstoši izpildītāju savstarpējā saistība. Studiju virziena pārvaldības sistēmas procesi iedalās trīs grupās: 1) Pārvaldības procesi (V1 līdz V6); 2) Pamatdarbības izpildības procesi (no 2.1 līdz 2.5); 3) Resursu vadības procesi (R1 līdz R3); BSA darbības būtiskākie rādītāji tiek atspoguļoti katra gada studiju virzienu un studiju programmu pašnovērtēšanas ziņojumos, kuri ir pieejami internetā - BSA mājas lapā (https://bsa.edu.lv/index.php/iv/bakalaura-studiju-programmas/turisma-un-viesmilibas-vadiba.html?view=article&id=1223:studiju-virziena-viesnicu-un-restoranu-ser-visa-un-turisma-un-atputas-organizacija-pasnovertejums&catid=98:lapas). Ik pēc sešiem gadiem studiju virzienu akreditācijas komisija iepazīstas ar BSA pašnovērtēšanas ziņojumiem un, pamatojoties uz sniegto informāciju, kā arī uz starptautisko ekspertu atziniem, tiek akreditēti studiju virzieni un studiju programmas.

2.1. Studiju virziena pārvaldība

2.1.1. Studiju virziena mērķi un to atbilstība augstskolas/ koledžas darbības jomai, stratēģiskās attīstības virzieniem, sabiedrības un tautsaimniecības attīstības vajadzībām. Studiju virziena un tajā iekļauto studiju programmu savstarpējās sasaistes novērtējums.

Studiju virziens “**Viesnīcu un restorānu servisa un tūrisma un atpūtas organizācija**” Baltijas Starptautiskajā akadēmijā no 2008. gada saņēma licenci profesionālā bakalaura studiju programmai „**Tūrisma un viesmīlības vadība**” ar profesionālo kvalifikāciju – Tūrisma un viesmīlības uzņēmumu vadītājs.

Studiju virziena tālākai attīstībai un veidojot iespēju bakalaura līmeņa studentiem turpināt studijas Baltijas Starptautiskajā akadēmijā 2011.gada novembrī licencēta profesionālā maģistra studiju programma “**Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā**” ar profesionālo kvalifikāciju – Uzņēmumu vadītājs atpūtas un izklaides jomā.

2017.gadā studiju virziens “**Viesnīcu un restorānu servisa un tūrisma un atpūtas organizācija**” ar iekļautajām studiju programmām tika akreditēts uz sešiem gadiem.

Studiju virziena attīstības stratēģija un mērķi izveidoti saskaņā ar augstskolas misiju, vīziju, vērtībām, stratēģiju un mērķiem, savukārt studiju programmu mērķi ir veidoti saskaņā ar studiju virziena mērķiem.

Studiju virziena “Viesnīcu un restorānu servisa un tūrisma un atpūtas organizācija” stratēģiskais mērķis ir sagatavot augsta līmeņa kvalificētus, kompetentus un konkurētspējīgus profesionāļus komunikācijas, izklaides un atpūtas jomā, atbilstoši darba tirgus prasībām, kas būtu konkurētspējīgi Latvijas un starptautiskos darba

tirgos, pilnveidot pētnieciskās darbības prasmes un kompetences, kā arī nodrošināt studējošo personības attīstību un motivāciju tālākai izglītībai.

Studiju virziena **“Viesnīcu un restorānu servisa un tūrisma un atpūtas organizācija”** stratēģiskais mērķis ir definēts:

- Pamatojoties uz Baltijas Starptautiskās akadēmijas darbības un attīstības stratēģiju 2022. – 2025. gadam[1], kuras izstrādē ievēroti Latvijas Republikas likumi un citi normatīvie akti un Baltijas Starptautiskās akadēmijas Satversme;
- Pamatojoties uz stratēģiskajiem ES un Latvijas plānošanas dokumentiem – Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2020.- 2027. gadam (NAP 2027 projekts), Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam (Latvija 2030), „EIROPAS Augstākās izglītības sistēmu modernizācijas programma”, Lisabonas stratēģija, nozīmīgākie Boloņas pamatprincipi, u.c. stratēģiskie plānošanas dokumenti;
- konsultējoties ar studējošiem, darba devējiem, profesionālajām organizācijām.

Studiju virziena **“Viesnīcu un restorānu servisa un tūrisma un atpūtas organizācija”** attīstības stratēģija ietver attīstības pamatelementu pilnveidošanu un nosaka galvenos **studiju virziena mērķus:**

1. Mūsdienu tirgū pieprasītu un konkurētspējīgu studiju programmu īstenošana un nepārtraukta pilnveide, nodrošinot virziena studējošiem dažāda līmeņa izglītību un gatavību darboties gan nacionālā, gan starptautiskā vidē pēc studiju absolvēšanas, piesaistot ārvalstu pasniedzējus un studentus, vadot nodarbības svešvalodās, sniedzot iespēju apgūt profesionālās un vispārējās kompetences;
2. Virziena studējošo motivēšana līdzdarboties akadēmijas mācībspēku pētnieciskajā darbā un iniciēt savus pētījumus, nodrošinot personīgo un akadēmijas pētnieciskā potenciāla izaugsmi;
3. Nodrošināt absolventa teorētisko un praktisko gatavību dažādu problēmu pētīšanā, analizē un lēmumu pieņemšanā, risinot konkrētus ekonomiskās politikas jautājumus, attīstīt studējošos augstu profesionālo ētiku un sociālās prasmes lietišķā un starpkultūru komunikācijā, patstāvīgā un komandas darbā;
4. Studiju virziena mācībspēku nepārtraukta akadēmiskā, pētnieciskā, profesionālā, un pedagoģiskā pilnveide;
5. Virziena studiju programmu profesionalitātes veicināšana, nodrošinot modernu studiju vidi, studiju satura un formu atbilstību Eiropas un pasaules informācijas tehnoloģiju attīstības tendencēm.

Virziena stratēģiskajam mērķim atbilst arī tajā esošo **programmu mērķi:**

- Profesionālā bakalaura studiju programmā **„Tūrisma un viesmīlības vadība”** - sniegt mūsdienu tirgus prasībām aktuālas zināšanas tūrisma un viesmīlības jomās, uzturot studiju kvalitātes atbilstību Eiropas izglītības standartiem, sagatavot studējošos turpmākajai profesionālajai darbībai, kas spēj stratēģiski un analītiski risināt komercdarbības vadības problēmas, attīstīt studentu personību un nodrošināt iespēju iegūt profesionālo kvalifikāciju ar tiesībām turpināt studijas maģistrantūrā.
- Profesionālā maģistra studiju programmā **“Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā”** - sagatavot kritiski domājušus un kvalificētus izklaides un atpūtas industrijas vadītājus, kuru mūsdienīgas zināšanas, līderības prasmes un kompetences ļautu vadīt un attīstīt privātā sektorā kompānijas, valsts institūcijas, pašvaldības, nevalstiskās organizācijas, nodrošinot to attīstību un pārmaiņas.

Studiju virziena mērķu definējumā tika ievērotas šādu nacionālo dokumentu prioritātes:

1. *Nacionālais attīstības plāns 2021.-2027. gadam – pirmā redakcija (turpmāk –*

NAP2027projekts):

- Nacionālais attīstības plāns 2021.–2027. gadam (NAP2027) ir galvenais valsts vidēja termiņa attīstības plānošanas dokuments Latvijā. Tas ir izstrādāts, īstenojot Latvijas Ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2030. gadam (Latvija2030) un ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķus. NAP2027 mērķis – zināšanu sabiedrība, jo “zināšanas, kvalitatīva un mūsdienīga izglītība ir stipras valsts pamats. Latvijas izglītības sistēma visos līmeņos ne tikai atbilst mūsdienu prasībām, bet ir atvērta arī nākotnei, sagatavojot kritiski domājošus, emocionāli inteligentus un savā arodā prasmīgus cilvēkus”. Studiju virziens un tajā ietilpstošās studiju programmas tiek realizētas atbilstoši mūsdienu izaicinājumiem un tirgus prasībām.
- Latvijā ir starptautiski konkurētspējīgas augstskolas, kurās strādā starptautiski novērtēti un kvalificēti akadēmiskais personāls. Latvijas augstskolu absolventi ir konkurētspējīgi gan vietējā darba tirgū, gan ārvalstīs. Studiju virziens un tajā ietilpstošās studiju programmas tiek realizētas multilingvāli, taču īpašu uzmanību pievēršot valsts valodu un angļu valodas apguvei, kā arī ES un starptautiskās normatīvās bāzes komercdarbības jomā izpētei, kas ļaus absolventiem būt konkurētspējīgiem gan Latvijā, gan starptautiskajā tirgū.
- Studiju virziens darbojas par pamatu ņemot NAP2027 rīcības virziena „Zinātne sabiedrības attīstībai, tautsaimniecības izaugsmei un drošībai” mērķus - Pētniecības cilvēkresursu piesaiste un kapacitātes celšana, piešķirot finanšu resursus doktorantu skaita palielināšanai, piesaistot ārvalstu pētniekus, plašāk iesaistoties starptautiskajā sadarbībā...

Akadēmijas docētāju aktīva iesaiste zinātniskajā procesā, mudinājums un atbalsts, gan sagatavojot zinātniskās publikācijas, gan rakstot un aizstāvēt promocijas darbus – ir tiešs ieguldījums mērķa realizācijā.

- Studiju virziens darbojas par pamatu ņemot NAP2027 rīcības virziena „Kvalitatīva, pieejama, iekļaujoša izglītība” mērķus - Pieaugušo izglītības īstenošana tautsaimniecības attīstībai nepieciešamo prasmju apguvei, t.sk. augstskolās (elastīga mācību piedāvājuma attīstība, tostarp modulārā izglītība, e-vidē un darba vidē balstītas mācības, mūžizglītības kompetenču apguve; ārpus formālās izglītības iegūto kompetenču atzīšana).

Reaģējot uz izaicinājumiem, studiju virziena “**Viesnīcu un restorānu servisa un tūrisma un atpūtas organizācija**” esošās programmas piedāvā dažādas iespējas iegūt izglītību visa mūža garumā. Izglītību var iegūt strādājošas personas, izvēloties studijas sestdienās vai e-vidē. Izglītību var iegūt gan vidusskolu, gan vidējo profesionālo mācību iestāžu un koledžu absolventiem, paaugstinot izglītības līmeni, gan personām ar augstāko izglītību, attīstot savas kompetences.

2. Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam (Latvija 2030):

Latvija 2030 nosaka Latvijas ilgtermiņa attīstības redzējumu. Tas ir valsts augstākais ilgtermiņa attīstības dokuments un galvenais plānošanas dokuments, kas nosaka telpisko attīstības perspektīvu – iezīmē integrētu skatījumu valsts teritorijas līdzsvarotai un ilgtspējīgai attīstībai. Stratēģijas virzieni:

- Kvalitatīva un pieejama izglītība mūža garumā. Pateicoties akadēmijas nodrošinātiem materiāli tehniskajiem un cilvēkresursiem, studiju virzienā studējošiem ir iespēja iegūt kvalitatīvu un pieejamu izglītību no jebkuras vietas pasaulē un jebkurā, tiem ērtā laikā. Šobrīd studiju virzienā studē studenti ne tikai no Latvijas, bet arī no Krievijas, Uzbekistanas, Azerbaidžanas, Kamerūnas, Indijas, Ukrainas, Nepālas u.c. valstīm.
- „Latvijas izglītības politika joprojām ir nepietiekami iekļaujoša attiecībā pret bāreņiem un cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem”. Izmantojot e-studijas iespējas, BSA studējošajiem ir iespēja iegūt kvalitatīvu augstāko izglītību, neapmeklējot augstskolu.
- „Inovātīva ekonomika pieprasa arvien jaunas iemaņas un kompetences. Arvien lielāku nozīmi

iegūst tehnoloģiskā kompetence, spēja integrēt dažādu jomu prasmes un kompetences, radošas iemaņas, cilvēku un risku vadības prasmes, kā arī atvērtība starptautiskai un starpkultūru sadarbībai." Papildus jau minētajām e-studijas prioritātēm, akadēmijā mācās dažādu tautību un kultūru studenti, tiek rīkoti kopīgi pasākumi, lai veidotu starpkultūru sadarbību.

- „Latvijas konkurētspēja arvien vairāk būs atkarīga no izglītības sistēmas saiknes ar darba tirgus izmaiņām un spējas sagatavot cilvēku darbam mainīgos apstākļos visa mūža garumā”. Studiju virziena programmas piedāvā dažādas iespējas iegūt izglītību visa mūžagarumā gan strādājošām personām, izvēloties studijas sestdienās vai e-vidē, gan vidusskolu un koledžu absolventiem, paaugstinot izglītības līmeni, gan personām ar augstāko izglītību, attīstot savas kompetences.

Studiju virziena mērķi definēti, izmantojot “prāta vētras” metodi un SVID analīzi, iesaistot ieinteresētās puses. Tika veikta SVID analīze, kurā piedalījās studiju virziena attīstībā ieinteresētās iekšējās puses (studenti, docētāji, administrācijas pārstāvji), kā arī darba devēji.

Mērķi tiek sekmīgi īstenoti. Tiek stiprināta akadēmiskā personāla zinātniskā un metodiskā kapacitāte, iesaistoties dažāda līmeņa sadarbības projektos, par ko liecina BSA statistikas dati Zinātniskie pētījumi, kuros iekļauti arī studenti, saistīti ar reģionālo problēmu risināšanu. Studiju programmās tika ieviesta problēmiskās mācīšanās metode, kā arī darba vidē balstītās metodes. Tās ļauj attīstīt ciešu sadarbību ar darba devējiem un ieinteresētām pusēm. Angļu valodā īstenotās studiju programmas stiprina ne tikai studiju virziena starptautisko konkurētspēju, bet arī BSA konkurētspēju kopumā.

Studiju virziena programmu realizācija ļaus īstenot Latvijas reģionālās attīstības un izglītošanas misiju, kas nodrošinās konkurētspējīgas, starptautiski atzītas daudzveidīgas studijas, attīstīs inovatīvu pētniecību, garantēs sabiedrības ilgtspējīgu attīstību un izglītošanu dažādos līmeņos. Mūsdienīgu studiju nodrošināšana, kvalitāti realizējot augstākās profesionālās izglītības programmas, ļaus īstenot studiju procesu valsts un angļu valodā, izmantojot zinātniskos sasniegumus un mūsdienu tehnoloģiju iespējas, nodrošina konkurētspējīgas, starptautiski atzītas daudzveidīgas studijas, attīsta inovatīvu pētniecību, garantē sabiedrības ilgtspējīgu attīstību, zināšanas ekonomikas veidošanas procesos Latvijā un starptautiskajos darba tirgos.

Studiju virzienā esošās studiju programmas **„Tūrisma un viesmīlības vadība”** un **“Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā”** dod ne tikai tūrisma un viesmīlības nozares komercdarbības vadības teorētiskās zināšanas un praktiskās iemaņas, bet arī sniedz zināšanas par to savstarpējo mijiedarbību. Studiju programmas savā starpā veido pēctecību: bakalaura un maģistra līmenis:

2.1. tabula

Virziena “Viesnīcu un restorānu servisa un tūrisma un atpūtas organizācija” studiju programmu sasaiste un pēctecība

EKI 7.līmenis	<i>Profesionālā maģistra studiju programma "Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā"</i>
EKI 6.līmenis	<i>Profesionālā bakalaura studiju programma "Tūrisma un viesmīlības vadība"</i>

Sakara ar to, ka virziens ir orientēts uz dažādu tautsaimniecības nozaru speciālistu sagatavošanu, var droši apgalvot, ka tas atbilst Latvijas republikas interesēm. Latvijas uzņēmumi ir ieinteresēti pieņemt darba jaunus un perspektīvus darbiniekus.

[1] https://bsa.edu.lv/docs/nolikums/strategija_2022.pdf

[2] Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūra (EKI), Nacionālo koordinācijas punkts Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras piesaistei Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūrai <http://www.nki-latvija.lv/par-eki>

2.1.2. Studiju virziena SVID analīze attiecībā uz izvirzītajiem mērķiem, ietverot skaidrojumus, kā augstskola/ koledža plāno novērst/ uzlabot vājās puses, izvairīties no draudiem, izmantot iespējas u.c. Vērtējums par studiju virziena attīstības plānu nākamajiem sešiem gadiem un attīstības plāna izstrādes procesu. Ja attīstības plāns nav izstrādāts vai mērķi/ uzdevumi noteikti īsākam laika periodam, sniegt informāciju par studiju virziena attīstības plāna izstrādi nākamajam periodam.

Lai noskaidrotu studiju virziena tālākās attīstības iespējas programmu direktori kopā ar administrāciju, Virziena padomi, studentu pašpārvaldi, darba devējiem un absolventiem veica SVID analīzi. Studiju virziena stiprās un vājās pušas, iespējas un draudus analīze tika atspoguļota 2.4. tabulā:

2.4. tabula

BSA studiju virziena “Viesnīcu un restorānu servisa un tūrisma un atpūtas organizācija” SVID analīze

---

Baltijas Starptautiskās akadēmijas studiju virziena „Viesnīcu un restorānu servisa un tūrisma un atpūtas organizācija” SVID analīze

---

Stiprās puses

Vājās puses

- virziena studiju programmu atbilstība BSA mērķim un stratēģijai;
- mācību programmu studiju kursu sabalansētība, kas nodrošina jaunajiem speciālistiem nepieciešamo zināšanu un prasmju apguvi;
- labs programmu mācību metodiskais nodrošinājums BSA MOODLE sistēmā;
- dinamiska izmaiņu ieviešana studiju programmās saskaņā ar mūsdienu tūrisma un viesmīlības sfēras prasībām;
- nepārtraukta iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas darbība;
- studiju procesā tiek uzturēta labvēlīga studiju vide un veiksmīga docētāju un studentu mijiedarbība un nodrošināta individuāla pieeja;
- mācībspēki ar lielu praktiskā, pedagoģiskā un akadēmiskā darba pieredzi un augstu profesionālais sagatavotības līmeni;
- aktīva akadēmiskā personāla līdzdalība metodiskajā un zinātniskajā darbā. Regulāra piedalīšanās starptautiskajās un Latvijā organizētajās zinātniskās konferencēs, simpozijos un kongresos;
- pasniedzēju sastāva papildināšana ar jauniem zinātņu doktoriem (PhD);
- virziena dalība starptautiskās (WTO) un Latvijas tūrisma un viesmīlības profesionālajās organizācijās;
- Ir iespēja studēt divās valodās (latviešu un angļu);
- palielināts vieslektoru skaits no Vācijas, Lielbritānijas, Polijas, Turcijas, Krievijas lasa lekcijas un vada seminārus;
- labi attīstīts ārpus studiju darbs ar studentiem – notiek studentu konferences, vieslekcijas, radošās darbnīcas u.tml.
- uz attīstību vērsta starptautiskā sadarbība; dalība Erasmus+ apmaiņas programmā;
- pieaudzis viesstudentu skaits ne tikai Erasmus programmas ietvaros, bet arī viesstudentu no Kazahstānas, Uzbekistānas, Vācijas, Somijas, Ukrainas;
- pieejamo studentu prakses vietu dažādība, pastāv prakses iespējas ārzemēs;
- regulāri lietišķie kontakti ar darba devējiem, kas ļauj nodrošināt apmēram 70% absolventus ar darbu;
- darba devēji ir iesaistīti praksēs kā prakses vadītāji;
- cieša sadarbība ar nozares profesionāļiem veicina studiju virziena attīstības organizēšanu atbilstoši darba tirgus prasībām;
- labas lietišķās savstarpējās attiecības starp pasniedzējiem un studentiem;
- atvērtības, atklātuma un demokrātijas principu ievērošana augstskolā;
- regulāra jauno datortehnoloģiju izmantošana mācību procesā;
- studiju procesa informatīvais, materiālais, tehniskais nodrošinājums un laba studiju materiāli tehniskā bāze.
- daļas studentu pasīva attieksme pret zinātniski pētniecisku darbu;
- ievērojamas izmaksas studējošiem par saviem līdzekļiem;
- nepietiekama aktivitāte līdzekļu piesaistīšanā no ārpuses;
- neliela patstāvība programmas budžeta plānošanā, kas neļauj realizēt vadības motivācijas funkciju;
- nepietiekama akadēmiskā personāla un studentu mobilitāte un starptautiskā apmaiņa, īpaši maģistra studiju līmenī (diemžēl viņus neapmierina mobilitātes ilgums – tas ir pārāk garš);
- nav valsts finansējuma mācībām;
- mācībspēku atalgojums nav pietiekami motivējošs, kas liek meklēt papildus ienākumu iespējas.

<i>Iespējas</i>	<i>Draudi</i>
· docētāju motivēšana sagatavot zinātniskos rakstus publikācijām starptautiski citējamos krājumos; · docētāju tālākizglītība un profesionālā pilnveide, motivēšana studēt doktorantūrā; · ārvalstu vieslektoru un docētāju piesaiste studiju procesā; · uzlabojas tehniskais nodrošinājums, kas ļaus izmantot studiju procesā mūsdienīgas metodes; · sadarbības partneru tīkla paplašināšana; · E-studiju turpmākā attīstība; · bibliotēkas krājumu ar nozares literatūru svešvalodās papildināšana; · ES struktūrfondu apguves iespējas, kā arī valsts finansējuma piesaiste; · studentu motivēšana izmantot citu valstu stipendijas; · iesaistīšanās starptautiskās asociācijās; · sadarbība ar darba devējiem; · sadarbības iespējas ar Latvijas un ārvalstu augstskolām; · iespēja izmantot jaunās IT tehnoloģijas, nodrošinot dažādas studiju formas un inovatīvas metodes, didaktisko materiālu pieejamību un saziņas iespēju daudzveidību; · starpdisciplināru pētījumu organizēšana, sadarbība ar citām fakultātēm; · studentu un mācībspēku apmaiņas paplašināšana.	· konkurence ar valsts augstskolām pašreizējās izglītības finansēšanas sistēmas kontekstā; · pasaules ekonomiskās krīzes sekas; · zema sociālo zinātņu prioritāte pētniecības finansējuma sadalē Latvijā; · iespējama studentu skaita samazināšanās, sakarā ar demogrāfisko situāciju un emigrāciju no valsts; · vidusskolu beidzēju vēlme studēt ārvalstu augstskolās; · pieprasījuma samazināšanās pēc privātās augstākās izglītības sakarā ar zemo iedzīvotāju ienākumu līmeņi; · konkurences saasināšanās studiju programmu spektrā; · izmaiņas normatīvajos aktos, kas regulē augstākās izglītības jomu.

Būtiskākās studiju virziena vājās puses un plāns to novēršanai/uzlabošanai

Stratēģiskās iespējas paredz stipro pušu izmantošanu, lai vienlaikus mazinātu vājās puses, izmantotu iespējas un elastīgi pielāgoties ārējo apstākļu radītajiem izaicinājumiem. Efektīvas studijas ar pārdomāti individuālu pieeju un mērķtiecīgi iesaistītu nozares līdzdalību, aktualitāti, integrējot digitālās vajadzības, ilgtspēju, ekonomisko konkurētspēju ar efektīviem risinājumiem.

Vājās puses, kas saistītas ar relatīvi nelielu studentu skaitu un to maksātspēju ir skatāmas vispārējā Latvijas ekonomikas un sociālajā kontekstā. BSA izstrādāta elastīga studiju maksas atlaižu sistēma, ieskaitot sociālās atlaides, kā arī iespēja piedāvāt studejošiem budžeta vietas no BSA Valdes budžeta[1]. Bet situācija var būt principiāli atrisināta, mainot valsts finansējuma sistēmu.

Lai novērstu nepietiekamību studējošo mobilitātei tieši maģistra studiju līmenī, uz doto brīdi tiek noslēgti vairāki starptautiskie līgumi, kā rezultātā maģistrantiem ir iespēja iziet praksi starptautiskos uzņēmumos.

Kopumā, pēdējos gados, ir pieaugusi mācībspēku mobilitāte. Lai novērstu akadēmiskā personāla novecošanās tendences, pakāpeniski studiju procesā tiek iesaistīti maģistranti, kuri absolvēja BSA profesionālo maģistra studiju programmu "**Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā**" un citas maģistra studiju programmas, ir arī pabeiguši BSA doktorantūru "Regionāla ekonomika un ekonomiskā politika". Docētāju motivācijas trūkums ir daļēji novēršams ar virziena stipro pušu izmantošanu - spēju koncentrēties uz pētniecību, labvēlīgu virziena iekšējo mikroklimatu un savstarpējām attiecībām un atbalst, kā arī daudzveidīgām izaugsmes iespējām nozarē un augstskolā.

Būtiskākie draudi un plāns, kā tos novērst

Lai novērstu vidusskolas absolventu skaita samazināšanos, tiks veikti profesijas popularizēšanas pasākumi. Draudus mazināties vidusskolēnu kompetencei tūrisma jomā, virziena docētāji mazinās ar vieslekcijām dažādās vidusskolās, sniedzot ieskatu tūrisma profesijā, tūrisma jomas aktualitātēs.

Lai novērstu pieaugošo konkurenci ar līdzīgām studiju programmām citās augstskolās, tiek plānots sistemātiski rūpēties par savu studiju programmu kvalitāti un mūsdienīgumu starptautiskā nozīmē. Lai uzlabotu konkurenci darba tirgū, studējošiem tiek nodrošinātas augstas kvalitātes studijas, kas noderīgas arī strādājot citās profesijās.

Būtiskākās iespējas un plāns iespēju izmantošanai

Lai nodrošinātu sadarbības iespējas ar Latvijas un ārvalstu augstskolām tiek plānots turpināt noslēgt sadarbības līgumus ar vieslektoriem, viesprofesoriem, arī Erasmus+ programmu ietvaros tiek veicināta starptautiskā sadarbība ar citu valstu pasniedzējiem. Lai paplašinātu mācībspēku un studējošo apmaiņu, aktīvāk tiek informēti docētāji par iespējām doties lasīt lekcijas uz ārvalstu universitātēm, ar kurām studiju virziens **“Viesnīcu un restorānu serviss un tūrisma un atpūtas organizācija”** ir noslēdzis sadarbības līgumus.

Lai organizētu starpdisciplinārus pētījumus, sadarbojoties ar citām BSA fakultātēm (piemēram, psiholoģi), tiek plānots regulāri piedalīties finansējuma projektos gan Latvijā, gan ārvalstīs. Tāpat, tiek plānots piesaistīt līdzekļus, lai nodrošinātu studiju procesu ar jaunākajām tehnoloģiskajām iekārtām.

[1] <https://bsa.edu.lv/index.php/lv/studiju-maksa/studiju-maksas-atlaides.html>

Stratēģisko mērķu īstenošanai un uzdevumu izpildei, kā arī lai mazinātu virziena vājo pušu ietekmi un izvairīties no draudiem izmantojot akadēmijas stipras puses un ārējās iespējas, ir izveidots studiju virziena **“Viesnīcu un restorānu serviss un tūrisma un atpūtas organizācija”** attīstības plāns no 2023. gada līdz 2028. gadam”, kurš ietver sekojošas sadaļas:

- Studiju virziena **“Viesnīcu un restorānu serviss un tūrisma un atpūtas organizācija”** studiju programmu pilnveidošana atbilstoši darba tirgus prasībām;
- Akadēmiskā personāla attīstība, nodrošinot akadēmiskās zināšanas, starptautisko un praktisko pieredzi;
- Akadēmiska personāla un studentu zinātniski pētnieciskās kapacitātēs attīstība;
- Sadarbība ar sadarbības partneriem;
- Sadarbība ar darba devējiem;
- Studiju vides pilnveidošana un attīstība.

Studiju virziena attīstības plāns atrodams pielikumā.

Secinājumi:

Apkopjot iepriekšminēto, var secināt, ka, studiju virziena realizācija pilnībā atbilst valsts un Eiropas pamatnostādņem augstākās izglītības jomā. Studiju virzienā ir daudz priekšrocību, kuru nav citām augstskolām. Piem., e-studiju attīstības iespējas ir praktiski neierobežotas. Nav teritoriālu robežu, nav klausītāju skaitliskā ierobežojuma, nav vajadzīga telpa, kas samazina virziena realizācijas izmaksas. Iegūstot bakalaura grādu, studentiem ir iespēja turpināt studijas maģistra grāda iegūšanai. Studiju virziena **„Viesnīcu un restorānu servisa un tūrisma un atpūtas organizācija”** programmās tiek iekļauti visi valstij nozīmīgie stratēģiskie jautājumi, studējošo pētnieciskajos darbos tiek risināti gan konkrētiem uzņēmumiem, gan valsts attīstībai un kopumā būtiski jautājumi, studējošajiem ir pieejamas kvalitatīvas prakses vietas. Saskaņā ar EM izstrādāto dokumentu “Informatīvais ziņojums par darba tirgus vidēja un ilgtermiņa prognozēm”[2] augstākas kvalifikācijas profesijas “vecākie speciālisti” pieprasījuma palielinājums pret 2021.gadu ir plānots par 10,1% 2030.gadā un par 19,1 % 2040.gadā, augstākas kvalifikācijas profesijas “speciālisti”

pieprasījuma palielinājums pret 2021.gadu ir plānots par 14,3% 2030.gadā un par 25,3 % 2040.gadā, tādēļ studiju virziena programmas ir vērtējamas kā perspektīvas. Studiju virziena programmu ietvaros tiek veikts nozīmīgs zinātniski pētnieciskais darbs, notiek mērķtiecīga starptautiskā sadarbība, programmas var realizēt arī e - studiju formā, Moodle vide tiek izmantota visās programmās, regulāri tiek veicināta docētāju profesionālā pilnveide (stažēšanās, studijas doktorantūrā, zinātniskie pētījumi utt.), kas apliecina, ka studiju virziens pilnībā iekļaujas Akadēmijas kopējā Stratēģijā.

[2] <https://www.em.gov.lv/lv/media/14720/download?attachment>

2.1.3. Studiju virziena un tam atbilstošo studiju programmu vadības (pārvaldības) struktūra, tās efektivitātes analīze un novērtējums, tajā skaitā studiju virziena vadītāja un studiju programmu vadītāju loma, atbildības un sadarbības ar citiem studiju programmu vadītājiem, augstskolas/ koledžas administratīvā un tehniskā personāla studiju virziena ietvaros sniegtā atbalsta novērtējums.

Studiju virziens **“Viesnīcu un restorānu servisa un tūrisma un atpūtas organizācija”** ir BSA sastāvdaļa un to darbu koordinē virziena Padome, kas veido virziena attīstības stratēģiju, misiju, vīziju, mērķus un uzdevumus, kontrolē to izpildi, plāno studiju un metodisko darbu. Virziena Padomes sastāvu ievēlē BSA Senāts uz trim gadiem. Virziena Padomes sastāvā ietilpst studiju virziena vai programmu direktori, vadošais akadēmiskais personāls, studējošo pārstāvji un darba devēju vai profesionālo asociāciju pārstāvji. Virziena Padomes darbā var iesaistīt ekspertus, tajā skaitā atbilstošās zinātnes nozares Promocijas padomes locekļus, praktiskās darbības jomas speciālistus u.c. Virziena Padome ir koleģiāla vadības institūcija, kas pārrauga virziena un programmu īstenošanu un kuras darbības mērķis ir sekmēt studiju programmu realizēšanu, formulēto mērķus un uzdevumus un sekot to izpildei, kā arī veicināt virziena studiju programmu darbības kvalitātes paaugstināšanu. Programmas padomes pieņemtos lēmumus par galvenajiem attīstības jautājumiem apstiprina BSA Senātā.

Metodisko darbu kontrolē un koriģē BSA Studiju Metodiskā Padome. Darba rezultātus (pašnovērtējumu) apstiprina studiju virziena **“Viesnīcu un restorānu serviss, tūrisma un atpūtas organizācija”** Padome, BSA Senāts.

Studiju programmu panākumi ir atkarīgi no dažādu akadēmijas struktūru ciešas sadarbības.

2.5. tabula.

Informācija par studiju programmas īstenošanā iesaistītajām struktūrvienībām un nepieciešamo palīgpersonālu

Nr. p.k.	Amats	Uzdevumi
1.	Studiju daļas vadītājs	Docētāju plānotās un faktiskās slodzes uzskaitē. Dokumentu apstrāde, apkopošana un uzskaitē atbilstoši BSA iekšējās kārtības un lietvedības prasībām

2.	Studiju metodiķis	Studiju procesa plānošana, koordinēšana, izbraukumu saskaņošana
3.	Studiju informācijas centra operatore (SIC)	Komunikācija ar studējošiem un akadēmisko personālu, informācijas sniegšana par studiju procesa norisi, iesniegumu pieņemšana
4.	Studiju programmas sekretāre	Studentu dokumentācijas un studiju rezultātu uzskaitījums, informatīvo dokumentu sagatavošana, komunikācijas ar grupu vecākajiem, programmas dokumentācijas organizēšana
5.	Bibliotekārs	Darbs ar bibliotēkas fonda resursiem (grāmatas, periodika, datu bāzes) un to pieejamību studentiem
6.	IT speciālists	Datorlietotāju atbalsts

Katra struktūra ir ļoti svarīga kvalitatīvai programmu īstenošanai. Palīgpersonālu studiju programmas īstenošanā var iedalīt trīs grupās:

1. **grupa** - struktūras, kas nodrošina mācību procesu. Tās ir tādas struktūras kā: uzņemšanas komisija, kas nodrošina studentu uzņemšanu, dokumentu noformēšanu, sadarbību ar skolām, atvērto durvju dienu organizēšanu; mācību daļa, kas nodrošina mācību procesu īstenošanu; grāmatvedība, kas ir atbildīga par finanšu jautājumiem; bibliotēka, kurā studenti tiek nodrošināti ar mācību un periodisko literatūru un pieeju datu bāzēm; analītiskā nodaļa - nodrošina datu bāzes uzturēšanu un pilnveidošanu, kā arī apstrādā pētījumu rezultātus; IT nodaļa, kas nodrošina mājaslapas un datoru sistēmu uzturēšanu; grāmatu kioska darbinieki nodrošina studentus ar iespēju iegādāties mācību literatūru un kancelejas piederumus.
2. **grupa** - struktūras, kas nodrošina mijiedarbību starp studentiem un pasniedzējiem, veicina starptautisko sakaru attīstību, nodrošina studentiem papildu iespējas studijām ārpus studiju programmas. Tas ir Studentu parlaments, Erasmus programmas nodaļa un svešvalodu centri.
3. **grupa** - saistīta ar virziena "**Viesnīcu un restorānu servisa un tūrisma un atpūtas organizācija**" studiju programmu īstenošanu. Šī grupa iekļauj: programmu direktora palīdzi; virziena Padomi, kas iekļauj pasniedzējus, darba devējus, studentus un maģistrantus.

Studiju procesa operatīvas vadības un mācību procesa kontroles, studentu un pasniedzēju zinātniskās darbības kontroles funkciju veic programmas vadītājs. Programmas direktors sastāda semestra darba plānus, koordinē darbu ar citām struktūrvienībām: BSA rektoru un prorektoriem, BSA studiju daļu, grāmatvedību, informācijas, tehnoloģisko un analītisko vienību, sagatavo gada pārskatus. Programmas direktoru kontrolē BSA rektors un prorektori.

Programmas sekretāre: sagatavo dokumentāciju, kontrolē studiju saraksta sastādīšanu un tā izpildi, noformē arhīva materiālus, nodrošina informācijas apriti starp BSA struktūrvienībām, nodod

studentiem informāciju personiski, caur e-pastu vai grupas kopējo e-pastu, ka arī saziņai izmanto mājas lapu un Facebook.

Programmas direktora pieņemšanas laiku un programmas direktora darba laiku nosaka ar rektora rīkojumu. Programmas sekretāres darbību kontrolē programmas direktors. Studentu līdzdalību programmas pārvaldē nodrošina dalība virziena Padomē, studiju kursa vecāko sapulcēs, Studentu Parlamentā, BSA lēmēj institūcijās – Satversmē, Senātā, kas nodrošina efektīvu studiju virziena un studiju programmu mērķu sasniegšanu, ievērojot demokrātijas un savstarpējas uzticēšanās principus. Studentu ieteikumi un rekomendācijas, lai uzlabotu studiju procesu, tiek iegūti anketēšanas veidā (2 reizes gadā). Anketēšanas rezultātus izsniedz analītiskā nodaļa, tie tiek apspriesti virziena Padomē un BSA Senātā.

Studiju kvalitāti kontrolē ar atklātām lekcijām, studentu anketēšanas palīdzību un pasniedzēju ievēlēšanu amatā konkursa kārtībā.

Studentu zināšanu kontrole: 2 reizes gadā tiek veikti analītiskie pārskati par eksāmenu, ieskaitu, kursa darbu aizstāvēšanu un prakses atskaišu rezultātiem. Studentu līdzdalību programmas pārvaldē nodrošina dalība virziena Padomē, kursa vecāko sapulcēs, Studentu Parlamentā, BSA Senātā.

Metodisko darbu kontrolē un korigē BSA Studiju Metodiskā Padome. Darba rezultātus (pašnovērtējumus) apspriež virziena Padome un apstiprina BSA Senāts.

Studiju virziena **“Viesnīcu un restorānu servisa un tūrisma un atpūtas organizācija”** pārvaldības procesu struktūrā ir BSA pārvaldības sistēmas neatņemama sastāvdaļa, kurā kopumā tika definēti procesi, kas ir nepieciešami kvalitātes pārvaldības sistēmas izmantošanai. Pielikumā ir attēlota virziena pārvaldības procesu struktūra, kurā ir atspoguļota procesu un atbilstošo izpildītāju savstarpējā saistība.

Saskaņā ar BSA Studiju kvalitātes nodrošināšanas sistēmu (apstiprināts BSA Senāta sēdē 2023. 27.aprīlī), studiju virziena pārvaldības sistēmas procesi iedalās trīs grupās:

1) Pārvaldības procesi (V):

- Stratēģijas izstrāde un monitorings (V1),
- Cilvēkresursu vadība (V2),
- Finanšu vadība (V3),
- Dokumentu pārvaldība (V4),
- Sadarbība ar ieinteresētajām pusēm (V5),
- Pārvaldības sistēmas iekšējais audits (V6).

2) Pamatdarbības izglītības procesi:

2.1. Studiju programmu izstrāde un pilnveidošana

- Studiju virzienu attīstības plānošana. Programmu izstrāde un pilnveidošana;
- Studiju programmu kvalitātes kontrole. SV un SP pašnovērtējums;
- Rezultātu monitorings. Studējošo, absolventu, darba dēvēju apmierinātība.

2.2. Studiju procesu vadība

- Studējošo uzņemšana un to dokumentu vadība;
- Studiju procesa plānošana un vadība;
- Prakses organizēšana un vadība;
- Studiju procesa īstenošana un monitorings;
- Studentu iesniegumu un sūdzību izskatīšana;

- Studiju noslēgums. Absolvēšana.

2.3. Doktorantūras studiju vadība

2.4. Zinātniskie procesi

- Zinātniski pētniecisko projektu izstrāde un vadība;
- Konferenču organizēšana;
- Izdevumu sagatavošana. Žurnālu izdošana.

2.5. Internacionalizācijas procesi

- Mobilitātes programmas

3) Resursu vadības procesi (R):

- Elektroniskās informācijas un IT resursu vadīšana (R1);
- Bibliotēkas vadības procesi (R2),
- Materiāli tehniskās bāzes nodrošināšana (R3).

Nozīmīga ir arī administratīvā un tehniskā atbalsta personāla ciešā sadarbība studiju virziena „**Viesnīcu un restorānu servisa un tūrisma un atpūtas organizācija**” īstenošanā. Gan Studiju daļa, Studējošo informācijas centrs, gan BSA atbalsta struktūrvienības (Grāmatvedība, BSA Centrālā zinātniskā bibliotēka, Datorcentrs, Personāla daļa, Studiju vadības kvalitātes centrs) ir cieši saistītas studiju procesa īstenošanā un attīstībā, līdzvērtīgi sadarbojoties ikdienā. Sadarbība ar struktūrvienībām notiek koordinēti caur studiju programmu vadītāju un štata docētājiem, piemēram, studiju plānu izveidošanā BSA sistēmā, studiju kursu aprakstu izstrādē un apstiprināšanā, e-studiju vides izveidošanā, docētāju kvalifikācijas semināru, mācību organizēšanā un daudzos citos ikdienas darba un attīstības aspektos. Sadarbība vērtējama kā veiksmīga, tā ir skaidri un pārskatāmi regulēta un pilnīgi iesaistīta studiju procesa īstenošanā un vadībā, BSA kopumā. Novērtējot studiju virziena „**Viesnīcu un restorānu servisa un tūrisma un atpūtas organizācija**” vadības efektivitāti, var secināt, ka tā ir saturiski un organizatoriski kvalitatīva un labi organizēta.

2.1.4. Studējošo uzņemšanas prasību un sistēmas raksturojums un novērtējums, cita starpā norādot, kas nosaka studējošo uzņemšanas kārtību un prasības. Novērtēt studiju perioda, profesionālās pieredzes, iepriekš iegūtās formālās un neformālās izglītības atzīšanas iespējas studiju virziena ietvaros, sniegt konkrētus procedūru piemērošanas piemērus.

Uzsākot studijas, studējošajiem ir atbilstošas zināšanas, prasmes un kompetences, lai sasniegtu plānotos studiju rezultātus. Abiturientu uzņemšana Akadēmijā notiek saskaņā ar 2006.gada 10.oktobra MK noteikumiem Nr.846 “Noteikumi par prasībām, kritērijiem un kārtību uzņemšanai studiju programmās”, un ar BSA Senātā apstiprināto Nolikumu – “BSA uzņemšanas noteikumi un imatrikulācijas kārtība”.^[1] Lai organizētu studentu uzņemšanu akadēmijā, ar BSA rektora rīkojumu kārtējam studiju gadam tiek izveidota uzņemšanas komisija. Studējošo uzņemšanas sākuma termiņus pilna laika studiju programmās pirmajā gadā pēc vidusskolas beigšanas nosaka Latvijas Republikas Ministru Kabinets. Ņemot vērā Latvijas Republikas Ministru Kabineta noteikumus, rektors izdod rīkojumu par abiturientu uzņemšanas akadēmijā konkrētiem sākuma un beigu termiņiem pilna un nepilna laika programmās pirmajam studiju semestrim. Informācija par uzņemšanas komisijā noslēgtajiem līgumiem elektroniskā veidā tiek nodota Akadēmijas grāmatvedībai un studiju daļai. Pēc tam, kad ir pārbaudīta katrā līgumā apmaksas noteikumu izpildīšana, grāmatvedība

nodod katras nokomplektētās lietas datus studiju daļai. Studiju daļa uz šīs informācijas pamata noformē rīkojumu par imatrikulāciju un nodod to parakstīšanai akadēmijas rektoram.

Studējošo, kas vēlas turpināt studijas Akadēmijā vēlākos studiju posmos, profesionālās pieredzes, iepriekš iegūtās formālās un neformālās izglītības atzīšana notiek saskaņā ar 2004.gada 16.novembra MK noteikumiem Nr.932 “Studiju uzsākšanas kārtība vēlākos studiju posmos”, 2018.gada 14. augusta MK noteikumiem Nr.505 “Ārpus formālās izglītības apgūto vai profesionālajā pieredzē iegūto kompetenču un iepriekšējā izglītībā sasniegtu studiju rezultātu atzīšanas noteikumi” un BSA Senātā apstiprinātiem Nolikumiem – “BSA uzņemšanas noteikumi un imatrikulācijas kārtība” un BSA Nolikums “Nolikums par ārpus formālās izglītības vai profesionālajā pieredzē iegūto kompetenču un iepriekšējā izglītībā sasniegtu studiju rezultātu atzīšanas kārtību Baltijas Starptautiskajā akadēmijā”[2]

Persona, kura vēlas, lai tiktu atzīti tās iepriekšējā izglītībā vai profesionālajā pieredzē sasniegtie studiju rezultāti, iesniedz BSA dokumentus, iesniedz BSA iesniegumu par sasniegtu studiju rezultātu atzīšanu. Persona iesniegumam pievieno dokumentus, kas apliecina iepriekšējā izglītībā vai profesionālajā pieredzē sasniegtos studiju rezultātus. Lēmumu par iepriekšējā izglītībā vai profesionālajā pieredzē sasniegtu studiju rezultātu atzīšanu pieņem komisija. Komisija mēneša laikā pēc iesnieguma saņemšanas izskata to un pieņem lēmumu par iepriekšējā izglītībā vai profesionālajā pieredzē sasniegtu studiju rezultātu atzīšanu vai par atteikumu atzīt sasniegtos studiju rezultātus. Lēmumu nosūta iesniedzējam. Komisija ir tiesīga pārbaudīt sniegtās informācijas un ziņu atbilstību faktiskajiem apstākļiem. Ja nepieciešams, komisija var noteikt pārbaudījumus iepriekšējā izglītībā vai profesionālajā pieredzē sasniegtu studiju rezultātu novērtēšanai.

2.6. tabulā ir atspoguļota iepriekš iegūtās formālās izglītības atzīšanas izpildes biežuma statistika studiju virzienam “**Viesnicu un restorānu servisa un tūrisma un atpūtas organizācija**” laika periodā no 2017/2018. līdz 2022/2023. mācību gadam. Studentiem, kuriem jau ir kāda augstākā izglītība, visbiežāk tiek pielīdzināti vispārīgie kursi un svešvalodas, bet kuriem ir izglītība tūrisma nozarē- profesionālos kursus. Ja students pārnāk no citas augstskolas līdzīgas programmas, tad tiek pielīdzināti tie kursi, kas jau ir nokārtoti iepriekšējā augstskolā un ir ar līdzīgu nosaukumu un saturu kā BSA studiju kursi. Rezultāti parāda, ka 2019./2020.st.gadā un 2021./2022. st.gadā diviem studējosiem bija veikta iepriekšējā izglītībā sasniegtu studiju rezultātu atzīšana.

2.6. tabula

Iepriekš iegūtās formālās izglītības atzīšanas izpildes biežums studiju virzienam “Viesnicu un restorānu servisa un tūrisma un atpūtas organizācija”

Nr.p.k.	Studiju gads, studiju programma	Imatrikulēto studentu skaits	t.sk. ar kredītpunktu pārieskaitīšanas veidlapu	Relatīvais Biežums (%)
2019./2020. st.gads				
1.	Bakalaura studiju programma	73	1	1.4
2021./2022.st.gads				
2.	Bakalaura studiju programma	51	1	2.7

Angļu valodā BSA pārsvarā mācās ārzemnieki, kuru uzņemšana BSA notiek saskaņā ar Augstskolu likuma 83.pantu. Ārzemnieku uzņemšanu organizē BSA Ārējo sakaru daļa un BSA Uzņemšanas

komisija. Ārzemnieki tiek uzņemti, pamatojoties uz šādiem kritērijiem:

- Izpildītas visas Latvijas Ārlietu ministrijas, Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes un citu Latvijas Republikas institūciju prasības, kuras ir saistītas ar ārvalstu studentu iebraukšanu un uzturēšanos Latvijā.
- Ārējo sakaru daļā ir saņemts Akadēmiskās informācijas centra ekspertīzes slēdziens saskaņā ar Augstskolu likuma 85.pantu un ir izpildītas attiecīgajai studiju programmai atbilstošo BSA Uzņemšanas noteikumu prasības.
- Ārzemniekiem, kuri vēlas studēt angļu valodā, Ārējo sakaru daļā ir jāiesniedz starptautiskās testēšanas institūcijas pēdējo piecu gadu laikā izsniegts angļu valodas prasmes apliecinošs dokuments. Valodas prasmei ir jāatbilst vismaz EKP B2 pakāpei. Minēto dokumentu neiesniedz tie ārzemnieki, kuri vidējo izglītību ieguvuši attiecīgās studiju programmas īstenošanas valodā.
- Ārzemniekiem, kuri vēlas studēt latviešu valodā, Ārējo sakaru daļā ir jāiesniedz valsts valodas prasmes apliecinājums, kuru izsniegusi valsts valodas prasmes pārbaudes komisija. Valodas prasmei ir jāatbilst vismaz B2 pakāpei.
- Reģistrējoties studijām pretendents aizpilda un nosūta Ārējo sakaru daļai pieteikuma anketu ārzemju studentiem, pases kopiju, izglītības dokumentu kopijas, kas apliecina studiju uzsākšanai nepieciešamo iepriekšējo izglītību. Dokumentu oriģinālus iesniedz pēc ierašanās BSA vai nosūta BSA pa pastu, lai veiktu to legalizāciju. Precīzāka informācija par ārzemnieku uzņemšanas procesu ir atrodas BSA tīmekļa vietnē.[\[3\]](#)
- Nobeidzot uzņemšanas procesu, Ārējo sakaru daļa ārzemnieka uzņemšanas dokumentāciju nodod BSA Uzņemšanas komisijā, lai veiktu imatrikulāciju.
- Uzņemšanas komisijas lēmumus var apstrīdēt rakstiski viena mēneša laikā no lēmuma pieņemšanas brīža, iesniedzot motivētu iesniegumu BSA Valdei. Pieņemto lēmumu var pārsūdzēt tiesā Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā.
- BSA ir tiesības pārtraukt personas piedalīšanos uzņemšanas procesā, ja tā nav ievērojusi uzņemšanu regulējošo normatīvo aktu prasības.

Konkrētie procedūru piemērošanas piemēri

1. konkrēts atzišanas piemērs:

2019./2020. st.gadā, vasaras uzņemšanas periodā reflektante K.S. vērsās BSA Uzņemšanas komisijā, lai iestātos II līmeņa profesionālās augstākās izglītības studiju programmā "Tūrisma un viesmīlības vadība". Iestājoties, reflektante aizpildīja noteikta parauga iesniegumu, kurā norāda izvēlēto studiju programmu un ziņas par sevi, kā arī iesniedza BSA Uzņemšanas komisijai visus dokumentus, kas minēti šo Noteikumu 46. punktā.

Reflektantu uzņemšana pamatstudiju pilna un nepilna laika programmās notiek atklātā un vienlīdzīgā konkursa kārtībā, pamatojoties uz *centralizēto eksāmenu rezultātiem*. Reflektante K.S. ir ieguvusi vidējo izglītību Latvijas Republikā, viņa iesniedza vidusskolas atestātu un Centralizēto eksāmenu sertifikātu trīs priekšmetos. Saskaņā ar BSA Uzņemšanas Noteikumiem Centralizēto eksāmenu līmeņiem (vismaz 2 priekšmetos) ir jābūt no A līdz E (ieskaitot), vai sākot ar 2013.gadu, procentuālajam vērtējumam, kas atbilst esošajām līmeņu robežām katram konkrētajām mācību priekšmetam. Reflektantei K.S. centralizēto eksāmenu līmenis bija pietiekams.

Uzņemšanas komisija, iepazīstinoties ar iesniegtiem dokumentiem, pieņēma lēmumu par reflektantes uzņemšanu II līmeņa profesionālās augstākās izglītības studiju programmas "Tūrisma un viesmīlības vadība" 1.kursa 1.semestrī, par ko bija paziņots reflektantei. Uz komisijas lēmuma pamatā ar K.S. bija noslēgts studiju līgums.

2. konkrēts atzišanas piemērs:

2021./2022. st. gadā studējošais K.S.B. vērsās BSA Uzņemšanas komisijā, lai iestātos 2.līmenā profesionālās augstākās izglītības studiju programmas "Tūrisma un viesmīlības vadība" vēlākā studiju posmā. Tā kā kandidāts iesniedza akadēmisku izziņu no iepriekšējās studiju vietas (LLU), tās kopija bija sniegta studiju programmas direktorei, kura, izpētot iegūto akadēmisko izziņu un salīdzinot tajā norādītos priekšmetus ar studiju programmas "Tūrisma un viesmīlības vadība" studiju plāna priekšmetiem pēc nosaukumiem un kredītpunktiem, sagatavoja pārskaitīšanas veidlapas projektu un ziņoja studiju rezultātu atzīšanas komisijai par salīdzināšanas rezultātiem. Komisija noklausoties programmas direktori un iepazīstinoties ar iesniegtiem dokumentiem, pieņēma lēmumu par iepriekšējā izglītībā sasniegto studiju rezultātu atzīšanu un kandidāta uzņemšanu studiju programmas "Tūrisma un viesmīlības vadība" 2. kursa 3. semestrī, par ko bija paziņots kandidātam. Uz komisijas lēmuma pamatā tika sagatavota pārskaitīšanas veidlapa, kuru parakstīja studiju programmas direktore, un uz kuras pamatā ar K.S.B. bija noslēgts studiju līgums.

[1]https://bsa.edu.lv/docs/admission/uznemsanas_noteikumi_BSA_2022_23.pdf

[2]https://bsa.edu.lv/docs/nolikums/arpus_formalas_izglitibas_pieredze_ieprekseja_izglitiba_LV.pdf

[3] <https://bsa.edu.lv/index.php/lv/uznem-sana/uznemsanas-kartiba.html>

2.1.5. Studējošo sasniegumu vērtēšanā izmantoto metožu un procedūru novērtējums, principi, kā tās tiek izvēlētas, kā tiek analizēta novērtēšanas metožu un procedūru atbilstība studiju programmu mērķu sasniegšanai un studējošo vajadzībām.

Kvalificētu speciālistu sagatavošanas process tūrisma un viesmīlības, kā arī atpūtas un izklaides industrijas vadības jomā nav iespējams bez izvērsta un stingras studentu iegūto zināšanu un iemaņu kontroles. Kontroles objekts ir ne tikai bloku disciplīnās iegūtās zināšanas. Tiek vērtēta arī prasme un iemaņas loģiski pamatot savus uzskatus, publiski uzstājoties, spējas patstāvīgi atrast nepieciešamo informāciju un to analizēt.

Kontroles procesa gaitā tiek vērtēta prasme strādāt ar bibliotēkas katalogiem, atrast nepieciešamo informāciju Internetā.

Studentu iegūto zināšanu kontroles galvenie elementi ir ieskaites un eksāmeni. Eksāmeni un ieskaites tiks kārtoti mutvārdu un rakstveida formā, iespējama arī šo formu kombinācija. Studiju kursa darbus, projektu darbu, kā arī bakalaura un maģistra darbu rezultātus novērtē komisija.

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas MK noteikumiem Nr. 305 "Noteikumi par valsts profesionālās augstākās izglītības standartu" (spēkā no 21.06.2023.) un BSA Senāta apstiprinātiem nolikumiem - „Baltijas Starptautiskās akadēmijā studiju rezultātu vērtēšanas nolikums”, [1] "Nolikums par valsts un galapārbaudījumiem Baltijas Starptautiskajā akadēmijā (BSA)" [2] vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

Katrā studiju kursā noteiktās profesionālās zināšanas, prasmes un attieksmes un kompetences tiek novērtētas ar dažādiem pārbaudījumiem, ievērojot studentcentrētas izglītības principus, kas ir:

- akadēmiskais personāls pārzina pārbaudes un eksaminācijas metodes, kas ir attiecīgajā studiju kursā vispiemērotākās;
- studējošie uzsākot attiecīgu studiju kursu, tiek informēti par vērtēšanas kritērijiem un metodēm;
- vērtēšana ir konsekventa, taisnīga un piemērota visiem studentiem un tiek īstenota ar BSA

apstiprinātām procedūrām;

- vērtēšana sniedz studējošiem iespēju parādīt, kādā mērā tie ir sasnieguši sagaidāmos mācīšanās rezultātus. Studējošie saņem atgriezenisko saiti un padomus studiju procesā.

Studiju kursu pārbaudījumu organizēšanas un studējošo kompetences vērtēšanas kārtība piemērojama visu līmeņu studiju programmās reģistrētajiem pilna laika studējošajiem. Studiju kursa apguvi vērtē atbilstoši studiju kursa aprakstā norādītajam saturam, vērtēšanas kritērijiem un prasībām. Vērtējot studiju programmu satura apguvi, ievēro šādus *pamatprincipus*:

- zināšanu un prasmju vērtēšanas atklātība – atbilstoši izvirzītajiem programmas mērķiem un uzdevumiem, kā arī studiju kursu mērķiem un uzdevumiem ir noteikts prasību kopums pozitīvai izglītības sasniegumu vērtēšanai;

- vērtējuma obligātuma princips – nepieciešams iegūt pozitīvu vērtējumu studiju plāna A daļas, B daļas, prakses un valsts pārbaudījumos studiju plānā noteiktajos studijuursos.

- *vērtējuma noteikšanai izmantoto veidu dažādības princips* – studiju sasniegumu vērtēšanā izmanto rakstiskas, mutiskas, praktiskas un kombinētas pārbaudes, individuālo un grupas sasniegumu vērtēšanu un dažādus pārbaudes darbus - kontroldarbus, prezentācijas, aizstāvēšanas, ieskaites, projektu darbus, eksāmenus, grupu darbus, gadījumu analīze u.c.. Studiju kursa apguve ir sekmīga, ja programmā noteiktās prasības ir izpildītas līdz pārbaudījuma perioda beigām, izņemot gadījumus, kad saņemts pārbaudījuma kārtošanas termiņa pagarinājums.

- *vērtējuma atbilstības princips* – noslēguma darbā studentiem tiek dota iespēja apliecināt savas zināšanas, prasmes, iemaņas visiem studiju sasniegumu vērtēšanas līmeņiem atbilstošos uzdevumos, jautājumos, piemēros un studiju situācijās. Noslēguma darba organizācija nodrošina adekvātu un objektīvu vērtējumu.

- *vērtējuma pārskatīšanas iespēju princips* - akadēmija nosaka kārtību iegūtā vērtējuma pārskatīšanai. BSA Studiju nolikumā, kas tiek apstiprināts Senātā, ir noteikts – ja studējošais vēlas uzlabot savu gala atzīmi, viņam ir jāvienojas ar attiecīgo akadēmisko personālu un studiju programmas direktoru par laiku, jāsaņem no attiecīgās studiju programmas sekretāra noteiktas formas norīkojums, atbilstoši papildus maksas pakalpojumu cenrādim.

BSA studiju un zināšanu novērtēšanas metodes ir objektīvas un tiek konsekventi ievērotas. Ikvienas pārbaudes apjoms atbilst attiecīgā studiju kursa programmas saturam un Profesiju standartos noteiktām prasmju un zināšanu prasībām.

Studijas balstās uz studējošā patstāvību, vienlaikus nodrošinot akadēmiskā personāla vadību, un atbalstu. Katra studiju kursa aprakstā ir norādīts studējošo patstāvīgā darba apjoms un saturs, kā arī tā vērtēšanas metodes. BSA e-vidē tiek publicētas katra studiju kursa vērtēšanas prasības, kritēriji un metodes atzīmju izlikšanai katram studiju kursam, kā arī vērtējumu skaidrojums.

Studējošie var iepazīties ar studējošo sekmju vērtēšanas kritērijiem, nosacījumiem un saistošajām procedūrām Baltijas Starptautiskās akadēmijā studiju rezultātu vērtēšanas nolikumā (dokumenti pieejami [latviešu](#) un [angļu](#) valodā).

Lai nodrošinātu studējošo snieguma novērtēšanas metožu, procedūru un principu atbilstību studiju programmu mērķu sasniegšanai un studējošo vajadzībām, studiju vērtēšanas ietvaros notiek regulāra studiju kursu kvalitātes uzraudzība, kurā iesaistīti gan kursu docētāji, gan BSA studiju procesa atbalsta struktūrvienības: [BSA Studiju kvalitātes nodrošināšanas sistēma](#) un Studiju virziena „**Viesnīcu un restorānu servisa un tūrisma un atpūtas organizācija**” padome, kura veic studiju kursu aprakstu izskatīšanu un apstiprināšanu. Šīs sadarbības un informācijas apmaiņas ietvaros tiek organizēta gan studiju kursu hospitēšana, gan studiju programmu kartēšana, kuras laikā īpaša uzmanība tiek pievērsta studiju kursu rezultātu ciešai sasaistei ar studiju programmu

rezultātiem. Attiecīgi, studijuursos izmantotās vērtēšanas metodes tiek apspriestas starp docētājiem un studējošajiem, izvērtējot tieši metožu atbilstību studiju programmu mērķiem. Vienlaikus, studiju kursu novērtēšanas metodes tiek pārskatītas, ņemot vērā studējošo kursu novērtēšanas anketēšanas rezultātus, kuros īpaša sadaļa tiek veltīta novērtēšanas metodēm.

Radošie, pētnieciskie, praktiskie darbi tiek vērtēti atbilstoši katra studiju kursa mērķiem un kursa vērtēšanas kritērijiem, ar kuriem docētājs iepazīstina studentus kursa sākumā. Pētniecisko darbu kritēriji ir pieejami pētniecisko darbu metodiskajos norādījumos gan bakalaura studiju programmas studentiem (piemēram, kursa darbu un bakalaura darbu metodiskie norādījumi), gan maģistratūras studentiem (piemēram, Metodiskie norādījumi maģistra darba izstrādei un aizstāvēšanai).

Savdabīga topošo speciālistu prasmes pārbaudes forma ir prakse. Prakses atskaites tiks rūpīgi analizētas un novērtētas atbilstoši BSA "Nolikumam par praksēm Baltijas Starptautiskajā akadēmijā".[3]

Svarīgs studentu pārbaudes elements ir noslēguma darba priekšizstāvēšana un aizstāvēšana. Noslēguma darbu vērtēšanas kārtība tika apstiprināta BSA "Nolikumā par noslēguma darbu izstrādāšanu un aizstāvēšanu Baltijas Starptautiskajā akadēmijā".[4]

Pārbaudījuma saturu, pārbaudījuma prasības, vērtēšanas kritērijus un metodes nosaka studiju kursa apraksts, bet katra pārbaudījuma norises kārtību nosaka studiju kursa docētājs vai pārbaudījuma komisijas priekšsēdētājs.

Ņemot vērā augstāk minēto, jāsecina, ka BSA darbojās studiju programmu realizācijas stingra kontrole. Pielietojamā kontroles sistēma ļauj nodrošināt kvalificētu speciālistu sagatavošanu ekonomikas un uzņēmējdarbības jomā. Studenti ne tikai apgūst nepieciešamās zināšanas, bet arī iemācās patstāvīgi paplašināt savas zināšanas.

[1]https://bsa.edu.lv/docs/nolikums/BSA_studiju_rezultatu_novertejums_09072020.pdf

[2]https://bsa.edu.lv/docs/nolikums/Nolikums_valsts_galaparbaudijumiem.pdf

[3] https://bsa.edu.lv/docs/2020/BSA_Prakses_nolikums_lv.pdf

[4] https://bsa.edu.lv/docs/nolikums/BSA_diplomdarbu_nolikums_LV.pdf

2.1.6. Akadēmiskā godīguma principu un to ievērošanas mehānismu, kā arī iesaistīto pušu informēšanas veidu raksturojums un novērtējums. Norādīt izmantotos pretplaģiāta rīkus, sniedzot rīku un mehānismu piemērošanas piemērus.

Akadēmiskais godīgums ir BSA mācībspēku, studentu un pētnieku savstarpējas uzvedības princips. Norādījumi par akadēmiskā godīguma pārkāpumu izskatīšanu un plaģiāta veidiem veidoti saskaņā ar apstiprināto Baltijas Starptautiskās akadēmijas "Akadēmiskā godīguma un ētikas kodeksu" [1] un Baltijas Starptautiskās akadēmijas "Nolikumu par plaģiāta kontroli"[2]. Tie paredzēti studentu, akadēmiskā un vispārējā personāla lietošanai. Akadēmiskā godīguma principi ir objektivitāte, atbildība, savstarpēja cieņa un uzticēšanās, tie izslēdz maldināšanu un krāpšanos. Plaģiāts ir viens no tipiskākajiem akadēmiskā godīguma pārkāpumu veidiem.

Darbības, kuras vērstas uz studiju procesa sasaisti ar akadēmiskā godīguma principiem:

- studenti katra studiju kursa beigās aizpilda docētāju darba un studiju kursu satura novērtējuma anketas, kuras tiek analizētas un ņemtas vērā, plānojot studiju darbu nākotnē, lai uzlabotu docētāju

darba kvalitāti;

- plūsmas lekcijās, kurās ir grūti organizēt frontālus pārbaudes darbus, un tas dod iespēju negodprātīgiem studentiem "špikot", tiek optimizēts vai arī samazināts studentu skaitu auditorijās;
- studiju kursa gala vērtējums sastāv no vairākām daļām – apmeklējuma, aktivitātes nodarbībās, patstāvīgajiem darbiem, starppārbaudījumiem; eksāmena atzīme veido tikai 70 - 80 % no gala atzīmes;
- stingri tiek ievēroti rakstisko darbu noteiktie iesniegšanas laiki un netiek pieņemti darbi pēc norādītā termiņa;
- ir izstrādāti BSA nolikumi par studējošo kompetences novērtēšanas prasībām, kārtību, rezultātu atspoguļošanu, apelācijas iespējām.

Studējošajiem, iesniedzot pētnieciskos darbus (bakalaura un maģistra) ar savu parakstu ir jāapliecina, ka darbs nav viltojums vai plaģiāts. Ar savu parakstu to apliecina arī darba zinātniskais vadītājs.

Ar akadēmisko personālu attiecīgie jautājumi tiek risināti koleģiālo institūciju apspriedēs. Tehnisku līdzekļu un procedūru, kas novērš studējošo un personāla plaģiātisma gadījumus, ieviešana diskusiju un padziļinātas izvērtēšanas rezultātā tika atzīta par mazefektīvu un ekonomiski nelietderīgu ierobežotā speciālistu un studentu skaita dēļ, kā arī augstā ekspertīzes līmeņa dēļ, ko var nodrošināt BSA eksperti sadarbībā ar saviem kolēģiem citās valstīs.

Akadēmiskā godīguma principu pārkāpumi var būt dažāda rakstura un ar lielāku vai mazāku kaitējumu akadēmiskajam darbam. Tie var būt apzināti vai aiz nezināšanas veikti. Lai atvieglotu pārkāpumu izvērtēšanu, akadēmiskā godīguma pārkāpumus var iedalīt kā:

- sliktu akadēmisko praksi;
- plaģiātu;
- rupju akadēmisko pārkāpumu.

Akadēmiskā godīguma pārkāpumu iedalījums ir akadēmijas uz prakses pamata veidoti secinājumi, jo mācībspēki bieži sastapās ar gadījumiem, kad studējošie rakstot referātus, kursa darbus vai noslēguma darbus pieļauj šādus pārkāpumus:

- Studējošais ir saglabājis autentiskā avota satura būtību, bet ir nedaudz to pārfrāzējis un pārveidojis atslēgas vārdus;
- Studējošais pārfrāzē citu autoru darbu fragmentus tā, lai atsevišķie fragmenti saderētu kopā, tā vietā, lai uzrakstītu oriģinālu tekstu;
- Studējošais min citētā autora vārdu, bet nenorāda citētā avota specifisko informāciju (piem., nosaukumu, izdevēju u.tml.), līdz ar to atsauci nevar atrast un nevar pārliicināties, ka darbs, uz ko atsaucas, eksistē;
- Studējošais norāda precīzu atsauci uz avotu, bet teksta fragmentu nenoformē kā citātu, ja šis fragments ir kopēts vai pārfrāzēts ļoti tuvu tekstam, radot nepareizu priekšstatu un pretendējot uz informācijas oriģinālu pasniegšanu;
- Studējošais savā tekstā kopē lielus fragmentus (vienu vai vairākas rindkopas vai to daļas) no cita teksta, tos nepārfrāzējot;
- Studējošais dažās vietās norāda precīzas atsauces uz citētajiem avotiem, bet citās vietās pārfrāzē tekstu no citiem avotiem bez atsaucēm u.c.

Nereti konstatēto satura oriģinalitātes pārkāpumu iemesli nav balstīti apzinātā krāpšanās darbībā, bet gan zināšanu un izpratnes trūkumā, kā korekti un atbildīgi savā darbā integrēt citu autoru izstrādāto saturu. Vairumā gadījumu studenti pieļauj plaģiātu savos darbos nevis ļaunprātīgi, bet

tādēļ, ka viņiem nav pietiekamas izpratnes par atsauču lietošanu vai intelektuālā īpašuma nozīmi – jo īpaši aktuāli tas ir pirmā kursa studentiem, kas mēdz izmantot internetā jau pieejamos referātus vai pārrakstīt jau publicētus darbus, nenorādot atsauces. Tieši tādēļ BSA palīdz apgūt pētnieciskā darba pamatus, tostarp pareizu atsauču lietošanu.

Atbilstoši pārkāpumu smagumam arī iespējams variēt studējošajiem piemērojamās sankcijas, lai tās būtu vērstas uz studiju kvalitātes uzlabošanu, samērīgas un disciplinējošas.

Konstatējot pieļauto pārkāpumu gadījumus, sliktas akadēmiskās prakses gadījumā, kas saistīta ar nezināšanu, parasti studējošam izteica aizrādījumu un atbilstoši vērtē viņa darbu, dažreiz piespiežot pilnīgi pārstrādāt savu referātu, bet nopietnāku pārkāpumu gadījumā mācībspēkam jāaizpilda ziņojums par studējošā akadēmiskā godīguma pārkāpumu, un šajā gadījumā rupju akadēmisko pārkāpumu gadījumā var piemērot studējošajam brīdinājumu par eksmatrikulāciju vai pat studējošo eksmatrikulēt.

Tā kā noslēguma darbs ir galvenais valsts pārbaudījuma studiju rezultāts, un atbilstoši BSA "Nolikumam par noslēguma darbu izstrādāšanu un aizstāvēšanu Baltijas Starptautiskā akadēmijā" studejosam jānodod savs noslēguma darbs arī elektroniskā veidā, BSA ir parakstījusi vienošanos ar Latvijas Universitāti par izglītības iestādes pievienošanas plaģiata kontroles sistēmai, kā galveno pretplaģiata rīku cīņā ar akadēmiskā godīguma pārkāpumiem.

Pretplaģiāta rīku un mehānismu piemērošanas konkrēts piemērs cīņā ar akadēmiskā godīguma pārkāpumu

31.05.2023. gadā BSA saņēma no Valsts policijas informāciju par studiju programmas „Tūrisma un viesmīlības vadība” studējošās I.K. iesniegumu Valsts policijas Galvenās kriminālpolicijas pārvaldei, kurā studente atzīnās, ka portālā ss.com pasūtīja diplomdarbu uzrakstīšanu, un samaksājot naudu, nesaņēma pasūtījumu – gatavu diplomdarbu. Izskatot informāciju, programmas direktore nolēma nepieļaut studentu pie diplomdarba priekšizstāvēšanas, pieprasīt no studentes paskaidrojumu par notikušo un vērsties uz Baltijas Starptautiskās akadēmijas Akadēmiskā godīguma un ētikas komisiju ar lūgumu novērtēt studentes rīcību. Ētikas komisijas locekļi uzklusēja komisijas priekšsēdētājas paziņojumu par programmas direktores ziņojumu par BSA bakalaura studiju programmas "Tūrisma un viesmīlības vadība" studentu I.K., kura pasūtīja par maksu sava diplomdarba rakstīšanu, studente bija aicināta uz komisijas sēdi un sniedza savus paskaidrojumus, atbildējot uz komisijas locekļu jautājumiem. Ētikas komisija nolēma brīdināt studentu I.K. par eksmatrikulāciju, sakarā ar BSA akadēmiskā godīguma un ētikas komisijas kodeksa 1.1.7.punkta un 2.1.4.punkta konstatēto pārkāpumu un uzdod izstrādāt jaunu diplomdarbu 2023.g. rudens semestrī ar citu tēmu un citu darba vadītāju, kā arī reģistrēt I.K. personas lietā minēto pārkāpumu. Lēmums tika paziņots studentei.

[1] https://bsa.edu.lv/docs/2020/BSA_Akademiska_godiguma_etikas_KODEKSS_2019.pdf

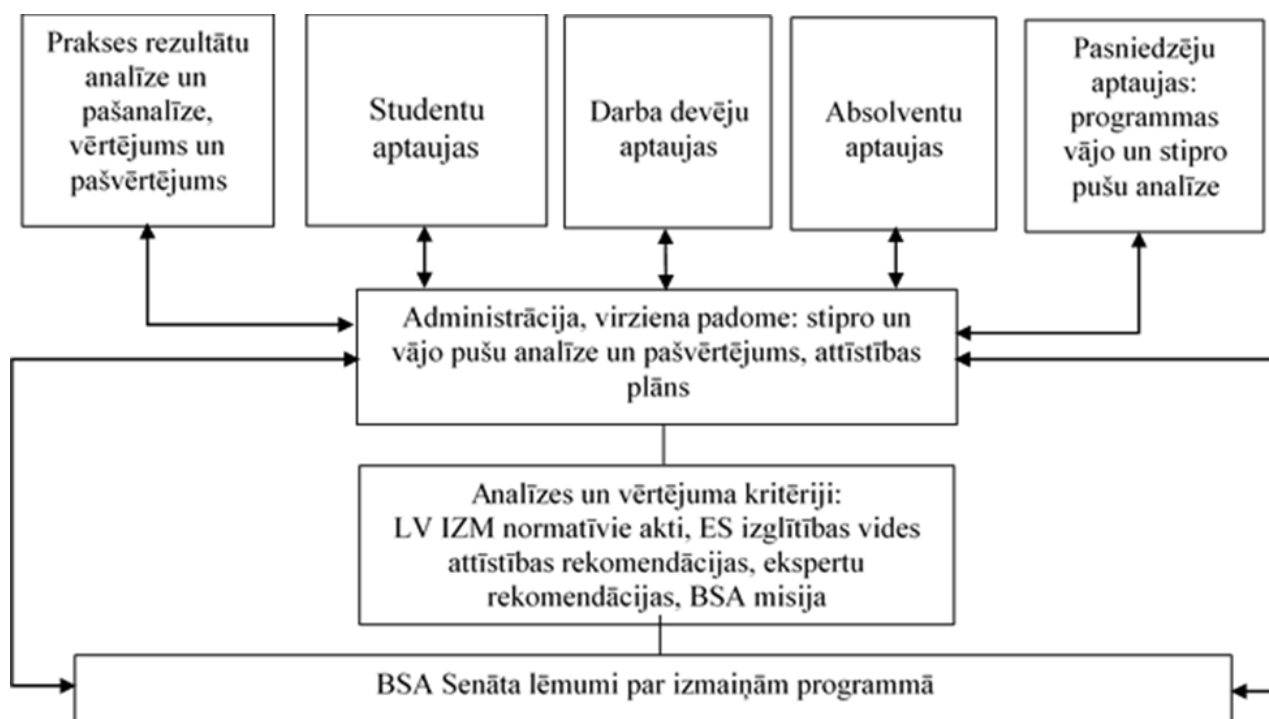
[2] https://bsa.edu.lv/docs/nolikums/nolikums_plagiata_kontrole.pdf

2.2. Iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas efektivitāte

2.2.1. Iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas efektivitātes novērtējums studiju virziena ietvaros, sniegt piemērus konkrētām darbībām, kas nodrošina studiju programmu mērķu un rezultātu sasniegšanu, nepārtrauktu studiju virziena un tam atbilstošu studiju programmu pilnveidi, attīstību un darbības efektivitāti.

Lai nodrošinātu Akadēmijas darbības kvalitāti, vadība ir veikusi virkni pasākumus, sekmējusi Akadēmijas kopīgas kvalitātes politikas izstrādi, kā arī būtiskāku atsevišķu procesu politikas un mērķu izstrādi. Ir izstrādāti un atbilstoši apstiprināti tādi BSA ekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas normatīvie akti, kā BSA “Kvalitātes politika”[1], “BSA Studiju kvalitātes nodrošināšanas sistēma” kuros ir formulēti gan politikas mērķi, gan kvalitātes nodrošināšanas principi, gan iekšējās kvalitātes nodrošināšanas pasākumi un to apraksts. Kvalitātes vadību nodrošina BSA rektors. Rektors apstiprina kvalitātes vadītāju, kurš ir atbildīgs par kvalitātes īstenošanu. Kvalitātes vadītājs sadarbībā ar struktūrvienību vadītājiem identificē un dokumentē procesus.

Iekšējā izglītības kvalitātes pārvaldības sistēma studiju virziena studiju programmu ietvaros tika atspoguļota shēmā:

2.1. Attēls. Iekšējā izglītības kvalitātes pārvaldības sistēma

Īstenojamo studiju programmu aktualitātes nodrošināšana un nepārtraukta pilnveidošana, kā arī jaunu studiju programmu izstrādāšana notiek ievērojot visu ieinteresēto pušu intereses, sistemātiski izziņot un novērtējot šādus aspektus:

- topošo studējošo un absolventu vajadzības;
- esošo studējošo vēlmes un to apmierinātības līmeni;
- darba devēju prasības;
- ekonomikas attīstības tendences Latvijā, Eiropā un pasaulē;
- labas prakses piemērus augsti kvalificētu speciālistu sagatavošanai.

Lai nodrošinātu kvalitātes politiku BSA:

- nodrošina studiju procesu ar augsti kvalificētiem Latvijas un ārvalstu docētājiem;
- pilnveido vadības sistēmas procesus, veicinot augstskolas personāla iesaistīšanos studiju un administratīvo procesu nepārtrauktā pilnveidošanā;
- veicina akadēmiskā un vispārējā personāla nepārtrauktu izglītošanos un profesionālās meistarības pilnveidi;
- regulāri novērtē augstskolas stratēģisko mērķu sasniegšanas progresu;

- plāno un nodrošina studiju un augstskolas darbībai nepieciešamos finanšu, personāla un materiālos resursus;
- mērķtiecīgi sadarbojas ar studējošajiem, absolventiem, darba devējiem, izglītības iestādēm, valsts un profesionālajām nevalstiskajām organizācijām, ārvalstu augstskolām un citām institūcijām;
- sekmē studējošo un docētāju apmaiņas un sadarbības programmu īstenošanu ar ārvalstu augstskolām.

Kvalitātes vadības sistēma ietver kvalitātes nodrošināšanas nepieciešamo posmu īstenošanu:

- Akadēmijas darbības plānošanu, aptverot kā akadēmisko, tā zinātnisko, administratīvo un saimniecisko darbību;
- darbības plānu īstenošanu: lai sasniegtu vēlamos rezultātus, tiek izmantoti pieejamie resursi un piesaistīti jauni, veidotas aizvien jaunas sadarbības formas ar citām akadēmiskajām institūcijām, valsts pārvaldes iestādēm, privātām institūcijām un citiem sadarbības partneriem;
- iegūto rezultātu novērtējumu, kas pamatots uz pastāvīgas saiknes nodrošinājumu starp Akadēmijas vadību un konkrētu vēlamu rezultātu sasniegšanas procesā iesaistīto Akadēmijas personālu;
- vadoties no veiktā novērtējuma, tiek pieņemti lēmumi par nepieciešamajām izmaiņām Akadēmijas darbības procesā ar mērķi nodrošināt pastāvīgu kvalitāti, kas atbilstu augstām akadēmiskajām, zinātniskajām un iestādes administratīvās un saimnieciskās vadības prasībām.

Iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas efektivitātes novērtējums ietver šādas nodrošināšanas un kontroles metodes un procedūras:

Ekspertu vērtējums: ekspertīze notiek, izmantojot BSA (iekšējie eksperti) vai citu organizāciju (ārējie eksperti) speciālistus. Ekspertīzes metodes tiek pielietotas, lai nodrošinātu kvalitātes kontroli:

1. Studiju, metodiskajā un zinātniskajā darbā;
2. BSA Senāts veic akadēmiskā personāla vēlēšanu (pārvēlēšanu) procedūru amatos;
3. Studējošo valsts pārbaudījums - bakalaura, maģistrantūras un doktora programmās diplomdarbu priekšizstāvēšanas un aizstāvēšanas laikā;

Zinātnisko un metodisko publikāciju sagatavošanā un izdošanā - tiek piesaistīti gan iekšēji, gan ārēji recenzenti;

Profesionālu programmu un studiju kursu sagatavošanā atbilstoši studiju virzienam - tiek vērtēta to atbilstība profesionālu un izglītības standartu prasībām.

Aptaujas metode: tiek izmantota lai iegūtu informāciju sekojošo parametru novērtēšanai:

1. Mārketinga kampaņu kvalitāte;
2. Uzņemšanas komisiju darba efektivitāte;
3. Akadēmiskā personāla darba efektivitāte.

Reģistrācijas metode: konkrētu notikumu, objektu, izdevumu u.c. aprēķins. Tiek izmantota sekojošo parametru novērtēšanai:

Plānoto studiju darba nodarbību kvalitāte;

1. Lekciju un nodarbību pārceļšanas daudzuma noteikšanai;
2. Nodarbību apmeklējumam;
3. Studējošo finanšu disciplīnas noteikšanai.

Aprēķina metode: konkrētu parametru cēloņsakarību un empīrisku atkarību noteikšanas un izmantošanas metode. Tiek izmantota kvalitātes nodrošināšanai un kontrolei:

1. Plānojot studiju procesu;
2. Kontrolējot studējošo apmeklētības līmeni;
3. Pārbaudot darbinieku darba disciplīnu;
4. Aprēķinot pasniedzēju un darbinieku darba algas.

BSA augstākās izglītības kvalitātes ārējais (sociālais) audits tiek veikts valsts un sabiedrisko vērtējumu veidā. Valsts audits – tā ir studiju virzienu licencēšana un studiju virzienu, akadēmijas cikliskā akreditācija. Sabiedriskais vērtējums – dažādu valsts struktūru un masu informācijas līdzekļu reitingu veidā.

Atgriezeniskā saikne ar studentiem. Studējošo viedoklis ir svarīgs izglītības kvalitātes nodrošināšanā. Informācija par kvalitāti un studējošo vērtējums tiek iegūts:

1. tiešā kontaktā ar studējošajiem nodarbībās un ārpus nodarbību saskarsmē;
2. katru semestri notiekošajās studējošo aptaujās, pēc kurām tiek noteikti docētāju reitingi un kurās studējošajiem ir iespēja brīvi izteikt savu viedokli par akadēmiju kopumā, studiju programmu, studiju infrastruktūru un katru docētāju, kas strādājis ar viņiem konkrētajā semestrī;
3. no studējošo pārstāvjiem akadēmijas lēmēj institūcijās;
4. ar Studentu parlamenta starpniecību.

Studējošo rekomendācijas vienmēr tiek apsvērtas un pēc iespējas respektētas (kā tas, piem., tika darīts, plānojot nodarbību sarakstu un sesijas grafiku). Lekciju saraksta sagatavošana notiek ņemot vērā doktorantu vēlmes, saraksts tiek ievietots BSA mājas lapā un izsūtīts doktorantiem pa e-pastu, kā arī tiek izsūtītas lekciju saraksta izmaiņas, uzaicinājumi uz konferencēm, utt.

BSA aktīvi sadarbojas ar vairākiem uzņēmumiem, īpaša nozīme ir regulārai **sadarbībai dažādos līmeņos ar darba devējiem:**

- jaunas programmas izveidošanā, darba tirgus prasību noskaidrošanā un pieprasījuma izvērtēšanā;
- dalība studiju virzienu un studiju programmu pilnveidē;
- prakšu vietu nodrošināšana;
- dalība pasūtīto projektu un kopējo projektu īstenošanā, pētniecības aktivitātēs un citos pasākumos;
- vieslekciju un radošo darbnīcu organizēšana;
- līdzdalība kvalifikācijas darbu, bakalaura un maģistra darbu aizstāvēšanas komisijās.

BSA iepriekšējā pieredzē ar prakses vietām tiek nodrošināta reāla atgriezeniskā saite, kas sniedz informāciju par trūkumiem praktiskā teorētiskajā sagatavotībā, ja tādi pastāv, kā arī ļauj kontrolēt programmas docētāju praktisko kompetenču līmeni un docējamo priekšmetu saturu, nepieciešamības gadījumā tos koriģējot, lai tajos tiktu iekļauti praksei svarīgi jautājumi.

Izšķirošā nozīme studiju programmas kvalitātes nodrošināšanā ir virziena padomei, kas izvērtē iepriekšējā studiju gada pieredzi, plāno darbu nākošajam studiju gadam, seko studiju procesa un pētnieciskā darba integrācijai, kā arī veic stratēģisko studiju procesa plānošanu.

Iekšējās kontroles kvalitātes sistēma atbilst “Eiropas augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanas standartiem”. Tā nodrošina atbilstību demokrātiskas pārvaldības principiem, nodrošina absolventu apmācības atbilstoši valsts augstākās izglītības un profesiju standartiem, direktīvām un Eiropas Savienības starptautiskajiem līgumiem.

Studiju virziena īstenošanā kvalitāte ir noteikta kā galvenā pamatvērtība.

Kvalitātes īstenošana lielā mērā ir atkarīga no tā, kā visos mūsu augstskolas līmeņos tiek veikts darbs, kura mērķis ir panākt, lai studiju programmu apguvei ir skaidrs un nepārprotams rezultāts, ka docētāji ir gatavi un spēj nodrošināt studiju kursa apguvei izvirzītos mērķus, ka studējošie ir motivēti studiju sasniegumos, ka pastāv pilnīga, savlaicīga un reāla atzinība tiem personāla pārstāvjiem, kuri izrāda īpašu izcilību, prasmi un aizraušanos.

BSA pastāvīgi noris darbs pie kvalitātes sistēmas pilnveides saskaņā ar Eiropas līmeņa kvalitātes nodrošināšanas vadlīnijām un standartiem, lai attīstītu un veidotu strukturētu kvalitātes pārvaldības sistēmu, kas virzīta uz akadēmijas darbības efektivitāti. Šobrīd tika pārstrādāta un pilnveidota BSA organizatoriska struktūra, kas pārskatāmi un efektīvi pilda ārvalstu studentu piesaistes un atbalsta uzdevumus, spēj darboties stratēģiski un koordinēti, tajā skaitā izstrādāta iekšējā kārtība, kādā augstākās izglītības institūcijā tiek organizēta ārvalstu studentu piesaiste. Tiek veidots darbs, lai augstākās izglītības institūcijas tīmekļa vietnē nodrošināt viegli pieejamu, uzskatāmu un aktuālu informācija angļu valodā par studiju piedāvājumu un pētniecības iespējām augstākās izglītības institūcijā, kā arī par uzturēšanās iespējām Latvijā, augstākā izglītības institūcija ērti sasniedzamā attālumā u.c

Iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas atbilstība ES standartiem, Kvalitātes nodrošināšana un pilnveidošana kopumā caurvijas visām BSA stratēģiskajām prioritātēm. BSA kvalitātes vadības mērķis ir nodrošināt iekšējo procesu caurskatāmību un darbību veikšanu atbilstoši LR un ES normatīvajām prasībām. Kvalitātes vadības sistēmas ieviešanas mērķis ir izpildīt kvalitātes kritēriju prasības, nodrošināt šo kritēriju uzraudzību, un ieviest nepārtrauktas pilnveides procesu, lai pakalpojumi pilnībā atbilstu klientu, likumdevēju un uzraudzības iestāžu prasībām.

BSA kvalitātes nodrošināšanas sistēmas īstenošanai noteikti šādi mehānismi, kas liecina par šīs sistēmas efektivitāti:

- kvalitātes vadības sistēmas monitorings;
- studējošo apmierinātības noteikšana (anketēšana) un analīze;
- darbinieku darbības kvalitātes noteikšana un uzraudzība (ikgadējās darba pārrunas, studentu aptauju rezultāti, hospitēšana);
- absolventu apmierinātības noteikšana (anketēšana) un analīze;
- iekšējie kvalitātes auditi (procedūru un dokumentācijas);
- studiju programmu/virzienu ikgadējais pašnovērtējums;
- pasniedzēju ikgadējās darba pārrunas;
- studējošo snieguma novērtēšana un analīze.

Par būtiskākajiem darbības efektivitātes kritērijiem tiek pieņemti tādi rādītāji kā studējošo apmierinātības līmenis, darba devēju atsauksmes, absolventa profils – konkurētspēja darba tirgū (zināšanu un prasmju pielietošana profesionālajā darbībā), akreditācija; uzņemšanas rādītāji. Studējošie kvalitātes nodrošināšanas procesā tiek iesaistīti ar atgriezeniskās saites palīdzību (anketēšana, tikšanās u.tml.), piedaloties virziena Padomes darbā, kā arī ar studējošo parlamenta starpniecību. BSA studiju procesā tiek regulāri veikta studentu aptauja gan par studiju saturu, gan par mācībspēkiem. Aptauja tiek veikta katra semestra noslēgumā. Respondenti ir virziena (studiju programmu) studējošie. Aptauju rezultātā tiek iegūta tieša atgriezeniskā informācija par studiju kursa kvalitāti, konkrētā mācībspēka vērtējumu, studējošo attieksmi, apmierinātību, studiju materiālu pietiekamību un atbilstību tēmas izklāstam, kā arī studentu ieteikumi brīvā formā, par to, kā uzlabot konkrētā studiju kursa mācību procesu. Studējošo rekomendācijas saistībā ar programmas izmaiņām, ieteikumi jaunu kursu pievienošanai, sūdzības par kursu saturu, ja tādas ir, tiek apspriestas virziena padomē. Līdz ar BSA skaidri definētajiem kvalitātes nodrošināšanas principiem, arī studiju virziena iekšējā kvalitāte tiek īstenota pēc šīs kvalitātes nodrošināšanas

sistēmas.

[1] https://bsa.edu.lv/docs/2020/BSA_kvalitates_politika.pdf

2.2.2. Studiju programmu izstrādes un pārskatīšanas sistēmas un procesu analīze un novērtējums, sniedzot piemērus studiju programmu pārskatīšanas procesam, mērķiem, regularitātei un iesaistītajām pusēm, to atbildībai. Ja pārskata periodā studiju virzienā tikušas izstrādātas jaunas studiju programmas, raksturot to izveides procesu (t.sk. studiju programmu apstiprināšanas procesu).

Studiju programmas Akadēmijā tiek izstrādātas un pārskatītas atbilstoši izglītības un profesiju standartiem, sniedzot studentiem gan profesionālās zināšanas, gan prasmes, gan kompetences, lai pilnvērtīgi spētu sagatavot studentus darba tirgum atbilstoši aktuālajām nozares tendencēm.

Studiju programmas tiek izstrādātas ņemot vērā arī Lietišķo zinātņu augstskolas "Baltijas Starptautiskā akadēmija" Satversmē noteikto[1], kā arī "Studiju programmu izstrādāšanas, apstiprināšanas un grozījumi noteikumi Baltijas Starptautiskajā akadēmijā"[2] (Apstiprināts BSA Senātā 09.07.2020, Protokols Nr. 143, kas nosaka BSA procedūru kopumā:

- Studiju programmu izstrāde;
- Studiju plānu izstrāde;
- Studiju kursu pamatdokumentu izstrāde;
- Studiju pamatdokumentu uzturēšana.

Studiju programmas tiek izstrādātas ņemot vērā arī Lietišķo zinātņu augstskolas "Baltijas Starptautiskā akadēmija" Satversmē noteikto.[1]

Jaunās studiju programmas projektu sagatavo BSA Senāta noteikta persona, pēc lēmuma par programmas izveidi pieņemšanas, saskaņā ar normatīvajos aktos noteikto. Atbilstoši tiek sagatavots programmas projekts, kurš apspriests Dtudiju Metodiskā Padomē, virziena Padomē un apstiprināts Senātā. Saskaņā ar Senātā apstiprināto, vadošie speciālisti sagatavo kursu aprakstus, kurus apstiprina virziena Padomē.

Studiju programmas tiek veidotas atbilstoši ievērojot standartu prasības - ievērojot obligāto un izvēles studiju kursu proporciju un to apjomu ECTS. Studiju programmas līmeņos tiek veidotas tā, lai veidotu pēctecību.

Lai process būtu pārskatāms, regulēts un lemttiesīgs, BSA studiju virzienā ir izveidota virziena Padome. Padomes funkcijas ir koordinēt un pārraudzīt attiecīgās studiju programmas pilnveidi atbilstoši konkrētās zinātnes nozares mūsdienu prasībām, programmas noformēšanu un sagatavošanu licencēšanai, akreditācijai un pārakreditācijai atbilstoši likumdošanā noteiktajām prasībām. Gan jaunas studiju programmas, gan arī to grozījumi tiek apstiprināti BSA Senātā. Virziena Padomes sastāvā ir vismaz 12 locekļi, tajā skaitā studiju virziena vai programmu direktori, vadošais akadēmiskais personāls, studējošo pārstāvji un darba devēju vai profesionālo asociāciju pārstāvji. Studējošo pārstāvjus delegē Studentu parlaments. Virziena Padomes sastāvu apstiprina BSA Senats. Virziena Padomes darba formas ir sēdes, kurās notiek darbakārtības jautājumu izskatīšana, viedokļuapmaiņa, balsojums. Virziena Padomes sēdes vada virziena vadītājs. Virziena Padomes sēdes notiek ne retāk kā divas reizes semestrī. Virziena Padome lemj par izmaiņām studiju programmas īstenošanas plānā (piem., kontakt stundu skaitā, studiju priekšmetu proporcionālajā sadalījumā studiju kursa ietvaros, par izmaiņām studiju programmā A daļas studiju

priekšmetu nomaiņu ar jauniem studiju priekšmetiem, kā arī jaunu studiju priekšmetu piedāvājumu C daļā).

Studiju programmu pārskatīšanas mērķi:

1. Nodrošināt kvalitatīvu un LR normatīvajiem aktiem atbilstošu augstākās izglītības studiju satura apguvi;
2. Nodrošināt studējošajiem un mācībspēkiem ērtu, saprotamu un pieejamu mācību procesu;
3. Pilnveidot mācībspēku pedagoģiskās kompetences sekmīgam darbam, tajā skaitā e-vidē;
4. Veicināt programmas finansiālo stabilitāti ilgtermiņā.

Nesen pieņemtā jaunā profesiju standarta "Tūrisma pakalpojumu vadītājs", kā arī jaunā profesiju standarta "Organizācijas vadītājs" formulēto nosacījumu rezultātā, virziena Padomē tika pieņemts lēmums saturiski un organizatoriski pārveidot profesionālo bakalaura un maģistra studiju programmas atbilstoši aktuālajam normatīvajam regulējumam, darba tirgus prasībām un zinātnes tendencēm. Lai to varētu paveikt, virziena Padome izstrādāja projektu par nepieciešamību veikt izmaiņas studiju virziena studiju programmās - bakalaura un maģistra. Virziena padome izstrādāja studiju virziena mācību programmās izmaiņu projektu. Projekts tika iesniegts BSA Senātam apspriešanai un 12.07.2023. apstiprināts Senāta sēdē.

Studiju programmas pārskatīšana notiek visu studiju gadu, bet gala izmaiņas nākamajam studiju gadam tiek apstiprinātas līdz studiju gada beigam. Studiju programmu pārskatīšanas mērķus, regularitāti, studiju programmu pārskatīšanas procesā iesaistīto pušu un to atbildību absolventu un darba devēju) iesniegto aptauju rezultātu analīzes kontekstā pieņemtie lēmumi. Programmu pārskatīšana notiek gan pēc BSA studējošo un mācībspēku ieteikumiem, gan starptautisko un nacionālo ekspertu ieteikumiem, gan arī darbadevēju un profesionālo organizāciju ieteikumiem, vienmēr ņemot vērā nozares aktuālās vajadzības. Studiju programmu direktori sadarbojas ar nozarē esošajiem darba devējiem, kā arī Latvijas un ārvalstu augstskolām / koledžām studiju programmas satura koordinēšanas un pieredzes apmaiņas jautājumos. Regulāri tiek veiktas nozares darba devēju aptaujas, lai noskaidrotu, kādas ir būtiskās prasmes, iemaņas, kompetences, kas BSA būtu saviem studentiem jāiemāca.

Studiju programmu saturs, satura apguves vērtējuma kritēriji, pārbaudes formas un veidi tiek pārskatīti, aktualizēti un ieviesti sistemātiski, bet izmaiņas attiecinātas pamatā tikai uz jaunuzņemtajiem, pārējie studējošie studiju programmas apgūst atbilstoši tām prasībām, kuras darbojās, uzsākot studiju programmu apguvi.

[1] https://bsa.edu.lv/docs/nolikums/Bsa_Satversme.pdf

[2] https://bsa.edu.lv/docs/nolikums/Studiju_programmu_izstrade_09072020.pdf

2.2.3. Studējošo sūdzību un priekšlikumu iesniegšanas procedūras un/ vai sistēmas (izņemot studējošo aptauju veikšanu) raksturojums. Norādīt, vai un kādā veidā studējošajiem ir pieejama informācija par iespējām iesniegt sūdzības un priekšlikumus, kādā veidā tiek paziņots par sūdzību un priekšlikumu izskatīšanas rezultātiem un veiktajiem uzlabojumiem studiju virzienā vai atbilstošajās studiju programmās, sniegt piemērus.

BSA ir izstrādāts un BSA Senātā apstiprināts dokuments "Studējošo priekšlikumu un sūdzību iesniegšanas un izskatīšanas kārtība"[1] (turpmāk - Kārtība), kurš nosaka procedūru, kādā BSA

studējošie var iesniegt priekšlikumus un sūdzības (turpmāk Pieteikums) par studiju procesu un citiem jautājumiem. Studējošais Pieteikumu var iesniegt klātienē BSA Studju informācijas centrā. Pieteikumā jānorāda:

- iesniedzēja vārds, uzvārds un studentu apliecības numurs;
- elektroniskā pasta adrese, uz kuru vēlas saņemt atbildi;
- lietas būtība un konkrēti fakti (laiks, iesaistītās personas u.c., ja tādi ir).

Saņemot rakstisku Pieteikumu, BSA Studju informācijas centrā darbinieks pēc tēmas nosaka atbildes sniedzēju, reģistrē Pieteikumu, ieskenē un nosūta atbildīgajai struktūrvienībai atbildes sniegšanai. Atbildes uz studējošo priekšlikumiem un sūdzībām tiek sniegtas divdesmit darba dienu laikā no pieteikuma saņemšanas brīža. Pieteikuma izskatīšanas termiņš var tikt pagarināts, ja to prasa objektīva nepieciešamība, bet ne ilgāk par mēnesi no Pieteikuma saņemšanas brīža. BSA Studiju informācijas centrā (SIC) darbinieks kontrolē Pieteikuma izskatīšanas termiņa ievērošanu un reizi gadā pēc studiju gada beigām apkopo Pieteikumu statistiku un iesniedz BSA vadībai un Kvalitātes vadības nodaļai. Kvalitātes vadības nodaļa analizē Pieteikumu statistiku un izvērtē Pieteikumu izskatīšanas procesa gaitu, pamatojoties uz Pieteikumu iesniedzēju sniegto procesa vērtējumu.

2.6. tabula

Studējošo priekšlikumu un sūdzību izskatīšanas atbildīgās struktūrvienības

Tēma	Atbildīgā struktūrvienība
Studiju process	Studiju prorektore, Studiju virziena vadītājs, Studiju virziena programmas direktors
Zinātnes process	Zinātņu prorektore
Studējošo mobilitāte	Erasmus centrs, Starptautisko sakaru prorektore
Bibliotēka	BSA Zinātniskā bibliotēka
Ārzemju studentu jautājumi	Starptautisko sakaru prorektore
IT jautājumi	IT nodaļa BSA Analītiskais centrs
Studiju apmaksa	BSA Valde
Saimnieciskie jautājumi, studentu viesnīca	BSA saimniecisko jautājumu vadītāja
Sports, kultūra	BSA rektore, BSA Studējošo pašpārvalde

Informāciju par sūdzību vai priekšlikumu iesniegšanas iespējām studentam ir iespēja saņemt ne tikai Studiju informācijas centrā (SIC), bet arī no programmas direktora pieņemšanas laikā. Atkarībā no sūdzības vai priekšlikuma satura un iesniegšanas formas (mutiski vai rakstiski), priekšlikumu vai sūdzību izskatīšanas rezultāti tiek paziņoti studējošam arī gan mutiski (klātienē pieņemšanas laikā vai on-line režīmā BSA MOODLE sistēmā), gan rakstiskā formā.

Konkrēti sūdzību un priekšlikumu piemēri, kuras studējošie visbiežāk iesniedz BSA administrācijai:

- iesniegums BSA Valdei ar lūgumu pielaist sesijas kārtošana ar finansiāliem parādiem;
- iesniegums programmas direktorei ar sūdzību, ka pasniedzējis ilgi neliek eksāmenācijas

atzīmi rakstveida eksāmenā;

- iesniegums programmas direktorei atļaut atkārtoto apmācību, ja studējošajam ir 6 vai vairāk akadēmiskie parādi.

Piemēram,

1. /2023. studiju gadā bija saņemta sūdzība no bakalaura studiju programmas studējošā, kur bija rakstīts, ka viens no docētājiem nesniedza skaidru informāciju par studiju kursa patstāvīgā darba uzdevuma izpildes noteikumiem - prakses atskaites sagatavošanu un iesniegšanu. Bija veikta pārruna ar docētāju, un bija konstatēts, ka studējošam viss bija izskaidrots, bet viņš nolēma neizpildīt prakses vadītāja norādījumus, bet labāk sniegt sūdzību programmas vadītājam, ka neko nesaprot. Šajā gadījumā studējošais bija aicināts pie programmas vadītājas, kur viņam bija izskaidrots par izvirzītās problēmas risināšanu.
2. /2024. studiju gadā divi maģistra studiju programmas pirmā kursa studējošie griezās pie programmas vadītājas, ar iesniegumu atļaut viņiem uzsākt studiju procesu no jaunā semestra sakarā ar to, ka viņi pa vēlu saņēma atļauju iebraukšanai un uzturēšanai Latvijā un nevar paspēt apgūt visus plānotos studiju kursus šajā semestrī. Lai atrisināt šo problēmu, bija veiktas pārrunas ar docētājiem, kuri bija iesaistīti studijās šajā studentu grupā ar lūgumu individuāli pastrādāt ar šiem studējošiem, dodot viņiem iespēju apgūt to mācību vielu, kas jau bija nolasīta, ka arī studējošiem bija pagarināts termiņš dažu studiju priekšmetu kārtošanai. Studējošiem pieņemšanas laikā bija paziņots par izvirzītās problēmas risināšanu.

[1] https://bsa.edu.lv/docs/nolikums/BSA_sudziba_09072020.pdf

2.2.4. Informācija par augstskolas/ koledžas izveidoto statistikas datu apkopošanas mehānismu, norādīt, kādi dati un cik regulāri tiek apkopoti, kā iegūtā informācija tiek izmantota studiju virziena pilnveidei. Norādīt atgriezeniskās saites iegūšanas un sniegšanas mehānismu, tajā skaitā darbā ar studējošajiem, absolventiem un darba devējiem.

Baltijas Starptautiskajā akadēmijā (BSA) darbojas vienota statistikas datu vākšanas un analīzes sistēma, kas ir svarīgs instruments akadēmijas izglītības darbības novērtēšanai un pilnveidošanai. Tā mērķis ir nodrošināt izglītības kvalitāti un izglītības procesa vadības efektivitāti. Sistēma ļauj veikt datu analīzi dažādos līmeņos – no akadēmijas kopumā līdz atsevišķām izglītības jomām, programmām, apmācību kursiem un struktūrvienībām.

BSA izveidoto statistikas datu apkopšana notiek regulāri atbilstoši gan studiju procesa vajadzībām (studiju virzienu un studiju programmu pašnovērtējuma sagatavošana un izstrādāšana, rektora atskaites sagatavošana, finanšu dokumentu sagatavošana u.c.), gan statistisko datu sagatavošana ārējām institūcijām un iekšējiem dienestiem.

Dažādām institūcijām ikgadēji tiek sniegta šāda informācija:

2.7. tabula

BSA statistikas datu veidi, to iesniegšanas termiņi un institūcijas

Informācijas veids	Institūcija	Termiņi

Uzņemto studējošo skaits	Izglītības un zinātnes ministrija Centrālās Statistikas Pārvalde	katru gadu uz 05.09. datumu
Informācija par BSA studējoša statusu	Valsts Izglītības Informācijas Sistēma	katru mēnesī
Augstskolas, koledžas pārskats	Izglītības un zinātnes ministrija Centrālās Statistikas Pārvalde	katru gadu akadēmiskā gada sākumā - 15.10.
Pārskats par diplomu un diplomu veidlapu apriti	Izglītības un zinātnes ministrija	katru gadu uz 01.01.
Informācija par BSA starptautiskajiem sakariem	Izglītības un zinātnes ministrija	līdz kārtējā gada 15.oktobrim
CSP statistikas pārskats un informācija par Baltijas Starptautiskās akadēmijas starptautiskajiem sakariem kārtējā akadēmiskajā gadā	Izglītības un zinātnes ministrija Centrālā statistikas pārvalde	Līdz kārtējā akadēmiskajā gadā 15. oktobrim
Informācija par ārzemju studējošiem studentiem	Valsts drošības dienests	katru gadu oktobrī
Ārvalstu studējošu skaits BSA kārtējā akadēmiskajā gadā, iesk. (Augstskolas, koledžas pārskats)	Izglītības un zinātnes ministrija Centrālā statistikas pārvalde	līdz kārtējā akadēmiskajā gadā 15. oktobrim
Akadēmijas studenti, kas apmaiņas veidā kārtējā akadēmiskajā gadā studē ārvalstu augstskolās (Augstskolas, koledžas pārskats)	Izglītības un zinātnes ministrija Centrālā statistikas pārvalde	līdz kārtējā akadēmiskajā gadā 15. oktobrim
Mobilo studentu skaits akadēmijā kārtējā akadēmiskajā gadā (Augstskolas, koledžas pārskats)	Izglītības un zinātnes ministrija Centrālā statistikas pārvalde	līdz kārtējā akadēmiskajā gadā 15. oktobrim
Dati par kārtējo akadēmisko gadu absolventu studiju mobilitāti	Izglītības un zinātnes ministrija	Līdz kārtējā akadēmiskajā gadā 31.augustam
Informācija par personām un aģentūrām kuras piesaista ārvalstu studentus studijām Baltijas Starptautiskajā akadēmijā	Valsts drošības dienests	Līdz kārtējā akadēmiskajā gadā 1.novembrim
Informācija par "trešo" valstu pilsoņiem, kuri studē Baltijas Starptautiskajā akadēmijā	Valsts robežsardze	Pēc pieprasījuma
Informācija par starptautisko sadarbību ar dažādām valstīm (iesk. studējošu skaitu, mobilo studentu skaitu, partneriem un projektiem)	Latvijas Republikas Ārlietu Ministrija Izglītības un zinātnes Ministrija	Pēc pieprasījuma

Paziņojums par sadarbību (Ilgtspējīgas attīstības mērķi) - Communication On Engagement (Sustainable Development Goals)	United Nations Global Compact	Katru otro gadu no 2013. gada
Progresu ziņojums (Sharing Information on Progress (SIP))	Principles for Responsible Management Education	Katru otro gadu no 2018. gada
Kārtējā akadēmiskajā gadāgala atskaite par Baltijas Starptautiskās akadēmijas partneriem, projekta ilgumu, projekta dalībniekiem (tai skaitā projekta dalībnieku atskaites) un izlietojamo budžetu	Mobility tool Mūžizglītības projekta Erasmus+ informācijas sistēma	Līdz kārtējā akadēmiskajā gadā 30. oktobrim
Starpatskaites par Baltijas Starptautiskās akadēmijas partneriem, projekta ilgumu, projekta dalībniekiem (tai skaitā projekta dalībnieku atskaites) un izlietojamo budžetu	Mobility tool Mūžizglītības projekta Erasmus+ informācijas sistēma	Līdz kārtējā akadēmiskajā gadā 10. janvārim
Kārtējā gadā atskaite un datu atjaunošana par Baltijas Starptautiskās akadēmijas darbību	The European Parliament's Transparency Register	Katru gadu 30. marta no 2017. gada
Informācija par internacionalizāciju, internacionalizācijas pārraudzību un attīstību Baltijas Starptautiskajā akadēmijā	Eiropas Starptautiskās izglītības asociācija - European Association for International Education (The EAIE Barometer survey)	Katru ceturto gadu no 2017.gada
Ziņas, kas apliecina, ka zinātniskajam institūtam ir starptautiska sadarbība zinātnes jomā	Centrālās Statistikas Pārvalde	katru gadu uz 30.03. datumu
Ziņas, kas apliecina, ka zinātniskā institūta zinātnieki publicē zinātniskus rakstus vai patentē izgudrojumus, vai izstrādā tehnoloģijas	Centrālās Statistikas Pārvalde	katru gadu uz 30.03. datumu
Augstākās mācību iestādes, tās pārraudzība esošās zinātniskas iestādes pārskats par zinātnisko darbu izpildi (1- Pētniecība)	Centrālās Statistikas Pārvalde	katru gadu uz 30.03. datumu
Promocijas darbu aizstāvēšanas skaits	Izglītības un zinātnes ministrija	katru gadu
Informācija par iestādes iepriekšējā gada ieņēmumiem un izdevumiem saskaņā ar 2006. gada 2. maija Ministru kabineta noteikumiem Nr. 348 "Kārtība, kādā augstskola un koledža iesniedz Izglītības un zinātnes ministrijā informāciju par savu darbību"	Izglītības un zinātnes ministrija	līdz kārtējā gada 1. aprīlim
BSA studentu skaita dinamika, t.sk. studējošie, akadēmiskā atvaļinājumā, pienākušie un izstājušie par periodu, atskaitītie no akadēmiskā atvaļinājuma	Iekšējie pārskati - Baltijas Starptautiskās akadēmijas Valde, rektors	ikmēnesī
Studējošo ikgadējas aptaujas	Baltijas Starptautiskās akadēmijas Valde, Analītiskais centrs	Divreiz katra akadēmiskajā gadā (rudenī un pavasarī)

Informāciju apkopo šādas BSA struktūras:

- BSA Studiju daļa
- Analītiskais centrs
- Uzņemšanas komisija
- Zinātņu prorektore
- Starptautisko sakaru prorektore
- Grāmatvedība
- BSA filiāles

Iesniedzot statistikas datus par BSA darbību ārējām institūcijām (IZM, CSP, VIIS, VDD u.c.), akadēmijai ir iespēja pēc šo datu apkopošanās un analīzes minētajās ārējās institūcijās, un pirmkārt IZM un CSP, iegūt statistikas datus par augstākās izglītības sistēmu kopumā un tās attīstības tendencēm dinamikā.

Savukārt runājot par iekšējās informācijas un statistikas datu analīzi, jāsecina, ka šo informāciju, ieskaitot studējošo, absolventu, darba dēvēju anketes apstrādā un analizē BSA datoru centrs, kurš pēc tam ar saviem analīzes rezultātiem iepazīstina gan BSA Valdi, gan BSA vadību, gan studiju virzienu un studiju programmu vadītājus operatīvās sēdēs vai aizsūtīt tos ieinteresētām personām (BSA nodaļu vadītājiem). Studiju virziena pilnveidei galvenokārt tiek izmantoti studējošo skaita statistiskie dati, t.i. uzņemtie studenti, atskaitītie no studijām, analizējot atsevišķi katru atskaitīšanas pozīciju, piemēram, studiju maksas parāds, studiju programmas neizpildīšana, pēc paša vēlēšanās u.c. Saņemot informāciju par virziena studējošo skaitu studiju programmās, uzņemšanas dinamiku, virziena materiāli tehnisko bāzi un bibliotēkas krājumiem, studējošo, absolventu un darba dēvēju aptaujas rezultātiem, virziena un programmu vadītāji analizējot sniegto informāciju, gatavo studiju gada pašnovērtējumus, pārstrādā un koriģē gada plānus un veic citus pasākumus studiju kvalitātes uzlabošanai. (ir tulkojums angļu valodā)

Tabulā 2.8. atspoguļots, kā tiek nodrošināta atgriezeniskā saite no programmas pārskatīšanā un pilnveidē iesaistītajām pusēm un mehānisms t.i. metodes un instrumenti, kā arī biežums, kā šī atgriezeniskā saite tiek nodrošināta:

2.8. tabula

Atgriezeniskās saites iegūšanas un sniegšanas mehānisms

Iesaistītā puse	Metodes un instrumenti atgriezeniskās saites īstenošanai	Atgriezeniskās saites īstenošanas biežums
Darbs ar studējošiem	• Studentu pašpārvaldes sapulces /protokoli • Studējošo pārstāvji akadēmijas Lēmēj institūcijās • Studējošo aptauju rezultāti - aptauja • Studējošo novērtējums studiju kursa realizācijai Moodle vidē - aptauja • Vērtējums pēc kvalifikācijas darbu un prakšu aizstāvēšanas - pārrunas • Ikdienas e-komunikācijas ar studiju programmas koordinātoru - sarakste • Mācību snieguma vērtējums nodarbībās un ārpus nodarbību saskarsmē • Pētnieciskās darbības vērtējums	• Vismaz divas reizes gadā • Atbilstoši BSA ikgadējiem darba plāniem • Reizi semestrī • Pēc katra studiju kursa realizācijas • Reizi semestrī • Ik dienu • Atbilstoši mācību procesam

Darbs ar darba devējiem	· Sadarbība ar darba devējiem par studējošo prakses īstenošanu, ieteikumi par prakšu nolikumu pilnveidi, apgūstamo kompetenču nepieciešamību, kvalifikācijas darbu temati, līgumi un darbs prakses īstenošanā; · Darba devēju aptauja - rezultāti; · Darba devēju pārstāvju darbs virziena Padomē studiju virzienu un studiju programmu ekspertēšanā un pilnveidē, jaunas programmas izveidošanā, ieteikumi par jaunu mācībspēku piesaisti – sēžu protokoli; · Darba devēju pārstāvniecība noslēguma darbu aizstāvēšanas komisijās - jauni temati; · Vieslekciju un radošo darbnīcu organizēšana.	· Reizi semestrī · Reizi gadā · Vismaz divas reizes gadā · Reizi gadā · Atbilstoši mācību procesam
Darbs ar absolventiem	· Sadarbība ar absolventiem par studējošo prakses īstenošanu – līgumi un darbs prakses īstenošanā; · Absolventu aptauja - rezultāti; · Labāko absolventu pārstāvniecība noslēguma darbu aizstāvēšanas komisijās - jauni temati; · Studiju turpinājums augstākā studiju posmā; · Vieslekciju un radošo darbnīcu organizēšana.	· Reizi semestrī · Reizi gadā · Reizi gadā · Pēc nepieciešamības · Atbilstoši mācību procesam

Studentu, absolventu un darba devēju atgriezeniskās saites analīze

Nepieciešamība pēc atgriezeniskās saites no trim galvenajām izglītības procesa dalībnieku grupām: studentiem, absolventiem un darba devējiem ir izklāstīta BSA Studiju kvalitātes nodrošināšanas sistēmā, aprakstot izglītības programmu izstrādes un pilnveidošanas posmus:

- 1) Studiju virzienu attīstības plānošana, programmu izstrāde un akreditācija;
- 2) Studiju programmu kvalitātes kontrole un pilnveide, studiju virziena un studiju programmu pašnovērtējums;
- 3) Rezultātu monitorings, studentu, absolventu un darba devēju apmierinātības analīze[1].

Lai novērtētu apmierinātību ar mācību procesu; studentu, absolventu mācību rezultātus, apstākļus un izglītības resursus, darba devēju viedokļus, kā arī veiktu nepieciešamos pasākumus mācību programmu pilnveidē, BSA katru gadu veic aptaujas:

- Aptauja par studentu apmierinātību ar mācību procesu. Mērķis ir iegūt visaptverošu studiju programmu novērtējumu un kopējo izglītības pieredzi ar sekojošu mērķi: uzlabot mācību programmu kvalitāti un radīt ērtāku mācību vidi. Pamatojoties uz aptaujas rezultātiem, tiek izstrādātas rekomendācijas un veiktas korekcijas.
- BSA absolventu viedokļu aptauja par studiju programmu. Mērķis ir noskaidrot absolventu viedokļus par mācību saturu, kā arī novērtēt iegūto zināšanu, prasmju un kompetenču atbilstību profesionālās darbības prasībām. Turklāt aptauja atklāj absolventu plānus turpināt studijas.
- Darba devēju viedokļu aptauja par BSA absolventu sagatavotības līmeni. Mērķis ir noskaidrot, kā darba devēji novērtē absolventu zināšanas, prasmes un kompetences atbilstoši mūsdienu darba tirgus prasībām. Turklāt aptauja dod iespēju izprast absolventu nodarbinātības iespējas, kā arī darba devēju gaidas un prasības pret mūsdienu darbaspēku.

Aptaujas rezultātus analizē un apkopo BSA Datoru centrs. Integrēta visu trīs grupu datu analīze sniedz vienotu izpratni par mācību procesu. Pēc tam iegūtie rezultāti tiek izmantoti, lai izstrādātu rekomendācijas, kuru mērķis ir pilnveidot mācību programmas, pielāgot studentus darba tirgus prasībām un uzturēt augstu izglītības kvalitātes līmeni. Pēc tam, informācija tiek nodota BSA vadībai, struktūrvienībām, kā arī virzienu un programmu vadītājiem. Tāpat, iegūtie dati tiek izskatīti struktūrvienību vadītāju operatīvajās sanāksmēs un Studiju virzienu padomēs. Tie ir atspoguļoti arī ikgadējos studiju virzienu un programmu pašnovērtējuma materiālos.

Aptaujas rezultātus izmanto:

- Pasniedzēji – lai novērtētu savu profesionālo kvalifikāciju un pilnveidotu savus studiju kursus.
- Virziena, programmu direktori - lai pilnveidotu studiju programmu saturu, sastādītu programmu ikgadējos pašnovērtējuma ziņojumus un izstrādātu programmu attīstības plānus.
- Studiju nodaļa - lai novērtētu mācību procesa organizāciju, tajā skaitā mācību stundu grafika sagatavošanu un optimizāciju.
- Studentu pašpārvalde - lai formulētu priekšlikumus par studentu dzīves līmeņa uzlabošanu, t.sk., iekļaujot dažādus mācību procesa aspektus, dialogu ar .BSA administrāciju par mācību apstākļu pilnveidi.
- Prorektors un struktūrvienību vadītāji - lai izvērtētu mācībspēku darbu un plānotu pasākumus akadēmiskā personāla kvalifikācijas paaugstināšanai.
- Rektors - lai noteiktu mācībspēku atalgojumu un uzlabotu studiju kvalitāti visā BSA.

Kopumā aptaujas rezultāti dod pamatu pārdomātu lēmumu pieņemšanai par izmaiņām mācību procesā, par studiju kursu satura sakārtošanu, studiju virzienu un programmu pilnveidošanu, studiju izmaksu noteikšanu un citiem svarīgiem jautājumiem.

Pēc aptaujas studenti saņem atgriezenisko saiti par aptaujas rezultātiem, vadības pieņemtajiem lēmumiem un plānotajām aktivitātēm tuvākā nākotnē.

Studentu, absolventu atsauksmes un darba devēju viedokļi apliecina, ka mācību procesa organizācija atbilst mūsdienu darba tirgus prasībām un studentu gaidām.

[1] https://bsa.edu.lv/docs/nolikums/BSA_Studiju_kval_nodros_sist_lv.pdf

2.2.5. Norādīt tīmekļa vietnes (piemēram, mājaslapa), kurās tiek publicēta informācija par studiju virzienu un atbilstošajām studiju programmām (visās valodās, kādās studiju programmas tiek īstenotas), norādīt atbildīgos par tīmekļvietnē pieejamās informācijas atbilstību oficiālajos reģistros (VIIS un E-platforma) pieejamajai informācijai.

Visa informācija par studiju virzienu un atbilstošajām studiju programmām (ieskaitot pašnovērtējumus) tiek publicēta BSA mājas lapā www.bsa.edu.lv .

Par BSA mājas lapā pieejamās informācijas atbilstību oficiālajos reģistros pieejamajai informācijai atbild BSA rektora p.i. un atbildīga par BSA kvalitātes vadības sistēmas darbību BSA.

Informācija par tīmekļvietnes, kurās publicēta informācija par studiju virzienu.

Informācija	Tīmekļa vietne	Piekluves veids	Atbildīga persona
Par akreditētām programmām	AIKA: https://eplatforma.aika.lv/index.php	Autorizētiem lietotājiem	Studiju darba prorektore Svetlana Smane

BSA par studiju programmām	Akadēmijas mājas lapā: https://bsa.edu.lv/index.php/lv/uznemsana/programmas.html	Brīvpieeja	Atbild katra studiju virziena vadītājs
Par uzņemšanu	Akadēmijas mājas lapā: https://bsa.edu.lv/index.php/lv/uznem-sana/uznemsanas-kartiba.html	Brīvpieeja	Atbild uzņemšanas komisijas vadītāja Marina Lihušina
Par studiju virzienu "Viesnīcu un restorānu serviss, Tūrisma un atpūtas organizācija"	Akadēmijas mājas lapā: Bakalaura programma https://bsa.edu.lv/index.php/lv/bakalaura-studiju-programmas/turisma-un-viesmilibas-vadiba.html Maģistra programma https://bsa.edu.lv/index.php/lv/magistra-studiju-programmas/komunikācijas-vadība-izklaides-un-atpūtas-industrija.html	Brīvpieeja	Atbild studiju virziena vadītājs
Par studiju plāniem	MS NEXUS	Autorizētiem lietotājiem	Atbild studiju programmas direktors un mācību daļas vadītāja Natalija Umanska
Par studiju izpildi studentiem	MS NEXUS: https://bsa.edu.lv/index.php/lv/studentiem/mans-bsa.html	Autorizētiem lietotājiem	Atbild studiju programmas direktors un mācību daļas vadītāja Natalija Umanska
Programmu un studentu reģistri	VIIS: https://www.viis.gov.lv/	Autorizētiem lietotājiem	Atbild IT specialiste Birute Mazurenko
Par ERASMUS+	Akadēmijas mājas lapā: https://bsa.edu.lv/index.php/lv/mobilitate/erasmus.html	Brīvpieeja	Atbild ERASMUS koordinators Viktorija Petjaka

2.3. Studiju virziena resursi un nodrošinājums

2.3.1. Sniegt informāciju par augstskolas/ koledžas sistēmu studiju virziena un atbilstošo studiju programmu īstenošanai nepieciešamā finanšu nodrošinājuma noteikšanai un pārdalei. Norādīt datus par pieejamo finansējumu pētniecībai un/ vai mākslinieciskajai jaunradei, tā avotiem un to izmantošanu studiju virziena un tam atbilstošo studiju programmu attīstībai.

BSA ir augstskola, kuru finansē to dibinātāji. Saskaņā ar LR "Augstskolu likums" 77.pantu, dibinātājs nodrošina augstskolas nepārtrauktai darbībai, arī dibinātāja noteikto uzdevumu veikšanai, nepieciešamos finanšu līdzekļus un to izlietošanas kontroli.

BSA ir vienots budžets. Budžeta veidošanas principus un kopējo finansējuma sadalījumu augstskolas funkciju veikšanai apstiprina BSA dibinātāji. Par budžeta izpildi rektors sniedz ikgadēju pārskatu senātam vai augstskolas dibinātājam. BSA budžets sekmē:

- augstskolas, kā vienotas institūcijas attīstību, struktūrvienību sadarbību un atbildību par akadēmiskā darba rezultātiem;
- optimālas studiju programmu struktūras (lekciju, semināru, praktisko nodarbību, grupu vai individuālo nodarbību) izveidi;
- harmonisku darba uzdevumu sadalījumu personālām, kurā noteiktās proporcijās ir reprezentēts gan studiju un studiju metodiskais, gan pētnieciskais, gan organizatoriskais

darbs.

Augstskolas finanšu stratēģijas uzdevums ir nodrošināt tās finanšu sistēmas stabilitāti, pielāgot to mainīgajiem tirgus apstākļiem un organizēt kvalitatīvu speciālistu sagatavošanu atbilstoši starptautisko programmu prasībām.

Uz 2022. gada 30. jūniju, BSA kopējo aktīvu summa sastādīja 6.356 tūkst. eiro, t.sk. naudas līdzekļus - 2.36 tūkst. eiro, kas ļauj dibinātājiem operatīvi risināt studiju programmu un studiju virzienu finansēšanas jautājumus, kā arī to veikt nelielās grupās stratēģisko specializāciju ietvaros. Augstskolas finansiālais stāvoklis ir izteikti stabils, kas tiek raksturots ar augstiem likviditātes, maksātspējas un rentabilitātes rādītājiem (sk. pielikumu „BSA finanšu stabilitātes rādītāji”).

Analīze rāda, ka BSA studiju procesa finansēšanas avotu veido galvenokārt ieņēmumi no studiju maksas (85,17 % - 90,57 %) (skat. pielikumu „BSA ieņēmumi”). Kopš BSA dibināšanas brīža studiju maksa ir galvenais studiju procesa nodrošināšanas finansējuma avots. Studiju maksa tiek segta no fizisko un/vai juridisko personu līdzekļiem, un proti, no:

- studējošā personīgajiem līdzekļiem;
- studējošā darba devēja līdzekļiem;
- studiju kredīta ar valsts vārdā sniegtu galvojumu;
- komerckredīta;
- citiem līdzekļiem.

Finanšu resursus, ko fiziskās un juridiskās personas piešķir atsevišķu mērķprogrammu un pasākumu finansēšanai, akadēmija nodod tieši tai struktūrvienībai, fiziskajai vai juridiskajai personai, kas īsteno šo programmu vai pasākumu.

BSA studiju virzienu **“Viesnīcu un restorānu servisa un tūrisma un atpūtas organizācija”** budžets tiek veidots dialogā starp dibinātājiem, BSA vadību un studiju virzienu. Par budžeta un tajā plānoto uzdevumu izpildi attiecīgie administrācijas pārstāvji ir personiski atbildīgi.

BSA studiju virzienu **“Viesnīcu un restorānu servisa un tūrisma un atpūtas organizācija”** ieņēmumus veido sekojošie galvenie finansējuma avoti:

- **ieņēmumi studijām** (studējošo mācību maksa un citi pakalpojumi, saistītie ar mācību procesu);
- **ieņēmumi zinātniskai darbībai** (projektu finansēšana no valsts budžeta, ienākumi no zinātniskajiem darbiem, ES struktūrfondu līdzekļi un pārējie ieņēmumi);
- **pārējie ieņēmumi** (Latvijas un starptautisko projektu līdzekļi, ieņēmumi no izīrēšanas, grāmatu pārdošanas, dažādus kursus organizēšanas, u.c).

Studiju maksas apmēru un samaksas kārtību katram studiju gadam nosaka valde un apstiprina Senāts. Līdz studiju uzsākšanai ar katru imatrikulējamo tiek noslēgts individuālais studiju līgums, kurš ir spēkā visu studiju laiku. Kā svarīgs pozitīvs moments jāatzīmē, BSA nepalielināja studiju maksas tarifus un saglabāja sociālā atbalsta politiku studentiem, izmantojot atlaižu sistēmu.

Atlaižu veidi un kārtības sistēma ir noteikti „Nolikumā par studijām Baltijas Starptautiskajā akadēmijā”. [1] Galvenais mērķis ir izveidot studentu atbalsta un motivācijas sistēmu. BSA ir iespēja pieteikties studiju un studējošo kredītam. Katru studiju gadu ar rektora rīkojumu pilna laika studijās tiek noteikts BSA finansēto budžeta vietu skaits; konkursu uz budžeta vietām reglamentē “Nolikums par konkursu uz budžeta vietām”.

BSA studiju virzienu **“Viesnīcu un restorānu servisa un tūrisma un atpūtas organizācija”** ieņēmumi ir atspoguļoti 2.9. tabulā:

2.9. tabula

Studiju virziena "Viesnīcu un restorānu servisa un tūrisma un atpūtas organizācija" ieņēmumi no studiju maksas

Nr.	Studiju gads	Studiju programma		Studiju virziens
		Tūrisma un viesmīlības vadība	Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā	Viesnīcu un restorānu servisa un tūrisma un atpūtas organizācija
1.	2016/2017:			
	Tarifs	322294,71	45830,00	368124,71
	Atlaide	32579,63	4845,00	37424,63
2.	2017/2018:			
	Tarifs	263329,90	39630,00	302959,90
	Atlaide	25393,60	3981,25	29374,85
3.	2018/2019:			
	Tarifs	251210,16	56050,00	307260,16
	Atlaide	28298,63	9667,53	37966,16
4.	2019/2020:			
	Tarifs	278821,07	49120,00	327941,07
	Atlaide	44491,05	7982,74	52473,79
5.	2020/2021:			
	Tarifs	302290,02	55652,50	357942,52
	Atlaide	53476,07	14030,75	67506,82

6.	2021/2022:			
	Tarifs	268461,41	56130,00	324591,41
	Atlaide	42166,50	10423,21	52589,71
Kopā:				
	Tarifs	1686407,27	302412,50	1988819,77
	Atlaide	226405,48	50930,48	277335,96

BSA budžeta prioritātes akadēmiskās pamatdarbības jomā ir:

- atbalsts studiju programmu attīstībai un struktūras optimizēšanai, šiem procesiem nepieciešamās infrastruktūras izveide;
- maģistratūras studiju efektivitātes paaugstināšana;
- akadēmiskā personāla atbalsts un atjaunināšana (apmācība maģistratūrā un doktorantūrā);
- zinātnisko pētījumu atbalsts.

Galvenie finanšu līdzekļu izlietojuma virzieni ir atspoguļoti Pielikumā „BSA izdevumi”. BSA izdevumu klasifikācija ir redzama 2.10. tabulā.

2.10. tabula

Baltijas Starptautiskā akadēmijas izdevumu klasifikācija

Veids	Panta nosaukums	Atsifrējums
Darba samaksa	Darba apmaksas izdevumi	Akadēmiskā personāla darba samaksa; administratīvā personāla darba samaksa, vispārējā personālā darba samaksa; pabalsti, veselības apdrošināšana, honorāri autoriem
Darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, sociāla rakstura pabalsti un kompensācijas	Sociālās apdrošināšanas iemaksas un valsts riska nodeva	Obligātās sociālās iemaksas pēc LR likumdošanas noteiktajām normām
Preces un pakalpojumi	Izdevumi, kas saistīti ar mācību procesa organizēšanu	Mācību izdevumi; literatūras iepirkšana un bibliotēkas fonda formēšana; izdevumi, kas saistīti ar izdevniecības darbību; izdevumi, kas saistīti ar orgtehnikas remontu un apkalpošanu; semināri un apmācība; pārējie izdevumi (biedru nauda, atļaujas un citi); ārēju organizāciju pakalpojumi; komandējuma izdevumi, izdevumi, kas saistīti ar izstādes, vasaras skolu, konferenču organizēšanu, pētniecības izdevumi, studējošo pašpārvaldes izdevumi
	Mācību telpu, dienesta dzīvokļu uzturēšana	Komunālie maksājumi; Īpašuma un ēku apdrošināšana, nomas maksa; saimnieciskie izdevumi, izdevumi, kas saistīti ar ēku remontu, transporta pakalpojumi, pārējie saimnieciskie izdevumi
	Reklāmas izdevumi	Reklāmas izdevumi, reklāmas bukletu izgatavošana, reklāma masu informācijas līdzekļos, sociālajos tīklos utt.
	Administratīvas izmaksas	Pasta un sakaru pakalpojumu apmaksa, kancelejas preču izmaksas, dažādu grāmatvedības veidlapu un pārskatu izmaksas. Juridiskie pakalpojumi, kas ir saistīti ar gada pārskatā sastādīšanu un revīziju, kā arī bankas, transportēšanas un apsardzes izmaksas
Pamatkapitāla veidošana	Pamatlīdzekļu nolietojums un inventāra norakstīšanas izmaksas	Nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu nolietojuma izmaksas, inventāra norakstīšanas izmaksas
Pārējie izdevumi un pakalpojumi	Izdevumi, kas nav saistīti ar pamatdarbību	Reprezentācijas izdevumi, personāla saliedēšanās pasākumi
	Mērķfinansējums	Izdevumi projektu ietvaros

Finansējumu zinātnei veido galvenokārt pašu un no ES struktūrfondiem līdzekļi. Izdevumos ietilpst atalgojums zinātniskajiem darbiniekiem, profesoriem un asociētājiem profesoriem, kā arī izdevumi, kas ietver konferenču organizēšanu, komandējumu izmaksas un dalības maksas par piedalīšanos starptautiskajos konferencēs, žurnālu „Administratīvā un kriminālā justīcija” un „Juridisko un Sociālo Zinātņu Baltijas Žurnāls” izdevniecības un redkolēģijas izdevumi un citi.

Studējošo pašpārvalde tiek finansēta no centralizētajiem līdzekļiem atbilstoši Augstskolu likuma 53. pantam un iekļauj 1/200 daļu no BSA budžeta.

2.11. tabula

BSA izdevumi zinātniskās darbības veikšanai, tūkst. EUR

	2019	2020	2021	2022
Ieņēmumi no valsts budžeta un ES struktūrfondu finansējums	30,6	17,6	26,6	13,8
Pašu finansējums	394,6	395,8	372,7	392,3
Kopā BSA	425,2	413,4	399,3	406,1
<i>t.sk. virziens “Viesnīcu un restorānu servisa un tūrisma un atpūtas organizācija”</i>	102,0	102,2	86,8	86,7

BSA budžeta prioritātes ārpus akadēmiskās pamatdarbības ir:

- līdzfinansējums ES atbalstītos projektos, jo šie projekti dod ievērojamu ieguldījumu BSA kopējo mērķu īstenošanai;
- drošības paaugstināšana (personāla veselības apdrošināšana, darba un vides drošība);
- mijiedarbības nostiprināšana ar sociālajiem partneriem un sabiedrību;
- BSA personāla sociālā atbalsta tīkla veidošana;
- BSA tēla veidošana.

Secinājums: Studiju virziena un studiju programmu izmaksas ir atbilstošas studiju programmu vajadzībām un īstenošanas nosacījumiem, studiju virziena finansēšanas avoti ir apzināti, un finanšu resursi nodrošina studiju programmu īstenošanu studiju rezultātu sasniegšanai.

[1] https://bsa.edu.lv/docs/nolikums/Stud_nolikums.pdf

2.3.2. Sniegt informāciju par studiju virziena un tam atbilstošo studiju programmu īstenošanai nepieciešamo infrastruktūras un materiāltehnisko nodrošinājumu, norādīt, vai nepieciešamais nodrošinājums ir augstskolas/ koledžas rīcībā, tā pieejamību studējošajiem un mācībspēkiem.

BSA ik gadu turpina attīstīt studijām nepieciešamo materiāli tehnisko nodrošinājumu.

2.12. tabula

Baltijas Starptautiskās akadēmijas telpu nodrošinājums

Adrese	Pamatojums	Kopējā platība BSA filiālēs (m ²)		
		Rīga	Daugavpils	Liepāja
Studiju un zinātniskā darba telpu platība – kopā		7135	2146	1110
Lomonosova iela 4, Rīga	SIA BSA īpašums	3408		
Lomonosova iela 1/4, Rīga	SIA BSA īpašums	3727		
Skolas iela 4b, Ozolnieki, Ozolnieku pagasts	SIA BSA īpašums	2625		
Dzelzceļu iela 3, Daugavpils	SIA BSA īpašums		2146	

Liedaga iela 3, Liepāja	SIA BSA īpašums			1110
Dienesta viesnīcu platība	SIA BSA īpašums	70.4	193.6	57.1

Rīgā un filiālēs ir pietiekoši daudz dažādas platības telpu gan studiju procesa veikšanai (auditorijas, datoru klāses, zāles un kultūras centri, kur arī notiek nodarbības), gan studiju procesa kvalitātes nodrošināšanai (bibliotēkas un lasītavas, pasniedzēju telpa un citas administratīvās telpas):

2.13. tabula

Telpu veidi un vietu (darba vietu) skaits Rīgā un filiālēs

Telpu veids	Telpu platība (kv.m.)			Vietu (darba vietu) skaits	Kopā
	Līdz 30	No 30 līdz 60	Virš 60		
<i>Rīgā, Lomonosova iela 4</i>					
Auditorijas	3	9	3	370	15
Datorklases		5		95	5
Zāles (konferenču, apspriežu)	1		2	332	3
Laboratorija, resursu centrs	1	1		20	2
Administratīvās telpas	24	7		42	31
Kopā	29	22	5	859	56

Rīgā, Lomonosova iela 1/4

Auditorijas	1	12	1		14
Datorklases		1		24	1

Zāles (konferenču, apspriežu, aktu)			3	320	3
Kultūras centri			7	190	7
Bibliotēka un lasītava, Seno grāmatu krātuve, Grāmatu kiosks	1	1	1	42	3
Studentu parlaments, Halle	1		1		2
Administratīvās telpas	6			8	6
Kopā	9	14	13	584	36
<i>Daugavpils, Dzelzceļu 3</i>					
Auditorijas	7	15		545	22
Datorklases	1	2		48	3
Zāles (konferenču, apspriežu), lielā aula		1	2	295	3
Bibliotēka, Lasītava, Grāmatu kiosks	2	1		14	3
Administratīvās telpas	3			4	3
Palīgtelpas (pasniedzēju telpa, servera telpa, arhīvs)	3			11	3
Dienesta dzīvokli		1	2	12	3
Kopā	16	20	4	929	40
<i>Liepāja, Liedaga iela 3</i>					
Auditorijas		4	3	392	7

Datorklases	3		52	3
Konferenczāle	1		16	1
Bibliotēka un lasītava	1			1
Administratīvās telpas	4	1		5
Kopā	4	10	3	460

Pilns BSA telpu raksturojums Rīgā un filiālēs tika atspoguļots Pielikumā.

Studiju virziena materiālās bāzes attīstībā tika izdalīti sekojoši pamatvirzieni:

- mācību un zinātniskās literatūras un periodisko izdevumu iegāde;
- datortehnikas iegāde un modernizācija, jaunas datorklases izveide;
- studējošo iespēju izmantot Internet paplašināšana;
- mācību telpu remonts un aprīkošana.

Jaunas iekārtas un aparatūra programmas vajadzībām tiek iegādāta BSA tehniskās attīstības plāna ietvaros. Uz doto brīdi studiju process programmās tiek nodrošināts labiekārtotās un tehniski nodrošinātās auditorijās. Studiju process pietiekamā daudzumā ir nodrošināts ar:

- kserokopēšanas tehniku;
- vizuālās prezentācijas tehniku (multimediju videoprojektori; DVD/VHS tehnika);
- datortehniku;
- TV aprīkojumu, kas nodrošina telekonferences.

Studējošiem un BSA akadēmiskajam personālam ir pastāvīga iespēja strādāt Interneta tīklā, izmantot elektronisko pastu.

Virziena „Viesnīcu un restorānu servisa un tūrisma un atpūtas organizācija” materiālās bāzes attīstības pamatvirzieni:

- Mācību un zinātniskās literatūras un periodisko izdevumu iegāde.
- Datortehnikas iegāde un modernizācija, jaunas datorklases izveide.
- Studējošo iespēju izmantot Internet paplašināšana.
- Mācību telpu remonts un aprīkošana.

2.14. tabula

BSA datorsistēmu apraksts uz 01.10.2022.

Nosaukums	Kopā:	Tajā skaitā:		
		Rīgā	Daugavpilī	Liepājā
Datori (kopā)	374	256	64	54

- studentu	277	173	55	49
- administrācija	97	83	9	5
Printeri, kopēšanas aparāti, skeneri	67	51	12	4
Multimediju projektori, televizori	55	39	6	10

2.3.3. Sniegt informāciju par sistēmu un procedūrām, kuras tiek piemērotas metodiskā un informatīvā nodrošinājuma pilnveidei un iegādei: Raksturojums un novērtējums par bibliotēkas un datubāzu pieejamību studējošajiem (t.sk. digitālajā vidē) un atbilstību studiju virziena vajadzībām, ietverot informāciju par bibliotēkas darba laika piemērotību studējošo vajadzībām, telpu skaitu/ platību, piemērotību pastāvīgam studiju un pētniecības darbam, bibliotēkas piedāvātajiem pakalpojumiem, pieejamo literatūru studiju virziena īstenošanai, studējošajiem pieejamajām datubāzēm atbilstošajā jomā, to lietošanas statistiku, bibliotēkas krājumu papildināšanas procedūru un datubāzu abonēšanas procedūru un iespējām.

[Baltijas Starptautiskās akadēmijas zinātniskā bibliotēka](#) (no 2004. gada 15. janvāra LR Kultūras ministrijas bibliotēku reģistrā Nr. BLB0530 pielikumā *BSA Bibliotēkas reģistrācijas apliecība*) ir Latvijas Akadēmisko bibliotēku asociācijas ([LATABA](#)) biedre, kas dod iespējās izmantot **visu 25 LATABA** biedru bibliotēku fondus (dalībnieku sarakstu skatīt šeit: [LATABA - Latvijas Akadēmisko bibliotēku asociācija](#)).

BSA ZB sadarbojas ar Eiropas Savienības informācijas aģentūras bibliotēku (ESIA- ES Māja [\[1\]](#)). Bibliotēkas darbību regulē Bibliotēku likums[\[2\]](#).

2022./2023. mācību gada sākumā Baltijas Starptautiskās akadēmijās Zinātniskā bibliotēkā sastāvā ir Centrālā bibliotēka Rīgā un *5 Informācijas un apkalpošanas punkti (IAP) (bibliotēkas)*: Daugavpilī, Liepājā, Jelgavā, Smiltēnē, Jēkabpilī, līdz 2022/2023m.g. IAP bija arī Rēzeknē un Ventspilī. Katrā IAP (bibliotēkā) ir pieejama literatūra, periodika, elektroniskās datu bāzes, ka arī citi resursi, kas nepieciešami studējošajiem un akadēmiskajam personālam. Viss BSA bibliotēkas krājums ir iekļauts elektroniskajā katalogā.

Arī jebkurā no informācijas punktiem var pasūtīt grāmatu vai nepieciešamo nodaļu skenējumu no tās vai nepieciešamo rakstu no zinātniskā žurnāla no Centrālās bibliotēkas. Informācijas un apkalpošanas Punkti (IAP) ir izveidoti lai atvieglotu pieeju informācijai tālu dzīvojošiem BSA studentiem un ir pieejami arī citu LATABA dalībaugstskolu studentiem.

BSA Centrālā bibliotēka atrodas Rīgā, Lomonosova ielā 1/4, ZB IAP atrodas atbilstoši filiāļu adresēm.

Centrālā bibliotēka (Rīgā) ir atvērta **55,5** stundas nedēļā, arī sestdienās, sesijas laikā pagarinot darba laiku. CB darba laiks: pirmdien no 11.00 līdz 18.00; otrdien, trešdien, ceturtdien no 9.00 līdz

18.30; piekdien no 9.00 līdz 20.00; sestdien no 9.00 līdz 17.00.

Lietotājiem ir iespēja sazināties ar bibliotēku un jebkuru IAP telefoniski un pa e-pastu, pasūtīt [grāmatas](#) uz filiālēm, izmantot jebkuru no 10 lasītavām, izmantot "klusu" lasītavu, strādāt ar bibliotēkas vai personīgu datoru, izmantot bezmaksas Internetu un Vi-Fi, kopēt, printēt, skenēt nepieciešamu dokumentu.

Bibliotēkā ir iespēja pēc pieprasījuma sagatavot literatūru atbilstoši kursa, bakalaura vai maģistra darba tēmai. Bibliotēkas darbinieki strādā ar KATRU studentu individuāli, palīdz atrast nepieciešamo informācijas avotu gan elektroniskajā katalogā, gan uz plaukta, gan datu bāzēs.

Bibliotēkas darbinieki aktīvi piedalās pasākumos, kas veicina profesionālās kvalifikācijas celšanu: viņi mācās metodiskajosursos, seko izmaiņām bibliotēkas nozarē, piedalās profesionālās zinātniskās konferencēs, apmeklē citu augstskolu bibliotēkas gan Latvijā, gan ārvalstīs, izmantojot Erasmus programmas piedāvājumus, seko jauno grāmatu izdošanai, par ko informē gan studentus, gan mācībspēkus.

Bibliotēkas darbības jomā ir arī 5 Informācijas un Kultūras Centri (IKC):

- Vāciski runājošo valstu valodas un kultūras centrs
- Krievu kultūras, literatūras un valodas centrs
- Latvijas Kultūras un Latviešu Valodas Informācijas Centrs
- Eiropas Savienības Informācijas Centrs
- Ziemeļvalstu Informācijas Centrs

(sīkāka informācija bibliotēkas mājaslapā[\[3\]](#))

VISAS bibliotēkas telpas ir pieejamas cilvēkiem ar kustību traucējumiem.

Informatīvo resursu (bibliotēka un pieejamās datubāzes) novērtējums

Bibliotēkas darbības **mērķis** ir nodrošināt ar nepieciešamajiem informācijas resursiem studiju un pētniecības procesu, pilnveidojot un uzlabojot bibliotēkas pakalpojumu pieejamību un izmantojot mērķa sasniegšanai informācijas tehnoloģijas.

Baltijas Starptautiskajai akadēmijai ir atbilstoša materiālā bāze, mūsdienīga bibliotēka, kurā ir pieejama literatūra, periodika, elektroniskās datu bāzes, ka arī citi resursi, kas nepieciešami studējošajiem un akadēmiskajam personālam.

BSA vienmēr sekoja līdzī straujiem informāciju tehnoloģiju attīstības tempiem modernizējot datorklasēs (Rīgā – 6, filiālēs – 8), bibliotēkas, auditorijas. BSA bija pirmā augstskola, kas izveidoja TV tiltu sistēmu starp Rīgu un filiālēm. Covid-19 pandēmijas gadi veicināja vēl lielāku procesa digitalizāciju un strauju augstskolas kopumā darba pārorientāciju tai skaitā arī bibliotēkās.

Bibliotēka nodrošina studiju procesā nepieciešamo mācību un uzziņu literatūru, pieeju datu bāzēm un preses izdevumiem, sniedz pakalpojumus akadēmijas studentiem un akadēmiskajam personālam – datorizētas darba vietas ikdienas studiju procesā, kopēšanas, drukāšanas u.c. pakalpojumus. Bibliotēka piedāvā studentiem, pasniedzējiem, akadēmijas darbiniekiem konsultācijas par e-pakalpojumu izmantošanu, apmācības informācijas meklēšanas prasmju pilnveidošanai, sniedz bibliogrāfiskās uzziņas, veido diplomdarbu un maģistra darbu sarakstus un labākos uzglabā.

BSA studiju perioda sākumā jaunajiem studentiem ir praktiskās nodarbības, kas iepazīstina ar bibliotēkas krājumu, elektronisko resursu izmantošanas iespējām, bibliotēkas lietošanas noteikumiem. Tā kā šāds mācību ievadkurss ir obligāts visiem uzņemtajiem studentiem, tas tiek pielīdzināts studenta pētnieciskajai darbībai (zinātniskajai praksei). Bibliotēka piedāvā Starpbibliotēku abonementa pakalpojumus, kuri ir aktīvi izmantoti gan BSA bibliotēku sistēmas

ietvaros, gan ar valsts bibliotēkām.

Kopā 2021/2022. mācību gada bija 25 131 bibliotēku apmeklējumi: 12 183 lietotāji (Rīgā), 3 596 (Daugavpilī), 2 956 (Liepājā), 3 498 (Jelgavā), 855 (Smiltēnē), 1 247 (Jēkabpilī), 564 (Rēzeknē), 232 (Ventspilī).

BSA mājas lapā[4] ir pieejama informācija par bibliotēku, saite uz tās elektronisku katalogu un izmantošanas noteikumiem, kā arī informācija par bibliotēkas jaunieguvumiem.

Metodiskais un informatīvais nodrošinājums

Bibliotēkas fondu veido atbilstoši akadēmijā esošajām studiju programmām. Sekmīgu studiju procesa gaitu veicina plašs metodisko un zinātnisko informācijas avotu krājums, kurš regulāri tiek papildināts ar jaunāko literatūru.

Īstenotajām programmām tematiski atbilstoši izdevumi latviešu valodā tiek iegādāti pilnā apjomā gan Centrālajā bibliotēkā, gan visos informācijas un apkalpošanas punktos proporcionāli studējošo skaitam. Cienījamu autoru fundamentālās klasiskās mācību grāmatas angļu valodā tiek iegādātas, obligāti Centrālajā bibliotēkā un, ja iespējams, IAP. Mazākā mērā krājums tiek papildināts ar vērtīgām publikācijām krievu valodā.

BSA bibliotēkas krājuma **komplektēšana** notiek cieša sadarbībā ar studiju programmu direktoriem un docētājiem, pētot pasniedzēju obligātas literatūras sarakstus un grāmatu piedāvājumu un pieprasījumu tirgū. Iegādāto grāmatu skaits ir proporcionāls studentu skaitam.

Par krājuma neatņemamu sastāvdaļu kļūst arī citu augstskolu dāvinājumi un privātpersonu ziedojumi. Pēdējā laikā būtiski modernizēts mācību literatūras krājums. Ievērojami tika papildināts grāmatu skaits angļu valodā, tiek izslēgtas no krājuma izdevumi, kuri zaudējuši savu aktualitāti.

No 2018. gadā ir iepirkti 1 637 grāmatu eksemplāri (Rīgā un filiālēs) par kopēju summu EUR 24 933,02.

Pārskata periodā atbilstoši mācību programmām saņemts ziedojumos kopumā 785 grāmatu nosaukumi, no tiem 207 latviešu valodā, 298 angļu valodā.

2.15. tabula

BSA bibliotēkas telpu kapacitāte un fonda novērtējums

Filiāle	Plātība	Darba vietu skaits	Datori	Darbinieku skaits
Rīga +(kampuss Ozolniekos (Jelgava) + Smiltene)	Lāsītavas – 5 379 kv.m Kultūras centri – 6 - 358,3 kv.m	Studentiem -82 Darbiniekiem - 6 Kultūras centros - 152	Studentiem -24 Darbiniekiem -6	5
Daugavpils	Lāsītavas – 3 136 kv.m	Studentiem -24 Darbiniekiem - 3	Studentiem -14 Darbiniekiem - 2	1

Liepāja	Lāsītavas – 2 64 kv.m	Studentiem -25 Darbiniekiem - 1	Studentiem – 4 Darbiniekiem - 1	1
Kopā	Lāsītavas – 10 579 kv.m Kultūras centri – 6 - 358,3 kv.m	141	51	7

2.16. tabula

Bibliotēkas krājuma dinamika, grāmatas, eks., pa valodām, Rīgā + IAP

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
<i>gads</i> <i>valoda</i>						
latviešu	30 888	31 123	31 340	31 624	31 712	31 698
angļu	3952	3996	4049	4229	4609	4997

Studējošajiem un mācībspēkiem pētniecībai un studijām ir pieejamas abonētās datu bāzes.

2.17. tabula

BSA elektroniskās datu bāzes

Datu bāze	Apraksts	Finansēšanas avots
EBSCO http://search.ebscohost.com	daudznozaru datu bāze, vairākas pilntekstu un apskatu datu bāzes humanitārajās, sociālajās un eksaktajās zinātnēs.	<i>BSA finansējums</i>
LNB Digitālā bibliotēka http://gramatas.lndb.lv/	digitālajā bibliotēkā atrodamas digitalizētu laikrakstu, karšu, grāmatu, nošu un skaņu ierakstu kolekcijas.	<i>Sadarbības līgums</i>
SCOPUS http://www.scopus.com	daudznozaru zinātnisko publikāciju bibliogrāfiskās un citēšanas informācijas datu bāze, kas satur gandrīz 20 000 žurnālu no aptuveni 5000 izdevējiem un 4,6 miljonus konferenču materiālus.	<i>ERAF projekta "Vienota nacionālas nozīmes Latvijas akadēmiskā pamattīkla izveide zinātniskās darbības nodrošināšanai" finansējums</i>

ScienceDirect www.sciencedirect.com	izdevniecības Elsevier datu bāze dabas un tehniskajās zinātnēs, medicīnā, humanitārajās un sociālajās zinātnēs.	<i>ERAF projekta "Vienota nacionālas nozīmes Latvijas akadēmiskā pamattīkla izveide zinātniskās darbības nodrošināšanai" finansējums</i>
Latvijas Vēstnesis http://www.lv.lv	LR oficiālā laikraksta "Latvijas Vēstnesis" elektroniskā versija (arhīvs no 1993. gada.).	<i>BSA finansējums</i>
iTiesības https://itiesibas.lv/	Elektroniskais žurnāls par aktuālajām juridiskajām jautājumiem	<i>BSA finansējums</i>
iFinances https://ifinances.lv/	Elektroniskais žurnāls finansistiem, grāmatvežiem, banka specialistiem par aktuālajām tēmām	<i>BSA finansējums</i>
iBizness https://ibizness.lv/	Elektroniskais žurnāls par aktuālajiem jautājumiem uzņēmējdarbības jomā.	<i>BSA finansējums</i>
Letonika www.letonika.lv	serviss un enciklopēdiskie resursi par Latviju. Vienuviet apkopoti nozīmīgākie uzziņu dati latviešu valodā.	<i>BSA finansējums</i>
LURSOFT www.lursoft.lv	apjomīgs Latvijas laikrakstu, publikāciju un ziņu aģentūras BNS krājums Internetā.	<i>BSA finansējums</i>

Datu Bāzes abonēšana notiek Kultūras Informācijas Sistēmu Centrā, Biznesa informācijas birojā un tiek nodrošināta ar dalību ES Projektos, kuri piedāvā DB SCOPUS un Science Direct abonēšanu.

Savukārt Latvijas Nacionālās bibliotēkas abonētās datubāzes un elektroniskās platformas ir pieejamas visiem LATABA locekļiem izmantošanai darbā un mājās*

(* Nepieciešams aizpildīt anketu un saņemt individuālu lietotājvārdu un paroli LNB[5]).

BSA vadība seko jauno informācijas tehnoloģiju attīstībai, inovatīviem procesiem augstākajā izglītībā, finansē pēc iespējas to ieviešanu Akadēmijā, turpinot iegādāties grāmatas tradicionālajā papīra formātā.

Pārskata periodā programmai "**Tūrisma un viesmīlības vadība**" tika iegādātas grāmatas par kopējo summu 1463,41 eiro. Ka arī bibliotēkas krājumam ar programmu "Tūrisma un viesmīlības vadība" saistītām tēmām tika iegādātas grāmatas par summu 693,48 eiro.

Kā ziedojumi no studentiem un pasniedzējiem tika pieņemti 32 grāmatu nosaukumi.

2.18. tabula

Krājuma "Tūrisma un viesmīlības vadība" kopsavilkums-analīze (Nosaukumu skaits)

UDK	Nodaļa	Kopā	LV	ENG	 citas valodās
338.48	Tūrisms. Vispārīgie jautājumi	36	8	13	15
338.48(Mn)	Tūrisma Menedžments	10	1	3	6
338.48(B)	Tūrisma bizness	4	1	1	2
338.48(S)	Starptautiskais tūrisms. Tūrisma ģeogrāfija	10	1	1	8
338.48(Mr)	Tūrisma mārketing	7	-	-	7
338.48(V)	Viesmīlības bizness. Viesnīca. Restorāns	29	5	7	17
338.48(T)	Tūrisma veidi	29	2	21	6
338.48(D)	Teritoriju mārketing un menedžments. Destinācijas.	11	3	6	2
338.91 91	Ekonomiskā ģeogrāfija. Fiziskā ģeogrāfija	41	19	9	13
KOPĀ		177	40	61	76

Saistītās nodaļas (nosaukumu skaits):

UDK	Nodaļa	Kopā	LV	ENG	 citas valodās
330.1	Makroekonomika. Mikroekonomika	62	23	24	15
330.0	Nozares tirgus struktūra	5	1	1	3
331.87	Darba organizācija	68	28	22	18
332.1	Reģionālā ekonomika	26	8	15	3
338.2	Menedžments	113	35	51	27

338.21	Organizāciju teorija	30	7	15	8
338.2	Uzņēmējdarbības vadība	71	38	19	14
339.1	Mārketings. Pakalpojumi	82	34	26	22
301	Socioloģija	80	25	37	18
301(K)	Biznesa komunikācijas. Kross-kultūru komunikācijas.	47	14	21	12
KOPĀ		584	213	231	140

Bibliotēkā var iepazīties ar labākiem bakalaura un maģistra darbu paraugiem, ka arī ir iespēja iepazīties ar mācībspēku un studentu zinātniskajām publikācijām, tostarp citētajās zinātniskajās periodiskas izdevumos.

[1] <https://esmaja.lv/>

[2] Bibliotēku likums. (Pieņemts: 21.05.1998., Stājasspēkā: 23.06.1998.)
<https://likumi.lv/doc.php?id=48567>

[3] <https://bsa.edu.lv/index.php/lv/studentiem/biblioteka.html>

[4] <https://bsa.edu.lv/index.php/lv/studentiem/biblioteka.html>

[5] <https://www.lnb.lv/lv/tiessaistes-abonetas-datubazes/datubazu-izmantosana-arpus-lnb-telpam>

2.3.4. Sniegt raksturojumu un novērtējumu par informācijas un komunikācijas tehnoloģiju risinājumiem, kas tiek izmantoti studiju procesā (piemēram, MOODLE). Ja studiju virzienam atbilstošās studiju programmas īsteno tālmācībā, jānorāda arī šai studiju formai īpaši piemērotie rīki.

Studiju virziena dažādu programmu **ietvaros aktīvi tiek izmantota Baltijas Starptautiskajā akadēmijās TV- tilts sistēma**. Media Tilts ir papildus aprīkota ar multimediju tehniskiem līdzekļiem (projektorī, videokameras u. c.) un ir liela apjoma auditorijas Rīgā (200 vietas). **Dota sistēma ļauj lasāmās lekcijas Rīgā translēt reālā laika režīmā uz BSA filiālēm.**

Sistēma ir izveidota ar mērķi paplašināt labāko docētāju iespējas kontaktēties ar pēc iespējas lielāku auditoriju un dot iespēju komunicēties nodarbību laikā ar distancētos auditoriju divos virzienos: docētājs – auditorija; auditorija – docētājs. Ir iespēja rīkot seminārus, zinātniskās konferences, konsilijus utt. ar video un audiosignāla translāciju «reālā laikā». **TV- tilts bieži izmanto arī ārzemju viesprofesori, sabiedriskie un politiskie darboņi lekcijās.**

Individuālās konsultācijas pie pasniedzējiem no Rīgas filiāļu studenti saņem ar interneta palīdzību (Skype vai BigBlueButton).

BigBlueButton kompleksa iespējas:

- neierobežota videokameru pieslēgšanas (vienā punktā – līdz 256 kamerām) ar salīdzinoši augstu izšķirtspēju 768x576 (PAL);
- vairāku videosignālu konvertācija – PAL, NTSC, SECAM;
- audio un videosignāla ierakstu iespēja, t. sk. ar augstu precizitāti: pēc taimera signāla;
- augsts ierakstu ātrums (līdz 400fps);
- komunikāciju protokolu uzturēšana TCP/IP, ISDN, X-25;
- paškontroles divlīmeņu sistēma;
- noskaņošanas daudzfunkcionālā sistēma;
- dažādi attēla režīmi, t. sk. Lietotāj definētie

Jaunas iekārtas un aparatūra programmas vajadzībām tiek iegādāta BSA tehniskās attīstības plāna ietvaros. Uz doto brīdi studiju process programmās tiek nodrošināts labiekārtotās un tehniski nodrošinātās auditorijās. Studiju process pietiekamā daudzumā ir nodrošināts ar:

1. kopēšanas tehniku;
2. vizuālās prezentācijas tehniku (multimediju videoprojektori; DVD/VHS tehnika);
3. datortehniku;
4. TV aprīkojumu, kas nodrošina telekonferences.

BSA studējošajiem un akadēmiskajam personālam ir pastāvīga iespēja strādāt Interneta tīklā, izmantot elektronisko pastu.

WEB Meetings vai telekonferences ir svarīgākais elements „jauktajā” pasniegšanas sistēmā (Blended system). TV tiltu sistēma sastāv no audio un video signālus pieņemošas un nododošās aparatūras, kurai ir pieslēgtas vairākas videokameras, multimediju projektori, kas ļauj reālā laika režīmā pa Interneta tīklu novadīt (lekcijas), kurās piedalās viens pasniedzējs un auditorijas, kas izvietotas tālu viena no otras. Sistēma ļauj ierakstīt vadītos TV tiltus un pārveidojot, ierakstīt kompaktdiskos. Interneta savienojuma darbības ātrums TV tiltus pieslēgtajās filiālēs apmierina prasības un nerada traucējumus TV tiltu darbībā. Eksploatācijas rezultātā sistēmā ir sasniegta augsta attēla izšķirtspēja un skaņas sinhronizācija.

Telekonferenču sistēma ir nodrošināta ar speciāli izstrādātiem mācību metodiskajiem kompleksiem, kas iekļauj mācību palīgmateriālus un testus (gan papīra, gan elektroniskā veidā), kā arī prezentācijas materiālus Power Point formātā, izmantojot BSA mājas lapu. Pirmā TV tiltu pieredze pierāda multimediju laboratorijas, kas nodrošina centralizētu diapozitīvu un mācību materiālu elektronisko versiju sagatavošanu, nepieciešamību un efektivitāti.

Izmantojamo programmu nodrošinājums:

Operacionālas sistēmas: Microsoft Windows 2000/XP.

Ofisa programmas: Microsoft Office 2000/XP/2003/2007, Microsoft Office Viewers with Compatibility Pack, OpenOffice 3.0-3.3, Proofing Tools, Adobe Acrobat Reader 9/10, DJView, Cognitive Technologies Cunei Form 12, CD Burner XP Pro 4, 7zip 9, Mozilla Thunderbird 3.1, Microsoft Outlook Express, Skype 3.5-5.1.

Brouzeri: Mozilla FireFox 3.6, Opera 10, Google Chrome, Microsoft Internet Explorer.

Multimediju pielikumi: VLC, WinAMP, Windows MediaPlayer, Ffdshow, Qtime, Macromedia Flash Player, Macromedia ShockWave player.

Grafiskie pielikumi: Microsoft Paint.NET, Gimp, Inkscape.

Citas programmas: KAV 6, RealVNC, Java REu.c.

Papildus izmantojamais programmas nodrošinājums Rīgā:

Operētājsistēmas: Windows Vista/7/Server 2003/Server2008, Unix FreeBSD, CentOS, MacOS

Ofisa programmas: Abby FineReader, Nero.

Pārlūki: Safari.

Grafiskie pielikumi: Adobe Creative Suite, Corel DRAW, Macromedia Studio, Final Cut, Adobe Premiere.

Pielikumi projektēšanai: Autodesk 3DMAX, Autodesk AutoCAD, BCAD, ArhiCAD.

Citas programmas: Audacity, NVU, Tilde Jumis, Trados, Amadeus, iScala, Parallel Desktop, FoxPro, Virtual PC, GNU C++ compiler, Lazarus, Polinom, Octave, MASM, Xilinx WebPack.

2.3.5. Sniegt informāciju par mācībspēku piesaistes un/ vai nodarbinātības procesiem (t.sk. vakanču izsludināšana, darbā pieņemšana, ievēlēšanas procedūra u.c.), novērtēt to atklātību.

BSA misijas izpildi nodrošina augstākās kvalifikācijas akadēmiskais personāls, kuru veido kodols – profesori un asociētie profesori, kā arī citi kvalificēti mācībspēki un zinātnieki (docenti, lektori). Administratīvais personāls, kā arī tehniskais un servisa personāls kalpo akadēmisko mērķu sasniegšanai.

BSA personāla politikas **mērķis** ir nodrošināt augsti kvalificētu un kompetentu personālu, izveidot akadēmiskā personāla pamatsastāvu, nodrošināt personālam radošā potenciāla īstenošanas un kvalifikācijas paaugstināšanas iespējas. BSA studiju virziena realizēšanā izmanto ievēlēto akadēmisko personālu, kā arī piesaista mācībspēkus – praktiķus, kas ir nozares speciālisti.

Augstākās profesionālās izglītības kvalitāte lielā mērā ir atkarīga no visa studiju procesa organizācijas, kurā mācībspēkiem ir ārkārtīgi nozīmīga loma. Tā kā visas profesionālās izglītības programmas ir fokusētas uz darba tirgus prasībām, mācībspēkiem ir jābūt mūsdienu prasībām atbilstošām zināšanām par attīstību konkrētajā nozarē un praktiskai darba pieredzei attiecīgajā jomā. Tiek plaši pielietota vieslektoru, ar profesionālās aprindās atzītām zināšanām un prasmēm, aicināšana semināru veikšanai.

Optimālā BSA personāla struktūra izriet no Akadēmijas darbības uzdevumiem un var būt atšķirīga pa studiju virzieniem. Darbojoties brīvas konkurences izglītības pakalpojumu tirgū, BSA sekmē elastīgu un atraktīvu personāla piesaistes politiku. Tiek izmantots arī pieredzējušu, bet zinātnisko grādu neieguvušu praktiķu darbs. Studiju procesa pilnveidošanai un dažādošanai, vispirms lietišķo zināšanu pasniegšanai, atbalstāma stundu mācībspēku un uz īslaicīgiem līgumiem piesaistītu vieslektoru izmantošana. Piesaistītais akadēmiskais personāls var darboties BSA uz līguma pamata kā sabiedrības pārstāvji vai sociālie partneri. BSA izmanto iespējas ārzemju speciālistu piesaistei.

Akadēmiskā personāla vēlēšanām izvirzīti vienoti, īpašas pieejas kritēriji, kas atspoguļoti nolikumos: "Personāla politika", „Nolikums par Baltijas Starptautiskās akadēmijas akadēmiskajiem amatiem”[1] un „Nolikums par BSA profesoru padomi un profesoru un asociēto profesoru vēlēšanām Baltijas Starptautiskajā akadēmijā”.[2] Ievēlēšana akadēmiskajos amatos notiek uz

atklāta konkursa pamata, ņemot vērā prasības personas akadēmiskai kvalifikācijai un profesionālai kompetencei. Akadēmiskā personāla vēlēšanās izvirzāmi vienoti kritēriji, no kuriem nozīmīgākie ir zinātniskās un pedagoģiskās darbības sasniegumi, kā arī atbilstošā virziena saskaņotība ar BSA misiju. Ar ievēlēto personu BSA rektors slēdz darba līgumu ar tādu darba samaksu, kas atbilst personas akadēmiskajam amatam.

Uz vakantajām vietām tiek izsludināts atklāts konkurss, atbilstoši normatīvajiem aktiem. Pretendentu iesniegtie dokumenti tiek vērtēti saskaņā ar „Nolikumu par Baltijas Starptautiskās akadēmijas akadēmiskajiem amatiem” un **„Nolikumu par BSA profesoru padomi un profesoru un asociēto profesoru vēlēšanām Baltijas Starptautiskajā akadēmijā”**.

Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku izvēles kvalitatīvie un kvantitatīvie kritēriji izvirzīti atlases procesā saskaņā ar „Nolikumu par Baltijas Starptautiskās akadēmijas akadēmiskajiem amatiem” un **„Nolikumu par BSA profesoru padomi un profesoru un asociēto profesoru vēlēšanām Baltijas Starptautiskajā akadēmijā”**. Personāla atlases procesā piedalās Senāts (akadēmiskais personāls, administratīvais personāls, studējošie) Profesoru padome, virziena padome un studējošie.

Izvērtējot akadēmiskā personāla zinātniskās biogrāfijas, virziena Padomes sēžu protokolus, akadēmiskā personāla pašnovērtēšanas ziņojumus, studējošo darba rezultātus un studējošo atsauksmes, Senāts atzīst, ka akadēmiskā personāla kvalifikācija atbilst studiju virziena un studiju programmas mērķu un uzdevumu īstenošanai.

BSA studiju virziena **“Viesnīcu un restorānu servisa un tūrisma un atpūtas organizācijas”** akadēmiskais personāls tiek efektīvi izvēlēts un izmantots, lai īstenotu studiju programmas. Programmu akadēmiskā personāla struktūra atbilst visām Latvijā nepieciešamajām prasībām par akadēmiskā personāla sastāvu augstākajās mācību iestādēs – akadēmijās: maģistra programmā ne mazāk kā 50% no programmas akadēmiskā personāla ir zinātnu doktori.

Studiju programmu īstenošanā piedalās kā ievēlētas akadēmiskais personāls, tā arī viesmācībspēki. Mācībspēkiem tiek prasīta atbilstība studiju programmu īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām, tai skaitā: kvalifikācijas, augstākā izglītība, valodu zināšanas, pedagoģiskā un prakses darba pieredze.

Akadēmiska personāla skaitu apstiprina Senāts. Ja attiecīgā amata vieta ir brīva vai uz laiku brīva, studiju virziena vadītājs nepieciešamības gadījumā ierosina iesaistīt studiju procesā viesmācībspēkus; saņemot Valdes vai Rektora piekrišanu, attiecīgais viesmācībspēks tiek ieļauts studiju programmas plānā ar norādi uz attiecīga studiju kursa pasniedzēja kvalifikāciju. Plāns ir pieejams ikvienam studējošajam.

Atšķirības starp vēlētiem mācībspēkiem (akadēmiskais personāls) un viesmācībspēkiem skatīt 2.19. tabulā:

2.19. tabulā

Atšķirības starp vēlētiem mācībspēkiem (akadēmiskais personāls) un viesmācībspēkiem

Nr.p.k.	Akadēmiskais personāls	Viesmācībspēki
1.	Studiju virziena Padomes rekomendācija	Bez konkursa izsludināšanas
2.	Konkursa izsludināšana par pieņemšanu darbā ar sludinājumu Latvijas Vēstnesī, CV market, BSA mājas lapā	

3.	Konkursa rezultātus apstiprina Senāts (līdz docent amatam ieskaitot) vai nozares Profesoru Padome (profesoriem un as/ profesoriem)	Virziena vadītāja atlase, saskaņa ar studiju virziena Padomes lēmumu
4.	Ar apstiprinātām personām tiek slegts darba līgums uz termiņu 6 gadi	Ne ilgāk par 2 gadiem tiek slegts darba līgums (uz semestra laiku, pēs studiju kursa apjoma)
5.	Atvaļinājums (8 kalendāras nedēļas)	Proporcionāli nostrādātajām laikiem
6.	Var piedalīties BSA pārstāvības un vadības institūciju vēlēšanās un tikt ievēlēts tajās	Nevar piedalīties
7.	Strādā tikai veinā ievēlētā amatā (t.sk. vadoša pētnieka vai pētnieka amatā)	Var strādāt dažādās mācību iestādēs kā viesmācībspēks
8.	Reģistrācijā augstskolu akadēmiskā personāla sarakstā (VIIS reģistrā)	Bez reģistrācijas augstskolu akadēmiskā personāla sarakstā (VIIS reģistrā)

Kopumā akadēmiskā personāla iesaiste vērtējama ļoti pozitīvi. Virziena ietvaros izmaiņas amatu struktūrā tiek kontrolētas un notiek sistemātiska personāla pilnveide.

[1] https://bsa.edu.lv/docs/2020/BSA_akad_amati.pdf

[2] https://bsa.edu.lv/docs/science/prof_nolik.pdf

2.3.6. Norādīt, vai ir izveidota vienota kārtība akadēmiskā personāla kvalifikācijas un darba kvalitātes nodrošināšanai un sniegt tās novērtējumu. Norādīt kvalifikācijas paaugstināšanas piedāvātās iespējas visiem mācībspēkiem (tajā skaitā informāciju par mācībspēku iesaisti aktivitātēs, mācībspēku iesaistes motivāciju, u.c.), sniegt piemērus un norādīt, kā tiek novērtēta izmantoto iespēju pievienotā vērtība studiju procesa īstenošanai un studiju kvalitātei.

BSA akadēmiskā personāla kvalifikācija vistiešākā veidā ietekmē studiju un zinātniskā darba kvalitāti un tā aptver visas Akadēmijas darbību kopumā: nepieciešamās infrastruktūras nodrošināšanu, starptautiskās sadarbības attīstību, studiju virzienu un studiju programmu, zinātniskās darbības attīstības redzējumu, utt. Akadēmiskā personāla kvalifikācijas paaugstināšana ir gan līdzeklis studiju un pētnieciskās darbības kvalitātes paaugstināšanai, gan process, kas aptver gan nepieciešamo akadēmiskā personāla kompetenču noteikšanu, gan kvalifikācijas paaugstināšanas organizēšanu, akadēmiskā personāla motivēšanu un darbības novērtēšanu.

BSA atbalsta akadēmiskā personāla līdzdalību:

- kvalifikācijas celšanasursos;
- piedalīšanos BSA un citu augstāko mācību iestāžu organizētajos semināros, konferencēs, treniņos, projektos un pētnieciskajā darbā;
- piedalīšanos semināros un konferencēs, kuras organizē dažādas profesionālās asociācijas;

- līdzdalību starptautiskajās konferencēs;
- pieredzes apmaiņu starp Latvijas un ārvalstu augstskolu docētājiem;
- akadēmiskā personāla pētniecības darbības nodrošinājumu;
- zinātniskā darba turpināšanu doktorantūrā.

BSA akadēmiskā personāla politika ietver sevī kvalifikācijas paaugstināšanas pasākumus

vismaz vienu reizi gadā, tas ir:

- piedalīšanās zinātniskās konferencēs, zinātniskos pētījumos, metodiskos semināros;
- metodisko materiālu izstrādē,
- pieredzes apmaiņas pasākumos Latvijā un ārvalstīs.

BSA akadēmiskā personāla kvalifikācija tiek pārraudzīta, balstoties uz augstskolā izstrādātu akadēmiskā personāla politiku.^[1] Tā paredz rūpīgu personāla atlasīšanu, regulāras apmācības un kvalifikācijas paaugstināšanu. BSA ir izstrādāta un īstenota šāda akadēmiskā personāla sastāva veidošanas politika:

- nodrošināt, lai visus studiju kursus pasniegtu kvalificēti, zinātniski un metodiski sagatavoti docētāji ar labi attīstītām pedagoga un organizatora prasībām, kuri darbā izmanto mūsdienīgas apmācības metodes;
- akadēmisko personālu veido zinātnisko un profesionālo kompetenču ziņā augsti kvalificēti mācībspēki lielākā daļā mācībspēku ieguvuši doktora grādu (BSA stratēģiskais mērķis ir sasniegt 65%);
- piesaistīt studijām ārvalstu speciālistus un citu augstskolu pasniedzējus atbilstoši programmas/ virziena specifikai;
- piesaistīt studijām nozares pārstāvjus, ekspertus speciālistus (konkrētajā studiju programmā) atbilstoši programmu/virzienu specifikai;
- mācībspēki var strādāt starptautiskā vidē, komunicējot un pasniedzot lekcijas dažādās valodās;
- mācībspēki ir nozares eksperti Latvijā un arī starptautiskā vidē;
- Akadēmijā ir labvēlīga un radoša atmosfēra docētāju profesionālai izaugsmei.

Lai studiju darbā nodrošinātu mūsdienīgu, interaktīvu mācību metožu lietojumu, akadēmija regulāri rīko seminārus, mācības, kā arī reizi mēnesī notiek metodiskais seminārs, kurā visvairāk uzmanības tiek veltīts inovatīvām mācību metodēm. Akadēmiskā personāla politikas ietvaros BSA mudina mācībspēkus padziļināt zināšanas dažādās apmācībās vai paaugstināt kvalifikāciju, studējot doktorantūrā. Augstskola sniedz finansiālu atbalstu doktorantiem, sedzot dalības maksas izdevumus zinātniskajās konferencēs, kā arī, atbalstot zinātnisko darbu iekļaušanu starptautiski atzītās un citētās publikācijās.

Lai veicinātu mācībspēku kvalifikācijas paaugstināšanu, BSA notiek arī mācībspēku akadēmisko amatu vēlēšanas, atbilstoši normatīvo aktu prasībām vērtējot mācībspēku zinātniski pētnieciskā darba rezultātus, pedagoģiskos un organizatoriskos sasniegumus. Mācībspēki akadēmiskajā amatā tiek ievēlēti uz sešiem gadiem. Vēlēšanas ievērojami motivē akadēmisko personālu uzturēt augstus darbības rezultātus. Savukārt augstskolas vadībai tā ir iespēja veikt akadēmiskā personāla kvalitātes novērtēšanu, uzlabošanu un atjaunošanu, paverot jaunas attīstības perspektīvas. Par akadēmiskā personāla atlases pamatu tiek ņemti vērā izstrādātie darba kvalitātes izpildes novērtējuma kritēriji.

Docētāju darba izpildes novērtējuma galvenie mērķi:

- izvērtēt docētāju darba izpildi pusgada laikā, un, kā šī darbība ir saistīta ar augstskolas un konkrētās struktūrvienības mērķiem;

- būt par pamatu motivācijai strādāt atbildīgi un labi - prēmijas vai kāda cita stimulējoša faktora noteikšanai;
- apzināt docētāju vājās un stiprās puses (t.i. nepieciešamās kompetences paaugstināšana vai konkrētā apmācība).

Docētāju darbs tiek vērtēts atbilstoši studentu iegūto zināšanu un prasmju līmenim. Studentu aptaujās tiek noskaidrots studentu viedoklis par pasniedzēja darbu, studiju kursa saturu un īstenošanu.

BSA veicina savu mācībspēku izaugsmi vairākos veidos:

1. piedaloties akadēmijas organizētajos ikgadējos starpaugstskolu metodiskajos semināros „Sociāli humanitāras izziņāšanas un darbības metodoloģija”, kurus vada gan Latvijas, gan arī ārvalstu eksperti. 2019./2020. studiju gadā akadēmijā notikuši un mācībspēki apmeklējuši vairākus seminārus:
  - metodiskais seminārs “ Inovācijas augstākās izglītības pedagoģijā: organizācija, didaktika, tehnoloģijas” 2019. gada 25. septembrī, kuru vadīja Daugavpils Universitātes (DU) profesors A.Vorobjevs;
  - metodiskais seminārs “ MGIMO izglītības procesa organizācija un specifika. Jauninājumi Krievijas Federācijas augstākajā izglītībā.” 2019. gada 5. novembrī, kurā ar referātu uzstājās Maskavas starptautisko attiecību valsts instituta (MGIMO) profesore M.Ļebedeva. Seminārā tika aplūkoti tādi jautājumi kā mācīšanās mērķu un rezultātu definēšana un izvērtēšana; tālmācības studiju kursa kvalitāte un tās izvērtēšanas kritēriji; Moodle platformas tehniskās iespējas;
  - metodiskais seminārs “Sociālo un humanitāro zinātņu loma mūsdienu pasaulē” 2020. gada 28. janvārī, kuru vadīja Daugavpils Universitātes (DU) profesors V. Meņšikovs;
  - metodiskais seminārs “Organizācijas riska vadības attīstības problēmas” 2020. gada 25. februārī, kuru vadīja BSA profesors A. Mašarskis;
  - metodiskais seminārs “Vērtību problēmas tiesībās un augstākajā izglītībā” 2020. gada 24. martā, kuru vadīja BSA docents A. Baikovs;
2. piedaloties 2019./2020.st.gadā DU organizētajos akadēmiskā personāla kvalifikācijas paaugstināšanasursos „Inovācijas augstākajā izglītībā”, kurus vada DU vadošie pedagoģijas un psiholoģijas zinātnieki attālināti, izmantojot e-vide;
3. piedaloties akadēmijas organizētajās ārvalstu pasniedzēju vieslekcijās (informācija regulāri tiek publicēta BSA mājas lapā);
4. piedaloties akadēmijas organizētajās zinātniskajās un lietišķajās konferencēs (BSA konferenču plāns ievietots BSA mājas lapā)[2];
5. paaugstinot savu svešvalodu zināšanas līmeni, apmeklējot akadēmijā organizētos angļu valodas kursus;
6. paugstinot savas digitālās prasmes, apmeklējot akadēmijā organizētos apmācības kursus darbam BSA MOODLE sistēmā;
7. piedaloties pētniecisko projektu izstrādē un īstenošanā;
8. piedaloties pieredzes apmaiņas pasākumos, tajā skaita Erasmus mobilitātes programmas ietvaros.

Lai sekmētu mācībspēku profesionālo izaugsmi ir paredzēts šāds atbalsta nodrošinājums:

- 50% līdzfinansējums DU kvalifikācijas kursu apgūšanā;
- bezmaksas starpaugstskolu metodoloģisko semināru un apmācības kursu darbam BSA MOODLE sistēmā apmeklēšana;
- līdzfinansējums angļu valodas kursu apmeklēšana;

- līdzfinansējums piedalīšanās akadēmijas organizētajās zinātniskajās un lietišķajās konferencēs, kā arī citu augstskolu organizētajās konferencēs;
- līdzfinansējums zinātnisko rakstu publicēšanai starptautiski atzītās datu bāzēs zinātniskos žurnālos;
- finanšu resursu piesaiste mācībspēku mobilitātei un dalībai starptautiskās vizītēs, izmantojot līdz šim maz izmantotās vai neizmantotās finanšu iespējas.

Šis piedāvātās iespējas jau ir devuši savu pievienoto vērtību studiju procesa īstenošanai un studiju kvalitātei: krietni palielinājās starptautiski atzīto publikāciju skaits, tajā skaitā WOS un Skopus datu bāzēs, palielinājās pasniedzēju skaits, kuri lasa lekcijas angļu valodā, praktiski visi mācībspēki strādā attālināti izmantojot e-vide: BSA MOODLE sistēmu un BigBlueButton (BBB) sistēmu.

[1] https://bsa.edu.lv/docs/2020/BSA_personala_politika.pdf

[2] <https://bsa.edu.lv/index.php/lv/konference/konferencu-plans.html>

2.3.7. Sniegt informāciju par studiju virzienam atbilstošo studiju programmu īstenošanā iesaistīto mācībspēku skaitu, mācībspēku akadēmiskās, administratīvās (ja piemērojams) un pētnieciskās slodzes analīzi un novērtējumu.

Studiju virzienā “**Viesnīcu un restorānu servisa un tūrisma un atpūtas organizācija**” studijas nodrošina 44 pasniedzēji, no kuriem 24 (55.5%) cilvēki nav ievēlēti BSA; zinātnieki 27 (61%), maģistri – 17 (39%). Akadēmiskajam personālam ir akadēmiskie grādi un amati, kuri atbilst virziena studiju programmu mērķu un uzdevumu realizēšanai:

2.17. tabula

Studiju virzienā “**Viesnīcu un restorānu servisa un tūrisma un atpūtas organizācija**” atbilstošo studiju programmu docētāju skaits un zinātniskie grādi

Programmu realizācijas vieta	Programmu iesaistīto pasniedzēju skaits	Tai skaitā pamatdarbā					
		Skaitis	%	Dokt.	%	Mag.	%
Rīga	44	20	54,5%	16	80%	4	20%

Studiju virzienā iesaistītais akadēmiskais personāls ir augsti kvalificēts un kompetents, un nodrošina studējošajiem nepieciešamo pētniecības iemaņu, teorētisko zināšanu, prasmju un kompetenču apguvi. Akadēmiskā personāla kvalifikācijas atbilstības analīze liecina par to, ka visās programmas realizācijas vietās tiek īstenots nosacījums, ka ne mazāk kā 50% no programmas realizācijā nodarbinātajiem pasniedzējiem jābūt ar doktora grādu.

*Studiju virziena “**Viesnīcu un restorānu servisa un tūrisma un atpūtas organizācija**” studiju programmu īstenošanā iesaistīto mācībspēku saraksts tika norādīts III. daļas 4. nodaļā pie atbilstošās studiju programmas.*

BSA mācībspēku akadēmiskās un pētnieciskās slodzes analīze notiek gan studiju procesa plānošanā, gan izstrādājot studiju virzienu un studiju programmu pašnovērtējumus, gan novērtējot docētāja pašnovērtējuma anketu pirms ievēlēšanai akadēmiskajā amatā. BSA akadēmiskā personāla darba samaksas noteikšanas kārtību, darba samaksas apmēru un darba slodzes lielumu nosaka BSA Senāta 25.08.2016. apstiprināts “Nolikums par darba apmaksas organizāciju un

pedagoģiskās slodzes veidiem akadēmiskajam personālam un viespasniedzējiem Baltijas Starptautiskajā akadēmijā” (protokols Nr.127) ar grozījumiem (pielikumā). Akadēmiskā personāla darba apmaksā tiek veikta ar stundas tarifa likmi €/akad.stunda.

BSA akadēmiskā personāla darba samaksa ir atkarīga no pedagoģiskās slodzes veidiem: auditoriju slodze (lekcijas, semināri, konsultācijas, semestra un gala pārbaudījumi) un ārpus auditoriju slodze (līdzdalība dažādos pasākumos, konferenču organizēšanā un vadībā; publikācijas; zinātnisko, mācību un metodiskā rakstura materiālu rakstīšana, rediģēšana un recenzēšana). Slodzes lielums – 1000 ak. stundas gadā. BSA mācībspēku (asistentiem, lektoriem, docentiem, asoc. profesoriem, profesoriem) metodiskais un zinātniskais darbs līdz 75 akadēmiskām stundām mācību gadā tiek iekļauts gada slodzē. Studiju daļas un studiju prorektora pienākums ir veikt monitoringu un kontroli, lai pasniedzēja slodze būtu samērīga, un savlaicīgi sniegt informāciju rektoram un BSA Valdei lēmuma pieņemšanai un slodzes pārdalīšanai, jo nesamērīga slodze var ietekmēt studiju kursa pasniegšanas kvalitāti. Ja akadēmiskais personāls vienlaicīgi ir iesaistīts administratīvajā darbā (rektors, prorektori), viņa slodzes lielums ir ierobežots līdz 50% vai 70% (studiju virzienu un studiju programmu vadītāji, filiāļu direktori un citi administratīvā personāla darbinieki).

BSA akadēmiskā personāla atalgojums atbilst MK 05.07.2016. Noteikumiem [Nr.445 „Pedagoģu darba samaksas noteikumi”](#).

Virziena “**Viesnīcu un restorānu servisa un tūrisma un atpūtas organizācija**” studiju programmu realizācija notiek latviešu, angļu un krievu (līdz 2022. gada beigām) valodās. Programmā iesaistīto mācību spēku svešvalodu zināšanu apliecina augstākās izglītības dokuments ar iegūto specialitāti un piešķirto kvalifikāciju, kā arī pasniedzēju pašnovērtējums Eiropas līmeņa dokumentā EUROPASS, neatkarīgi no tā, vai valoda apgūta formālajā izglītībā vai ārpus tās, nosakot prasmes līmeni atbilstoši Eiropas kopīgajām pamatnostādņēm valodas apgūvei.

Svešvalodu zināšanas sertifikāciju veic BSA Svešvalodu apguves un ECL sertifikācijas centrs, kurš ietilpst Eiropas moderno valodu prasmju līmeņa sertifikācijas konsorciā (ECL...). Centrs īsteno angļu, vacu, spāņu un krievu valodas sertificēšanu. MK 20.12.2022. Noteikumos [Nr.795 Noteikumi par svešvalodas centralizētā eksāmena vispārējās vidējās izglītības programmā aizstāšanu ar starptautiskas testēšanas institūcijas pārbaudījumu svešvalodā](#) noteica starptautiskās svešvalodu testēšanas institūcijas, to starpā ECL (angļu, vacu, spāņu un krievu valodas).

2.3.8. Studējošajiem pieejamā atbalsta, tajā skaitā atbalsta studiju procesā, karjeras un psiholoģiskā atbalsta, īpaši norādot atbalstu, kas paredzēts konkrētām studējošo grupām (piemēram, studējošajiem no ārvalstīm, nepilna laika studējošajiem, tālmācības studiju formā studējošajiem, studējošajiem ar īpašām vajadzībām u.c.) novērtējums.

Ikviens BSA studējošais ir personība, par kuras attīstību un izaugsmi rūpējas viss Akadēmijas personāls, t.sk., mācībspēki, tehniskie darbinieki un administrācija. Akadēmijas darbinieki ikdienas darbā ņem vērā studējošo individuālās iezīmes, īpašības, prasmes un dotības, kā arī rūpējas par studējošo daudzveidīgu attīstību, veicina personības izaugsmes un tolerances veidošanos.

Studējošajiem pieejamā atbalsta sistēma BSA tiek attīstīta vairākos virzienos.

BSA sāk darboties ar reflektantiem pirms programmas izvēles studiju uzsākšanai, organizējot Akadēmijā Atverto durvju dienas vai sniedzot dažāda veida individuālas konsultācijas reflektantiem.

Liela uzmanība no BSA administrācijas un docētāju puses tiek pievērsta studējošiem ar dažādām problēmām studijās un komunikācijā. Studējošo kontingents ir ļoti dažāds. BSA iestājas un mācās studējošie ar dažādu zināšanu līmeni no dažādiem Latvijas reģioniem kā arī no ārzemes, dažādām tautībām un latviešu valodas zināšanām, kā arī dažādām veselības, sociālajām un materiālajām problēmām.

Pirma kursa studējošiem septembrī iepazīšanas ar studiju procesu BSA sākas Pirmkursnieka nedēļā, kur paredzētas tikšanās ar BSA un studiju programmu administrāciju, testēšanas latviešu valodā, svešvalodās un informātikā ar nolūku uzzināt studējošo zināšanu līmeni, piedāvājot pēc tam studijas dažādās grupās, iepazīšanas ar BSA bibliotēkas resursiem un kultūras cenriem utt. Par vienu no svarīgākajiem uzdevumiem studiju virzienu un programmu vadītāji uzskata studējošo vienotas izpratnes veidošanu par karjeras attīstības jautājumiem, tādēļ Pirmkursnieka nedēļā jaunie studenti tiek iepazīstināti ar savas karjeras izaugsmes iespējām un aktualitātēm. Līdzīgā veidā tiek organizētas lekcijas skolēniem BSA Māzas akadēmijas studiju formātā par turpmāko studiju un piemērotākās nodarbinātības jomas izvēli. Pirmā kursa studējošiem ir paredzēta komunikācija ar BSA Uzņemšanas komisijas darbiniekiem visos jautājumos, kas ir saistīti ar studiju procesa uzsākšanu Akadēmijā. Šajā gadījumā BSA Uzņemšanas komisijas darbinieki pilda 1. Kursa studējošo kuratoru funkcijas.

Taja pat laikā katrā studiju kursā ir apzinātas to studējošo vajadzības, kuriem ir grūtības studijās vai kuri ilgstoši nav apmeklējuši izglītības iestādi. Docētāji individuāli strādā ar šiem studējošiem un savu iespēju robežās sniedz konsultācijas tie mar nolūku palīdzēt viņiem mācīšanās procesā. Pasniedzēji, nepieciešamības gadījumā piedāvā individuālas konsultācijas, uzdevumus izpildei mājās, papildus literatūras un mācību materiālu izmantošanu, pāru darbu piesaistot citu studējošo, kurš palīdz tikt galā ar noteiktu tēmu vai uzdevumu. Tā kā pēdējos gados būtiski ir pieaudzis nesekmības dēļ atskaitīto studējošo skaits, BSA ir izstrādāts pasākumu kopums, kas ietver studentcentrētu individuālu pieeju, izzinot konkrēta studējošā zināšanu deficītus un sniedzot individuālu atbalstu šo deficītu mazināšanai. BSA tiek nodrošinātas studijas pēc individuālajiem grafikiem, lai sekmētu studējošo līdzdalību akadēmijas pētnieciskajā darbā; dotu iespēju studējošajiem turpināt studijas tajos gadījumos, kad studijas normālajā režīmā nav iespējamas ģimenes apstākļu dēļ; dotu iespēju studējošajiem turpināt studijas, ja viņu akadēmiskā grupa ir kļuvusi par mazu, lai organizētu studijas normālajā režīmā.

BSA strādā Studiju informācijas centrs, kura mērķis ir sniegt konsultatīvu palīdzību studējošiem visos jautājumos, kas ir saistīti ar studiju procesa organizēšanu, komunikācijas ar administrāciju un docētāju veidošanu.

Karjeras atbalsta sistēma ir viens no instrumentiem ar kura palīdzību var sekmēt personu prasmju pilnveidošanu, atbalstot pāreju no vienas izglītības pakāpes uz nākamo, profesionālās darbības uzsākšanu, pieaugušos lēmuma pieņemšanai par savu nodarbinātību, kā arī risināt sociālās iekļaušanas jautājumus. Izvirzīto mērķu sasniegšanai ir jānodrošina sistēmiska pieeja pakalpojumu īstenošanai atbilstoši mērķa grupas vajadzībām, jānodrošina pieejamība un atbilstoša pakalpojumu kvalitāte. Akadēmija pirmkārt identificē to pakalpojumu loku, kurus nodrošina studējošajiem un citām mērķa grupām. Vairums no pakalpojumu sniedzējiem par prioritārajiem virzieniem nosaka dažāda veida prakšu organizēšanu un palīdzību prakšu vietu nodrošināšanā. Šīs aktivitātes īsteno, integrējot atbalstus studējošajiem, ko koordinē studiju virzienu un studiju programmu vadītāji. Informācijas pieejamība ir atkarīga tikai no absolventu aktivitātes un ieinteresētības sniegt informāciju, augstskolai organizējot interneta aptaujas.

Nozīmīga sadaļa ir sadarbība ar darba devējiem, kā rezultātā tiek organizētas dažādas aktivitātes, kurās studējošie var apmeklēt darba devēju lekcijas, apliecināt savas zināšanas un prasmes, piemēram, sagatavojot referātus un ziņojumus BSA ikgadējās studējošo zinātniski praktiskās

konferencēs.

BSA vienmēr cenšas rūpēties ne tikai par studējošo labām izglītības iespējām, bet arī sociālajām vajadzībām un psiholoģisko atbalstu, iespēju robežās atbalsta studējošos dažādās dzīves situācijās, īpaši problēmu situācijās. Primārais studējošo atbalsts ir programmas vadītāji, pie kuriem var vērsties jebkurā dzīves situācijā un risināt aktuālos jautājumus.

BSA darbojas studējošo pašpārvalde, kuru veido grupu aktīvi. Viņus vada studentu parlamenta prezidents. Studējošo pašpārvalde lēm un palīdz organizēt studējošo pasākumus, izstrādā priekšlikumus mācību darba un vides uzlabošanai, palīdz īstenot dažādus pasākumus, veic citas aktivitātes saistībā ar BSA darba un vides uzlabošanu vai dažādu aktivitāšu veikšanu Akadēmijā.

Regulāri tiek organizēti ārpus studiju pasākumi, stiprinot studējošā valstiskuma apziņu, veicinot pilsonisko līdzdalību un iniciatīvu, lojalitāti un patriotismu.

Visi gan BSA studējošie, gan viesstudējošie Erasmus+ programmas studiju mobilitātes laikā tiek nodrošināti ar dzīvesvietu, jo BSA ir sadarbības līgumi ar Valsts tehnikumu, RTU un TSI par dienesta viesnīcu pakapojumu izmantošanu BSA studējošiem. Sadarbībā ar BSA Studentu pašpārvaldi viesstudējošie tiek iesaistīti arī BSA studējošo ārpusstudiju pasākumos (piem., Erasmus+ dalībvalstu augstskolu prezentāciju vakariņās, ekskursijās, Studentu pašpārvaldes organizētajos ziemassvētku un citos pasākumos, utml).

Viena no BSA prioritātēm ir Erasmus+ projektu īstenošana. Erasmus+ programmas ir laba iespēja kā atbalstīt studējošos, rast viņiem iespēju iegūt jaunu profesionālo un dzīves pieredzi caur mobilitātēm ārzemēs. Parasti student grupās tiek iesaistīti dažādi studējošie, gan labākie, gan problemātiskie, kā arī studējošie ar dažādām sociālajām problēmām, lai komunicējoties un socializējoties viņiem ir iespēja justies un kļūt pilnvērtīgākiem.

BSA nav atsevišķas izglītības programmas, kas pieejama izglītojamajiem ar speciālām vajadzībām. Visi uzņemtie izglītojamie tiek integrēti augstākās profesionālās izglītības programmās. Akadēmija ir atbilstoši aprīkota un piemērota šādu studējošo uzņemšanai. Lai studējošie ar kustību traucējumiem varētu pārvietoties pa akadēmijas telpām ir pieejami un ērti lietojami lifti. Telpas visas ir piemērotas un ērti pieejamas cilvēkiem ar speciālām vajadzībām. BSA ir nepieciešamais nodrošinājums studējošo speciālo vajadzību kvalitatīvai nodrošināšanai.

2.4. Zinātniskā pētniecība un mākslinieciskā jaunrade

2.4.1. Studiju virziena zinātniskās un/ vai lietišķās pētniecības, un/vai mākslinieciskās jaunrades virzienu raksturojums un novērtējums, atbilstība augstskolas/ koledžas un studiju virziena mērķiem un zinātnes un/ vai mākslinieciskās jaunrades attīstības līmenim (atsevišķi raksturot doktora studiju programmu nozīmi, ja piemērojams).

Zinātniskā darbība ir neatņemama BSA darbības sastāvdaļa, tajā piedalās akadēmiskais personāls un studējošie. Zinātniski pētnieciskā darbība balstīta uz Augstskolu likumu un Zinātniskās darbības likuma prasībām Baltijas Starptautiskajā akadēmijā. Akadēmiskā personāla pētnieciskā darbība ir viens no BSA darbības pamatvirzieniem. Sekmīga pētniecības procesa nodrošināšanai BSA darbojas Zinātniski metodiskā padome, Sociālo un humanitāro problēmu zinātniski pētnieciskais institūts, Promocijas padome.

Pētniecības procesu BSA koordinē Zinātņu prorektors, kurš vada BSA Zinātnisko padomi un ir atbildīgs par akadēmijas zinātniskās pētniecības darba stratēģiju, izvirzīto mērķu īstenošanu un sasniegto rezultātu kvalitāti. Studiju virziena “**Viesnīcu un restorānu servisa un tūrisma un atpūtas organizācija**” akadēmiskajam personālam ir iespēja veikt pētījumus BSA Sociālo un humanitāto problēmu zinātniski pētnieciskajā institūtā, kur ir pārstāvētas tādas OECD zinātņu nozares kā Sociālo zinātņu un Humanitāro zinātņu nozares.

Zinātniskās darbības uzdevumi BSA ir:

- nodrošināt zinātni, pētniecību un inovācijas atbilstoši BSA darbības un attīstības stratēģijā definētajiem pētniecības virzieniem;
- attīstīt zinātniski pētniecisko kapacitāti;
- palielināt nodarbināto skaitu zinātnē, atjaunojot un attīstot zinātnes, tehnoloģijas un inovāciju cilvēkresursus, sekmējot starptautisko izcilību un kvalitāti;
- uzturēt un pilnveidot zinātnisko infrastruktūru. par galvenajiem BSA zinātniskās darbības pamatprincipiem ir definēti pētnieciskā darba ētika;
- pedagoģiskā un pētnieciskā darba nedalāmība;
- zināšanu pārnese;
- sadarbība, starpdisciplināritāte, integritāte.

Studiju virziena īstenošanā tika iesaistīti kopumā 44 mācībspēki, no kuriem 24 mācībspēkiem BSA ir ievēlēšanas akadēmiskā amatā vieta un, kuru skaitā ir 2 profesori, 4 asociētie profesori, 3 vadošie pētnieki, 13 docenti, un 2 lektori. Tā kā kopumā studiju procesa īstenošanā iesaistīts 44 mācībspēki, tas nozīmē, ka 54.5% no mācībspēkiem ir BSA ievēlētie, kas liecinā par BSA akadēmiska personāla augstu akadēmisko kapacitāti. Vēl jāatzīmē, ka pārskata periodā virziena studiju programmās bija piesaistīti ārzemju mācībspēki no Igaunijas, Vācijas, Ukrainas.

2.18. tabula

Studiju virziena “**Viesnīcu un restorānu servisa un tūrisma un atpūtas organizācija**” profesoru un asociēto profesoru saraksts (uz 01.04.2023.)

Nr. p/k	Uzvārds	Vārds	Amats	Zinātniskais grāds	Zinātnes nozare
1.	Caurkubule	Žanna	profesore	Dr.sc.ing.	Sociālās zinātnes -Ekonomika un uzņēmējdarbība
2.	Gunare	Marina	asoc.prof.	Dr.sc.pol.	Sociālās zinātnes -Ekonomika un uzņēmējdarbība
3.	Jurkeviča	Tatjana	asoc.prof.	Dr.iur.	Sociālās zinātnes -Tiesību zinātne
4.	Novožilova	Nadežda	asoc.prof.	Dr.sc.ing.	Sociālās zinātnes -Ekonomika un uzņēmējdarbība
5.	Plotka	Irīna	profesors	Dr. psych.	Sociālās zinātnes -Psiholoģija
6.	Volkovs	Vladislavs	asoc.prof.	Dr. sc. soc.	Sociālās zinātnes -Socioloģija un sociālais darbs

2.19. tabula

Studiju virziena “**Viesnīcu un restorānu servisa un tūrisma un atpūtas organizācija**” vadošo pētnieku un pētnieku saraksts (uz 01.04.2023.)

Nr. p/k	Uzvārds	Vārds	amats	zin.nozare
1.	Kačans	Vsevolods	Vad.pētn.	filozofija
2.	Nikiforovs	Oļegs	Vad.pētn.	psiholoģija
3.	Sannikova	Aija	Vad.pētn.	matemātika

2.20. tabula

Studiju virziena “Viesnīcu un restorānu servisa un tūrisma un atpūtas organizācija” LZP ekspertu saraksts

Nr. p/k	Vārds, uzvārds	Zinātnes nozare(s)	LZP Eksperta tiesību beigu termiņš
1.	Žanna Caurkubule	Sociālās zinātnes - Ekonomika un uzņēmējdarbība	06.07.2025.
2.	Irina Plotka	Sociālās zinātnes - Ekonomika un uzņēmējdarbība	02.11.2025.
3.	Marina Gunare	Sociālās zinātnes -Tiesību zinātne	30.06.2024.
4.	Vladislāvs Volkovs	Sociālās zinātnes - Ekonomika un uzņēmējdarbība	02.02.2025.
5.	Aija Sannikova	Sociālās zinātnes - Psiholoģija	03.09.2023.

Atbilstoši BSA darbības un attīstības ilgtermiņa stratēģijai 2022.-2025.[1] gadam galvenie BSA zinātniski pētnieciskās darbības virzieni ir šādi:

- sekmēt kopēji izmantojamās zinātniskās infrastruktūras attīstību (zinātniskipētniecisko laboratoriju, psiholoģiskās palīdzības centra u.c. attīstība);
- sekmēt pasniedzēju un studējošo pētniecisko darbību BSA stratēģiskas specializācijas ietvaros, it īpaši tajos virzienos, kuri ir svarīgi Latvijas tautsaimniecības un kultūras tālākai izaugsmei;
- sadarboties ar uzņēmējdarbības struktūrām, izstrādājot lietišķas ievirzes pētījumus un projektus;
- attīstīt un paplašināt zinātnisko un metodisko sadarbību ar Latvijas un ārvalstu augstskolām kopējo zinātnisko pētījumu veikšanai;
- piesaistīt ES struktūrfondu un sociālo finansējumu, BSA akadēmiskā personāla zinātniskiem pētījumiem.

BSA prioritārie pētījumu virzieni tiek precizēti un pārskatīti reizi trijos gados ievērojot:

- atbilstību Latvijas Republikas noteiktajām prioritārajām pētījumu jomām;
- Eiropas Savienības programmu atbalstītos pētniecības virzienus;
- nepieciešamību nodrošināt augstāko līmeņu studijas.

Atbilstoši saviem prioritārajiem pētījumu virzieniem un to komercializācijas iespējām BSA:

- veicina lietišķo tirgus orientēto un uzņēmumu pasūtīto pētījumu attīstību, piesaistot

investīcijas šiem pētījumiem.

- nodrošina sava personāla vai ar tā līdzdalību veidoto jauno pētījumu attīstību;
- sagatavo starptautiski atzītā zinātnisko darbu krājuma un žurnālu izdošanu (Erich Plus).

Zinātniskās tēmas ir pamatā saistītas ar reģionālo attīstību, tūrisma un viesmīlības nozares pētījumiem un atbilst Akadēmijas un studiju virziena mērķiem. Pētnieciskā darba bāze ir primāri saistīta ar Latvijas ekonomisko attīstību. Personālam, kurš pārstāv citu studiju virzienu un vada attiecīgās zinātnes jomas studiju kursus, tēmas atbilst attiecīgā virziena darbības mērķiem un uzdevumiem.

Studiju virziena "**Viesnīcu un restorānu servisa un tūrisma un atpūtas organizācija**" galvenie zinātniskās darbības virzieni tika atspoguļoti tabulā (pielikumā) „BSA studiju virzienu 2017. – 2023. gada zinātnisko pētījumu virzieni”.

Studiju ietvaros veiktie docētāju pētnieciskie darbi atbilst studiju virziena mērķiem. Ievērojot ekonomikas nozares specifiku, akadēmiskā personāla iesaiste lielākoties notiek ar ekonomiku, finansēm un uzņēmējdarbību saistītos projektos, kuru īstenošanā tiek iesaistīti arī studenti.

[1] https://bsa.edu.lv/docs/nolikums/strategija_2022.pdf

2.4.2. Zinātniskās un/ vai lietišķās pētniecības, un/vai mākslinieciskās jaunrades sasaiste ar studiju procesu, tajā skaitā rezultātu izmantošanas studiju procesā raksturojums un novērtējums.

Pārskata periodā zinātniskās pētniecības sasaistei ar studiju procesu BSA Zinātnes Padomei bija noteikti šādi vispārējie mērķi un detalizētie mērķi:

Vispārējie mērķi:

- Koordinēt zinātniski pētniecisku darbu BSA un tā integrāciju studiju procesā un programmu apgūvē (atb. BSA zinātniskā darba prorektors, studiju virzienu un studiju programmu vadītāji);
- Attīstīt un koordinēt BSA studējošo pētniecisko darbību (atb. studiju virzienu un studiju programmu vadītāji).

Detalizētie mērķi:

- Regulāri piedalīties maģistra un bakalauru studiju programmu maģistrantu un bakalauru darbu tēmu un vadītāju apstiprināšanā (virziena padome). (izpildīts).
- Piedalīties noslēguma darbu izstrādes procesa izvērtēšanā, maģistra un bakalaura darbu priekšizstrādēšanā, noslēguma darbu virzīšanā uz aizstāvēšanu, to recenzēšanā. (studiju programmu vadītāji, fakultātes docētāji). (izpildīts).
- Piedalīties BSA pētniecisko virzienu un akadēmijas attīstības stratēģijas izstrādāšanā (virziena vadība). (izpildīts).
- Piedalīties BSA Studentu zinātniskās konferences organizēšanā un norises nodrošināšanā, piedalīties konferencē kā ekspertiem. (studiju programmu vadītāji, studiju virziena docētāji). (izpildīts).
- Noskaidrot ārējo un iekšējo stakeholderu viedokli par BSA ZP darbību, veicot aptaujas (mutiskas vai rakstiskas) (BSA analītiskā daļa). (izpildīts).

Zinātniski pētnieciskā darbība ir neatņemama studiju procesa sastāvdaļa. Akadēmiskā personāla veiktais pētniecības darbs tiek izmantots studiju kursu programmu sagatavošanā un studējošo

apmācībā, un tam ir tieša ietekme uz studiju darbu. Akadēmiskā personāla pētnieciskā darbība tieši un pozitīvi ietekmē studiju darbu. Piedalīšanās konferencēs un projektu izstrādē dod iespēju studiju darbā sniegt ieskatu jaunākajos pētniecības virzienos, aktuālajās zinātniskā un praktiskā darba problēmās un to risinājumā. Visi vadošie virzienu programmas docētāji, kuri aktīvi piedalās zinātniskajos pētījumos, plaši pielieto iegūtos zinātniskos rezultātus studiju procesā: gatavojoties nodarbībām, izstrādājot praktisko piemēru mācību metodiku, semināru nodarbības, projektu darbus, un noslīguma darbu tematiku. Studiju kursu satura pilnveidošana ir arī tieši saistīta ar pasniedzēja pētnieciskā darba un zinātniskajām aktivitātēm. Studējošie tiek aktīvi iesaistīti dažādos pētniecības aktivitātēs, iegūstot pētnieciskā darba veikšanai nepieciešamās prasmes, iemaņas un kompetences. Visu līmeņu studenti ar ziņojumiem aktīvi piedalās gan Latvijas, gan starptautiskajās konferencēs. Maģistrantūras un doktorantūras studējošiem piedalīšanās konferencēs ir obligāts nosacījums.

Zinātniskās pētniecības sasaiste ar studiju procesu tiek realizēta vairākos veidos:

- Studējošie tiek iesaistīti pētniecības darbā, kursa darbu, bakalaura darbu, maģistra darbu izstrādes laikā, kā arī dodot iespēju strādāt pētniecības projektos atbilstīga finansējuma pieejamības gadījumā. Katrā studiju programmā studējošajiem tiek piedāvāti aktuāli pētījumu virzieni, no kuriem studējošie var smelties iedvesmu saviem pētījumiem. Sadarbībā ar darba devējiem studējošajiem ir iespēja pētīt un izstrādāt nozarei svarīgus un noderīgus pētījumus. Noslīguma darbu paraugtēmas izstrādā attiecīgās studiju programmas docētāji, un līdz 1. decembrim tās apstiprina virziena Padome. Studiju programmu direktori izskata un apstiprina vai lūdz precizēt katru noslīguma darba tēmu pieteikumu.
- Sadarbībā ar darba vadītāju, studējošie apgūst iemaņas plānot un novadīt pētījumu; apgūt vai izstrādāt pētījuma metodikas atbilstoši darba tēmai. Tāpat, sadarbībā ar darba vadītāju, studenti tiek piesaistīti zinātniskā raksta izstrādes procesam, kā rezultātā studentiem attīstās zinātniskās pētniecības darba kultūra. Studenti sistemātiski piedalās zinātniskās konferencēs, kuros prezentē savus veiktos pētījumus.
- Studējošajiem (īpaši profesionālā maģistra studiju programmas "**Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā**" studējošiem) ir iespējas piedalīties virziena akadēmiskā personāla veiktajos pētījumos gan, kā pētījumu dalībniekiem, gan brīvprātīgi, tādējādi labāk iepazīstot pētniecības procesu. Pētnieciskajā darbā maģistranti iesaistīti visa studiju garumā, izņemot sagatavošanas semestrī, tiek realizēti sekojošie pasākumi: uzsāktas sarunas un konsultācijas ar studentiem par maģistra darba novirzes izvēli jau sākot no ievadnedēļas.
- Studiju virziena "Viesnīcu un restorānu servisa un tūrisma un atpūtas organizācija" docētāji izmanto gan savu, gan kolēģu pētījumu rezultātus un atziņas kursu docēšanā, atsaucoties uz tiem paralēli un papildus citviet pasaulē veikto pētījumu un atziņu aprakstam.

Mācībspēku veiktais pētniecības darbs tiek izmantots profesionālā bakalaura studiju programmas „**Tūrisma un viesmīlības vadība**” un profesionālās maģistra studiju programmas "**Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā**" studiju kursu sagatavošanā un studējošo apmācībā, un tam ir tieša ietekme uz studiju darbu. Piemēram, pētījuma virziena "Starpkultūru komunikāciju, tūrisma teritoriju kultūras mantojuma attīstība" iegūtie pētījuma rezultāti tiek pielietoti studijuursos „Latvijas un Baltijas vēsture un kultūra”, "Starpkultūru komunikācija" un "Komunikācijas pētījumu metodes un prezentācija". Pētījuma virziena "Tūrisms kā mazo pilsētu attīstības faktors" iegūtie pētījuma rezultāti tiek pielietoti studijuursos "Tūrisma ģeogrāfija" un "Ilgtspējīga attīstība tūrisma un atpūtas jomā".

Zinātniskās pētniecības sasaiste ar studiju procesu atbilst biznesa izglītībā pasaulē pieņemtajai praksei un vērtējama kā atbilstīga studiju virziena "**Viesnīcu un restorānu servisa un tūrisma un atpūtas organizācija**" attīstības stratēģiskā mērķa - "sagatavot augsta līmeņa kvalificētus, kompetentus un konkurētspējīgus profesionāļus komunikācijas, izklaides un atpūtas jomā, atbilstoši

darba tirgus prasībām, kas būtu konkurētspējīgi Latvijas un starptautiskos darba tirgos, pilnveidot pētnieciskās darbības prasmes un kompetences, kā arī nodrošināt studējošo personības attīstību un motivāciju tālākai izglītībai” sasniegšanai.

2.4.3. Starptautiskās sadarbības zinātniskajā un/ vai lietišķajā pētniecībā, un/ vai mākslinieciskajā jaunradē raksturojums un novērtējums, norādot arī kopīgos projektus, pētījumus u.c. Norādīt studiju programmas, kuras iegūst no šīs sadarbības. Norādīt turpmākos plānus starptautiskās sadarbības zinātniskajā pētniecībā un/ vai mākslinieciskajā jaunradē attīstībai.

BSA ir plaši izvērstā starptautiskā sadarbība, kas ir izveidojusies vairākos līmeņos, kura balstās gan uz studiju virzienu, gan studiju programmu līdzdalību starptautiski finansētos izglītības vai zinātnes projektos, tai skaitā studentu apmaiņas projektos, gan arī uz studiju programmās iesaistītajiem pasniedzēju personīgajiem zinātniskajiem kontaktiem un zinātnisko sadarbību, kurā tiek veiksmīgi iesaistīti arī studenti.

Nozīmīga pasniedzēju zinātniskā darbība sastāvdaļa ir dalība projektos. BSA aktīvi iesaistās dažādu projektu realizēšanā, gan kā projekta iesniedzēji, gan kā partneri, kas sekmē jaunu ideju ģenerēšanu, paplašina studentu, akadēmijas mācību spēku un personāla iespējas.

Virziena docētāji regulāri līdzdarbojas dažādos starptautiska mēroga projektos. Apzinoties šādu projektu gaitā gūtas prakses nozīmību, docētāji iesaista akadēmijas studentus no dažādām programmām projektu realizācijā. BSA ir sekmīgi realizējusi ES fondu projektus, kas ir veidojis fondu apgūšanas pieredzi, kā arī prasmes konsultēt apmācāmos un sniegt informāciju plašākai sabiedrībai.

2.22.tabula

Starptautiskie pētniecības un attīstības līgumdarbi

Programme	Year	Project Identification or Contact Number	Applicant/Beneficiary Name
Erasmus +	2015-2016	Programme agr.Nr 2015-1-LV01-KA103-013175-LV - Students and teaching staff mobility, Organisation of Mobility - State Education Development Agency	Baltic International Academy
Erasmus +	2015-2016	Programme agr. Nr. STA-OUT-13- Staff Mobility for teaching between programme and partner countries Eastern Partnership programme	Baltic International Academy
Erasmus +	2015-2017	Programme agr.Nr 2015-1-LV01-KA107-013261- Students and teaching staff mobility, Organisation of Mobility - State Education Development Agency	Baltic International Academy
Erasmus +	2015-2018	Programme agr.Nr 2015-1-LV01-KA107-013261- Higher Education - International Capacity Building Project Nr.561832-EPP-1-2015-1-LV-EPPKA2-CBHE-SP (2015-3285/001-001) - European Dimension in Qualifications for the Tourist Sector - The Education, Audio-visual and Culture Executive Agency, European Commission	Baltic International Academy
LZA un Čehijas Zinātņu Akadēmija	2016-2018	Programme agr.Nr LZA-16-02; "National Minorities and Ethnic Groups: Past and Present Experience in the Czech Republic and Latvia"	Projekta vadītāja (Latvijas pusē) - Nadežda Pazuhina

Erasmus +	2018-2022	Enhancing Green Economy in 3 countries of Asia" (EGEA) Project number:598470-EPP-1-2018-1-DE-EPPK2-CBHE-JP	Baltic International Academy Project manager - Marina Gunare
European Erasmus + program with the support of the European Commission	2020-2022	Programme agr.Nr 2020-1-CZ01-KA202-078343; ERASMUS+ KA2 Cooperation for Innovation and the exchange of good practices, KA202 Strategic Partnerships for vocational education and training "Innovation and Continuing Education in Destination"	Baltic International Academy
Erasmus +	2020-2023	Programme agr.Nr 2020-1-LV01-KA107-077347; ERASMUS+ KA1 (Pamatdarbība), KA107 Higher Education Students and Staff Mobility between Programme and Partner Countries	Baltic International Academy
Asociācija Eiropa 4 Jaunatne (Stowarzyszenie Europe 4 Youth)	2021	Programme agr.Nr 2019-2-PL01-KA105-066160; Training Course "Trolls and Elves in the land of the digital youth work" (Erasmus+ KA1 projects, 2019-2-PL01-KA105-066160)	Ind.dalība projektā - Jekaterina Vozņuka
Latvijas-Krievijas pārrobežu sadarbības programma	2021	Programme agr.Nr LV-RU-018; Latvijas-Krievijas pārrobežu sadarbības programma, "Amatniecība bez robežām" (Craftsmanship without Borders) - semināru vadītāja	Ind.dalība projektā - Jekaterina Vozņuka
European Erasmus + program with the support of the European Commission	2021	Programme agr.Nr 2019-3-FR02-KA105-016664; Apmācību kurss GREEN ECONOMY- CRISIS KO (Erasmus+ KA1, 2019-3-FR02-KA105-016664)	Ind.dalība projektā - Jekaterina Vozņuka

Vairāki pasniedzēji ir iesaistīti projektos, kuri ir saistīti ar viņu zinātnisko interešu sfēru. Detalizēti par docētāju pētniecisko darbu projektos informācija sniegta Pielikumā. *Akadēmiskā personāla dzīves gājums* (Zinātnisko rakstu krājumi ar pasniedzēju un studentu zinātniskajiem rakstiem atrodas BSA bibliotēkā. Informācija par zinātnisko darbību, publikācijā un dalību konferencēs un projektos ir atspoguļota Pielikumā.)

Akadēmijā jau 12 gadus tiek organizēta ikgadējā jauno pētnieku un studentu starptautiskā zinātniski praktiskā konference "Izaicinājumu un iespēju laiks: problēmas, risinājumi, perspektīvas" kuras viens no uzdevumiem ir pievērst studējošos zinātniskām aktivitātēm. Konferences līdzorganizatori 2023.gadā ir *V.N. Karazin Kharkiv National University (Ukraina)*, *Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach (Polija)*, Šiauliai State College (Lietuva), Grāmatvedības un Finanšu koledža (Latvija), agrāk bija Akademie STING (Czech Republic), SHEI "Banking University" (Ukraina), International University «MITSO» (Baltkrievija), St Petersburg State University of Economics (Krievija). Konferencē piedalās arī studenti no citām Latvijas augstskolām un citām valstīm. Konferences parasti tiek organizētas maijā, t.i., studiju gada beigās, līdz ar to tajās ir iespēja prezentēt visa studiju gada laikā tapušos pētījumus.

Jau divpadsmito gadu tiek organizēta ikgadējā starptautiskā zinātniski praktiska konference "Sabiedrības transformācija sociālo un humanitāro zinātņu jomā" (līdz 2019. gadam ietvaros konferences nosaukums bija "Transformācijas process tiesībās, reģionālajā ekonomikā un ekonomiskajā politikā: ekonomiski - politisko un tiesisko attiecību aktuālās problēmas". Konferences līdzorganizatori ir Daugavpils Universitāte (Latvija), Grāmatvedības un Finanšu koledža (Latvija), *V.N. Karazin Kharkiv National University (Ukraina)*, Kyiv National University of Technologies and Design (Ukraine), Research Centre of Industrial Problems of Development of NAS of Ukraine, Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics (Ukraine), Panevezys University of Applied

Sciences (Lithuania), Lithuanian Sports University, University of Oradea (Romania) un Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach (Polija).

Šo konferenču darba rezultātā tika izdoti Akadēmijas mājas lapā.[1] BSA sagatavo un izdod zinātnisko žurnālu "Juridisko un Sociālo Zinātņu Baltijas Žurnāls", kurā tiek publicēti zinātniskie un analītiskie raksti par aktuālajam sociālās zinātnes un prakses jautājumiem gan Baltijas reģiona valstīs, gan ārpus tā.[2]

Sadarbība ERASMUS programmas ietvaros: studiju virziena akadēmiskais personāls stažējas ārvalstu augstskolās un citu institūcijās, lai objektīvi izprastu studējošo apmaiņu braucienu un studiju iespējas, docētāju apmaiņas iespējas un jaunu sadarbības formu, ka arī jaunu sadarbības līgumu parakstīšana.

Atbilstoši „Baltijas Starptautiskās akadēmijas darbības un attīstības ilgtermiņa stratēģijai 2022. – 2025.gadam”[3] starptautisko sakaru attīstībā BSA sekmē:

- studējošo un mācībspēku mobilitāti ar mērķi uzlabot studiju kvalitāti un celt personāla kvalifikāciju;
- līdzdalību starptautiskās akadēmiskās un profesionālās organizācijās (t.sk. asociācijās, piem. World Tourism Organisation (maģistrantūras studiju programma “Komunikācijas vadība atpūtas un izklaides industrijā”);
- ārvalstu studējošo piesaisti, palielinot svešvalodās pasniedzamo kursu īpatsvaru;
- aktīvu dalību starptautiskajās zinātniskajās un izglītības izstādēs, konferencēs, semināros, kvalifikācijas paaugstināšanasursos u.c. pasākumos;
- vasaras skolas un International Week programmas ar starptautisku studiju kursu piedāvājumu izveidi un īstenošanu;
- starpvalstu augstākās izglītības studiju programmu izstrādi;
- piedalīšanos starptautiskās izglītības un pētniecības programmās un projektos.

BSA turpmākie plāni starptautiskās sadarbības zinātnes pētniecībā **tiks** attīstīti šādos virzienos:

- Piedalīšanās zinātniskos projektos kā valsts, tā arī starptautiskajā līmenī, tajā skaitā starptautisko projektu vadīšana;
- Kopīgu zinātnisko pētījumu un inovatīvu līgumprojektu sagatavošana un realizācija;
- Starptautisko konferenču organizācijas komisijas vadība vai līdzdalība to darbībā;
- Piedalīšanās sadarbības starptautiskās partneraugstskolu ikgadējās zinātniskās konferencēs un semināros;
- Starptautisko zinātnisko izdevumu redakcijas kolēģijas vadība vai līdzdalība to darbībā;
- BSA mācībspēku zinātnisko rakstu palielināšana starptautiski citējamajos žurnālos;
- Kopīgu zinātnisko publikāciju sagatavošana ar ārvalstu augstskolām;
- Akadēmiskās mobilitātes attīstība veicot studentu apmaiņu, organizējot BSA mācībspēku lekciju lasīšanu ārvalstu augstskolās un uzaicinot mācībspēkus no sadarbības augstskolām nodarbību pasniegšanai BSA u.c.

Starptautiskā sadarbība zinātniskajā pētniecībā vistiešākajā veidā ietekmē attiecīgās studiju virziena studiju programmas. Tā ļauj bagātināt docētāju lekcijas ar ārvalstu pieredzi, kā arī dod iespējas studentiem tieši tikties un uzklaut viesdocētājus no dažādām valstīm, t.sk. par viņu veikto pētījumu rezultātiem.

[1] <https://bsa.edu.lv/index.php/lv/konference/galvenas-publikacijas.html>

[2] <https://bsa.edu.lv/index.php/lv/zurnali.html>

[3] https://bsa.edu.lv/docs/nolikums/strategija_2022.pdf

2.4.4. Norādīt, kā tiek nodrošināta un veicināta mācībspēku iesaiste zinātniskajā un/ vai lietišķajā pētniecībā, un/vai mākslinieciskajā jaunradē. Akadēmiskā personāla zinātniskās un/ vai lietišķās pētniecības, un/vai mākslinieciskās jaunrades studiju virzienam atbilstošajā nozarē raksturojums un novērtējums, sniedzot piemērus.

BSA studiju virziens **“Viesnīcu un restorānu servisa un tūrisma un atpūtas organizācija”** realizācijā iesaistītais personāls nodrošina pietiekamu zinātnisko kapacitāti zinātniskās darbības veikšanai tūrisma un viesmīlības zinātnē, virzienā iesaistītie docētāji ir sarakstījuši grāmatas un publicējuši savu pētījumu rezultātus dažādos žurnālos un rakstu krājumos (Pielikumā).

Akadēmija katru gadu organizē starptautiskas zinātniski pētnieciskās konferences, kurās aktīvi piedalās gan akadēmiskais personāls, gan Akadēmijas studējošie. Ar plānoto BSA konferenču pilnu sarakstu var iepazīties BSA mājas lapā, sadaļā “Konferences”.^[1] BSA akadēmiskais personāls pētījumu rezultātus publicē Latvijas un ārvalstu augstskolu zinātniskajos izdevumos un zinātniskajos žurnālos, kas iekļauti WEB OF SCIENCE, SCOPUS, EBSCO u.c. datu bāzēs. Studiju virziens īstenošanā iesaistītā akadēmiskā personāla galveno zinātnisko publikāciju un sagatavotās mācību literatūras saraksts pārskata periodā ir atspoguļots **Pielikumā**. Jāsecina, ka pārskata periodā ne visi docētāji uzrādīja savu zinātnisko darbību: starp docētājiem ir praktiķi, jeb nozares profesionāli (piem. Ž.Jeļisejeva, J.Serebrjakova), kas uzskata par prioritāti savu praktisko darbību, nevis teorētiskos pētījumus. Savukārt starp docētājiem neuzrādīja savu zinātnisko darbību Elita Donska.

Studiju virzienā iesaistītais akadēmiskais personāls regulāri iepazīstina zinātnieku aprindas ar savu pētījumu rezultātiem, piedaloties zinātniskajās konferencēs, simpozijos, kongresos Latvijā un ārvalstīs, kā arī publicējot savus pētījumus, izdodot monogrāfijas un piedaloties projektos. Virziens docētāji publicējas un piedalās starptautiskās zinātniski praktiskās konferences “Sabiedrības transformācija sociālo un humanitāro zinātņu jomā” organizācijā. Tiek plānots turpināt “apaļā galda” tradīciju kopā ar interneta žurnālu “The Baltic Course” un Latvijas Darba devēju konfederāciju. Studiju virziens īstenošanā iesaistītā akadēmiskā personāla dalību konferencēs un projektos saraksts pārskata periodā ir atspoguļots Pielikumā.

Tāpat, studiju virziens **“Viesnīcu un restorānu servisa un tūrisma un atpūtas organizācija”** veicina ne tikai pastāvīgo mācībspēku, bet arī pieaicināto mācībspēku (tai skaitā ārvalstu) iesaisti zinātnisko publikāciju sagatavošanā, piemēram BSA žurnāla [“Juridisko un Sociālo Zinātņu Baltijas Žurnāls” izdevumos](#), kur tiek publicēti zinātniskie un analītiskie raksti par aktuālajam sociālās zinātnes un prakses jautājumiem gan Baltijas reģiona valstīs, gan ārpus tā^[2].

Lai veicinātu ievēlēto mācībspēku iesaisti zinātniskajā vai lietišķajā pētniecībā, Baltijas Starptautiskā akadēmija ir izstrādājusi akadēmiskā personāla, doktorantu un studentu zinātniskās darbības stimulēšanas un atbalsta sistēmu^[3]. Šī sistēma atbilst zinātniskās darbības galvenajiem mērķiem, kas atspoguļoti Zinātniskās darbības likumā: «nostiprināt ... rūpes par zinātni kā īpaši svarīgu sabiedrības attīstības faktoru» (Zinātniskās darbības likuma 2. pants), veicina mācībspēku motivāciju rakstīt publikācijas un ceļ viņu kvalifikācijas līmeni, paaugstinot arī nodarbību satura kvalitāti un akadēmisko dziļumu.

Zinātniskās darbības stimulēšanas un atbalsta sistēma ietver vairākus uzdevumus:

- zinātniskā un akadēmiskā personāla, doktorantu un studentu interešu pastiprināšana par sava zinātniskā potenciāla attīstību, zinātniskās darbības efektivitāti, kas ir saistīta ar zinātnisko pētījumu rezultātu prioritāro publicēšanu zinātniskos izdevumos, indeksētos Scopus, Web of Science, ERICH + datu bāzes;
- zinātniskā un akadēmiskā personāla motivācijas atbalsts attīstīt mijiedarbību starp zinātnisko

darbību, studiju disciplīnu saturu, metodēm, zinātnisko un studiju komunikāciju ar doktorantiem un studentiem, BSA zinātnisko virzienu un zinātnisko skolu veidošanā un attīstībā;

- akadēmiskā personāla, doktorantu un studentu zinātniskās komunikācijas stiprināšana gan BSA, gan starp Akadēmiju un citām Latvijas un pasaules universitātēm un augstskolām, organizējot kopīgas zinātniskas konferences, piedaloties zinātniskās konferencēs Latvijas universitātēs un ārvalstīs, sagatavojot zinātniskos projektus, līgumu par sadarbību zinātniskajā jomā un studiju programmās noslēgšanās ar citām universitātēm;
  - zinātniski pētnieciskās infrastruktūras attīstība (zinātniskās laboratorijas, pētniecības institūti, BSA bibliotēku fonds, zinātnisko darbu audio un video kolekcijas u.c.);
  - BSA zinātnisko žurnālu kopas attīstība (Administratīvā un Kriminālā Justīcija; Baltic Journal of Legal and Social Sciences);
  - informācijas popularizēšana par Akadēmijas zinātniskiem pētījumiem, studiju procesa sasniegumiem, BSA zinātnisko pētījumu rezultātiem Latvijas masu medijos.
- Sistēmas noteikumi zinātniskās darbības stimulēšanai un atbalstīšanai tiek diferencēti atbilstoši BSA zinātniskā un akadēmiskā personāla zinātniskajiem grādiem un amatiem. Tajā pašā laikā šī sistēma veicina zinātniskā un akadēmiskā personāla, doktorantu un studentu profesionālo attīstību.

Saskaņā ar “Nolikumu par darba apmaksas organizāciju un pedagoģiskās slodzes veidiem akadēmiskajam personālam un viespaspiedzējiem Baltijas Starptautiskajā akadēmijā”, zinātniskās aktivitātes stimulēšana ietver:

- Starptautisko konferenču organizēšanu un vadību
- Zinātnisko darbu publicēšanu Web of Science, SCOPUS un ERIH + datu bāzēs.
- Zinātnisko, mācību un metodiska rakstura materiālu rakstīšanu, rediģēšanu un recenzēšanu no 2 līdz 5 akad. stundām (ņem vērā, nosakot veikto mācību slodzi).
- BSA akadēmiskā personāla zinātniskās darbības stimulēšana ietver arī:
  - *iespēju izmantot Programmas Erasmus resursu lasīt lekcijas Eiropas valstīs universitātēs;*
  - *BSA finansiālos resursus veikt izmaksas dalībai starptautiskajās zinātniskajās konferencēs.*
- Bakalaura studentu, maģistratūras un doktorantūras studentu zinātniskās darbības stimulēšana ietver:
  - *BSA maģistrantiem un doktorantiem piešķir atvieglojumus par piedalīšanos BSA zinātniskajās konferencēs;*
  - *bakalaura, maģistratūras un doktorantūras studentiem attiecas Erasmus + finanšu resursi, lai paaugstinātu viņu zinātnisko sagatavotību Eiropas universitātēs un zinātniskās komunikācijas ieviešanu ar zinātniekiem no ārvalstu valstīm.*

Zinātniskās darbības stimulēšanas un atbalsta sistēma ir atvērta uzlabojumu ierosinājumiem Baltijas Starptautiskās Akadēmijas akadēmiskajam personālam, doktorantiem un studentiem.

[1] <https://bsa.edu.lv/index.php/lv/zinatniskas-aktivitates-veicinasanas-sistema.html>

[2] <https://bsa.edu.lv/index.php/lv/bj/iss-lv.html>

[3] <https://bsa.edu.lv/index.php/lv/konference/konferencu-plans.html>

2.4.5. Norādīt, kā tiek nodrošināta un veicināta studējošo iesaiste zinātniskajā un/ vai lietišķajā pētniecībā, un/ vai mākslinieciskajā jaunradē. Novērtēt un raksturot katra studiju programmas līmeņa, kurš tiek īstenots studiju virzienā, studējošo iesaisti zinātniskajā un/ vai lietišķajā pētniecībā, un/vai mākslinieciskajā jaunradē, sniedzot piemērus

studējošajiem piedāvātajām un izmantotajām iespējām.

Studiju pētnieciskais darbs gan saturiski, gan organizatoriski tiek plānots atbilstoši studiju programmas prasībām un mērķtiecīgi virzīts tā, lai topošie speciālisti pakāpeniski apgūtu nepieciešamās zināšanas un prasmes. Bakalaura studiju programmā ir paredzētas 3 studiju darbu un diplomdarba izstrāde un aizstāvēšana, maģistrantiem – maģistra darba izstrāde un aizstāvēšana.

Programmas ietvaros īpašā uzmanība tiek veltīta pētniecisko darbu veikšanai. Studējošo pētnieciskā darbība saistīta ar dažādu projektu īstenošanu gan BSA aktivitāšu ietvaros, gan ārpus tās. Dažādu studiju kursu gaitā tiek īstenoti pētījumi vai radoši projekti, kas veicina studentu konkurētspējas stiprināšanu. Studentiem patstāvīgi jāveic mikropētījumi saistībā ar kursā apgūstamo problemātiku, attīstot gan empīriskā, gan teorētiskā darba prasmes. Vācot, apkopojot un analizējot visu apgūstamo informāciju par kādu konkrētu jautājumu, studenti veido empīriskā darba pieredzi, savukārt interpretējot materiālu saskaņā ar nozares speciālistu teorētiskajām atziņām un uzsakot savus secinājumus referātā, ziņojumā, rakstā viņi attīsta zinātniskā darba iemaņas.

Studiju ietvaros veiktie studējošo pētnieciskie darbi atbilst studiju virziena mērķiem. Noslēguma (bakalaura, maģistra) darbs virziena **“Viesnīcu un restorānu servisa un tūrisma un atpūtas organizācija”** studiju programmās ir studējošā patstāvīgi izstrādāts un realizēts projekts ar praktisko realizācijas daļu studējošā izvēlētajā problemātikā. Projekts tiek patstāvīgi īstenots un realizēts un prezentēts. Lai sekmīgi kvalificētos, nepieciešams iegūt kompetences savā profesionālajā un pētnieciskajā darbā, jāspēj pamatot un realizēt radošā iecere, jāizprot un jāprot pielietot dažādas, ar topošo profesiju saistītas zināšanas, prasmes un kompetences. Visa studiju procesa garumā šīs kompetences tiek integratīvi veidotas un sekmētas, sākot ar nelieliem radošiem uzdevumiem, vēlāk – praktiskiem projektiem un zinātniski pamatotiem pētījumiem. Studējošie pamatzināšanas par pētniecību iegūst studiju kursā “Zinātniskā darba teorija un metodikas” un viņu iesaistīšana zinātniskajā darbībā pamatā notiek studiju procesa ietvaros, teorētiskās zināšanas tiek pārbaudītas praktiskajos darbos un radošajos projektos, izstrādājot kursa darbus un noslēguma (bakalaura, maģistra) darbus.

Kursa un noslēguma (bakalaura, maģistra) darbu rakstīšana uzskatāma par nozīmīgāko ieguldījumu studējošo pētnieciski radošās darbības pilnveidošanā. Noslēguma darba izstrādāšana un aizstāvēšana ir studenta profesionālās kompetences apliecinājums, lai varētu iegūt atbilstošu kvalifikāciju. Citas studējošo pētnieciskā darba formas ir referāti, pētījumi konkrētu studiju kursu ietvaros. Savu pētījumu rezultātus studenti prezentē konferencēs un ar ziņojumiem aktīvi piedalās gan Latvijas, gan starptautiskajās konferencēs. Arī maģistranti aktīvi piedalās zinātniskajās konferencēs, jo daļība konferencēs un zinātnisko rakstu publikācijas ir daļa no praktiskās sagatavotības, kas ir ietverta maģistra studiju programmā.

Studējošo piesaiste zinātniskajā pētniecībā salīdzinoši pret iepriekšējo pārskata periodu ir uzlabojusies un iesaistās vairāk studentu, bet neskatoties uz šo pieaugumu, vairākums studējošo nav motivēti piedalīties zinātniskajā pētniecībā. Studējošajiem tiek sniegta iespēja izstrādāt zinātniskos darbus, ir nodrošināti gan kompetenti darbu vadītāji, gan daļēji pietiekams aprīkojums.

BSA studiju virziena mācībspēkiem ir liela pieredze jauno zinātnieku (bakalaura un maģistra programmu studējošo) iesaistīšanā zinātniskajā darbā, veicot pētījumus projektu ietvaros, veicot individuālus pētījumus kursa darbu, bakalaura un maģistra darbu ietvaros, gatavojot zinātniskus rakstus, prezentējot pētījumu rezultātus zinātniskās konferencēs. Virziena ietvaros organizētais studiju process paredz visaptverošu pieeju, atbalstot studentu iniciētos pētījumus un veiksmīgākos

studentus iesaistot arī zinātniskos projektos. Iesaistot studentus zinātniskajā pētniecībā, ikgadēji tiek organizētas arī starptautiskās studējošo zinātniskās konferences. Studenti piedalās zinātniski pētnieciskajās konferencēs un publicē savus rakstus. Piemēram, pārskata periodā "Tūrisma un viesmīlības vadība" un "Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā" programmas studenti piedalījās vairākās BSA rīkotajās studentu starptautiskajās un zinātniski praktiskajās konferencēs. Piemēram, 2022.g. 13-14. maijā notika BSA ikgadējā **XII Jauno zinātnieku un studentu starptautiskā zinātniski-praktiskā conference „Izaicinājumu un iespēju laiks: problēmas, risinājumi, perspektīvas”**, kurā savus zinātniskus darbus iesniedza vairāk nekā 20 virziena studējošie, gan maģistranti, gan bakalaura līmeņa studējošie. 2022.g. 10.decembrī notika ikgadējā BSA **XI Starptautiskā zinātniski - praktiskā conference “Sabiedrības transformācija sociālo un humanitāro zinātņu jomā”, kur piedalījās studiju virziena maģistranti.** 2023.g. 12.-13. maijā notika BSA ikgadējā XIII Starptautiskā zinātniski praktiskā conference **“Izaicinājumu un iespēju laiks: problēmas, risinājumi, perspektīvas”** kurā ar saviem referātiem uzstājās 21 virziena studējošais - gan maģistra studiju programmas, gan bakalaura līmeņa studējošie. Labākie konferencē prezentētie raksti tika rekomendēti publicēšanai kopā ar studējošo darbu zinātniskiem vadītājiem. Šīs publikācijas studenti izmanto gatavojoties semināriem, rakstot referātus un izstrādājot savus noslēguma darbus.

Virziena studējošie piedalās arī ārzemiju augstskolu zinātniskajās konferencēs - piemēram, 26.04.2023.g. Varšavas Dabaszinātņu Universitātes zinātniskajā konferencē "Contemporary Tourism: Trends&Challenges" piedalījās ar referātiem bakalaura studiju programmas **„Tūrisma un viesmīlības vadība”** 3.kursa studente O.N. un maģistra studiju programmas **“Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā”** 2.kursa maģistrante A.A.

2.4.6. Augstskolas/ koledžas darbībā, galvenokārt novērtējamā studiju virzienā, piemēroto inovāciju formu (piemēram, produktu inovācijas, procesa inovācijas, mārketinga inovācijas, organizatoriskās inovācijas) īss raksturojums un novērtējums, sniedzot piemērus un novērtējot to ietekmi uz studiju procesu.

BSA ir izstrādājusi un ievedusi studiju procesā akadēmijas e-studiju platformu BSA MOODLE un Big Blu Button (BBB) platformu, kas deva iespēju pilnveidot studiju programmu satura kvalitāti, nodrošinot studējosiem labāku iespēju kompetenču un prasmju paaugstināšanai. Turpinājas darbs BSA datu bāzes pilnveidošanā, ieviešot programmu NEXUS, kas deva iespēju savstarpēji saistīt integrētu e-risinājumu platformu ar studiju programmu satura, personāla un studējošo lietu pārvaldības, finanšu resursu un dokumentu plūsmu procesiem. Pilnveidojot BSA organizatorisko struktūru un veicot studējosiem pieejamo atbalstu studiju procesā, tika izveidots Studiju informācijas centrs, kur studejošie un akadēmiskais personāls var saņemt jēbkuru informatīvo atbalstu. BSA turpinā optimizēt savu pārvaldību, organizējot Studiju kvalitātes vadības centru, lai uzlabotu studiju kvalitāti un nodrošinātu Latvijas tautsaimniecību ar konkurētspējīgu darbaspēku, tuvinoties aktuālajam darba tirgus pieprasījumam.

BSA izveidotā neirokognitīvo implicīto procesu laboratorija dod iespēju piesaistīt studējošos un pasniedzējus dažādu programmu apguvei - topošos psihologus, uzņēmējus, biznesa vadītājus, juristus, ekonomistus, mārketinga speciālistus, perspektīviem un aktuāliem pētījumu virzieniem. Būtiski palielinās Akadēmijas iespējas sadarboties ar Latvijas un Eiropas pētniekiem un piedalīties kopīgās starptautiskās, zinātniski - pētnieciskās programmās. Ir radusies reāla iespēja veikt implicītās sociālās izziņas kognitīvo mehānismu fundamentālos pētījumus, kā arī mūsdienu lietišķos pētījumus, kas vērsti uz implicīto attieksmju izpēti dažādās profesionālās darbības jomās.

Laboratorijas izveides mērķis – nodrošināt zinātniski – tehnisko bāzi zinātnisko pētījumu veikšanai maģistra, bakalaura, doktora studiju programmu studējošiem.

Laboratorija veic sekojošas funkcijas:

1. Zinātniski – metodiskais un aparatūras nodrošinājums praktikumu, bakalaura, maģistra darbu izstrādei;
2. Zinātniski – metodiskais un aparatūras nodrošinājums pasniedzējiem, kas nodarbojas ar zinātniski – pētnieciskā darba veikšanu implicitā sociālā izziņā.
3. Lietišķo pētījumu (tirgus jomā) veikšana pēc uzņēmumu un organizāciju pasūtījumiem (transports, sakari, rūpniecība, tirdzniecība, reklāma, mārketinga utt.);
4. Maģistratūras studiju kursu saturiskā attīstība un pilnveidošana.

Lai izpildītu augstāk minētās funkcijas, laboratorija ir aprīkota ar datortehniku un programmatūras nodrošinājumu, kas nodrošina vadīt grupu nodarbības; praktikumus psiholoģijā un dod iespējas risināt visas četras laboratorijas funkcijas.

Laboratorijas aprīkojums:

Laboratorija ir aprīkota ar datortehniku un programmatūras nodrošinājumu, kas ietver elektroencefalogrāfu NVX-52 (EEG NVX-52) (48 kanāli) un aparatūras metodiku E-Prime 2, kas kalpo kā pamatbāze implicito mērījumu veikšanai. Daudzu gadu garumā tiek veikti darbi izmantojot aparatūras metodiku E-Prime-2 kopā ar EEG, kas nodrošina kvalitatīvi jaunu līmeni zinātnisko pētījumu veikšanai.

1. Encefalogrāfa NVX-52 aparatūra ar 48 kanāliem, lai veiktu EEG ierakstu. Encefalogrāfs NVX-52 ar augstu diskretizācijas frekvenci (2000 Hz, ADC - 24 bit), kas nepieciešams, lai veiktu augstfrekvenču svārstību ierakstus, savukārt, 48 kanālvesamība dod iespējumiem lietot mūsdienīgu matemātisku aparātu, lai aprēķinātu izsauktos potenciālus un noteiktu struktūras, kas atbildīgas par viļņu ģenerāciju (galvas smadzeņu struktūras).
2. Divi datori, kur viens no datoriem tiek izmantots, lai noteiktu ārējos audio un vizuālos stimulus; otrs datortur tiek izmantots EEG signāla ierakstam eksperimenta laikā. Abi datori ir aprīkoti ar portiem (serial COM un parallel LPT) stimula - trigeru signāla konjugācijai EEG ieraksta laikā.
3. Stimula materiāla ģenerācijai tiek pielietotas programmas E-PRIME un atvērta koda programma PSYCHOTOOLBOX, kas strādā MATLAB vidē;
4. Lai izskaitļotu eksperimenta laikā iegūtos datus tiek pielietota jaudīga darba stacija ar diviem monitoriem un atvērta koda programmas EEGLAB un BRAINSTORM, kas strādā MATLAB vidē. Doto programmu izmantošana dod iespēju veikt EEG signāla spektrālās jaudas aprēķinus uz dažādiem EEG viļņiem; aprēķināt izsaukto potenciālu parametrus, kā arī veikt tekošo procesu vizualizāciju galvas smadzeņu garozā.

Elektroencefalogrāfija – viena no plašāk pielietotām metodēm cilvēka galvas smadzeņu elektriskās aktivitātes izpētei. Dotā metode īpaši tiek izmantota medicīnā un neirokognitīvos pētījumos. Pie tam, elektroencefalogrāfija tiek veiksmīgi pielietota arī lietišķo pētījumu jomā, kā piemēram, inženieru psiholoģijā, darba psiholoģijā, ergonomikā, kā arī citās psiholoģijas zinātnes nozarēs.

Elektroencefalogrāfija arvien plašāk tiek pielietota ne tikai medicīnā, bet arī neirokognitīvā zinātnē, kas ietver mūsdienu psiholoģiju un tās jaunākās zinātnes jomas, piemēram, neirokognitīvā ekonomika un vadība. Šajā jomā īpaša uzmanība tiek vērsta uz neiomārketinga pētījumiem, uzņēmuma vadītāju lēmumu pieņemšanas izpēti, kā arī citiem perspektīviem virzieniem, kas pēta cilvēka uzvedību vadības aspektā.

Virziena studējošiem tiek piedāvāta iespēja iepazīties ar eksperimentālām metodēm, kurus ir

iespēja izmantot, paplašinot savas zināšanas rakstot teorētisko apkopojumu par pētījumu metodoloģiju savā noslēguma darbā, kā arī veicot eksperimentālos pētījumus ar laboratorijas aprīkojumu. Piemērām, konsultācijas par pētījuma metodēm bija sniegtas bakalaura studiju programmas studējošiem, kas aizstāvēja savus darbus par tēmām “Teritorijas zīmolvedība Zemgales kā tūrisma galamērķa attīstībā” (2017./2018.st.g.), “Psihosociālās darba vides uzlabošanas veidi viesmīlības jomā viesnīcā Islande Hotel” (2020./2021.st.g.), “Latento agresiju veidojošie faktori restorāna darbiniekiem viesnīcā Islande Hotel” (2020./2021.st.g.), “Teritorijas zīmolvedība un Aukštaitijas mazās pilsētas tūrisma pievilcības veidošana (2020./2021.st.g.)”, kā arī maģistra studiju programmas studentiem, kas aizstāvēja savus darbus par tēmām “Emocionālais mārketinga kā komunikācijas veids teritorijas virzīšanā” (2017./2018.st.g.), “Zīmolvedība kongresu biroja integrētās mārketinga komunikācijas modelī” (2017./2018.st.g.). Perspektīvā tiek plānots piedāvāt maģistra studiju programmu “Psiholoģija” un “Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā” veikt kopīgus pētījumus, izstrādājot noslēguma darbus.

2.5. Sadarbība un internacionalizācija

2.5.1. Novērtēt, kā studiju virziena ietvaros īstenotā sadarbība ar dažādām Latvijas institūcijām (augstskolām/ koledžām, darba devējiem, darba devēju organizācijām, pašvaldībām, nevalstiskajām organizācijām, zinātnes institūtiem u.c.) nodrošina virziena mērķu un studiju rezultātu sasniegšanu. Norādīt, pēc kādiem kritērijiem tiek izvēlēti studiju virzienam un studiju programmām atbilstošie sadarbības partneri, raksturot sadarbības veidus, kā sadarbība tiek organizēta, papildus norādot mehānismu partneru piesaistei.

Lai nodrošinātu izglītības kvalitāti, BSA sadarbības un internacionalizācijas mērķis primāri ietver studiju virzienu ilgtspējas veicināšanu. BSA atzīst, ka Latvijas augstākajai izglītībai ir jābūt internacionālai un jāspēj realizēt vienotas Eiropas augstākās izglītības telpas pamatprincipus. Virziena mērķu un studiju rezultātu sasniegšanai BSA sadarbojas ar vairākām organizācijām Latvijā: uzņēmumiem, valsts un nevalstiskajām organizācijām, profesionālajām asociācijām, augstskolām, koledžām, vidusskolām u. c., kuras atbilst vairākiem kritērijiem: (a) institūcija ir gatava sadarboties: pētniecības, prakšu nodrošināšanas jomā; (b) institūcijas darba profils saistās ar darba un organizāciju psiholoģijas jomu.

Studiju virzienā īstenotā sadarbība ir pakārtota virziena stratēģisko mērķu un rezultātu sasniegšanai. Galvenie **kritēriji** sadarbības uzsākšanai:

- studiju virziena pozicionēšana augstākās izglītības tirgū;
- iespējas studiju programmu satura un organizācijas pilnveidei konkurētspējas nodrošināšanai;
- iespējas attīstīt virziena zinātnisko pētniecību un palielināt tās kapacitāti, studentu iesaistes iespējas pētniecībā;
- sadarbības partneru tīklojuma paplašināšana nacionālā līmenī;
- sadarbības padziļināšana ar reģiona uzņēmējiem un publisko sektoru studiju satura pilnveidē, studentu profesionālo kompetenču novērtēšanā un nozares inovatīvu risinājumu ieviešanā.

Galvenie **kritēriji** sadarbības veidošanai ar darba devējiem:

- nepieciešamība sadarboties ar nozari tās aktualitāšu apzināšanā studiju kvalitātes

uzlabošanas nolūkā;

- iesaistīt augsta līmeņa profesionāļus docēšanā un studiju procesa pilnveidē;
- iesaistīt studentus lietišķos pētījumos uzņēmumos;
- izveidot stabilu prakšu vietu tīklu;
- sekmēt studentu nodarbinātību pēc studiju beigām.

Izvēloties sadarbības partnerus, nozīmīgs faktors ir arī pašu darba devēju ieinteresētība un atvērtības sadarbībai.

Galvenie **mehānismi** sadarbības partneru piesaistei:

- *sadarbības līgumi*: BSA un virziena ietvaros tika noslēgti sadarbības līgumi ar vietējiem partneriem (izglītības iestādēm, profesionālām asociācijām, nozares uzņēmumiem u.c.), lai formalizētu sadarbību dažādās sadarbības jomās.
- *kopīgi projekti*: piemēram gadā Latvijas Universitātes pētnieki uzsāka sadarbību ar citu augstskolu pārstāvjiem, lai īstenotu projektu "Augstākā izglītībā studējošo kompetenču novērtējums un to attīstības dinamika studiju periodā", kas nākotnē sniegs nozīmīgu ieguldījumu Latvijas augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanas sistēmā. 2023. gada sākumā, šim projektam pievienojās BSA pārstāvji, tai skaitā studiju virziena „**Viesnīcu un restorānu servisa un tūrisma un atpūtas organizācija**”. Šajā projektā pētnieki vēlas izprast, ko nozīmē katra no 6 kompetencēm (pētniecības, inovācijas, uzņēmējspējas, digitālā un globālā, kā arī pilsoniskā kompetence); kā studentiem tās apgūt; kā augstskolām tās mērīt; un kā tās izpaužas caur studiju rezultātiem. Projekta rezultāti sniedz lielu ieguldījumu Latvijas izglītības sistēmā, jo tā ietvaros tiks izstrādāts un aprobēts instruments plašai augstākās izglītības programmu kvalitātes novērtēšanai. Pētījuma ietvaros tiks izstrādāts tālākizglītības kurss, lai arī citu augstskolu pārstāvji varētu apgūt caurviju kompetenču novērtēšanas instrumentu un kā šīs kompetences iestrādāt studiju rezultātos. (<https://www.lu.lv/par-mums/lu-mediji/zinas/zina/t/76330/>).
- *prakses un vieslekcijas*: studiju virziens piedāvā vietējiem partneriem iespēju piedalīties praksēs vai sniegt vieslekcijas studentiem. Savukārt mūsu partneri uzņem studentus praksē savās organizācijās un uzņēmumos un dod viņiem praktisku darba pieredzi. Vieslekcijas no citu augstskolu vieslektoriem un nozares ekspertiem sniedz studentiem jaunu perspektīvu un izpratni par tūrisma industrijas aktualitātēm.
- *studiju vizītes un konferences*: studiju virziens organizē studiju vizītes vietējo partneru organizācijās vai tūrisma objektos. Šādas vizītes ļauj studentiem iepazīties ar partneru darbību un infrastruktūru. Turklāt, BSA rīko konferences vai seminārus, kur vietējie partneri var piedalīties kā dalībnieki, daloties savā pieredzē un zināšanās.

Fokuss uz sadarbību ar dažādiem tūrisma nozares partneriem ir lielākā konkurētspējas priekšrocība attiecībā pret citām studiju programmām. Tieša līdzdarbība un nozarē notiekošo procesu ietekmēšana rada aktuālu saturu studijuursos un vienlaikus palīdz rast praktisko saikni starp studējošajiem un darba devējiem.

Analizējot sadarbības dinamiku ar dažādām Latvijas institūcijām pārskata laika periodā var secināt, ka studiju virziena ietvaros īstenotā sadarbība ar dažādām Latvijas institūcijām pilnībā ir nostiprināta un virzīta uz virziena stratēģisko mērķu un studiju rezultātu sasniegšanu izglītībā, pētniecībā, zināšanu pārnesē un ideju līderībā, nodrošinot starptautiski konkurētspējīgu augstāko profesionālo izglītību tūrisma, viesmīlības, izklaides un atpūtas jomā valstī (sadarbības līgumu saraksts ir **Pielikumā**).

Sadarbība tiek īstenota ar daudzām Latvijas augstskolām:

- Informācijas sistēmu menedžmenta augstskola (ISMA);

- Transporta un sakaru institūts (TSI);
- Ekonomikas un kultūras augstskola (EKA);
- Rīgas Stradiņa universitāte (RSU);
- Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA";
- Daugavpils Universitāte (DU);
- Biznesa augstskola Turība (BAT).

Saskarsme ar citu augstskolu programmām notiek pateicoties pasniedzējiem (akadēmiskais personāls), jo Baltijas Starptautiskā akadēmijā pasniedz speciālisti no Rīgas Tehniskās Universitātes, Latvijas Universitātes, Transporta un Sakaru institūta un citam augstskolām. Akadēmijas pasniedzēji tāpat pasniedz arī šajās augstskolās.

Tiek uzturētas partnerattiecības arī ar koledžām. Koledžu absolventi tiek aicināti turpināt studijas BSA un izmanto šo iespēju. Sadarbība Latvijā šobrīd attīstās un tiek turpināta tādu koledžu un universitāšu līmenī, kas sagatavo speciālistus līdzīgā vai saistītā virzienā. Ar koledžām ir saskaņoti mācību plāni (studiju kursu sastāvs un kredītpunkti), lai atļautu turpināt studentiem savu izglītību studiju virziena **“Viesnīcu un restorānu servisa un tūrisma un atpūtas organizācija”** bakalaura programmās.

Mūsdienu speciālistu sagatavošana atbilstoši tirgus prasībām pieprasa ciešu sadarbību starp dažādām organizācijām Latvijā un ārvalstīs. Pirmkārt, šī ir sadarbība ar darba devējiem, speciālistiem viesnīcu un restorānu nozarē, vairākām asociācijām, piem. Latvijas viesnīcu un restorānu asociācija, Latvijas mazo un vidējo uzņēmumu konfederācija, Latvijas darba devēju konfederācija, Privāto augstskolu asociācija u.c.

BSA lielākā daļa īstenoto programmu ir profesionālās augstākās izglītības studiju programmas, tādēļ tīpaša nozīme ir regulārai sadarbībai dažādos līmeņos ar darba devējiem.

Sadarbība ar darba devējiem un profesionālajām organizācijām veidojās šādos virzienos:

- dalība studiju virzienu un studiju programmu pilnveidē - profesionāļu uzaicināšana darbam virziena Padomē;
- dalība studiju programmu īstenošanā kā viedocētāji, docējot vienu vai vairākus studiju kursus vai to daļu;
- dalība zinātnes, pētniecības un radošajās aktivitātēs;
- prakšu vietu nodrošināšana un vadīšana;
- vieslekciju un radošo darbnīcu organizēšana;
- kursa darbu un noslēguma darbu tēmu izstrade, apspriešana un apstiprināšana;
- noslēguma darbu vadība un recencēšana;
- dalība noslēguma darbu un prakšu pārskatu aizstāvēšanas komisijās.

Darba devēji piedalās BSA organizētajās konferencēs, kā arī dod iespēju studentiem piedalīties dažādu pasākumu organizēšanā (izstādes, Nikos Travel, Poetika, tūrisma forums, EM TN u.t.t.).

BSA ir Latvijas viesnīcu un restorānu asociācijas (LVRA), Latvijas Tūrisma Aģentu un Operatoru Asociācijas (ALTA), Latvijas lauku tūrisma asociācija "Lauku ceļotājs" (LLTA) un Latvijas Darba devēju konfederācijas (LDDK) loceklis. Pateicoties dalībai asociācijās, ir iespēja uzzināt visus svarīgākos nozares jaunumus. Asociācijas piedāvā iespējas apmeklēt konferences, apmācības seminārus, diskusijas par nozares attīstību. BSA studenti un pasniedzēji izmanto šīs iespējas.

Bija uzsākta maģistra studiju programmas **“Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā”** akreditācija prestižā ANO Pasaules tūrisma organizācijā (UNWTO) TedQual. Izpildot iepriekšējās akreditācijas komisijas, bija iesniegts pieteikums uz akreditāciju UNWTO (Pasaules Tūrisma organizācijas). Pēc pandēmijas COVID19 tika uzsākta sertifikācijas procedūra,

kuras rezultātā 2023.gada 11.septembrī BSA saņēma ANO Pasaules Tūrisma Organizācijas (UNWTO) TedQual akreditāciju uz laiku līdz 2026. gadam (UNWTO TedQual sertifikāts pielikumā).

Akreditācijas procesā bija novērtēti seši procesi:

Process 1. Darba devēji: valsts, privātais sektors un pilsoniskā sabiedrība

Process 2. Studenti

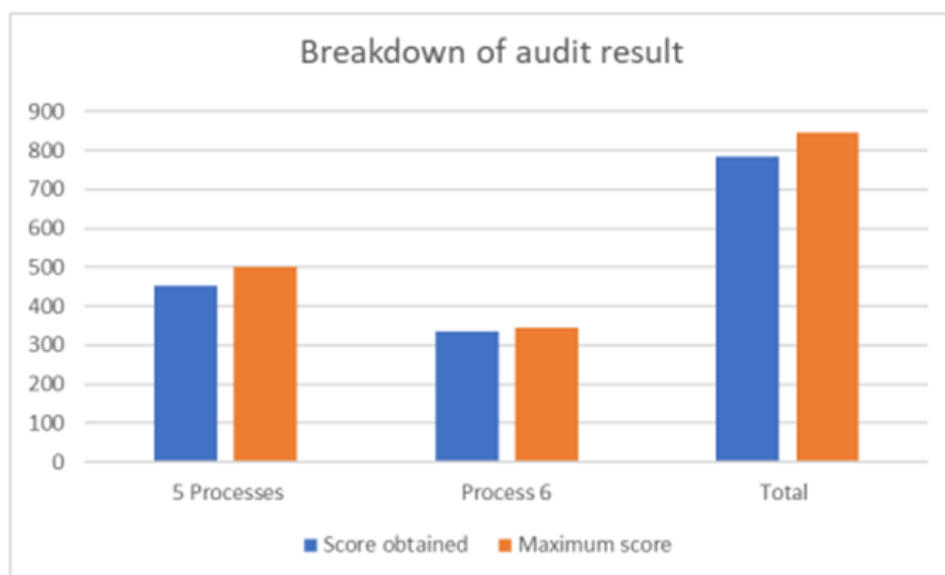
Process 3. Mācību programma un pedagoģiskā sistēma

Process 4. Fakultāte

Process 5. Vadība

Process 6. Globālā tūrisma ētikas kodeksa izpilde

Izņemot 6. procesu, katra procesa maksimālais punktu skaits ir 100 punkti. Savukārt 6. procesa maksimālais punktu skaits ir 345 punkti.

2.4.Attēls. UNWTO TedQual akreditācijas procesa rezultāti

Tādējādi kopējais maksimālais rezultāts visā audita rezultātā ir 845 punkti.

Lai iegūtu UNWTO TedQual sertifikātu, programmai ir jābūt 75% sasniegumu pakāpei. Akreditācijas procesa gaitā no maksimāliem 845 punktiem audita rezultāti sanāca 785 punkti jeb 92,9%:

2.24. tabula

UNWTO TedQual novērtējums

Processes	Score obtained	Maximum score	%
5 Processes	453	500	93
Process 6	334	345	95,36
Total	785	845	92,90

Baltijas Starptautiskā

akadēmija ir atvērta sadarbībai un tiek pārstāvēta:

- **Rektoru padomē** (piedalās visas Latvijā akreditētās augstskolas),
- **Privāto augstskolu asociācijā** (piedalās visas juridisko personu dibinātās augstskolas),
- **Koledžu asociācijā** (piedalās valsts un juridisko personu dibinātās augstskolas),

kā arī BSA uztur partnerattiecības ar asociācijām, savienībām un konfederācijām.

2.5.2. Novērtēt, kā studiju virziena ietvaros īstenotā sadarbība ar dažādām ārvalstu institūcijām (augstskolām/ koledžām, darba devējiem, darba devēju organizācijām, nevalstiskajām organizācijām, zinātnes institūtiem u.c.) nodrošina virziena mērķu un studiju rezultātu sasniegšanu. Norādīt, pēc kādiem kritērijiem tiek izvēlēti studiju virzienam un studiju programmām atbilstošie ārvalstu sadarbības partneri, raksturot sadarbības veidus, kā sadarbība tiek organizēta, papildus norādot mehānismu partneru piesaistei.

Starptautiskajai sadarbībai ir jābūt vienam no pamatelementiem institucionālajā stratēģijā. BSA starptautiskās sadarbības aktivitātes galvenokārt vērstas uz ES un Baltijas jūras reģiona.

Atbilstoši BSA darbības un attīstības **ilgtermiņa** stratēģijai, studiju virziens "Viesnīcu un restorānu servisa un tūrisma un atpūtas organizācija" turpina darbu pie starptautiskās sadarbības stiprināšanas un paplašināšanas. Sadarbības politika ietver: BSA akadēmiskā personāla sadarbību ar partneraugstskolām, vieslektoru akadēmisko darbību BSA, akadēmiskā personāla sadarbību zinātniskajos projektos, kā arī studentu apmaiņu ERASMUS ietvaros un ārvalstu studējošo skaita palielināšanu.

BSA nākotnes vīzijas realizēšanai, lai nodrošinātu konkurētspēju starptautiskā līmenī, ārkārtīgi nozīmīgs **uzdevums** ir stiprināt un attīstīt BSA starptautisko dimensiju. Ar starptautisko dimensiju šīs stratēģijas izpratnē BSA saprot gan sadarbību ar ārvalstu augstskolām, zinātniskajiem institūtiem, gan dalību starptautiskās organizācijās, gan kopīgu zinātnes projektu realizāciju, gan starptautisko studējošo piesaisti. BSA atpazīstamība Baltijas, Eiropas un pasaules līmenī ir atkarīga no BSA starptautiskās sadarbības. BSA aktīvi nodarbojas ar ārzemju studējošo piesaisti. Tiek plānots palielināt ārvalstu studējošo skaitu līdz 2025.gadam līdz 25% no studējošā kopējā īpatsvara.

BSA galvenais **mērķis** internacionalizācijā ir paaugstināt Akadēmijas starptautisko konkurētspēju, veicinot studējošo un docētāju starptautisko mobilitāti, stiprinot starptautisko sadarbību un nodrošinot tās ilgtermiņa, piesaistot ārvalstu mācībspēkus un atbalstot ārvalstu studējošo

integrēšanos augstskolā, tādējādi sekmējot BSA starptautisko atpazīstamību un veidojot augstas kvalitātes multikulturālo izglītības vidi.

Studiju virzienā īstenotā sadarbība ir pakārtota virziena stratēģisko mērķu un rezultātu sasniegšanai. Galvenie **kritēriji** sadarbības uzsākšanai:

- BSA un studiju virziena pozicionēšana ārvalstu augstākās izglītības tirgū;
- ārvalstu studentu piesaistes iespējas;
- starptautiskās pieredzes apgūšana;
- iespējas attīstīt virziena starptautisko sadarbību un zinātnisko pētniecību un palielināt tās kapacitāti;
- sadarbības partneru tīklojuma paplašināšana starptautiskā līmenī;
- izveidot stabilu prakšu vietu tīklu ārzemēs.

Institūcijas tika atlasītas, ņemot vērā vairākus kritērijus:

- institūcija ir gatava sadarboties pētniecības jomā (starptautiskas konferences, semināri, meistarklases, kopēji pētniecības projekti);
- institūcijas, kas gatavas nodrošināt prakses vietu studējošajiem;
- institūcijas, kas spēj nodrošināt akadēmiskā personāla, studentu apmaiņas programmu realizāciju tiesību zinātnes jomā;
- institūciju gatavība piedalīties vasaras skolās, starptautiskajās nedēļās, apmaiņas programmās un c.;
- ģeogrāfiskā atrašanās vieta, ņemot vērā Ārlietu ministrijas un Izglītības ministrijas ieteikumus, Latvijas ģeopolitiskās intereses, valstis ar kurām Latvija ir noslēgusi starptautiskos līgumus izglītības, zinātnes un (vai) kultūras jomā.

Galvenie **mehānismi** ārvalstu sadarbības partneru piesaistei:

- *sadarbības līgumi*: BSA tika noslēgti starptautiskā mēroga sadarbības līgumi virziena ietvaros, lai formalizētu sadarbību dažādās sadarbības jomās.
- *studiju vizītes un vieslekcijas*: BSA organizē studiju vizītes ārzemju augstskolās studiju virziena ietvaros, tajā skaitā pēc akadēmiskā personāla apmaiņas programmas Erasmus+, un pieņem ārzemes augstskolu delegācijas un pasniedzējus ar mērķi lasīt vieslekcijas BSA studējošiem. Šādas vizītes ļauj pasniedzējiem un virziena administrācijai iepazīties ar partneru augstskolu darbību un virziena infrastruktūru ārzemju augstskolās. Ārvalstu augstskolu vieslektoru lekcijas un nodarbības sniedz studentiem jaunu perspektīvu un izpratni par tūrisma industrijas aktualitātēm pasaulē.
- *prakses nodrošināšana*: studiju virziens sadarbībā ar ārzemju darba dēvējiem piedāvā virziena studējošiem iespēju piedalīties praksēs ārzemēs. Mūsu partneri uzņem studentus praksē savās organizācijās un uzņēmumos un dod viņiem praktisku darba pieredzi.
- *zinātniski praktiskās konferences*: BSA rīko konferences vai seminārus, kur aktīvi piedalās ārzemju augstskolu zinātnieki, kā arī BSA pasniedzēji, pētnieki un studējošie piedalās ar savu pētījumu rezultātiem.

Analizējot sadarbības dinamiku ar dažādām ārvalstu institūcijām (augstskolas, darba dēvēji) pārskata laika periodā var secināt, ka studiju virziena ietvaros īstenotā sadarbība ar dažādām ārvalstu institūcijām krietni paplašinājās, palielinājās ārvalstu partneru skaits, un pieaug pieprasījums pēc mūsu studentiem no ārvalstu prakses dēvēju un darba dēvēju puses.

Sadarbība tiek nodrošināta, balstoties uz savstarpēji noslēgtiem sadarbības līgumiem, kā arī balstoties uz ilgtermiņā nodibinātām koleģiālām un draudzīgām attiecībām. BSA pēdējos 6 gados aktīvi attīstījusi sadarbību ar ārvalstu augstākās izglītības iestādēm, noslēdzot vairāk par 80

sadarbības līgumiem (sadarbības līgumu saraksts ir Pielikumā).

Pārskata periodā ir pastiprinājusies sadarbība ar Ukrainas universitātēm un mācībspēkiem. 2023. gada pavasarī-vasarā BSA apmeklēja vairāku Ukrainas augstākās izglītības iestāžu pārstāvjus, ar kuriem šobrīd tiek turpināts darbs pie akadēmiskās-zinātniskās darbības plāna saskaņošanas.

Laika posmā no 2020. līdz 2023. gadam Akadēmija īstenoja arī mobilitātes projektu ERASMUS+ programmas KA107 aktivitātē ar Ukrainas universitātēm, kurā piedalījās mācībspēki un pētnieki no 5 augstskolām: Simons Kuzņecs Harkovas Valsts ekonomikas universitāte, V. N. Karazins Harkovas Nacionālā universitāte, Kijevas Nacionālā Tehnoloģiju un dizaina universitāte, Valsts Tehniskā universitāte "Harkovas Politehniskais institūts" un Ukrainas Nacionālās zinātņu akadēmijas Rūpniecības attīstības problēmu pētniecības centrs.

Savukārt, sadarbība ar ārzemes un ES augstskolām pēc ERASMUS programmas ļauj ne tikai realizēt studentu apmaiņas programmu, bet arī apmaiņu ar docētājiem. Lekcijas, atklātie semināri, starptautiskās konferences ir tas, kas nostiprināja BSA vietu Eiropas augstākās izglītības telpā. Augstskola ir sekmīgi iekļāvusies ERASMUS programmā, ko apliecina vairāk par 130 sadarbības līgumiem, tajā skaitā vairāk par 30 sadarbības līgumi tika noslēgti tieši virzienā "Viesnīcu un restorānu servisa un tūrisma un atpūtas organizācija" (ERASMUS + sadarbības līgumu saraksts ir Pielikumā). Sadarbību izmanto studenti, akadēmiskais personāls un augstskolas administrācija. Ar katru gadu augstskolas starptautiskā sadarbība paplašinās, šajās jomā ir jau izveidojušās atzīstamas tradīcijas. Tiek realizēta plaša sadarbība ar esošajiem sadarbības partneriem, kā arī tiek meklēti jauni sadarbības partneri un veidotas jaunas sadarbības formas. Starptautiskās sadarbības ietvaros augstskolu regulāri apmeklē ārvalstu radniecīgo augstskolu un citu institūciju delegācijas, kuras dalās savā darba pieredzē un ir ieinteresētas iepazīties ar augstskolas paveikto. Diskusijās tiek gūtas atziņas, kas ļauj pilnveidot augstskolas darbu.

BSA **uzdevumi** starptautiskās sadarbības jomā atbilstoši „Baltijas Starptautiskās akadēmijas darbības un attīstības ilgtermiņa stratēģijai 2022. – 2025.gadam”:

- Uzņēmēju līdzdalība studiju procesa uzlabošanā un nodrošināšanā, iekļaujot to pārstāvjus eksāmenu un darbu aizstāvēšanas komisijās un noslēguma darbu tēmu izstrādē bakalaura un maģistra studiju programmās.
- Studiju programmu īstenošana svešvalodās (no 10 līdz 12 programmas līdz 2025.gadam.)
- Sadarbības ar ārzemju augstskolām pilveide, t.s. kopīgu studiju programmu izveide ar ārvalstu augstskolām.
- Dalība starptautiskajās izglītības izstādēs un mārketinga ārvalstīs ārzemju studējošo piesaistei;
- BSA akadēmiskā personāla iesaiste starptautiskajā apritē;
- Starptautisku studējošo vasaras skolu organizēšana.
- Dalība ERASMUS+ programmā (vairāk kā 120 partneraugstskolu līdz 2024.g.).

BSA starptautiskās sadarbības **veidi** ir personāla un studējošo apmaiņa mobilitātes programmu un projektu ietvaros, starptautiskie projekti, starptautiskās zinātniskās konferences un semināri, starptautiskās akadēmiskās nedēļas, dalība starptautiskajās asociācijās.

Nākamajā stratēģiskajā periodā BSA turpinās attīstīt starptautisko sadarbību šādos **virzienos**: ārvalstu mācībspēku piesaiste studiju kursu docēšanai un zinātnisko pētījumu veikšanai, starptautisko projektu īstenošana, kopīgu studiju programmu izveide, vasaras skolu organizēšana.

2.5.3. Norādīt, kāda sistēma vai mehānismi tiek izmantoti ārvalstu studējošo un mācībspēku piesaistei. Ienākošās un izejošās mācībspēku un studējošo mobilitātes

novērtējums pārskata periodā, mobilitātes dinamika, grūtības, ar kurām augstskola/koledža saskaras mācībspēku mobilitātē.

Ārvalstu studentu uzņemšana Baltijas Starptautiskajā akadēmijā notiek saskaņā ar "[Uzņemšanas noteikumiem un imatrikulācijas kārtību Baltijas Starptautiskajā akadēmijā 2023./2024.studiju gadā](#)", ko pieņēma Baltijas Starptautiskās akadēmijas Senāta sēdē, lēmums Nr.155, 2022. gada 25.oktobrī un apstiprināja Augstākās izglītības Padome (AIP).

Uzņemšanas noteikumi Baltijas Starptautiskajā akadēmijā tika pieņemti, pamatojoties uz Augstskolu likuma, 2006.gada 10.oktobra Ministru kabineta noteikumiem Nr. 846 "[Noteikumi par prasībām, kritērijiem un kārtību uzņemšanai studiju programmās](#)", 2004.gada 16.novembra Ministru kabineta noteikumiem Nr. 932 "[Studiju uzsākšanas kārtība vēlākos studiju posmos](#)", 2018.gada 17.augusta Ministru kabineta noteikumiem Nr. 505 "[Ārpus formālās izglītības apgūto vai profesionālajā pieredzē iegūto kompetenču un iepriekšējā izglītībā sasniegtu studiju rezultātu atzīšanas noteikumi](#)" Baltijas Starptautiskās akadēmijas Satversmi un Statūtiem.

Starptautisko studiju iniciatīvu atbalsta mehānismi darbojas kontekstā ar virziena docētāju starptautiskajām aktivitātēm sadarbības tīklojuma veicināšanai un mērķtiecīgu BSA starptautisko darbību. Tie ir: apmaiņas studijas, prakses ārvalstīs, vieslektoru lekcijas, mācību prakses braucieni un vēl citas aktivitātes, kas veicina internacionalizāciju. Regulāri tiek meklētas jaunas sadarbības iespējas, turklāt tiek uzrunāti vieslektori ne tikai no augstskolām, bet arī no ārzemju uzņēmumiem, kas nodrošina BSA studentiem iespēju papildus iegūt ne tikai akadēmiskās zināšanas, bet arī praktiskas zināšanas, labās prakses piemērus, ieskatu nozares darba specifiskā ārvalstīs, tādējādi nodrošinot būtiskas zināšanas un pieredzi profesionālās augstākās izglītības kontekstā.

2022. gada 22. septembrī Izglītības un zinātnes ministrija, Ārlietu ministrija, Iekšlietu ministrija un 15 Latvijas augstskolas parakstīja vienošanos par labu praksi ārvalstu studējošo piesaistei un studiju nodrošināšanai (Study in Latvia). Augstskolas saņēma Labās prakses augstskolas (*Best Practice University*) sertifikātu (**pielikumā BSA sertifikāts Study in Latvia**), kas apliecina, ka tās izpilda labas pārvaldības un ministriju noteiktos kritērijus ārvalstu studentu piesaistei un kvalitatīvu studiju nodrošināšanai. Parakstot vienošanos, augstskolas apstiprina, ka turpinās darbu pie Latvijas augstākās izglītības starptautiskās atzīšanas, kā arī sekmēs studiju kvalitāti un konkurētspēju (skat. Pielikumu [Study in Latvia](#)).

No 2006.g. Eiropas Komisija ir piešķīrusi Baltijas Starptautiskās akadēmijai Erasmus Universitātes hartu un Erasmus kodu LVRIGA28. (Akadēmija ir saņēmusi **ERASMUS universitātes hartu**, kas tai ļauj piedalīties **Erasmus mobilitātes programmā**, kuras ietvaros ir parakstīti vairāk nekā 130 sadarbības līgumi starp ES augstskolām 24 ES valstīs. Erasmus+ programma dod iespēju īstenot studentu mācību un prakses apmaiņas organizēšanu, kā arī sekmē pasniedzēju mobilitātes pasākumu organizēšanu. Studenti aktīvi izmanto iespēju piedalīties *ERASMUS programmā*, kas ir populārākā studentu apmaiņas programma Eiropā. Vairākums studentu, kas izmanto šo programmu ir dienas nodaļas studenti, jo šī programma nav tik populāra starp nepilna laika studējošiem, sakarā ar viņu noslodzi darbā. Dalība Eiropas mūžizglītības LLP (Lifelong Learning Programme) programmas ERASMUS apakšprogrammā dod Akadēmijai iespēju attīstīties vienotā Eiropas kontekstā, t.sk. nodrošina mācībspēku un studējošo apmaiņu starp Eiropas valstīm, kā arī dod mācībspēkiem lielākas mobilitātes iespējas kopējā Eiropas Savienības augstskolu telpā. BSA mācībspēkiem kopumā nav būtisku šķēršļu iesaistē Erasmus+ mobilitātē, finansējums ir pietiekams, docētāju valodu zināšanas ir atbilstošas, BSA starptautiskās sadarbības speciālisti nepieciešamības gadījumā sniedz atbalstu vizīšu plānošanā un organizēšanā.

Ārvalstu studentu piesaistes mehānismi: Informācija "WEB site for international student" BSA mājas lapā[1]; studējošo piesaistes aģenti; starptautiskās izglītības zstādes mērķa valstīs, lai popularizētu augstākās izglītības iespējas BSA; brošūras elektroniski un papīra veidā; esošie studenti un absolventi. Papildus šiem kanāliem, aktīvi tiek izmantoti arī augstskolas sociālie mēdiji, tādi kā Facebook, Instagram, Youtube un citi.

Ārvalstu studentiem ir visa informācijas pieeja elektroniski, tiek sniegts atbalsts vīzas nokārtošanā, ja nepieciešams. Visiem ārvalstu studentiem ir tādas pašas tiesības, kā vietējiem studentiem. Ārvalstu mācībspēku piesaistes mehānismi: EURAXESS Latvija Kontaktpunktu tīkls[2], BSA akadēmiskā personāla personīgie kontakti; Dalība konferencēs. Mācībspēkiem tiek nodrošināta pieeja infrastruktūrai tādā pašā apmērā kā vietējam personālam. Pēc nepieciešamības tiek sniegts atbalsts vīzas nokārtošanā.

Analizējot studiju virzienā "Viesnīcu un restorānu servisa un tūrisma un atpūtas organizācija" studentu ārējo mobilitāti apmaiņas programmas ERASMUS ietvaros, tika secināts, ka laika periodā no 2016./2017. akadēmiskā gada līdz 2022./2023. akadēmiskam gadam ārpus Latvijas bija izbraukuši studijām un praksei 58 studējošie. Viņu galvenais mērķis bija netikai mācīties, bet arī apgūt profesionālās darbības principus, komunikācijas iemaņas un starpkultūru saskarsmes aspektus.

Prakses laikā studenti apguva teorētiskās un praktiskās zināšanas savā topošā profesijā, kā arī iemaņas argumentēti diskutēt par problēmām un to risinājumiem, attīstīja iemaņas patstāvīgi iegūt, atlasīt, analizēt informāciju, to prezentēt, strādāt komandā. Prakses laikā studenti attīstīja iemaņas izvēlēties zinātniskās pētījuma metodes un tās pamatot. Kopumā prakses laikā studenti apguva profesionālās darbības principus, komunikācijas iemaņas, starpkultūru saskarsmes aspektus, kā arī iemaņas novērtēt savu kompetenci atbilstoši prakses mērķim. Visas prakses tiek veiktas prakses vadītāja uzraudzībā.

Mobilitātes laikā studiju kursu atzīšana tiek veikta, pamatojoties uz BSA "Nolikuma par ERASMUS + programmas mobilitāti Baltijas Starptautiskas akadēmijas studentiem un darbiniekiem". 10 dienu laikā pēc atgriešanās, studentiem jāiesniedz savas augstskolas ERASMUS+ programmas koordinātoram sekmju izraksts (Transcript of Records) un sertifikāts par studiju mobilitātes pabeigšanu, ko izsniedzis partneraugstskolas ERASMUS+ programmas koordinātors. Attiecīgās studiju programmas direktors un studiju daļas darbinieks, pamatojoties uz saņemtajām dokumentu kopijām un iesniegumu par studiju kursu pārskaitīšanu, veic apgūto studiju kursu un kredītpunktu pārskaitīšanu, noformējot attiecīgu rīkojumu. Atbilstoši Eiropas Savienības noteiktajai kredītpunktu pārneses un uzkrāšanas sistēmai, studentam jābūt ieskaitītam visam studiju periodam pēc ERASMUS+ programmas - visi partneraugstskolā sekmīgi apgūtie studiju kursi. Gadījumā, ja partneraugstskolā ir veiksmīgi apgūti studiju mobilitātes laikā saskaņotie brīvās izvēles bloka studiju kursi, kuri nebija paredzēti atbilstošā Akadēmijas studijas programmā, dotās programmas direktors iesniedz atbilstošos dokumentus studiju programmas izmaiņu ieviešanai studentam, kurš atgriezies no ERASMUS+ programmas studijām, studiju daļas darbiniekam doto studiju kursu tālākai uzskaitēi. Ja kopējais apgūto studiju kursu skaits vai kredītpunktu skaits pārsniedz parakstītajā studiju līgumā paredzēto skaitu, attiecīgās studiju programmas direktors pieņem lēmumu par doto pārsniegšanu atzīšanu un sniedz informāciju Akadēmijas/partneraugstskolas studiju daļas darbiniekam. Ja students nav apguvis visus studiju mobilitātes programmā un studiju līgumā paredzētos studiju kursus, viņam jānokārto atbilstoši studiju kursi termiņos, ko nosaka savas augstskolas attiecīgās studiju programmas direktors. Ja kopējais apgūto studiju kursu skaits vai kredītpunktu skaits ir mazāks nekā 30 KP semestrī vai 60 KP studiju gada laikā, attiecīgā studiju programmas direktors var pieņemt lēmumu par studenta pārceļšanu nākošajā semestrī, nosakot to studiju kursu sarakstu un to apjomu, kas studentam būs jāapgūst pēc individuālā plāna, un doto studiju kursu apgūšanas termiņiem.

Studiju virzienā pašlaik studē vairāki ārvalstu studenti, kuru dzīves vieta ir ārpus Latvijas, taču pieejamā studiju atbalsta specifika (virtuālā vide, mācību materiāli, akadēmiskā un administratīvā personāla tiešsaiste, kontaktstundas, konsultācijas) nodrošina pilnvērtīgu iespēju iegūt izglītību, atrodoties ārpus Latvijas un studējot e-studijās.

Akadēmiskās mobilitātes ietvaros laika periodā no 2016./2017. akadēmiskā gada līdz 2022./2023. akadēmiskam gadam Baltijas Starptautiskajā akadēmijā mācījās 22 ārvalstu studenti no dažādām Kazahstānas universitātēm un 2 studenti no Puškina Ļeņingrādas valsts universitātes (Krievija). 2018./2019. studiju gadā starpuniversitāšu programmu bija beigušas 3 studentes no Federālā valsts budžeta augstākās izglītības iestādes "Vjatkas Valsts universitāte".

No 2017.gada līdz 2020. gadam ikgadēji BSA organizēja vasaras skolas tūrisma un viesmīlības jomā, kur aktīvi piedalījās studējošie no Kazahstānas, Kirgizstānas, Krievijas, Baltkrievijas, Gruzijas, Polijas, Ukrainas.

Ārvalstu studentu uzņemšana programmas ERASMUS+ ietvaros tiek īstenota, pamatojoties uz un saskaņā ar parakstītajiem divpusējiem līgumiem. Ārvalstu studenti, kas studē ārvalstu augstskolās, ar kurām Akadēmijai nav noslēgts starpaugstskolu līgums par apmaiņu vai divpusējā līguma ERASMUS+ programmas ietvaros, var piedalīties apmaiņas programmās kā brīvklaušitāji, patstāvīgi iesniedzot pieteikumu par vēlēšanos studēt Akadēmijā viena semestra vai viena akadēmiskā gada garumā, iesniedzot visus nepieciešamos dokumentus un apstiprinot priekšmetu sarakstu atbilstošam studiju periodam. Informācija par dalības programmā ERASMUS+ iespējām un nosacījumiem ir pieejama BSA mājas lapā.

Laika periodā no 2016./2017. akadēmiskā gada līdz 2022./2023. akadēmiskam gadam ERASMUS programmas ietvaros studiju virzienā **"Viesnīcu un restorānu servisa un tūrisma un atpūtas organizācija"** mācījās 47 ārvalstu studenti. Vislielākais studentu skaits ieradās no Turcijas (22 studenti), Čehijas (7 studenti), Portugāles (6 studenti), Spānijas (5 studenti). Viss aktīvākais bija 2017./2018. studiju gads (24 studenti), mazākais studējošo skaits bija 2019./2020. studiju gadā (1 students) sakarā ar Covid19 pandēmiju.

Katru gadu vadības līmenī tiek noteiktas īstermiņa prioritātes mobilitāšu īstenošanai – tajā skaitā plānotais ārzemju vieslektoru skaits, pārstāvētās nozares, valstis u.tml. Akadēmijā ir izveidots stabils sadarbības augstskolu tīkls, kuru profesionāļi tiek regulāri uzrunāti vieslekciju lasīšanai Akadēmijas studentiem.

BSA pozicionē sevi kā sadarbībai atvērta augstākās izglītības iestāde, kas ne tikai aktīvi aicina ārzemju vieslektorus, bet arī izvērtē sadarbības un potenciālo sadarbības augstskolu lektoru piedāvājumu lasīt lekcijas Akadēmijas studentiem. Šādā veidā jau ir īstenotas vairākas kvalitatīvas, Akadēmijas studiju saturam atbilstīgas mobilitātes, tāpēc arī turpmāk plānots izvērtēt ienākošos sadarbības piedāvājumus.

Starptautiskās sadarbības ietvaros akadēmiju regulāri apmeklē ārvalstu radniecīgo augstskolu un citu institūciju delegācijas, kuras dalās savā darba pieredzē un ir ieinteresētas iepazīties ar akadēmijas paveikto. Diskusijās tiek gūtas atziņas, kas ļauj pilnveidot Akadēmijas darbu. Ir palielinājies viespasniedzēju skaits, tas veicina starptautisku sadarbību studiju un pētniecības darbā, profesionālo prasmju attīstību un personīgo izaugsmi, saskaroties ar ārvalstu pieredzi, kas vēlāk atspoguļojas gan studentu motivācijā, gan akadēmiskā darba kvalitātē. Ārzemju mācībspēku un studējošo mobilitāti skatīt Pielikumā.

Plānots ārzemju akadēmiskā personāla piesaistē aktīvāk iesaistīt BSA akadēmisko personālu, studiju programmu vadītājus, izmantojot viņu kontaktus Eiropā un ārpus Eiropas robežām. Kā nozaru speciālisti, kas aktīvi iesaistās arī projektos un radošās aktivitātēs ārpus Latvijas robežām, viņi spēj ieteikt kandidātus mobilitātēm, turklāt viņi pārzina studiju kursu saturu, kas ļauj vieglāk

salāgot ārzemju vieslektora lekcijas ar Akadēmijas studentu zināšanām, apgūstamajiem studiju kursiem.

Katram docētājam, kurš strādā studiju virzienā, ir iespēja veicināt savu starptautiski organizatorisku kompetenci, netikai aktīvi piedaloties starptautiskajās konferencēs ar referātiem, bet arī piedalīties starptautiskajā mobilitāte, lasot lekcijas ārzemju augstskolās, tajā skaitā starptautiskās mobilitātes programmas Erasmus ietvaros.

Erasmus+ programmas mobilitāte saistībā ar mācībspēkiem BSA tiek īstenota šādos virzienos:

- izejošā docēšanas un personāla pilnveides mobilitāte starp ES programmas valstīm, kā arī starpprogrammas valstīm un partnervalstīm;
- ienākošā docēšanas un personāla pilnveides mobilitāte starp ES programmas valstīm, kā arī starp programmas valstīm un partnervalstīm.

Erasmus+ mobilitātes programma:

- Nodrošina kvalitatīvas izglītības iespējas un palīdz labāk sagatavot topošos speciālistus ekonomikas, finanšu un uzņēmējdarbības jomās;
- Nodrošina augsti kvalificēto speciālistu sagatavošanas prasību izpildi, piesaistot akadēmisko personālu no partneraugstskolām un personālu no nozares uzņēmumiem ārvalstīs;
- Veicina zināšanu un pedagoģisko metožu pieredzes apmaiņu.

Izvērtējot 2.27. tabulu, tiek secināts, ka laika periodā no 2016/2017. līdz 2022/2023. akadēmiskajam gadam, notika 32 mobilitātes vizītes ārvalstu partneraugstskolās. Tas parāda, ka katru gadu mobilitātes vizītēs vairāki docētāji ir bijuši vairākas reizes, t.sk. apmeklējot konferences, piedalījušies simpozijos, lasījuši lekcijas. Šeit var atzīmēt, ka mobilitātes vizītēs BSA mācībspēki biežāk ir devušies uz tādām valstīm, kā Lietuva, Polija, Kipra.

Studiju virziena īstenošanā iesaistīto mācībspēku mobilitātes raksturojums pārskata periodā ir atspoguļots Pielikumā.

Savukārt, viesdocētāju un viespersonāla pilnveides mobilitātē BSA ik gadu ierodas mobilitātes dalībnieki no partneraugstskolām. 2.28. tabulas rezultāti parāda, ka dotā pārskata periodā, viesdocētāju un viespersonāla pilnveides mobilitātē BSA ir ieradušies 18 mobilitātes dalībnieki no partneraugstskolām. Viesdocētāju un viespersonāla pilnveides mobilitāte BSA ir saistīta ar viņu piedalīšanos konferencēs, simpozijos, leksiju lasīšanā, semināru novadīšanā, radošo darbnīcu organizēšanā un novadīšanā, kā arī sadarbības veicināšanai zinātnisko pētījumu izstrādē. Šeit var atzīmēt, ka biežāk mobilitātes vizītēs uz Baltijas Starptautisko akadēmiju ir ieradušies viesdocētāji un viespersonāls no tādām valstīm, kā Lietuva, Polija, Turcija u.c.

Grūtības, ar kurām Akadēmija saskaras mācībspēku mobilitātē, ir saistītas ar pasniedzēju lielu nosogotību studiju procesā, kas nevienmēr rāda iespēju izbraukt studiju periodā, kā arī ar subjektīviem iemesliem (vēselības stāvoklis, vāja svešvalodu zināšanas, ģimenes apstākļi u.c.). Pārskatā periodā BSA studiju procesā aktīvi piedalījās ārzemju mācībspēki, kuru mobilitātes raksturojums ir atspoguļots Pielikumā.

[1] <https://inter.bsa.edu.lv/>

[2] <https://bsa.edu.lv/index.php/lv/mobilitate/euraxess.html>

2.6. Iepriekšējās novērtēšanas procedūrās saņemto rekomendāciju ieviešana

2.6.1. Iepriekšējā studiju virziena akreditācijā ekspertu sniegto rekomendāciju ieviešanas plāna izpildes un sniegto rekomendāciju ietekmes uz studiju kvalitāti vai procesu pilnveidi studiju virzienā un tam atbilstošajās studiju programmās novērtējums.

Apkopojot iepriekšējā studiju virziena akreditācijā ekspertu sniegtas rekomendācijas bija izstrādāts ekspertu rekomendāciju ieviešanas plāns, kura izpilde bija uzsākta jau 2016./2017. studiju gadā. Galvenas Akadēmijas aktivitātes plāna izpildei bija saistītas gan ar studiju programmu un studiju procesa pilnveidošanu, gan ar materiāli tehniskās bāzes pilnveidošanu studiju procesā.

Pārskata periodā BSA studējošajiem bija nodrošināta pieeja platformai MOODLE, izstrādāti un ievietoti priekšmetu apraksti un citi materiāli, nepieciešamo studiju programmu un studiju kursu rezultātu sasniegšanai.

*Izpildot ekspertu rekomendāciju par studējošo brīvā laika pavadīšanas iespējas nodrošināšanu, bija veikti šādi pasākumi:

2017./2018. st.gadā ar tiešu studentu līdzdalību bija izveidots studējošo zinātniski pētnieciskais klubs COLUMB, kas bija vērsts uz biznesa problēmu risināšanu, projektu izstrādi, sadarbību ar biznesa struktūrām. Studenti uzstājās ar referātiem zinātniski praktiskajās konferencēs, izstrādāja zinātniskos rakstus, piedalījās dažādās meistar-klasēs. Pandēmijas COVID19 laikā daudzi pasākumi bija pārtraukti, 2022./2023. st.gadā studējošo zinātniski pētnieciskais darbs tika atjaunots;

- studenti organizēja Fakultātes Dienas, kurās aktīvi piedalījās virziena absolventi, kā arī citu fakultāšu studenti labprāt apmeklēja šo pasākumu;
- regulāri bija veikts pasākums "Pēdējais zvans", kuru organizēja 1.kursa studējošie speciāli virziena absolventiem;
- bija organizētas tikšanās ar Latvijas rakstniekiem ar mērķi iepazīties ar mūsdienu literatūru;
- regulāri bija veiktas tikšanās ar tūrisma un viesmīlības industrijas pārstāvjiem – gidiem, tūrisma aģentūru, viesnīcu vadītājiem un darbiniekiem, ēdināšanas servisa pārstāvjiem;
- virziena studējošie regulāri piedalās dažādu mākslas izstāžu organizēšanā BSA telpās;
- virziena studējošie regulāri piedalās pilsētas pasākuma "Maija grāfs" organizēšanā;
- pirms COVID19 pandēmijas virziena studējošie regulāri piedalījās dažādu vasaras skolu organizēšanā un darbā;
- virziena studējošie regulāri piedalās dažādu kvestu un lomu spēles veikšanā BSA telpās;
- virziena studējošie regulāri piedalās konkursos par labāko restorāna galda tematisko noformējumu.

Sakarā ar pandēmiju COVID19 daudzi pasākumi bija pārtraukti.

**BSA studējošiem un akadēmiskām personālam angļu valodas prasmju pilnveidei ir paredzēti šādi pasākumi:

- Ievadtestēšana 1. kursa studējošiem ar mērķi sadalīt studentus mazās grupās atbilstoši angļu valodas zināšanu līmenim, lai piemērotu kursa "Biznesa angļu valoda" prasības atbilstoši angļu valodas zināšanu līmenim studiju kursa mērķa sasniegšanai;
- Studējošiem ar zemu angļu valodas zināšanu līmeni tiek piedāvātas iespējas papildināt savas zināšanas, organizējot papildus angļu valodas kursus;
- Labākai angļu valodas apgūšanas praksei jau no 1. semestra vismaz viens studiju kurss (piem. Biznesa komunikācijas un profesionālā ētika) tiek piedāvāts angļu valodā ar iespēju saņemt konsultāciju no pasniedzēja latviešu valodā arpus stundu laika;
- Tiek pastiprināta akadēmiskā personāla ienākošās mobilitātes kapacitāte, un studējošiem

katru studiju semestri tiek piedāvātas ārzemju pasniedzēju lekcijas angļu valodā ar mērķi palīdzēt studējošiem pinveidot angļu valodas prasmes;

- Akadēmiskām personām ar nolūku pilnveidot savas angļu valodas zināšanas ir iespējas izejošās mobilitātes ERASMUS+ programmas ietvaros, ar nepietiekošu angļu valodas zināšanu līmeni tiek piedāvātas iespējas papildināt savas zināšanas, organizējot papildus angļu valodas kursus BSA telpās;
- Pirms pasniedzējam atļaut pasniegt savu studiju kursu angļu valodā BSA svešvalodu katedra veic iekšēju angļu valodas testēšanu ECL sertifikāta saņemšanai, tādējādi apliecinot pasniedzēja angļu valodas zināšanas ne zemāk kā B2 līmenī.

Virzienā notiek cieša sadarbība ar darba devējiem: tūrisma un viesmīlības nozares (tūrisma aģentūras, viesnīcas, restorāni) vadītāji sniedz palīdzību virziena studējošiem, piedāvājot tiem prakses vietas un darba vietas vai sniedzot rekomendācijas, prakses laikā palīdzot veikt uzņēmuma darbības analīzi, uzstājas kā diplomdarbu un maģistra darbu eksperti. Tūrisma un viesmīlības nozares uzņēmumu vadītāji bieži piedāvā noslēguma darba temātus. Virziena noslēguma darbu aizstāvēšanas komisijās dažādos mācību gados piedalījās:

- Tūrisma kompānijas “One Travel” ģenerālais direktors;
- Tūrisma kompānijas “PRO Travel” direktors;
- Tūrisma kompānijas “Poētika” direktors;
- Tūrisma kompānijas “Nikos Travel” ģenerālais direktors;
- Uzņēmuma “Baltic Travel Group” vadītājs;
- Latvijas Jaunātnes tūrisma mītnu asociācijas “Apceļo Latviju” Valdes priekšsēdētājs;
- Latvijas viesnīcu un restorānu asociācijas (LVRA) izpilddirektors u.c.

Diemžēl pandēmijas COVID19 dēļ daudzas viesnīcas un restorāni bija slēgti.

Kopumā var secināt, ka iepriekšējā novērtēšanā ekspertu sniegtās rekomendācijas būtiski ietekmēja studiju kvalitāti un palīdzēja pilnveidot studiju procesu studiju virzienā un tam atbilstošajās studiju programmās.

2.6.2. Pārskata periodā licencēto studiju programmu vai studiju virzienam atbilstošu studiju programmu izmaiņu novērtēšanas, vai procedūras par studiju programmas iekļaušanu studiju virziena akreditācijas lapā ietvaros ekspertu sniegto rekomendāciju izpilde.

(Nav attiecināms:)

Pielikumi

I - Informācija par augstskolu/ koledžu		
Informācija par studiju virziena īstenošanu filiālēs (ja attiecināms)		
Saraksts ar galvenajiem augstskolas/ koledžas iekšējiem normatīvajiem aktiem un regulējumiem	Saraksts ar galvenajiem akadēmijas iekšējiem normatīvajiem dokumentiem.docx	List of the main internal regulatory documents of the Academy.docx
Augstskolas/ koledžas pārvaldības struktūra	BSA struktūra.pdf	1. Organizational chart.pdf
II - Studiju virziena raksturojums - 2.1. Studiju virziena pārvaldība		
Studiju virziena attīstības plāns	2.1.2.. Studiju virziena attīstības plāns LV.docx	2.1.2. Study direction development plan.docx
Studiju virziena pārvaldības struktūra	BSA pārvaldības sistēma LINKI v2023-10-10.pdf	BSA Management system ENG LINKI v2023-10-10.pdf
Dokuments, kas apliecina, ka augstskola vai koledža studējošajiem nodrošinās iespējas turpināt izglītības iegūvi citā studiju programmā vai citā augstskolā/ koledžā (līgums ar citu akreditētu augstskolu vai koledžu), ja studiju programmas īstenošana tiks pārtraukta.	Līgums par sadarbību ar Turība 56-2020.pdf	Agreement on cooperation with Turība 56-2020.docx
Dokuments, kas apliecina, ka augstskola vai koledža studējošajiem garantē zaudējumu kompensāciju, ja studiju programma augstskolas vai koledžas rīcības (darbības vai bezdarbības) dēļ netiek akreditēta vai tiek atņemta studiju programmas licence un studējošais nevēlas turpināt studijas citā studiju programmā.	Saistību izpilde Tūrisms_LV.pdf	Fulfillment of obligations Tourism.pdf
Studiju līguma tipveida paraugs	2.1.4. Līgums_BAK_TVV_pl LV_ENG.docx	2.1.4. AGREEMENT_TV.V.docx
II - Studiju virziena raksturojums - 2.2. Iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas efektivitāte		
Studējošo, absolventu un darba devēju aptauju rezultātu analīze	2.2.4._Aptauju_rezultatu_analize.docx	2.2.4. Analysis of student survey results add.docx
II - Studiju virziena raksturojums - 2.3. Studiju virziena resursi un nodrošinājums		
Pamatinformācija par studiju virziena īstenošanā iesaistītajiem mācītājiem	2.3.7.Studiju_virziena _macibspeks.xlsx	2.3.7. Teaching staff of study direction.xlsx
Mācītāju biogrāfijas (Curriculum Vitae Europass formātā)	CV_LV.7z	CV_ENG.7z
Augstskolas/ koledžas rektora, direktora, studiju programmas vai virziena vadītāja parakstītu apliecinājumu, ka studiju virzienam atbilstošo studiju programmu īstenošanā iesaistīto mācītāju valsts valodas zināšanas atbilst noteikumiem par valsts valodas zināšanu apjomu un valsts valodas prasmes pārbaudes kārtību profesionālo un amata pienākumu veikšanai.	par valsts valodu zināšanas_virziens_2023 lv.edoc	knowledge of national languages.edoc
Augstskolas/ koledžas apliecinājumu par studiju programmas īstenošanā iesaistāmo mācītāju attiecīgo svešvalodu prasmi vismaz B2 līmenī atbilstoši Eiropas Valodas prasmes novērtējuma līmeņiem (līmeņu sadalījums pieejams tīmekļvietnē www.europass.lv, ja studiju programmu vai tās daļu īsteno svešvalodā.	par angļu valodas ENG plūsmā_zināšanas.edoc	knowledge of the English language.edoc
II - Studiju virziena raksturojums - 2.4. Zinātniskā pētniecība un mākslinieciskā jaunrade		
Kvantitatīvo datu apkopojums par studiju virzienam atbilstošām zinātniskās un/vai lietišķās pētniecības un/ vai mākslinieciskās jaunrades aktivitātēm pārskata periodā	2.4.4. Kvantitatīvo datu apkopojums_lab.docx	2.4.4 Summary of quantitative data.docx
Mācītāju publikāciju, patentu, mākslinieciskās jaunrades darbu saraksts par pārskata periodu	2.4.4_Ak_personala_publicācijas.xlsx	2.4.4_Ac_staff_publication.xlsx
II - Studiju virziena raksturojums - 2.5. Sadarbība un internacionalizācija		
Sadarbības līgumu saraksts ar citām institūcijām, t.sk. par prakses nodrošināšanas līgumiem	Sadarbības līgumu saraksts.xlsx	List of cooperation agreements.xlsx
Statistikas dati par ārvalstu studējošajiem un mācītājiem	2.5. Statistika dati par ārvalstu studējošajiem un mācītājiem.docx	2.5. Statistics on foreign students and teaching staff.docx
Statistikas dati par studējošo izejošo un ienākošo mobilitāti (norādāt studiju programmas)	2.5. Statistika dati par studējošo izejošo un ienākošo mobilitāti_labots_LV.docx	2.5. Statistics on outgoing and incoming student mobility.docx
Statistikas dati par mācītāju ienākošo un izejošo mobilitāti	2.5. Statistika dati par mācītāju ienākošo un izejošo mobilitāti_LV.docx	2.5. Statistics on outgoing and incoming mobility of teaching staff.docx
II - Studiju virziena raksturojums - 2.6. Iepriekšējās novērtēšanas procedūrās saņemto rekomendāciju ieviešana		
Rekomendāciju izpildes pārskats par saņemtajām rekomendācijām gan iepriekšējā akreditācijā, gan licencēšanas un / vai izmaiņu novērtēšanas procedūrās un/ vai procedūras par studiju programmas iekļaušanu studiju virziena akreditācijas lapā	3_PIELIKUMS_Ekspertu_rekomendāciju_izpilde (1).docx	3_ANNEX_Expert_Recommendation_fulfillment (1).docx
Ar drošu elektronisko parakstu parakstīts iesniegums studiju virziena novērtēšanai	Akreditācijas iesniegums_20.01.24.edoc	Application BIA_20.01.2024.edoc
III - Studiju programmas raksturojums - 3.1. Studiju programmas raksturojošie parametri		
Par studiju programmas apgūšanu izsniedzamā diploma un tā pielikumu paraugs		
Akadēmiskajām studiju programmām - Augstākās izglītības padomes atzinums atbilstoši Augstskolu likuma 55. panta otrajai daļai		
Kopīgās studiju programmas atbilstība Augstskolu likuma prasībām (tabula)		
Statistika par studējošajiem pārskata periodā		
III - Studiju programmas raksturojums - 3.2. Studiju saturs un īstenošana		
Studiju programmas atbilstība valsts izglītības standartam		
Studiju programmā iegūstamās kvalifikācijas atbilstību profesijas standartam vai profesionālās kvalifikācijas prasībām		
Studiju programmas atbilstība atbilstošās nozares specifiskajam normatīvajam regulējumam		
Studiju kursu/ moduļu kartējums studiju programmas studiju rezultātu sasniegšanai		
Studiju programmas plāns (katram studiju programmas īstenošanas veidam un formai)		
Studiju kursu/ moduļu apraksti		
Studējošo prakses organizācijas apraksts		
III - Studiju programmas raksturojums - 3.4. Mācītāji		
Apliecinājums, ka doktora studiju programmas akadēmiskā personāla sastāvā ir ne mazāk kā pieci doktori, no kuriem vismaz trīs ir Latvijas Zinātnes padomes apstiprināti eksperti tajā zinātņu nozarē vai apakšnozarē, kurā studiju programma plāno piešķirt zinātnisko grādu		

Apliecinājums, ka akadēmiskās studiju programmas akadēmiskais personāls atbilst Augstskolu likuma 55. panta pirmās daļas trešajā punktā noteiktajām prasībām		

Citi pielikumi

Dokumenta nosaukums	Dokuments
Pielikums Nr.1 Komersanata aplieciba.pdf	Pielikums Nr.1 Komersanata aplieciba.pdf
Pielikums Nr.2 izglitibas iestades reg.kods.pdf	Pielikums Nr.2 izglitibas iestades reg.kods no 29.11.21.pdf
Pielikums Nr.3 BSA zin.institucija aplieciba.jpg	Pielikums Nr.3 BSA zin.institucija aplieciba.jpg
Pielikums Nr.4 BSA_akred.lapa.jpg	Pielikums Nr.4 BSA_akkred.lapa (1).jpg
Pielikums Nr.7 BSA izdevumi zinatnei.docx	Pielikums Nr.7 BSA izdevumi zinatnei 22.04.2022.docx
Pielikums Nr.8 BSA izdevumi.docx	Pielikums Nr.8 BSA izdevumi 22.04.2022.docx
Pielikums Nr.9 Finanšu stabilitates rādītāji.docx	Pielikums Nr.9 Finanšu stabilitates rādītāji 01.07.2022.docx
Pielikums Nr.6 BSA ieņemumi.docx	Pielikums Nr.6 BSA ieņemumi 22.04.2022.docx
Pielikums Nr.5 Stud_programmas.docx	Pielikums Nr.5 Stud_program. uz 01.09.2023.docx
2.1.4. PAPILDUS INOFRMĀCIJA PAR KREDĪTPUNKTU PIELĪDZINĀŠANU BSA.doc	2.1.4. PAPILDUS INOFRMĀCIJA PAR KREDĪTPUNKTU PIELĪDZINĀŠANU BSA.doc
2.1.4. Additional information on CP transfer_ENG.docx	2.1.4. Additional information on CP transfer_ENG.docx
2.5.3.Study in Latvia.pdf	2.5.3.Study in Latvia.pdf
Līgums par sadarbību ar Turiba 56-2020.pdf	Līgums par sadarbību ar Turiba 56-2020.pdf
2.1.2. SVID analīze.docx	2.1.2. SVID analīze.docx
2.1.2. SWOT analysis .docx	2.1.2. SWOT analysis .docx
2.4.1. Zinātnisko pētījumu virzieni.docx	2.4.1. Zinātnisko pētījumu virzieni.docx
2.4.1. Scientific research directions.docx	2.4.1. Scientific research directions.docx
2.6.1. rekomendāciju izpilde.docx	2.6.1. rekomendāciju izpilde.docx
2.6.1. recommendations provided.docx	2.6.1. recommendations provided.docx
2.4.4_Daliba_konferences.xlsx	2.4.4_Daliba_konferences.xlsx
2.4.4_Daliba_konferences_ENG.xlsx	2.4.4_Daliba_konferences_ENG.xlsx
2.4.4_Daliba_projektos.xlsx	2.4.4_Daliba_projektos.xlsx
2.4.4_Daliba_projektos_ENG.xlsx	2.4.4_Daliba_projektos_ENG.xlsx
2.5.3.Internacionalizacija projects.xlsx	2.5.3.Internacionalizacija projects.xlsx
2.5.3.Internacionalizacija projects ENG.xlsx	2.5.3.Internacionalizacija projects ENG.xlsx
2.1.2. SVID analīze 17.01.24.docx	2.1.2. SVID analīze 17.01.24.docx
2.1.2. SWOT analysis 17.01.24.docx	2.1.2. SWOT analysis 17.01.24.docx

Pedagogu darba samaksa 11012024.pdf	Pedagogu darba samaksa 11012024.pdf
1.4. Absolventu aptauja.docx	1.4. Absolventu aptauja.docx
1.4.GRADUATE SURVEY.docx	1.4.GRADUATE SURVEY.docx
2.5.3. Internacionalizācija ārvalstu stud. un akad.personāls.xlsx	2.5.3. Internacionalizācija ārvalstu stud. un akad.personāls.xlsx
2.5.3. Internationalization in foreign studies. and academic staff.xlsx	2.5.3. Internationalization in foreign studies. and academic staff.xlsx
2.5.3.Internacionalizacija akad.pers.xlsx	2.5.3.Internacionalizacija akad.pers.xlsx
2.5.3. Internationalization in Acad. staff.xlsx	2.5.3. Internationalization in Acad. staff.xlsx
1.1. Updated_Application_BIA_12.02.2024.edoc	Updated_Application_BIA_12.02.2024.edoc
1.2. Updated_Application_BIA_12.02.2024.docx	Updated_Application_BIA_12.02.2024.docx
1.3. Precizets_Iesniegums_BIA_12.02.24.edoc	Precizets_Iesniegums_BIA_12.02.24.edoc
1.4. Precizets_Iesniegums_BIA_12.02.24.docx	Precizets_Iesniegums_BIA_12.02.24.docx
2.1. Studejoso-Pasparvaldes_budzets_LV.pdf	Studejoso-Pasparvaldes_budzets_LV.pdf
2.2. Studejoso-Pasparvaldes_darbiba_LV.pdf	Studejoso-Pasparvaldes_darbiba_LV.pdf
2.3. Studejoso-Pasparvaldes_Nolikums_LV.pdf	Studejoso-Pasparvaldes_Nolikums_LV.pdf

Tūrisma un viesmīlības vadība (42812)

Studiju virziens	<i>Viesnīcu un restorānu serviss, tūrisma un atpūtas organizācija</i>
Studiju programmas nosaukums	<i>Tūrisma un viesmīlības vadība</i>
Izglītības klasifikācijas kods (IKK)	42812
Studiju programmas veids	<i>Profesionālā bakalaura studiju programma</i>
Studiju programmas direktora vārds	<i>Žanna</i>
Studiju programmas direktora uzvārds	<i>Caurkubule</i>
Studiju programmas direktora e-pasts	<i>zcaurkubule@inbox.lv</i>
Studiju programmas vadītāja/ direktora akadēmiskais/ zinātniskais grāds	<i>Dr.sc.ing, profesore</i>
Studiju programmas direktora telefona numurs	<i>67100231</i>
Studiju programmas mērķis	<i>Studiju programmas mērķis - sniegt mūsdienu tirgus prasībām aktuālas zināšanas tūrisma un viesmīlības vadībinību jomās, uzturot studiju kvalitātes atbilstību Eiropas izglītības standartiem, kas spēj stratēģiski un analītiski risināt tūrisma un viesmīlības vadības problēmas, attīstīt studentu personību un nodrošināt iespēju iegūt profesionālo kvalifikāciju ar tiesībām turpināt studijas maģistrantūrā.</i>
Studiju programmas uzdevumi	• <i>Nodrošināt zināšanu apgūšanu tūrisma un viesmīlības jomā, veidojot studējošajos izpratni par tūrisma un viesmīlības nozari un tās saistību ar ilgtspējīgu valsts attīstību, tās zinātnisku un praktisku vadību, nodrošinot teorētisko zināšanu un praktisko iemaņu saikni;</i> • <i>Veidot studējošiem prasmes un iemaņas atbilstoši izvirzītajiem mērķiem un profesijas standartam, attīstīt mūsdienu darba tirgū nepieciešamās prasmes un iemaņas - strādāt starptautiskā komandā, apgūt un pilnveidot profesionālo svešvalodu, attīstīt un pilnveidot prasmes jaunāko multimediju un datortehnoloģiju izmantošanā, attīstīt komunikatīvās prasmes, spēju kritiski domāt, pieņemt lēmumus un uzņemties atbildību;</i> • <i>Veicināt akadēmiskā personāla kvalifikācijas celšanu zinātniski - pētnieciskā darbā, dalībā konferencēs, publikāciju sagatavošanā, dalībā pētījumos un projektos;</i> • <i>Nodrošināt studējošiem iespēju pielietot iegūtās teorētiskās zināšanas un iegūt profesionālu pieredzi, strādājot tūrisma un viesmīlības uzņēmumos prakses laikā Latvijā un ārvalstīs, veidot studentu motivāciju tālākai izglītībai un sistemātiskai profesionālās kvalifikācijas pilnveidošanai;</i> • <i>Turpināt sadarbību ar citām Latvijas, ES un citu valstu augstskolām (studentu apmaiņa, vieslektori, semināru un konferenču organizēšana), līdzdalību tūrisma profesionālo organizāciju un asociāciju darbā.</i>

Sasniedzamie studiju rezultāti	Zināšanas un izpratne: • Spēja apgūt tūrisma pakalpojumu vadītāja profesijai raksturīgās vispārējas un specializētas zināšanas priekšstata (P), izpratnes (I) un lietošanas (L) līmenī, spēja parādīt tūrisma un viesmīlības jomas svarīgāko jēdzienu, teoriju un likumsakarību kritisku izpratni globālā un reģionālā mērogā. Prasmes: • Spēj izprast un novērtēt tūrisma un viesmīlības attīstības tendences un likumsakarības Latvijā un pasaulē, praktiski un atbildīgi risināt aktuālas tūrisma un viesmīlības problēmas; • Spēj veikt tūrisma pakalpojumu vadītāja profesionālās darbības uzdevumus un rast inovatīvus risinājumus, izmantojot apgūtās zināšanas un prasmes; izstrādāt uzņēmuma attīstības stratēģiju, efektīvu uzņēmuma darbības modeli, izstrādāt un vadīt projektus, organizēt un vadīt uzņēmuma darbībai nepieciešamos cilvēku, informatīvos un finanšu resursus un procesus, izvērtēt saimnieciskas darbības rezultātus un izmantot to lēmumu pieņemšanā tūrisma pakalpojumu vadītāja profesionālās kompetences ietvaros ; • Spēj darboties starpdisciplinārā komandā, izrāda iniciatīvu un radošumu. Spēj pielietot svešvalodas, komunikācijas un saskarsmes prasmes, strādājot multikulturālā vidē un izmantojot dažādus informācijas avotus; • Spēj veikt pētniecisku darbību un lietišķos pētījumus, interpretēt un analizēt to rezultātus; prezentēt savu pētījumu rezultātus, argumentēti izteikt savu viedokli un to aizstāvēt; patstāvīgi strukturēt savu mācīšanos, virzīt savu un padoto tālāku mācīšanos un profesionālo pilnveidi. Kompetences: • Spēj vākt, analizēt un novērtēt tūrisma un viesmīlības uzņēmuma darbības rādītājus, interpretēt iegūtos datus, izmantojot statistikas un citas zinātniski pētnieciskās metodes, rast radošus risinājumus un sniegt argumentētus priekšlikumus uzņēmuma darbības pilnveidošanai, lēmumu pieņemšanai un problēmu risināšanai; • Spēj izprast profesionālās ētikas pamatprincipus atbilstoši ANO Pasaules Tūrisma organizācijas Globālajam Tūrisma ētikas kodeksam un izvērtēt savas profesionālās darbības ietekmi uz vidi un sabiedrību; ievērot ētikas principus dažādās saskarsmes situācijās un starpkultūru komunikācijā, brīvi lietot apgūstamās svešvalodas saskarsmē ar ārzemju partneriem profesionālās darbības ietvaros; nodrošināt aktīvu un efektīvu dalību sociālā dialoga veidošanā sabiedrībā; • Spēj izprast un pielietot savā darbā Latvijas un starptautisko likumu tiesiskās normas; orientēties normatīvo aktu prasībās savā profesionālajā jomā; veikt darba uzdevumus, ievērojot darba tiesiskās attiecības un darba aizsardzības prasības, kā arī civilās aizsardzības un vides aizsardzības normatīvo aktu prasības; • Spēj izmantot modernās informācijas tehnoloģijas savā profesionālajā darbībā; atrast, sistematizēt un analītiski aprakstīt informāciju, izmantot informācijas datu bāzes; izmantot valodu zināšanas informācijas vākšanā, pētīšanā, analizē; plānot uzņēmuma darbību ar informācijas tehnoloģiju izmantošanu.
Studiju programmas noslēgumā paredzētais noslēguma pārbaudījums	diplomdarbs

Studiju programmas varianti

Pilna laika klātiene - 4 gadi - latviešu

Studiju veids un forma	Pilna laika klātiene

Īstenošanas ilgums (gados)	4
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	0
Īstenošanas valoda	latviešu
Studiju programmas apjoms (KP)	240
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	Vidējā izglītība
legūstamais grāds (latviešu valodā)	Profesionālais bakalaura grāds tūrisma un viesmīlības uzņēmējdarbībā
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	Tūrisma pakalpojumu vadītājs

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "BALTIJAS STARPTAUTISKĀ AKADĒMIJA"	RĪGA	VALĒRIJAS SEILES IELA 4, LATGALES PRIEKŠPILSĒTA, RĪGA, LV-1003

Pilna laika klātiene - 4 gadi - angļu

Studiju veids un forma	Pilna laika klātiene
Īstenošanas ilgums (gados)	4
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	0
Īstenošanas valoda	angļu
Studiju programmas apjoms (KP)	240
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	Vidējā izglītība un angļu valoda vismaz B2 līmenī
legūstamais grāds (latviešu valodā)	Profesionālais bakalaura grāds tūrisma un viesmīlības uzņēmējdarbībā
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	Tūrisma pakalpojumu vadītājs

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "BALTIJAS STARPTAUTISKĀ AKADĒMIJA"	RĪGA	VALĒRIJAS SEILES IELA 4, LATGALES PRIEKŠPILSĒTA, RĪGA, LV-1003

Nepilna laika klātiene - 4 gadi, 5 mēneši - latviešu

Studiju veids un forma	Nepilna laika klātiene
Īstenošanas ilgums (gados)	4
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	5
Īstenošanas valoda	latviešu
Studiju programmas apjoms (KP)	240
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	Vidējā izglītība
legūstamais grāds (latviešu valodā)	Profesionālais bakalaura grāds tūrisma un viesmīlības uzņēmējdarbībā
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	Tūrisma pakalpojumu vadītājs

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "BALTIJAS STARPTAUTISKĀ AKADĒMIJA"	RĪGA	VALĒRIJAS SEILES IELA 4, LATGALES PRIEKŠPILSĒTA, RĪGA, LV-1003

3.1. Studiju programmas raksturojošie rādītāji

3.1.1. Apraksts un analīze par izmaiņām studiju programmas parametros, kas veiktas kopš iepriekšējās studiju virziena akreditācijas lapas izsniegšanas vai studiju programmas licences izsniegšanas, ja studiju programma nav iekļauta studiju virziena akreditācijas lapā, tajā skaitā par izmaiņām, kas plānotas studiju virziena novērtēšanas procedūras ietvaros.

Studiju programmas „Tūrisma un viesmīlības vadība” raksturojošie parametri

Studiju programmas nosaukums	Tūrisma un viesmīlības vadība	
Studiju programmas nosaukums angļu valodā	Tourism and Hospitality Management	
Studiju programmas kods saskaņā ar Latvijas izglītības klasifikāciju	42812	
Studiju programmas veids un līmenis	Profesionālā bakalaura studiju programma	
legūstamais kvalifikācijas līmenis (NKI/EKI)	6.līmenis	
Studiju programmas apjoms (KP)	240 KP	
<i>Īstenošanas forma, veids, ilgums (ja nepilni gadi, norādīt mēnešos) un īstenošanas valoda</i>		
<i>pilna laika klātie</i>	4 gadi	Latviešu un angļu
<i>nepilna laika klātie</i>	4 gadi 5 mēneši	Latviešu
<i>Īstenošanas vieta</i>	Baltijas Starptautiskā akadēmija, Lomonosova iela 4, Rīga, LV-1003	
<i>Studiju programmas direktors/-e</i>	prof., <i>Dr.sc.ing.</i> , Žanna Caurkubule	
<i>Piešķiramais grāds un profesionālā kvalifikācija</i>	Profesionālais bakalaura grāds tūrisma un viesmīlības uzņēmējdarbībā Profesionālā kvalifikācija – Tūrisma pakalpojumu vadītājs	
<i>Studiju turpināšanas iespējas</i>	Profesionālā bakalaura grāds dod tiesības turpināt izglītību akadēmiskajā maģistra studiju programmā vai profesionālajā maģistra programmā, ja ir izpildītas attiecīgās maģistra studiju programmas uzņemšanas prasības, kuras ietver atbilstošas priekšzināšanas sekmīgai šīs studiju programmas apguvei	
<i>Citas augstskolas studiju programma kurā studiju programmas slēgšanas gadījumā nodrošina studējošajiem iespēju turpināt izglītības iegūvi</i>	Biznesa augstskola Turība (BAT) profesionālā bakalaura studiju programma “Tūrisma un viesmīlības nozares uzņēmumu vadība”	

Baltijas Starptautiskai Akadēmijai ir liela pieredze profesionālā bakalaura programmas „Tūrisma un viesmīlības vadība” īstenošanā - no 2008. gada tika saņemta licence profesionālās studiju programmas “Tūrisma un viesmīlības vadība” realizēšanai ar profesionālo kvalifikāciju – tūrisma un viesmīlības uzņēmuma vadītājs.

2017. gadā, valsts akreditācijas ietvaros, studiju virziena „Viesnīcu un restorānu servisa un tūrisma un atpūtas organizācija” profesionālā studiju programma „Tūrisma un viesmīlības vadība” bija

akreditēta uz sešiem gadiem.

Gatavojoties studiju virziena novērtēšanas procedūrai, tika veikta studiju programmas satura pārskats un tā pielāgošana jaunākajām un aktuālākajām tūrisma un viesmīlības nozares tendencēm. Atbilstoši jaunam profesiju standartam un saskaņā ar iepriekšējās novērtēšanas laikā saņemtajām rekomendācijām, nozares aktualitātēm, absolventu aptaujām un studentu ieteikumiem, kopš iepriekšējās studiju virziena akreditācijas lapas izsniegšanas, tika veiktas sekojošas izmaiņas un precizējumi:

- otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības studiju programmā „**Tūrisma un viesmīlības vadība**” programmu raksturojošos parametros tika precizēti studiju programmas mērķis, uzdevumi un sasniedzamie studiju rezultāti;
- atbilstoši jaunam profesiju standartam tika precizēta piešķiramā profesionālā kvalifikācija - Tūrisma pakalpojumu vadītājs;
- ir iekļauti jauni studiju kursi ("Ievads studijās un profesijā", "Zinātniskā darba teorija un metodika", "Ievads uzņēmējdarbībā", "Ievads marketingā", "Lietišķā informātika", "Kultūras tūrisms un kultūras diskurss", "Stratēģiskais menedžments", "Sociālā uzņēmējdarbība");
- dažiem studiju kursiem veiktas nosaukumu izmaiņas, un tika pārstrādāti studiju kursu apraksti atbilstoši izmaiņām studiju kursa nosaukumā:

<i>Vecs studiju kursa nosaukums</i>	<i>Jauns studiju kursa nosaukums</i>
Menedžments tūrismā un viesmīlības jomā II: Korporatīvā kultūra	Korporatīva kultūra tūrisma un viesmīlībā
Menedžments tūrismā un viesmīlības jomā III: Cilvēkresursu vadība	Cilvēkresursu vadība
Menedžments tūrismā un viesmīlības jomā IV: Servisa menedžments un kvalitātes sistēmu vadība	Kvalitātes vadība
Statistiskās metodes tūrismā	Matemātikas un statistikas pamati
Mārketinga tūrisma un viesmīlības jomā II: Mārketinga pētījuma metodes	Mārketinga pētījumi
Mārketinga tūrisma un viesmīlības jomā III: Stratēģiskas mārketinga komunikācijas	Mārketinga komunikāciju vadība tūrismā
Tūrisms starptautisko ekonomisko attiecību sistēmā	Pasaules tūrisma pakalpojumu tirgus un starptautiskās ekonomiskās attiecības
Angļu valoda tūrismā	Profesionālā angļu valoda tūrismā
Grāmatvedības pamati	Grāmatvedība un nodokļi
Komunikācija multikultūras vidē	Starppersonu komunikācija
Digitālais mārketinga tūrismā	E-mārketinga

Latviešu valoda	Profesionālā latviešu valoda tūrismā
Lietišķa komunikācija	Biznesa komunikācijas un profesionālā ētika
Kultūras socioloģija	Socioloģija
Sociālā psiholoģija	Psiholoģija
Sistēmiskā pieeja organizācijas vadībā	Ievads menedžmentā

- dažiem studiju kursiem veikta kredītpunktu maiņa, īpaši pielīdzinot KP Eiropas kredītu pārnesei sistēmai (ECTS) kredītpunktiem, atbilstoši [AL 1.panta 8.p.](#) un [MK noteikumiem Nr. 305](#);
- saskaņā ar iepriekšējās novērtēšanas laikā saņemtajām rekomendācijām, tika pārskatīti prakšu daudzums un ilgums, kā arī pārstrādāti un aktualizēti BSA Prakses Nolikums, virziena studējošo profesionālās prakses koncepts, metodiskie norādījumi un prakses programmas;
- atbilstoši AL 56. pantam BSA vairs neuzņem studējošos un nerealizē virziena studiju programmas krievu valodā, tāpēc novērtēšanai netiek sniegts krievu valodas īstenošanas variants, bet turpinā realizēt studiju programmu valsts un angļu valodās.

Studiju programmas satura un plānojuma izmaiņas veiktas ar mērķi, integrēt studijās nozares jaunākās teorētiskās atziņas, informācijas tehnoloģiju rīkus, praktiskās apmācības radošuma un inovācijas spējas attīstīšanai, digitālās prasmes. Kartēšanas rezultāti parāda, ka programmas saturu veidojošie studiju kursi nodrošina iespēju sasniegt visus studiju programmas rezultātus. Tādējādi var uzskatīt, ka studiju programma veidota strukturēti un secīgi, lai loģiskā secībā studenti spētu apgūt studiju kursu vielu, sasniegtu programmas mērķus un uzdevumus un definētos studiju rezultātus.

Kopš iepriekšējās studiju virziena akreditācijas lapas izsniegšanas, otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības studiju programmā „Tūrisma un viesmīlības vadība” programmu raksturojošos parametros tika veiktas sekojošas izmaiņas un precizējumi:

Tabula 3.2.

Profesionālās studiju programmas “Tūrisma un viesmīlības vadība” parametru izmaiņas, precizējumi un aktualizācija

Studiju programmas parametru izmaiņas, precizējumi un aktualizācija	Iepriekšējā akreditācijas perioda studiju programmas parametri
<i>Iegūstamais grāds</i>	
Profesionālais bakalaura grāds tūrisma un viesmīlības uzņēmējdarbībā	Bakalaura grāds tūrisma un viesmīlības uzņēmējdarbībā
<i>Programmas mērķis - PM</i>	
Profesionālā bakalaura studiju programmas mērķis - sniegt mūsdienu tirgus prasībām aktuālas zināšanas tūrisma un viesmīlības vadīzinību jomās, uzturot studiju kvalitātes atbilstību Eiropas izglītības standartiem, kas spēj stratēģiski un analītiski risināt tūrisma un viesmīlības vadības problēmas, attīstīt studentu personību un nodrošināt iespēju iegūt profesionālo kvalifikāciju ar tiesībām turpināt studijas maģistrantūrā.	Galvenais profesionālās bakalaura studiju programmas mērķis : nodrošināt kvalitatīvu profesionālu speciālistu sagatavošanu, kuri spēj veikt vadošu un organizatorisku darbu dažādās organizācijās tūrisma un viesmīlības nozarē, kā arī iestādēs, kas nodarbojas ar tūrisma un atpūtas organizēšanu un attīstību Latvijas un starptautiskajā tirgū.
<i>Programmas uzdevumi- PU</i>	

• Nodrošināt zināšanu apgušanu tūrisma un viesmīlības jomā, veidojot studējošajos izpratni par tūrisma un viesmīlības nozari un tās saistību ar ilgtspējīgu valsts attīstību, tās zinātnisku un praktisku vadību, nodrošinot teorētisko zināšanu un praktisko iemaņu saikni (PU1): Veidot studējošiem prasmes un iemaņas atbilstoši izvirzītajiem mērķiem un profesijas standartam, attīstīt mūsdienu darba tirgū nepieciešamās prasmes un iemaņas - strādāt starptautiskā komandā, apgūt un pilnveidot profesionālo svešvalodu, attīstīt un pilnveidot prasmes jaunāko multimediju un dator tehnoloģiju izmantošanā, attīstīt komunikatīvās prasmes, spēju kritiski domāt, pieņemt lēmumus un uzņemties atbildību; (PU2); • Veicināt akadēmiskā personāla kvalifikācijas celšanu zinātniski - pētnieciskā darbā, dalībā konferencēs, publikāciju sagatavošanā, dalībā pētījumos un projektos (PU3): Nodrošināt studējošiem iespēju pielietot iegūtas teorētiskās zināšanas un iegūt profesionālu pieredzi, strādājot tūrisma un viesmīlības uzņēmumos prakses laikā Latvijā un ārvalstīs, veidot studentu motivāciju tālākai izglītībai un sistemātiskai profesionālās kvalifikācijas pilnveidei (PU4): Turpināt sadarbību ar citām Latvijas, ES un citu valstu augstskolām (studentu apmaiņa, vieslektori, semināru un konferenču organizēšana), līdzdalību tūrisma profesionālo organizāciju un asociāciju darbā (PU5).	• Nodrošināt tūrisma un viesmīlības nozarei atbilstošu humanitāro, sociālo, dabaszinātnu, informācijas tehnoloģijas, vadībzinību un tūrisma nozares teorētisko pamatu zināšanas; • Izkopt mūsdienu darba tirgū nepieciešamās prasmes un iemaņas strādāt starptautiskā komandā, veikt pētniecisko un patstāvīgo darbu, projektu izstrādi un īstenošanu, attīstīt komunikatīvās prasmes, spēju kritiski domāt, pieņemt lēmumus un uzņemties atbildību; • Veicināt pasniegēju un studentu zinātnisko darbību, dalību konferencēs, publikāciju sagatavošanu, dalību pētījumos un projektos; • Nodrošināt teorētisko zināšanu un praktisko iemaņu saikni; • Apgūt un pilnveidot profesionālo svešvalodu, kas nepieciešama profesionālai darbībai tūrisma un viesmīlības jomā; • Attīstīt un pilnveidot prasmes jaunāko multimediju un dator tehnoloģiju izmantošanā; • Attīstīt studentu analītisko domāšanu un radošās spējas ar mūsdienu mācību metožu palīdzību; • Attīstīt sadarbību ar tūrisma uzņēmumiem, valsts un pašvaldības iestādēm, kā arī ar nevalstiskajām organizācijām; • Nodrošināt iespēju iegūt profesionālu pieredzi, strādājot tūrisma un viesmīlības uzņēmumos prakses laikā Latvijā un ārvalstīs; • Veidot studentu motivāciju tālākai izglītībai un sistemātiskai profesionālās kvalifikācijas pilnveidošanai, lai sekotu līdzi jaunākajai Latvijas un ārvalstu periodikai, mācību un teorētiskajai literatūrai profesionālajās, sociālajās un humanitārajās zinātnēs; • Turpināt sadarbību ar citām Latvijas, ES un citu valstu augstskolām (studentu apmaiņa, vieslektori, semināru un konferenču organizēšana), līdzdalību tūrisma profesionālo organizāciju un asociāciju darbā. • Turpināt sadarbību ar citām Latvijas, ES un citām augstskolām (studentu apmaiņa, vieslektori, semināru, konferenču un vasaras skolu organizēšana).

Sasniedzamie studiju rezultāti- SR

Zināšanas un izpratne: Spēja apgūt tūrisma pakalpojumu vadītāja profesijai raksturīgās vispārējās un specializētas zināšanas priekšstats (P), izpratnes (I) un lietošanas (L) līmeņi, spēja parādīt tūrisma un viesmīlības jomas svarīgāko jēdzienu, teoriju un likumsakarību kritisku izpratni globālā un reģionālā mērogā (SR1). **Prasmēs:** Spēj izprast un novērtēt tūrisma un viesmīlības attīstības tendences un likumsakarības Latvijā un pasaulē, praktiski un atbildīgi risināt aktuālas tūrisma un viesmīlības problēmas (SR2); Spēj veikt tūrisma pakalpojumu vadītāja profesionālās darbības uzdevumus un rast inovatīvus risinājumus, izmantojot apgūtās zināšanas un prasmes; izstrādāt uzņēmuma attīstības stratēģiju, efektīvu uzņēmuma darbības modeli, izstrādāt un vadīt projektus, organizēt un vadīt uzņēmuma darbībai nepieciešamos cilvēku, informatīvos un finanšu resursus un procesus, izvērtēt saimnieciskās darbības rezultātus un izmantot to lēmumu pieņemšanā tūrisma pakalpojumu vadītāja profesionālās kompetences ietvaros (SR3); Spēj darboties starpdisciplinārā komandā, izrādā iniciatīvu un radošumu. Spēj pielietot svešvalodas, komunikācijas un saskarsmes prasmes, strādājot multikulturālā vidē un izmantojot dažādus informācijas avotus (SR4); Spēj veikt pētniecisku darbu un lietiskos pētījumus, interpretēt un analizēt to rezultātus; prezentēt savu pētījumu rezultātus, argumentēti izteikt savu viedokli un to aizstāvēt; patstāvīgi strukturēt savu mācīšanos, virzīt savu un padoto tālāku mācīšanos un profesionālo pilnveidi (SR5)

Kompetences: Spēj vākt, analizēt un novērtēt tūrisma un viesmīlības uzņēmuma darbības rādītājus, interpretēt iegūtus datus, izmantojot statistikas un citas zinātniski pētnieciskās metodes, rast radošus risinājumus un sniegt argumentētus priekšlikumus uzņēmuma darbības pilnveidošanai, lēmumu pieņemšanai un problēmu risināšanai (SR6); Spēj izprast profesionālās ētikas pamatprincipus atbilstoši ANO Pasaules Tūrisma organizācijas Globālajam Tūrisma ētikas kodeksam un izvērtēt savas profesionālās darbības ietekmi uz vidi un sabiedrību; ievērot ētikas principus dažādās saskarsmes situācijās un starpkultūru komunikācijā, brīvi lietot apgūstamās svešvalodas saskarsmē ar ārzemju partneriem profesionālās darbības ietvaros; nodrošināt aktīvu un efektīvu dalību sociālā dialoga veidošanā sabiedrībā, (SR7); Spēj izprast un pielietot savā darbā Latvijas un starptautisku likumu tiesiskās normas; orientēties normatīvo aktu prasībās savā profesionālajā jomā; veikt darba uzdevumus, ievērojot darba tiesiskās attiecības un darba aizsardzības prasības, kā arī civiļās aizsardzības un vides aizsardzības normatīvo aktu prasības (SR8); Spēj izmantot modernās informācijas tehnoloģijas savā profesionālajā darbībā; atrast, sistematizēt un analītiski aprakstīt informāciju, izmantot informācijas datu bāzes; izmantot valodu zināšanas informācijas vākšanā, pētīšanā, analizē; plānot uzņēmuma darbību ar informācijas tehnoloģiju izmantošanu (SR9)

Programmas plānotie rezultāti: Zināšanas: izprot un spēj interpretēt tūrisma un viesmīlības jomas teorētiskos un praktiskos aspektus globālā un reģionālā mērogā; demonstrē izpratni par tūrisma organizatoriskajām struktūrām un uzņēmējdarbību; izprot tūrisma produkta veidošanas un vadīšanas būtību; izmantojot apgūtās zināšanas, spēj veikt pētību, izstrādāt nozares un uzņēmumu attīstības risinājumus, ņemot vērā ilgtspējīgas attīstības principus. **Prasmēs:** Programmas absolventi, pielietojot apgūtās zināšanas tūrisma un viesmīlības jomā, komercdarbības vadības teoriju, spēj praktiski un atbildīgi risināt aktuālas tūrisma un viesmīlības problēmas. Spēj darboties starpdisciplinārā komandā, izrādā iniciatīvu un radošumu. Spēj pielietot svešvalodas, komunikācijas un saskarsmes prasmes, strādājot multikulturālā vidē. **Kompetences:** Patstāvīgi formulē un kritiski izvērtē tūrisma nozares un uzņēmumu profesionālās problēmas. Patstāvīgi apgūt jaunās zināšanas un prasmes, lai spētu kompleksi un visaptveroši analizēt nozares aktualitātes. Savā darbībā demonstrē izpratni par tūrisma un viesmīlības nozares ietekmi uz vidi un sabiedrību, darbojas atbildīgi atbilstoši ANO Pasaules Tūrisma organizācijas Globālajam Tūrisma ētikas kodeksam. Students, kurš sekmīgi apguvis programmu, ir kvalificēts tūrisma un viesmīlības jomas vadītājs, kuru raksturo šādas kompetences: **Kulturoloģiskās kompetences:**

- zināt svarīgākos vēstures, ģeogrāfijas un kultūras faktus zemēs, kuras tiek uzskatītas par svarīgākiem tūrisma centriem;
- uzkrāt un pilnveidot pieredzi starpkultūru komunikācijā;
- attiekties ar izpratni un cieņu pret sarunu biedra nacionālajām un kultūras īpatnībām, spēt ievērot šos faktoros saskarsmē;
- orientēties savas valsts un pasaules aktualitātes. **Komunikatīvās kompetences:**
- ievērot etiskā dažādās saskarsmes situācijās;
- ar cieņu un labvēlību attiekties pret saskarsmes partneri;
- prast komunicēt ar klientiem un kolēģiem;
- apgūt oratora un publiskās uzstāšanās mākslas pamatus;
- pilnveidot savas oratora prasmes. **Valodas kompetences:**
- prast lietot vismaz divas apgūstamās svešvalodas profesionālās darbības ietvaros;
- prast lasīt specializēto literatūru svešvalodās;
- prast sagatavot prezentāciju ārvalstu partneriem;
- prast strādāt ar ārvalstu klientiem viesmīlības jomā;
- prast brīvi komunicēt ar citu kultūru pārstāvjiem. **Studiju kompetences:**
- prast izmantot ģeogrāfijas kartes un atlantus, uzziņu krājumus, enciklopēdijas, dažāda veida vārdnīcas, kā arī visas interneta iespējas;
- prast atrast un izmantot nepieciešamo informāciju profesionālās darbības ietvaros;
- pārvaldīt dažādus atmiņas trenēšanas un attīstīšanas veidus;
- prast papildināt savas zināšanas par ekonomiku, politiku un kultūru, reģionālo ģeogrāfiju, izmantojot dažādus informācijas avotus;
- prast atlasīt un sistematizēt darbam nepieciešamu informāciju;
- piedalīties profesionālos konkursos, kā arī semināros un konferencēs, kas veiktas tūrisma aktualitāšu un problēmām.

Vadības kompetences: Biznesa procesa vadība

- tūrisma biznesa vadība un prasme vadīt izmaiņas tūrisma biznesa attīstībā, biznesa procesu detalizētas zināšanas;
- cilvēkresursu vadība;
- efektīvas vadības komandas formēšana, prasme sakārtot konstruktīvas savstarpējās attiecības kolektīvā un ārpus tā, prasme deleģēt savas pilnvaras un kontrolēt nepieciešamo rezultātu saņemšanu, prasme pārrunu vadībā un citu cilvēku pārliecināšanā par savu pozīciju;
- personības pašattīstība;
- pašdisciplīna un organizēšana, atbildība, prasme pieņemt lēmumus mainīgos apstākļos. Vispārējās un profesionālās **prasmes**, kuras paredz programma "Tūrisma un viesmīlības vadība" ir šādas: **Intelektuālās prasmes** - prasme saņemt informāciju no elektroniskajiem un iespiedresursiem, sistematizēt un paskaidrot to. Loģiskās un analītiskās domāšanas iemaņas, argumentācija, kritiskā analīze. Prasme risināt nestandarta uzdevumus. **Profesionālās uzvedības personālas iemaņas** - personības pašattīstība un darba izpildes organizēšana noteiktos termiņos, lēmumu pieņemšana, atbildība par to sekām, ētisko normu ievērošana, iniciatīva, pašdisciplīna. **Saskarsmes prasmes** - prasme strādāt komandā, risināt konfliktus, sadarboties ar dažādu kultūru un intelektuālā līmeņa cilvēkiem, prasme panākt vienošanos, prezentēt, spriest un aizstāvēt savu viedokli, būt tolerantam kultūras un valodu atšķirībās. **Biznesa vadības prasmes** - attīstīt izpratni par uzņēmējdarbību, orientēties politikā un tās ietekmē uz ekonomiku, prast vadīt projektus, resursus, cilvēkus tūrisma un viesmīlības jomā, plānot, pieņemt lēmumus, organizēt un motivēt cilvēkus mērķu sasniegšanai, deleģēt uzdevumus, būt liderim.

Uzņemšanas prasības	
Vidējā vispārējā izglītībaVidējā profesionālā izglītība	Vidējā vispārējā vai vidējā profesionālā izglītība, vai Latvijā atzīta studiju programmas prasībām atbilstoša iepriekšēja izglītība
Uzņemšanas prasības angļu plūsmā	
Vidējā vispārējā izglītībaVidējā profesionālā izglītībaAngļu valoda vismaz B2 līmenī	

Studiju programmas mērķi, uzdevumi un studiju rezultāti ir skaidri, sasniedzami un pārbaudāmi un ir saskaņā ar BSA izvirzītajiem mērķiem un uzdevumiem.

3.1.2. Analīze un novērtējums par studiju programmas atbilstību studiju virzienam. Analīze par programmas nosaukuma, koda, iegūstamā grāda, profesionālās kvalifikācijas vai grāda un profesionālās kvalifikācijas mērķu un uzdevumu, studiju rezultātu, kā arī uzņemšanas prasību savstarpējo sasaisti. Studiju programmas īstenošanas ilguma un apjoma (tajā skaitā atšķirīgiem studiju programmas īstenošanas variantiem) raksturojums un lietderības novērtējums.

Profesionālā bakalaura studiju programma „Tūrisma un viesmīlības vadība” ir izstrādāta pamatojoties uz sekojošiem normatīvajiem dokumentiem:

1. Latvijas Republikas [Augstskolu likums](#);
2. Ministru kabineta noteikumi Nr.305 „[Noteikumi par valsts profesionālās augstākās izglītības standartu](#)” (13.06.2023.);
3. Ministru kabineta noteikumi Nr.322 „[Noteikumi par Latvijas izglītības klasifikāciju](#)” (13.06.2017.);
4. Latvijas Republikas [Uzņēmuma vadītāja profesijas standarts](#) (18.09.2019.);
5. Latvijas Republikas [Tūrisma pakalpojumu vadītāja profesijas standarts](#) (07.06.2023.)
6. [Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūra](#);
7. [Studiju virziena pašnovērtējuma ziņojuma izstrādes vadlīnijām](#) (20.08.2021)
8. [Standarti un vadlīnijas kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā \(ESG\)](#)(15.05.2019.).

Profesionālā bakalaura studiju programmas nosaukums, iegūstamais grāds, mērķi un uzdevumi, kā arī uzņemšanas nosacījumi ir savstarpēji saistīti un atbilstīgi, jo tā ir profesionālā bakalaura programma, kas tiek realizēta 4 gadu laikā pilna laika studiju formā, un 4,5 gadu laikā nepilna laika studiju formā, iegūstot profesionālā bakalaura grādu tūrisma un viesmīlības uzņēmējdarbībā un tūrisma pakalpojumu vadītāja kvalifikāciju, kas paver iespējas tālākai izglītībai gan akadēmiskā, gan profesionālā maģistra studiju programmās.

Studiju programmas mērķa formulējums norāda uz to, ka studējošiem tiek nodrošinātas zināšanas, prasmes un kompetences atbilstoši Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras (LKI) un Tūrisma nozares kvalifikāciju struktūras (NKS) 6.līmenim[1].

Studiju programmas „Tūrisma un viesmīlības vadība” **mērķis (PM)** ir sniegt mūsdienu tirgus prasībām aktuālas zināšanas tūrisma un viesmīlības vadībinību jomās, uzturot studiju kvalitātes atbilstību Eiropas izglītības standartiem, kas spēj stratēģiski un analītiski risināt tūrisma un viesmīlības vadības problēmas, attīstīt studentu personību un nodrošināt iespēju iegūt profesionālo kvalifikāciju ar tiesībām turpināt studijas maģistrantūrā. Šis mērķis ir veidots saskaņā ar studiju virziena „Viesnīcu un restorānu servisa un tūrisma un atpūtas organizācija” mērķiem, kas savukārt izveidoti saskaņā ar augstskolas misiju, vīziju, vērtībām, stratēģiju un mērķiem.

Programmas nosaukums un piešķiramā kvalifikācija arī norāda uz to, ka programma ir orientēta uz

tūrisma un viesmīlības pakalpojumu vadības procesiem. Studiju programmas definētie **uzdevumi (PU)** ir vērsti uz definēto mērķu sasniegšanu un **studiju rezultātu (SR)** nodrošināšanu.

Programmas uzdevumi (PU):

- Nodrošināt zināšanu apgūšanu tūrisma un viesmīlības jomā, veidojot studējošajos izpratni par tūrisma un viesmīlības nozari un tās saistību ar ilgtspējīgu valsts attīstību, tās zinātnisku un praktisku vadību, nodrošinot teorētisko zināšanu un praktisko iemaņu saikni (PU1);
- Veidot studējošiem prasmes un iemaņas atbilstoši izvirzītajiem mērķiem un profesijas standartam, attīstīt mūsdienu darba tirgū nepieciešamās prasmes un iemaņas – strādāt starptautiskā komandā, apgūt un pilnveidot profesionālo svešvalodu, attīstīt un pilnveidot prasmes jaunāko multimediju un datortehnoloģiju izmantošanā, attīstīt komunikatīvās prasmes, spēju kritiski domāt, pieņemt lēmumus un uzņemties atbildību; (PU2);
- Veicināt akadēmiskā personāla kvalifikācijas celšanu zinātniski - pētnieciskā darbā, dalībā konferencēs, publikāciju sagatavošanā, dalībā pētījumos un projektos (PU3);
- Nodrošināt studējošiem iespēju pielietot iegūtās teorētiskās zināšanas un iegūt profesionālu pieredzi, strādājot tūrisma un viesmīlības uzņēmumos prakses laikā Latvijā un ārvalstīs, veidot studentu motivāciju tālākai izglītībai un sistemātiskai profesionālās kvalifikācijas pilnveidei (PU4);
- Turpināt sadarbību ar citām Latvijas, ES un citu valstu augstskolām (studentu apmaiņa, vieslektori, semināru un konferenču organizēšana), līdzdalību tūrisma profesionālo organizāciju un asociāciju darbā (PU5).

Studiju rezultāti (SR):

Zināšanas -

- Spēja apgūt tūrisma pakalpojumu vadītāja profesijai raksturīgās vispārējas un specializētas zināšanas priekšstata (P), izpratnes (I) un lietošanas (L) līmenī, spēja parādīt tūrisma un viesmīlības jomas svarīgāko jēdzienu, teoriju un likumsakarību kritisku izpratni globālā un reģionālā mērogā **(SR1)**.

Prasmes -

- Spēj izprast un novērtēt tūrisma un viesmīlības attīstības tendences un likumsakarības Latvijā un pasaulē, praktiski un atbildīgi risināt aktuālas tūrisma un viesmīlības problēmas **(SR2)**;
- Spēj veikt tūrisma pakalpojumu vadītāja profesionālās darbības uzdevumus un rast inovatīvus risinājumus, izmantojot apgūtās zināšanas un prasmes; izstrādāt uzņēmuma attīstības stratēģiju, efektīvu uzņēmuma darbības modeli, izstrādāt un vadīt projektus, organizēt un vadīt uzņēmuma darbībai nepieciešamos cilvēku, informatīvos un finanšu resursus un procesus, izvērtēt saimnieciskas darbības rezultātus un izmantot to lēmumu pieņemšanā tūrisma pakalpojumu vadītāja profesionālās kompetences ietvaros **(SR3)**
- Spēj darboties starpdisciplinārā komandā, izrāda iniciatīvu un radošumu. Spēj pielietot svešvalodas, komunikācijas un saskarsmes prasmes, strādājot multikulturālā vidē un izmantojot dažādus informācijas avotus **(SR4)**
- Spēj veikt pētniecisku darbību un lietišķos pētījumus, interpretēt un analizēt to rezultātus; prezentēt savu pētījumu rezultātus, argumentēti izteikt savu viedokli un to aizstāvēt; patstāvīgi strukturēt savu mācīšanos, virzīt savu un padoto tālāku mācīšanos un profesionālo pilnveidi (SR5).

Kompetences -

- Spēj vākt, analizēt un novērtēt tūrisma un viesmīlības uzņēmuma darbības rādītājus, interpretēt iegūtos datus, izmantojot statistikas un citas zinātniski pētnieciskās metodes, rast

radošus risinājumus un sniegt argumentētus priekšlikumus uzņēmuma darbības pilnveidošanai, lēmumu pieņemšanai un problēmu risināšanai **(SR6)**;

- Spēj izprast profesionālās ētikas pamatprincipus atbilstoši ANO Pasaules Tūrisma organizācijas Globālajam Tūrisma ētikas kodeksam un izvērtēt savas profesionālās darbības ietekmi uz vidi un sabiedrību; ievērot ētikas principus dažādās saskarsmes situācijās un starpkultūru komunikācijā, brīvi lietot apgūstamās svešvalodas saskarsmē ar ārzemju partneriem profesionālās darbības ietvaros; nodrošināt aktīvu un efektīvu dalību sociālā dialoga veidošanā sabiedrībā **(SR7)**
- Spēj izprast un pielietot savā darbā Latvijas un starptautisko likumu tiesiskās normas; orientēties normatīvo aktu prasībās savā profesionālajā jomā; veikt darba uzdevumus, ievērojot darba tiesiskās attiecības un darba aizsardzības prasības, kā arī civilās aizsardzības un vides aizsardzības normatīvo aktu prasības **(SR8)**
- Spēj izmantot modernās informācijas tehnoloģijas savā profesionālajā darbībā; atrast, sistematizēt un analītiski aprakstīt informāciju, izmantot informācijas datu bāzes; izmantot valodu zināšanas informācijas vākšanā, pētīšanā, analizē; plānot uzņēmuma darbību ar informācijas tehnoloģiju izmantošanu **(SR9)**

Tabula 3.4.

Profesionāla bakalaura studiju programmas „Tūrisma un viesmīlības vadība” mērķu (PM), uzdevumu (PU) un studiju rezultātu (SR) (tab.3.1.) savstarpēja sasaiste

PM				
PU1	PU2	PU3	PU4	PU5
SR1 – SR9	SR1 - SR2,SR4 - SR7	SR1 - SR2,SR5 - SR6, SR9	SR1 - SR4,SR6 - SR8	SR2, SR4 - SR7

Gan studiju programmas sagatavošanas procesā, gan arī vēlāk turpmākajos gados nemitīgi strādāts pie studiju programmas raksturojuma caurlūkošanas, lai nodrošinātu, ka tiek uzturēta atbilstība starp programmas nosaukumu, iegūstamo grādu un profesionālo kvalifikāciju, kā arī studiju programmas atbilstību studiju virzienam. Par studiju programmas atbilstību studiju virzienam liecina pirmkārt studiju kursi, kas būtiski saistīti ar tūrisma un viesmīlības nozari (piem. uzņēmējdarbība, mārketing un menedžments tūrisma un viesmīlības jomā, par tūrisma produktu attīstības un veidošanu, kultūras mantojuma un tūrisma savienošana u.c.); otrkārt, studējoso prakses iespējas, kas saistītas ar dažādām tūrisma un viesmīlības struktūrām (tūrisma aģentūras, viesnīcas, ēdināšanas serviss, tūrisma centri u.c.) un nodrošina praktiskās pieredzes un prasmes attiecīgajā jomā; treškārt, pasniedzēju profesionālā pieredze, kas ļauj nodrošināt kvalitatīvu izglītību un studiju programmas atzīšana nozares atzītās organizācijas un asociācijās (ALTA, LVRA u.c.).

Katrā akreditācijas periodā padziļināti veikta programmas uzdevumu un plānoto rezultātu sasaistes analīze, lai nodrošinātu uzdevumu un rezultātu savstarpējo saskaņu, studiju programmas satura pilnveidi atbilstoši nozares attīstības tendencēm. Programmas mērķu un uzdevumu apraksti izmantoti studiju kursu kartēšanā. Kartēšanas rezultāti parāda, ka programmas studiju kursi nodrošina iespēju sasniegt visus studiju programmas rezultātus (katram studiju rezultātam ir piesaistīti vairāki studiju kursi, kuru apguve nodrošina studiju programmas rezultāta sasniegšanu); visi iekļautie kursi ir pamatoti un atbilst studiju programmas specifikai studiju virziena ietvaros.

Programmas īstenošana, saturs un sagaidāmie studiju rezultāti tiek pārskatīti studiju virziena padomes sēdēs, kas notiek ne retāk kā reizi semestrī un kurās piedalās programmas administrācijas, akadēmiskā personāla pārstāvji, studenti un nozares pārstāvji. Studiju programmas

sasniedzamie rezultāti fokusēti uz uzņēmumā notiekošajiem procesiem.

Refektantu uzņemšanu Baltijas Starptautiskā akadēmijā studiju programmas „Tūrisma un viesmīlības vadība” pilna un nepilna laika studijās reglamentē Uzņemšanas noteikumi un imatrikulācijas kārtība[2], kas katru gadu tiek apstiprināti BSA Senāta sēdē. Noteikumos noteiktās prasības (1. daļa; 2. daļas 8., 9., 10., 11., 13. - 20. punkti; VI nodaļa) ir pamats, lai nodrošina studiju programmas mērķa, uzdevumu un studiju rezultātu sasniegšanu, kas norāda, ka visi augstākminētie faktori ir savstarpēji saistīti.

Tādējādi var uzskatīt, ka studiju programma veidota strukturēti un secīgi, lai loģiskā secībā studenti spētu apgūt studiju kursu vielu, sasniegtu programmas mērķus un uzdevumus un definētos studiju rezultātus katrā studiju programmas īstenošanas variantā. Līdz ar to bakalaura programma kopā ar maģistra studiju programmu ir sakartota tā, lai pabeidzot maģistrantūru, absolventam būtu visas profesijai atbilstošas kompetences.

[1] https://registri.visc.gov.lv/profizglitiba/dokumenti/nozkval/NKS_turisms_struk.pdf

[2] https://bsa.edu.lv/docs/admission/uznemsanas_noteikumi_BSA_2023_24.pdf

3.1.3. Studiju programmas ekonomiskais un/ vai sociālais pamatojums, analīze par absolventu nodarbinātību.

Daudzi analītiķi prognozē, ka turpmākajos gados arvien pieaugs pieprasījums pēc augsti kvalificētiem darbiniekiem, un dažās ES dalībvalstīs patiešām jau ir vērojams prasmju deficīts. Saistībā ar digitālajām tehnoloģijām darba pienākumi kļūst elastīgāki un sarežģītāki. Tādēļ arvien vairāk darba devēji meklē darbiniekus, kuriem piemīt nepieciešamās spējas pārvaldīt sarežģītu informāciju, domāt patstāvīgi, būt radošiem, pārdomāti un efektīvi izmantot resursus, kā arī efektīvi komunicēt ar citiem. Patiesi, Eiropas labklājība nākotnē vismaz zināmā mērā ir atkarīga no spējas sagatavot dinamiskus un centīgus darbiniekus, kas var izstrādāt inovatīvus produktus un procesus.^[1]

Studiju programmas realizācija ļaus īstenot Latvijas reģionālās attīstības un izglītošanas misiju, kas nodrošinās konkurētspējīgas, starptautiski atzītas daudzveidīgas studijas, attīstīs inovatīvu pētniecību, garantēs sabiedrības ilgtspējīgu attīstību un izglītošanu dažādos līmeņos. Mūsdienīgu studiju nodrošināšana, kvalitāti realizējot studiju programmu, ļaus īstenot multilingvālo procesu, izmantojot zinātniskos sasniegumus un mūsdienu tehnoloģiju iespējas, nodrošina konkurētspējīgas, starptautiski atzītas daudzveidīgas studijas, attīsta inovatīvu pētniecību, garantē sabiedrības ilgtspējīgu attīstību, zināšanas ekonomikas veidošanas procesos Latvijā un starptautiskajos darba tirgos.

LR Ekonomikas ministrijas 2020.g. Informatīvais ziņojums par darba tirgus vidēja un ilgtermiņa prognozēm[2] paredz, ka pieprasījums pēc augstāko izglītību ieguvušiem speciālistiem palielināsies no 352,5 tūkst. 2019.g. līdz 414,8 tūkst. 2040.g. Savukārt pieprasījums pēc darbaspēka augstas kvalifikācijas nodarbinātā personāla grupā palielināsies:

Tabula 3.1.3.2.

Pieprasījuma prognozēšana pēc speciālistiem uzņēmējdarbības jomā

2019	2020	2027	2040

Augsta līmeņa speciālisti	Vadītāji	Administratīvie vadītāji un komercdirektori	21.6	20.6	22.5	24.3
		Ražošanas un specializēto pakalpojumu jomas vadītāji	23.3	22.6	27.0	32.5
		Viesmīlības, ēdināšanas, tirdzniecības un citu pakalpojumu jomas vadītāji	7.6	6.5	8.5	9.8
Vecākie speciālisti		Komercdarbības un pārvaldes (administrācijas) vecākie speciālisti	43.0	40.6	42.5	42.6
Speciālisti		Komercdarbības un pārvaldes (administrācijas) speciālisti	75.9	71.8	75.7	77.8

Prognozes paredz, ka būtiskākā darbaspēka nepietiekamība vidējā termiņā varētu veidoties arī dažādu līmeņu vadītāju profesijās (IKT, būvniecībā, apstrādes rūpniecībā, transporta pakalpojumos, viesmīlības un ēdināšanas pakalpojumos, kā arī tirdzniecībā). Šādā kontekstā īpašu nozīmi iegūst uzņēmējdarbības uzsākšanai sagatavotu speciālistu izglītošana studiju virzienam atbilstošajās studiju programmās, kas paredz plānveidīgu, kvalitatīvu un vispusīgu cilvēkresursu sagatavošanu Latvijas tautsaimniecības attīstībai tādos virzienos kā ekonomika un uzņēmējdarbības vadība.

BSA bakalaurs studiju programmas "Tūrisma un viesmīlības vadība" unikalitāte ir saistīta ar tās starpdisciplināro raksturu, kas atšķir programmu "Tūrisma un viesmīlības vadība" no līdzīgām studiju programmām Latvijas augstskolās:

Tabula 3.1.3.3.

Bakalaura studiju programmas "Tūrisma un viesmīlības vadība" salīdzinājums ar citām Latvijas studiju programmām

Augstskola	Programma	Grāds	Kvalifikācija	Ilgums	Valoda
BSA	Tūrisma un viesmīlības vadība	Profesionālais bakalaurs grāds tūrisma un viesmīlības uzņēmējdarbībā	Tūrisma pakalpojumu vadītājs	pilna laika studijas - 4 gadi; nepilna laika studijas - 4,5 gadi	Latviešu, angļu
Turība	Tūrisma un viesmīlības nozares uzņēmumu vadība	Profesionālais bakalaurs grāds uzņēmējdarbības vadībā	Uzņēmumu un iestāžu vadītājs	4 gadi; 4,3 gadi Pilna laika klātie; Nepilna laika klātie; Nepilna laika neklātie;	latviešu; angļu
LLU Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāte	Ēdināšanas un viesnīcu uzņēmējdarbība	Profesionālais bakalaurs grāds uzņēmējdarbībā	Restorānu un viesnīcu vadītājs	Pilna laika studijas: 4 gadi (8 semestri) Nepilna laika studijas: 5 gadi (10 semestri)	latviešu
Vidzemes Augstskola	Tūrisma organizācija un vadība	Profesionālais bakalaurs grāds tūrisma vadībā	Tūrisma pakalpojumu vadītājs	3 gadi, 6 mēneši Pilna laika klātie	latviešu
ISMA	Tūrisma uzņēmējdarbības vadība	Profesionālais bakalaurs grāds uzņēmējdarbības vadībā	Tūrisma uzņēmējdarbības vadītājs	4 gadi, 4,5 gadi Pilna laika studijas Nepilna laika studijas	latviešu; angļu

Liepājas Universitāte	Tūrisma un rekreācijas vadība	Profesionālā bakalaura grāds uzņēmējdarbības vadībā tūrismā vai profesionālā bakalaura grāds uzņēmējdarbības vadībā rekreācijā	Uzņēmuma vadītājs	4 gadi; 4 gadi un 4 mēneši; Pilna laika studijas Nepilna laika studijas	latviešu

Bakalaura studiju programma atbilst nepieciešamajām prasībām:

- Bakalaura studiju programma nodrošina studējošajiem teorētisko zināšanu un pētniecības iemaņu tālāku apguvi, sagatavojot patstāvīgai zinātniskās pētniecības darbībai izvēlētajā zinātņu nozarē vai apakšnozarē.
- Bakalaura studiju programmas struktūra un saturs veicina iegūto zināšanu, zinātniskās izziņas un zinātnisko atziņu lietošanas padziļināto prasmju apguvi.
- Programma ir veidota tā, lai tās obligātajā daļā tiktu apgūtas teorētiskās zināšanas un iegūtas pētnieciskās un pedagoģiskās prasmes un iemaņas, kuras veido pilnīgu pamatu patstāvīga zinātniskā pētījuma izstrādāšanai tūrisma un viesmīlības jomā. Programmas izvēles daļa paver iespēju plašākām un padziļinātām studijām maģistrantūrā pētniecisko interešu jomās.

Tas ļauj, pamatojoties uz demogrāfisko, ekonomisko un tiesisko situāciju, veidot Latvijas iekšējam tirgum un starptautiskajai konkurencei atbilstīgu programmu, piesaistot kā Latvijas, tā arī ārvalstu studentus.

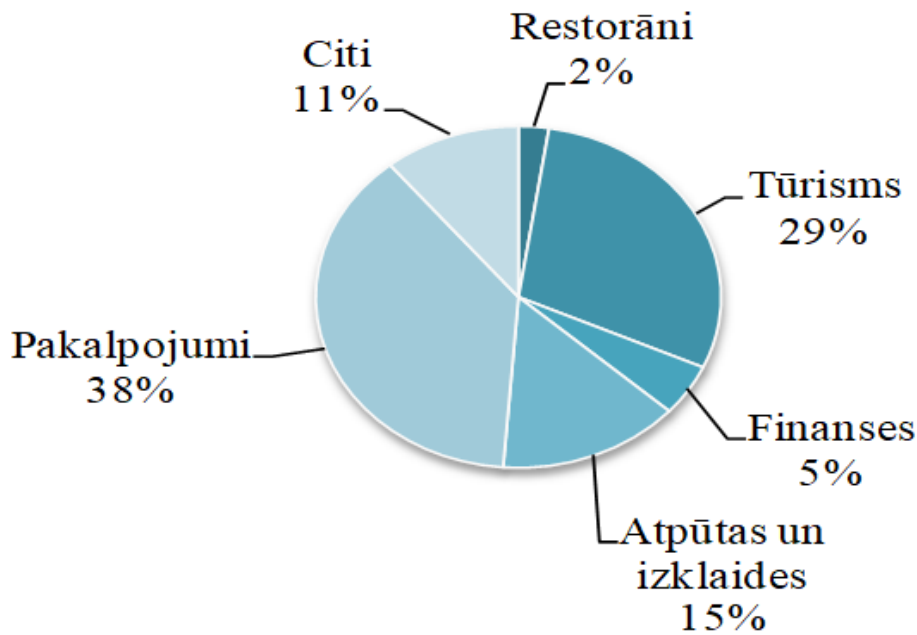
Baltijas Starptautiskā akadēmija reizi divos gados veic absolventu aptauju, lai ar absolventu līdzdalību uzlabot studiju kvalitāti un atbilstību darba tirgus prasībām.

Studiju programmas konkurētspēju apliecina tas, ka visi absolventi ir pieprasīti darba tirgū un uzreiz pēc studiju beigšanas nodarbināti savas specialitātes ietvaros.

Pēdējā veikta absolventu aptauja parādīja, ka vairāk par pusi (77.8%) absolventu vērtē savas perspektīvas darba tirgū kā labas un izcilas. Tāpat, aptaujas rezultāti parāda, ka apkopojot visu absolventu sniegto informāciju par iegūtas izglītības nozīmi studiju procesa laikā, 94% absolventu atzīmēja, ka viņu profesionālais darbs tādā vai citādā veidā ir saistīts ar BSA iegūto izglītību. Par to liecina absolventu ieņemamie amati, ko tie norādīja savās anketēs (piem. tūrisma agentūras vadītāja, firmas Īpašnieks, direktors, menedžeris, administrātors, operāciju vadītājs, konferenču un pasākumu vadītājs viesnīcās, galerijas vadītāja, finanšu direktore utt.). Pēc studiju programmas absolvēšanas 29.4% saņēma paaugstinājumu darba vietā, bet 35.3% atrada jaunu darbavietu. 81.2% no absolventiem uzskata, ka iegūta izglītība ir konkurētspējīga Latvijas darba tirgū. 85.1% no absolventiem uzskata, ka iegūtā izglītība ir pietiekami sagatavoja viņus darbam ieņemamajā amatā.

Izvērtējot BSA absolventu nodarbinātību, jāsecina ka, tā ir augsta. Zems rādītājs ir studentu vēlme studēt maģistrantūrā, kas ir tieši saistīta ar finansējuma problēmām un nepietiekošo valsts atbalstu. Akadēmija seko un ir informēta par absolventu darba gaitām, kā arī informē par brīvajām vakancēm darba tirgū.

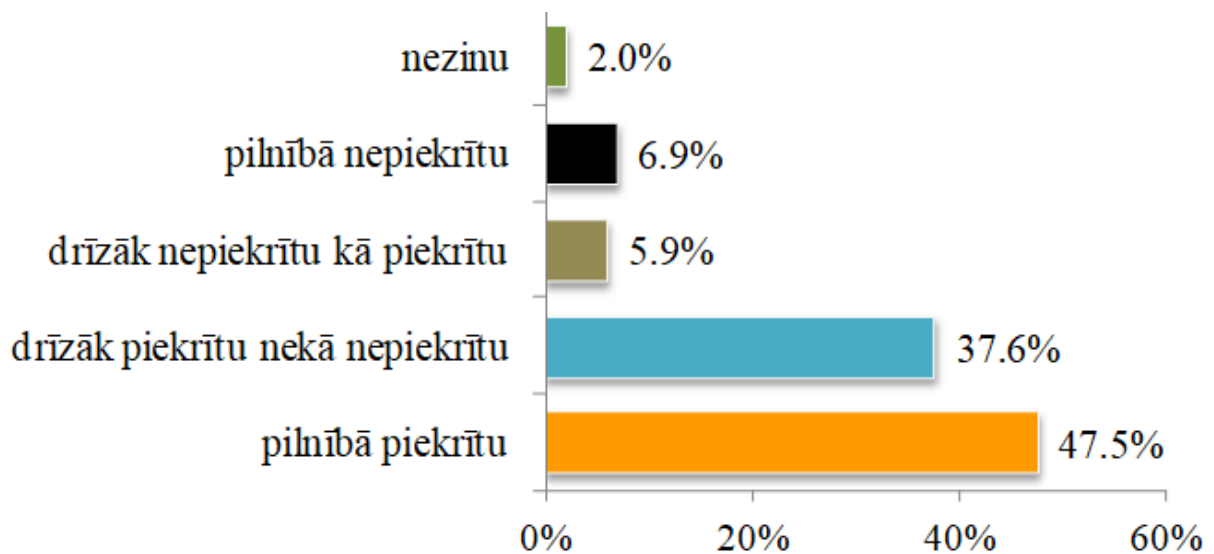
Daudzi bakalaura programmā studējošie strādā viesnīcu un restorānu servisa, tūrisma un atpūtas organizācijās vai pasākumu organizēšanā uzņēmumos.

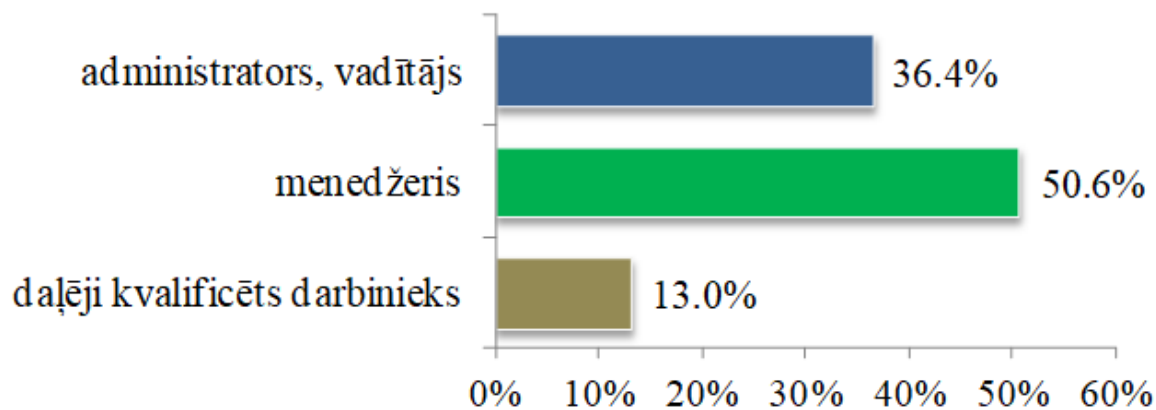
3.1. Attēls. Bakalaura studiju programmas studentu sadale pa nozarēm %

Kā paši absolventi vērtē savu sagatavotības līmeni un iespējas darba tirgū?

Kopumā tika aptaujāti 101 profesionālās bakalaura studiju programmas "Tūrisma un viesmīlības vadība" absolventi (47%) no visiem bakalaura programmas absolventiem (215). Ne visi absolventi atbildēja uz visiem jautājumiem, tādēļ apkopojumā ir norādīts saņemto atbilžu skaits (n).

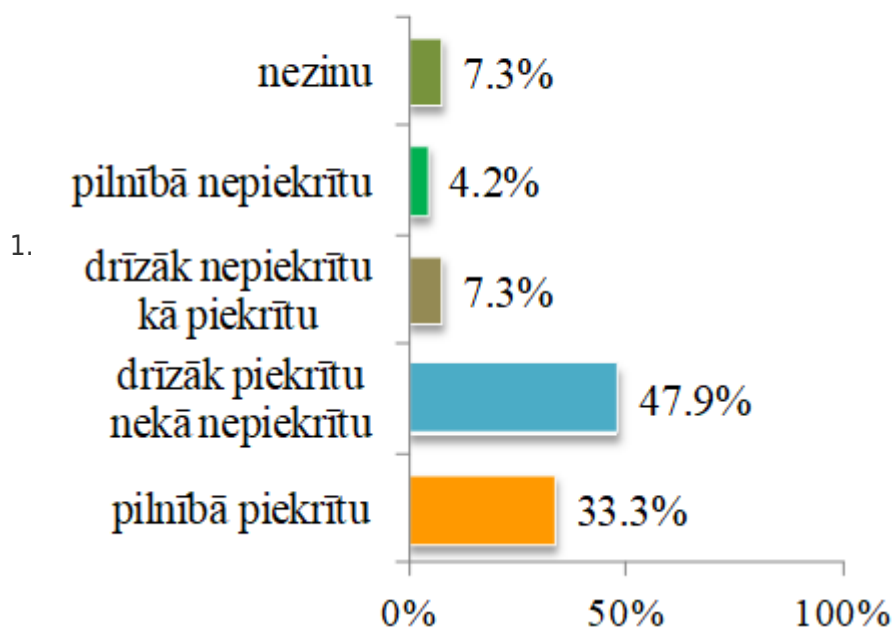
3.2. Attēls. Bakalaura studiju programmas absolventu viedoklis, ka iegūtā izglītība ir pietiekami sagatavoja viņus darbam ieņemamajā amatā

3.3. Attēls. Bakalaura studiju programmas absolventu nodarbinātības rādītāji

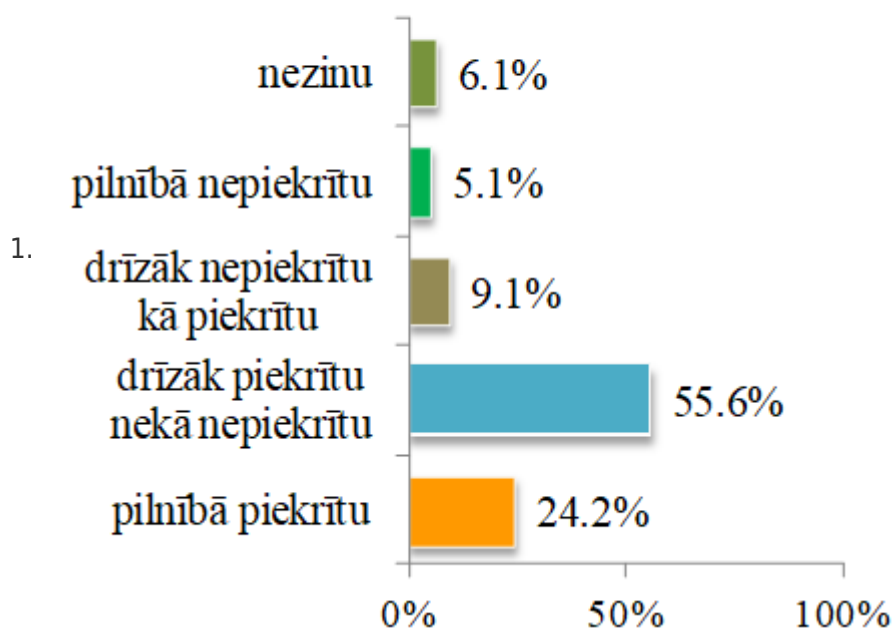
a)

Mana konkurētspēja Latvijas darba tirgū ir uzlabojusies (n=96)

b)

Mana konkurētspēja ES un citu valstu darba tirgū ir uzlabojusies (n=99)

Attēls 3.4. Atbilde uz jautājumu «Sakiet, lūdzu, cik lielā mērā šie apgalvojumi raksturo Jūsu iegūto augstāko izglītību kopumā» (n – atbilžu skaits).

Pētījuma rezultāti liecina, ka absolventi, kuri ieguvuši izglītību bakalaura studiju programmā "Tūrisma un viesmīlības vadība", atbilst šīm prasībām, ko apliecina šādi fakti:

- Lielākā daļa absolventu, kuri ir dzimuši Latvijā, ir palikuši strādāt Latvijā.
- Nozīmīga daļa absolventu strādā specialitātē vai pakalpojumu nozarē.
- Lielākā daļa absolventu uzskata, ka iegūtā izglītība BSA palīdz profesionālajā darbībā (pat tad, ja darbs nav saistīts ar iegūto izglītību), kā arī palielināja iespēju dabūt darbu un/vai izveidot savu uzņēmumu.
- Ir absolventi, kuri ir uzsākuši savu uzņēmējdarbību viesmīlības jomā.
- Praktiski nav absolventu, kuri nebūtu dabūjuši darbu (pašlaik viens cilvēks).
- Liela daļa absolventu (gan Latvijā, gan ārvalstīs) ieņem diezgan augstus amatus, ir tikai neliels skaits absolventu, kuri ieņem vidējās kvalifikācijas amatus.
- Liela absolventu daļa atzīmēja, ka iegūtā izglītība ir veicinājusi profesionālās karjeras izaugsmi, ir uzlabojusi viņu konkurētspēju Latvijas un Eiropas Savienības darba tirgū, ir labi sagatavojusi darbam, kā arī to, ka iegūtās zināšanas var pielietot praksē.

Secinājums: Absolventu aptaujas rezultāti liecina, ka BSA studiju programmu saturs nodrošina speciālistam nepieciešamo zināšanu un prasmju līmeni. Kopumā absolventi visnotaļ pozitīvi novērtē savu sagatavotību darba tirgum.

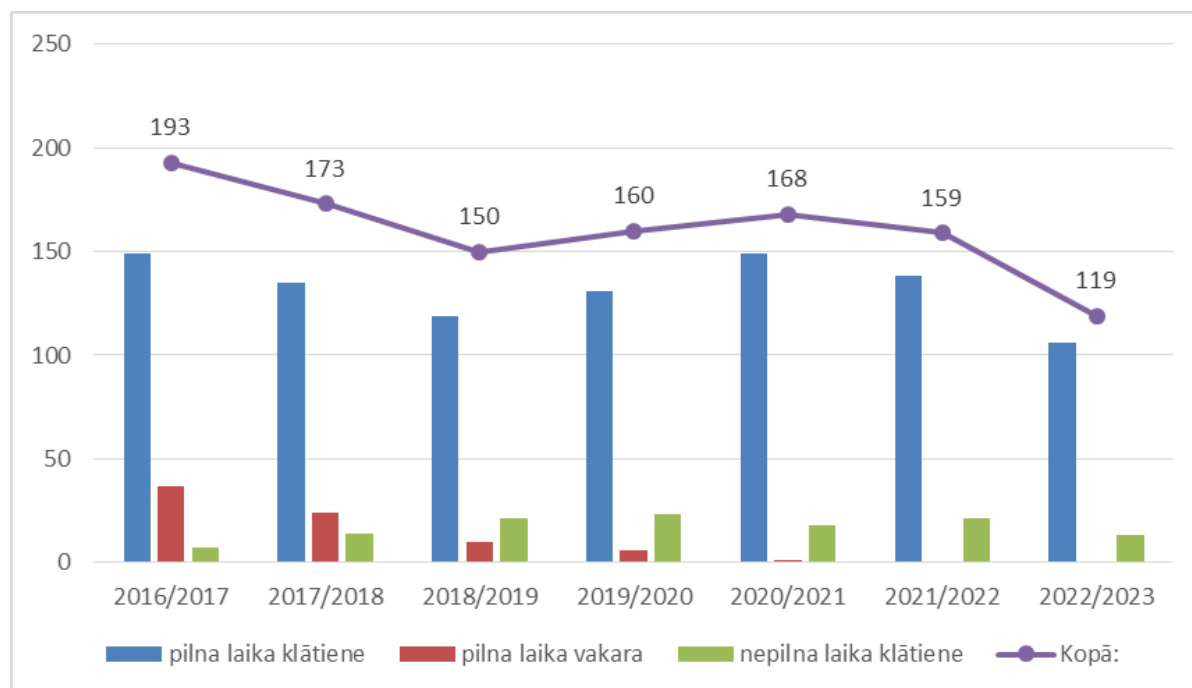
[1]Education and training in the EU - facts and figures. http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Education_and_training_in_the_EU_-_facts_and_figures

[2]Informatīvais ziņojums par darba tirgus vidēja un ilgtermiņa prognozēm: <https://www.em.gov.lv/lv/media/598/download>

3.1.4. Statistikas dati par studējošajiem studiju programmā, studējošo skaita dinamika,

skaita izmaiņu ietekmes faktoru analīze un novērtējums. Analizējot, atsevišķi izdalīt dažādas studiju formas, veidus, valodas.

Pārskata periodā no 2016./2017. līdz 2022./2023. akadēmiskā gada sākumam (uz 01.10) studentu skaits profesionālā bakalaura studiju programmā „Tūrisma un viesmīlības vadība” samazinājās par 38.3%, kas sakrīt gan ar pēdējos gados novērojamo demogrāfisko situāciju valstī, gan ar augstskolu studējošo kopskaita samazināšanu valsts kopumā:

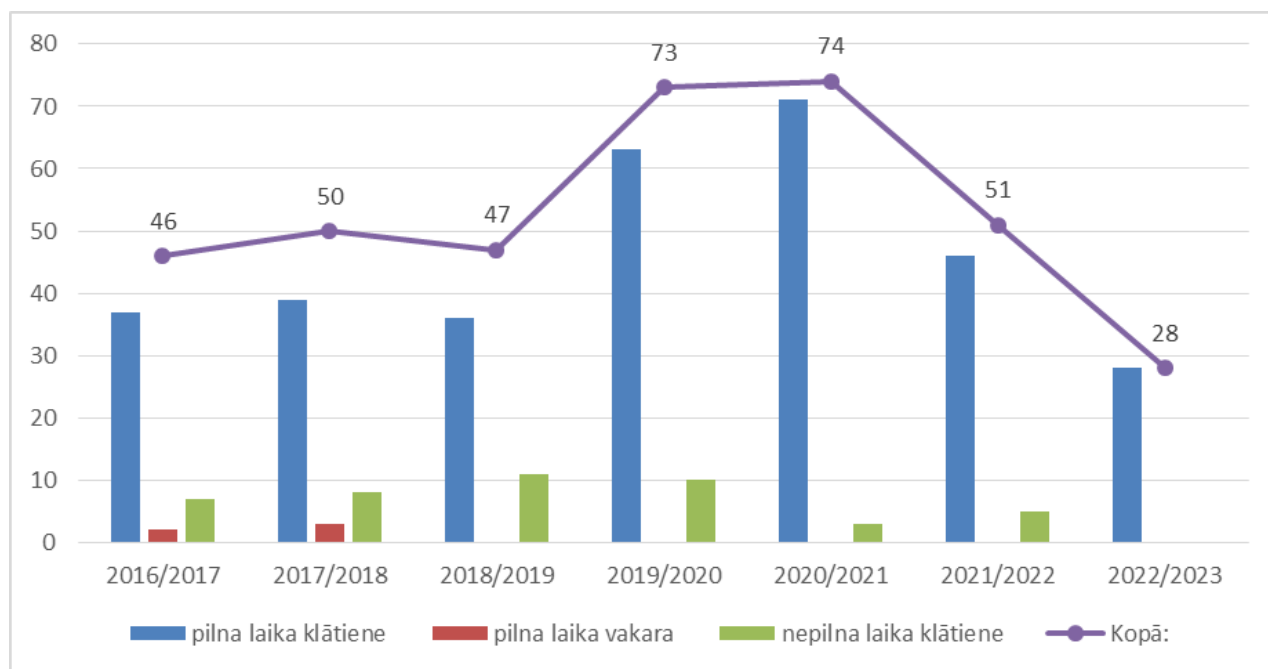
Attēls 3.5. Studiju programmas „Tūrisma un viesmīlības vadība” studējošo skaits uz akadēmiskā gada 01.10. , pavisam un pēc plūsmām

Galvenie studējošo skaita negatīvas dinamikas ietekmes faktori ir sekojoši:

- Kopējā negatīva demogrāfiskā situācija valstī;
- Vidusskolu beidzēju vēlme studēt ārvalstu augstskolās un neapturēta Latvijas iedzīvotāju emigrācija no valsts;
- Sīva konkurence starp augstskolām, kur ir līdzīgas studiju programmas un budžeta veitas (īpaši valsts augstskolās);
- Pieprasījuma samazināšanās pēc privātās augstākās izglītības sakarā ar zemo iedzīvotāju ienākumu līmeņi;
- Covid 19 pandēmijas visnegatīvākā ietekme uz tūrisma un viesmīlības nozari.

Studējošie uzņemti un mācās studiju programmā „Tūrisma un viesmīlības vadība” gan pilna laika, gan nepilna laika studiju formās klātienēs un vakarā studijās (līdz 2019./2020. studiju gadam). Studējošo analīze parāda, ka lielākais īpatsvars nākas uz pilnu laiku klātienēs apmācības formu (att.).

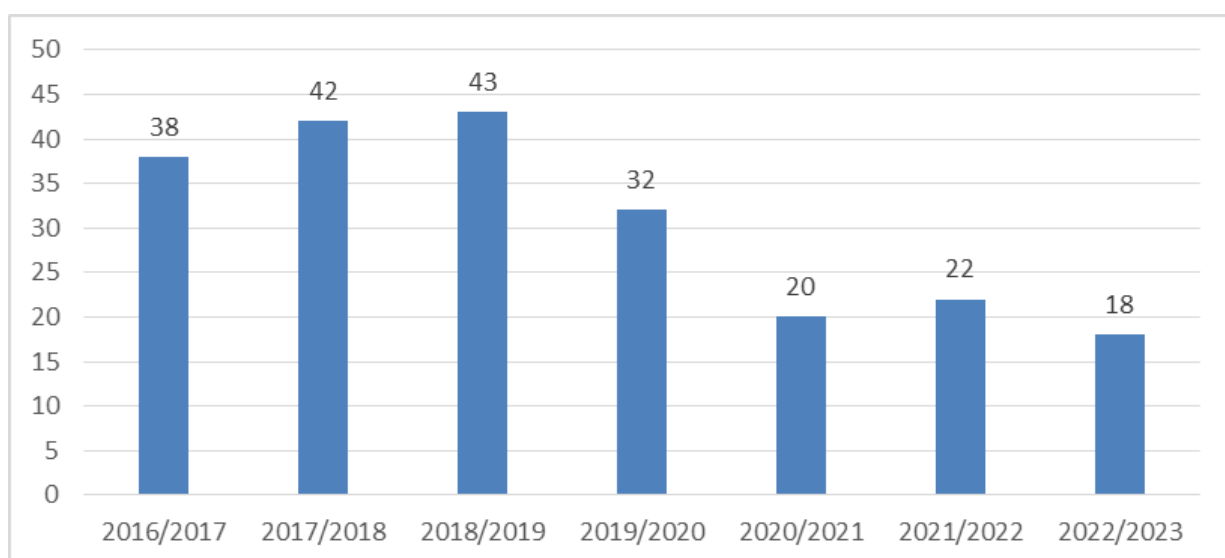
Periodā no 2016./2017. līdz 2022./2023. akadēmiskā gada rudenim *imatrikulēto studējošo skaits* profesionālā bakalaura studiju programmā „Tūrisma un viesmīlības vadība” ir 369 studenti:

Attēls 3.6. Uzņemto studējošo skaits studiju programmā „Tūrisma un viesmīlības vadība” pavisam

Pārskata periodā studējošo uzņemšana 1. kursā notika gan pilna laika klātienēs un vakara, gan nepilna laika klātienēs formās:

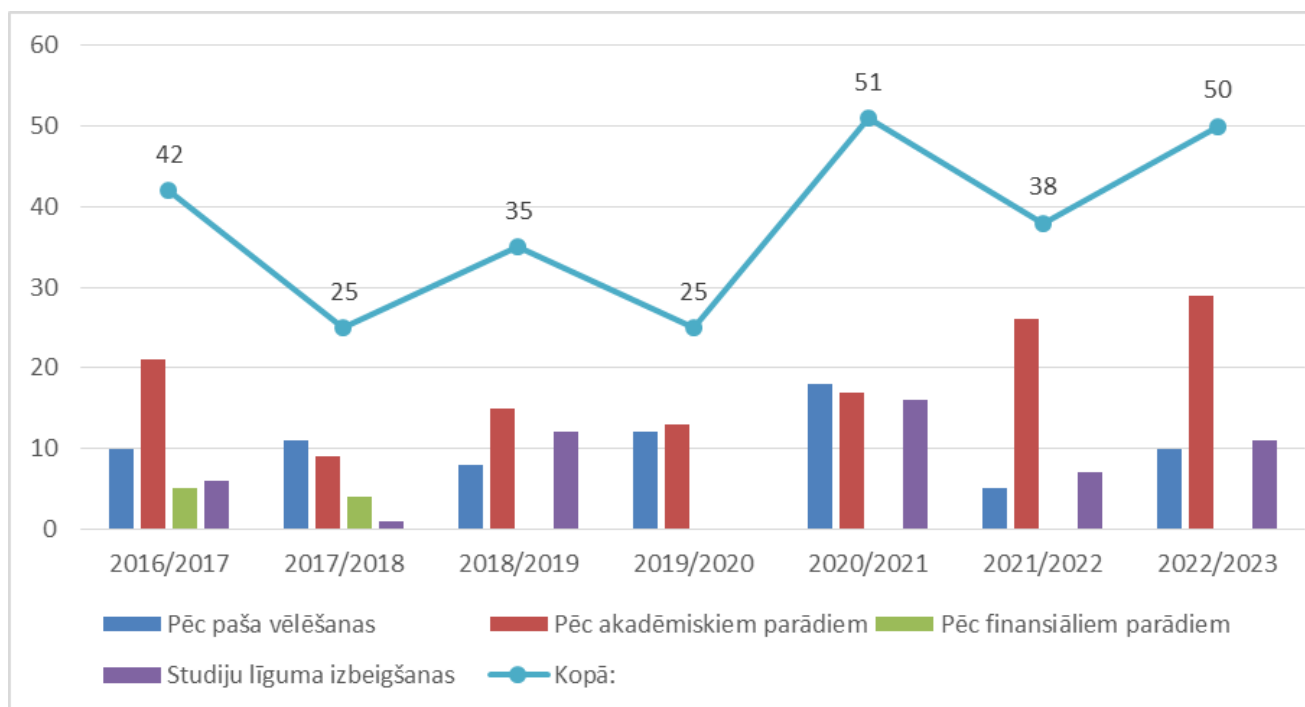
Pārskata periodā no 2016./2017. līdz 2022/2023. akadēmiskā gada sākumam studijas sekmīgi pabeiguši 215 absolventi:

Attēls 3.7. Studiju programmas „Tūrisma un viesmīlības vadība” absolventu skaita dinamika, pavisam

Analizējot studējošo atskaitīšanas tendences, redzams, kā ikgadēji studējošo atbirums ir nevienmērīgs:

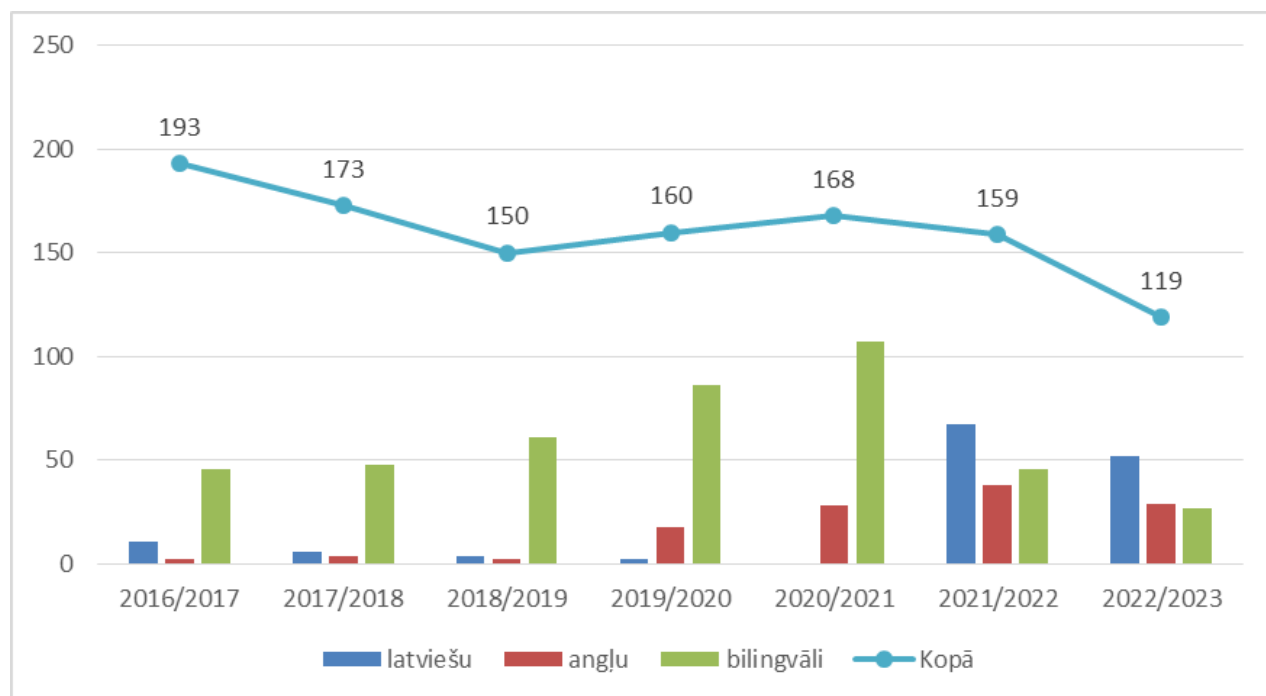

Attēls 3.8. Studiju programmas „Tūrisma un viesmīlības vadība” studējošo atbirums, pavisam

Katram studentam, kurš ir nolēmis pārtraukt studijas, tiek lūgts aizpildīt aptauju par studiju pārtraukšanas iemesliem, kas palīdz Akadēmijai noskaidrot atskaitīto studentu iemeslus. Visbiežāk tiek norādīti personiski iemesli (pēc paša vēlēšanās, finansiālie parādi, akadēmiskie parādi u.c.).

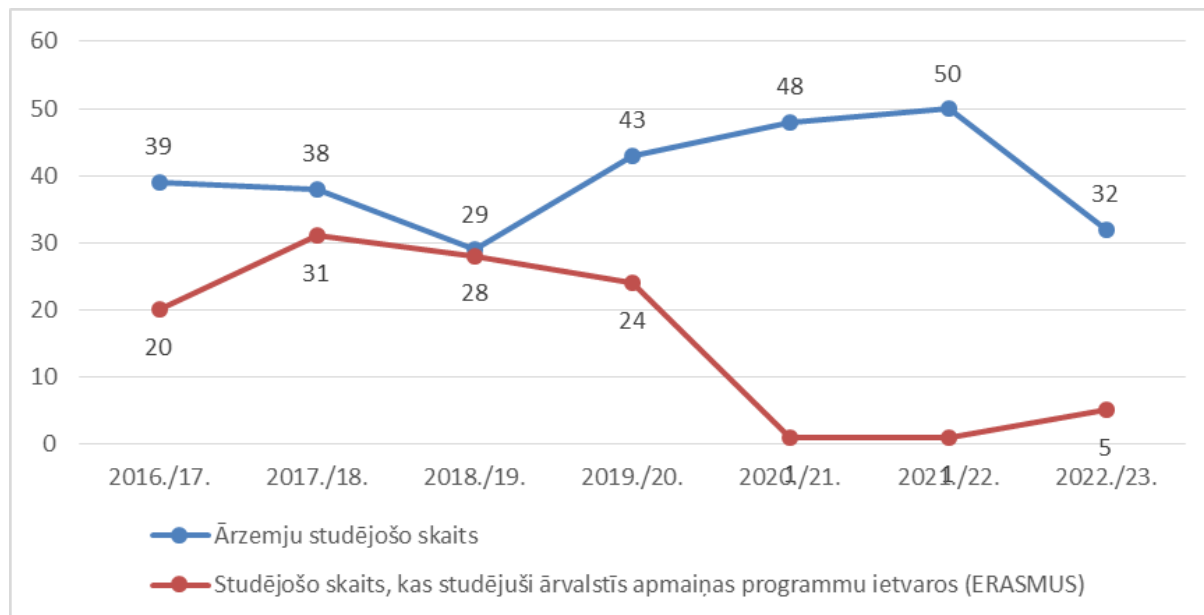
Studiju programmā nav budžeta vietu, un gan pilna laika, gan nepilna laika studējosie mācās tikai par maksu.

Attēls 3.9. Studējošo skaits pa studiju programmas īstenošanas valodām, pavisam

Līdz 2019./2020. akadēmiskajam gadam uzņemšana studiju programmā bija gan bilingviāli (latviešu un krievu valodās), gan angļu valodā. Sākot ar 2019./2020. akadēmisko gadu studējošo uzņemšana notiek vai bilingvālā (latviešu un angļu valodā) valodā, vai tikai angļu valodā.

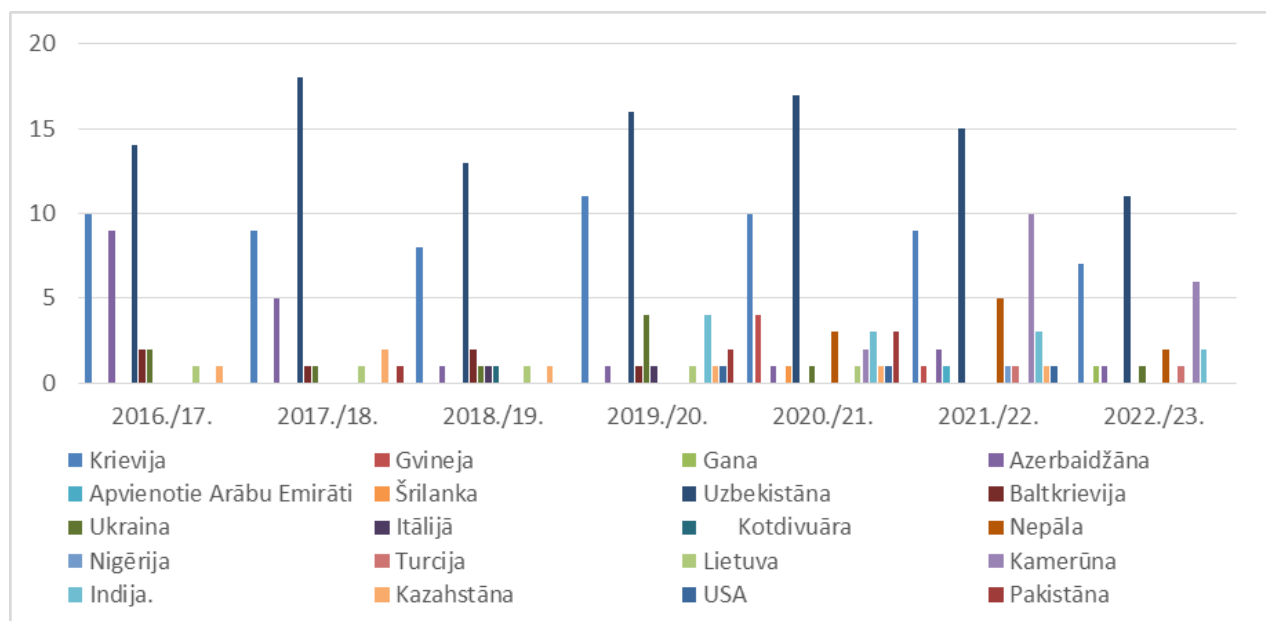
Laika periodā no 2016./2017. līdz 2018./2019. studiju gadam pilna laika klātienē ir pakāpeniski samazinājās studentu skaits no ārvalstīm (ārpus apmaiņas programmu ietvara), bet no 2019./2020. studiju gada līdz 2021./2022. studiju gadam ārzemju studējošo skaits pieaudzis:

Attēls 3.10. Ārzemju studējošo skaits studiju programmā „Tūrisma un viesmīlības vadība” pavisam

Periodā no 2016./2017. līdz 2022./2023. akadēmiskā gada rudenim ārzemju studējošo skaits profesionālā bakalaura studiju programmā „Tūrisma un viesmīlības vadība” ir 279 studējošo, neieskaitot studējošos, kas bija atbraukuši un studējuši apmaiņas programmas ERASMUS ietvaros (110 studenti).

Analīze rāda, ka lielāka daļa no ārzemju studējošiem atbrauca mācīties uz BSA no Krievijas un Uzbekistāna (att.):

Attēls 3.11. Ārzemju studējošo skaits programmā pa valstīm, pavisam

Tās liecina gan par studiju programmas popularitāti starp ārzemju studējošiem, gan par BSA atpazīstamību un popularitāti ārzemēs.

3.1.5. Kopīgās studiju programmas izveides pamatojums un partneraugstskolu izvēles raksturojums un novērtējums, iekļaujot informāciju par kopīgās studiju programmas veidošanu un īstenošanu.

3.2. Studiju saturs un īstenošana

3.2.1. Studiju programmas satura analīze. Studiju kursus/ moduļos iekļautās informācijas, sasniedzamo rezultātu, izvirzīto mērķu u.c. rādītāju savstarpējās saistes ar studiju programmas mērķiem un sasniedzamajiem rezultātiem novērtējums. Studiju kursu/ moduļu satura aktualitātes un atbilstības nozares, darba tirgus vajadzībām un zinātnes tendencēm novērtējums, vai un kā studiju kursu/ moduļu saturs tiek aktualizēts atbilstoši nozares, darba tirgus un zinātnes attīstības tendencēm.

Baltijas Starptautiskās Akadēmijas profesionālā bakalaura studiju programmas „Tūrisma un viesmīlības vadība” ietvaros tiek realizēti kursi, kas dod iespēju studentiem apgūt zināšanas par tūrisma un viesmīlības pakalpojumu vadības pamatnostādņiem, principiem, struktūru un metodoloģiju, attīstības vēsturi un mūsdienu aktuālām problēmām. Ņemot vērā pēdējā laika ģeopolitiskos satricinājumus, kā arī Covid19 pandēmiju, studiju programmas saturs veidots, lai sagatavotu tūrisma nozares profesionāļus darbam strauji mainīgā ārejā vidē un krīžu situācijās, kurās pastiprinājusies tūrisma organizāciju un galamērķu savstarpējā konkurence.

Studiju programmas saturs veidots izteikti starpdisciplinārs, jo šāda pieeja nodrošina studējošajiem zināšanas, izpratni un arī sagatavotību darbam profesijā tūrisma nozarēs dažādos sektoros. Studiju programmas saturs veidots apvienojot tūrisma un viesmīlības vadību, vadībzinības, ekonomikas un finanses principus, mārketinga un loģistikas aktualitātes, prasmes un kompetences digitālajā vidē. Programmas saturs atbild uz izaicinājumiem un tendencēm, kas raksturo tūrisma nozari - nepieciešamība pēc inovācijām un radošuma, pieaugoša tehnoloģiju nozīme dažādos tūrisma organizāciju darbības aspektos - no produktu veidošanas līdz viedai vietas pārvaldībai, no organizācijas vadības līdz pārdošanas procesiem.

Studiju kursus iekļautā informācija izriet no studiju kursa mērķiem un sasniedzamajiem rezultātiem, kuri savukārt izriet no programmas mērķa un sasniedzamajiem rezultātiem. Analizējot studiju kursu plānoto rezultātu sasaisti ar profesionālā bakalaura studiju programmā „Tūrisma un viesmīlības vadība” sasniedzamajiem rezultātiem, tika veikts programmā iekļauto studiju kursu kartējums, tā veidā pārbaudot katra individuālā kursa atbilstību studiju programmā noteiktajiem mērķiem un uzdevumiem. Iegūstot kartēšanas rezultātus, tika secināts, ka studiju programmā iekļauto kursu plānotie rezultāti pilnībā atbilst visiem studiju programmas sasniedzamajiem rezultātiem. *Pielikumā* pievienots studiju programmas kursu kartējums, kas atspoguļo to, kā individuāli studiju kursi sekmē studiju programmas rezultātu sasniegšanu.

Studiju programma izstrādāta atbilstoši Ministru kabineta 2023. gada 21.jūnija noteikumu [Nr.305 "Noteikumi par valsts profesionālās augstākās izglītības standartu"](#) prasībām un BSA Senāta lēmumiem.

Studiju programmas apguve paredzēta 8 semestru (pilna laika) un 9 semestru (nepilna laika) periodā 240 kredītpunktu (KP) apjomā. To veido:

- vispārizglītojošie studiju kursi (*A daļa*) vismaz 30 KP apjomā - studiju kursi, kas attīsta sociālās, komunikatīvās un organizatoriskās pamatiemaņas - studiju programmā tiek piedāvāti studiju kursi 30 KP apjomā;
- nozares teorētiskie pamatkursi (*AI daļa*) vismaz 54 KP apjomā - studiju programmā tiek piedāvāti studiju kursi 54 KP apjomā;
- nozares profesionālās specializācijas kursi (*B daļa*) vismaz 90 KP apjomā - studiju programmā tiek piedāvāti studiju kursi 100 KP apjomā, no kuriem jāapgūst vismaz 90 KP. Profesionālās izvēles kursi iauj studentiem padziļināti apgūt interesējošo tūrisma un atpūtas nozares aspektus, nodrošinot pilnvērtīgāku profesijas standartu un programmas rezultātu sasniegšanu.
- izvēles daļas kursi (*C daļa*) vismaz 9 KP apjomā - studiju programmā tiek piedāvāti dažādi studiju kursi, bet studentiem ir iespēja izvēlēties kursus no citām studiju programmām.
- prakse vismaz 30 KP apjomā - studiju programmā tiek piedāvāta prakse 39 KP apjomā;
- valsts pārbaudījums, kura sastāvdaļa ir diplomdarba izstrāde un aizstāvēšana, vismaz 18 KP apjomā.

Kredītpunkti tiek uzskaitīti par katru apgūtu studiju kursu (arī par praksi), ja vērtējums pārbaudījumā ir pozitīvs. Studiju programmas apguve tiek plānota kontaktstundu un patstāvīgā darba formās. Ir palielināta studējošo patstāvīgā darba nozīme un atbildība studiju satura apguvē.

Profesionāla bakalaura studiju programma „Tūrisma un viesmīlības vadība” atbilst MK noteikumu par valsts profesionālās augstākās izglītības standarta prasībām, kā arī profesiju standartam “Tūrisma pakalpojumu vadītājs”. Virziena padomē tiek pārskatīts studiju plāns, studiju kursu saturs un nepieciešamības gadījumā tiek lemts par izmaiņām programmā.

Pirmajos divos studiju gados studenti galvenokārt apgūst obligātos studiju priekšmetus, tādējādi veidojot pēctecīgu uzņēmējdarbības vadības zinātnes pamatu, zinātnes attīstības likumsakarību, dažādu nozaru teoriju un pētnieciskā darba pamatprincipu un metodoloģijas apguvi. Trešajā un ceturtajā studiju gadā studenti apgūst pārsvarā obligātās izvēles priekšmetus, kas papildina priekšstatu par tūrisma un viesmīlības nozari, bet noslēgumā aizstāv diplomdarbu. Darbs pie diplomdarba izstrādes sākas jau no trešā studiju gada. Visu studiju laiku studējošie veic dažāda līmeņa prakses uzdevumus.

Studijuursos ir iekļautas gan nozares aktualitātes, gan arī zinātnes tendences. Mācībspēki piedāvā studējošiem veikt dažāda veida praktiskus un patstāvīgus uzdevumus, kuri ir saistīti ar nozares un zinātnes aktualitātēm. Darba devēji šobrīd pieprasa arī tādas prasmes kā spēju analizēt, kritiski domāt un argumentēti diskutēt. Vairāki studiju kursi, kā arī studiju un Diplomdarba izstrāde ir vērsti uz šo prasmju attīstību.

Pirms semestra sākuma katram mācībspēkam ir jāatjaunina kursa apraksts, izvērtējot esošos kursa mērķus un sagaidāmos studiju rezultātus, un jāpārskata piedāvātie mācību materiāli un literatūras avoti, pārliecinoties, ka literatūra ir aktuāla, un tiek prezentēti jaunākie pētījumi šajā jomā. Studiju kursu plānošanā docētāji pievērsuši uzmanības studentu individuālā un grupu darba plānošanai veidā, kas ļautu studējošajiem nostiprināt vai pārbaudīt iegūtās zināšanas ar praktisku uzdevumu palīdzību – gadījumu analīzes, studiju darbiem sadarbībā ar nozares uzņēmumiem. Šāda pieeja atbilst kopējai tendencei tūrisma izglītībā – piedāvāt integrētu un problēmu risinājumos balstītu jauno profesionāļu sagatavošanu.

Ņemot vērā Ekonomikas ministrijas 2022. gadā sagatavoto [“Informatīvo ziņojumu par darba tirgus vidēja un ilgtermiņa prognozēm”](#), kā arī „Latvijas ilgtermiņa attīstības stratēģiju līdz 2030.gadam”,

var secināt, ka pieprasījums pēc augstas kvalifikācijas speciālistiem (vadītājiem, vecākiem speciālistiem, speciālistiem) nākotnē tikai pieaugs, kas saistīts ar mūsdienu tehnoloģiju attīstību un nepieciešamību pēc to efektīvas pārvadīšanas. Īpaša uzmanība tiek veltīta augstās kvalifikācijas speciālistu sagatavošanai tūrisma un viesmīlības jomā, par ko liecina [“Tūrisma mārketinga stratēģija 2018 - 2023”](#) un [“Latvijas tūrisma attīstības rīcības plāns 2021. – 2027. gadam”](#), kurā Tūrisma attīstības politikas 3. prioritātē “Tūrisma pārvaldības sistēmas pilnveidošana, izglītība un pētniecība” (9. lpp.) 3.2. Rīcības virzienā “Tūrisma izglītības kapacitātes stiprināšana un zināšanu pārnese” tika norādīts uz 3.2.4. aktivitāti “Dažādu līmeņu izglītības, t.sk., tālākizglītības un mūžizglītības programmu tūrismā izstrādi un īstenošanu un kvalitātes celšanu” (31.lpp.).

Uzņēmēju skatījumā nepieciešami vispusīgi sagatavoti absolventi, kuri varētu elastīgi adaptēties organizācijās un pielāgotos tūrisma un viesmīlības nozares mainīgajām vajadzībām un situācijām. Nozares profesionāļi akcentēja digitālo prasmju, svešvalodu, zināšanu nepieciešamību, uzsvēra mārketinga speciālistu pieprasījumu, kā priekšrocību darba tirgū uzsvēra finanšu izpratnes un vadības prasmes, kritisko domāšanu, kā arī inovatīvu problēmu risināšanas spēju. Vairākums studiju kursu paredz spēju parādīt zināšanu kritisku izpratni zinātnes nozarēs, svarīgāko jēdzienu un likumsakarību izpratni, gan vadības zinātnes robežās, gan starpnozaru aspektos, piem. ekonomikā un uzņēmējdarbībā; spēju patstāvīgi iegūt, atlasīt, analizēt un kritiski izvērtēt informāciju no dažādiem avotiem, analītiski aprakstīt informāciju, problēmas un risinājumus.

Līdz ar to var secināt, ka, beidzot studiju programmu, students būs sasniedzis visus studiju programmā paredzētos studiju rezultātus. Studiju rezultāti definēti katram studiju kursam, kas veido vienotu studiju programmu un veido kopīgos studiju rezultātus.

Katram studiju īstenošanas veidam, noteiktās atgriezeniskās saiknes pasākumi – kāda veida un kad studējošie tiek informēti par studiju rezultātu vērtējumu.

Studiju kursu saturs regulāri tiek aktualizēts atbilstoši nozares darba prasībām. Studiju programmas satura aktualitāti darba tirgum un vispārējo kvalitāti nodrošina virziena padome. Padomes sastāvā ir daudzveidīgi speciālisti – mācībspēki, kuri docē studiju kursus dotajā programmā, un kuriem ir regulārs kontakts ar studējošajiem. Piedalās arī studiju procesa administratori, lai sniegtu atgriezenisko saikni par darbu ar studentiem, studentcentrētas pieejas realizēšanu un augstskolas iespējām pilnveidotu studiju procesu. Tiek iekļauti arī darba devēji un nozares speciālisti, kuri spēj reflektēt par aktuālajām tendencēm un darba tirgus prasībām. Tiek pieaicināti arī programmā studējošie, studējošo pašpārvalde un absolventi, kuri no savas pieredzes sniedz novērtējumu un rekomendācijas programmas attīstībai. Studiju virziena padomē tiek apspriestas aktuālās darba tirgus tendences, jaunākās zinātnes un pētniecības tendences, augstskolas iespējas tās ieviest studiju programmā, studiju programmas saturs un lietotās mācību metodes studiju kursu un programmas rezultātu sasniegšanā. Virziena padomes sēdes rezultātā tiek sniegti radoši priekšlikumi studiju programmas satura un mācību metožu pilnveidošanai, zinātniskajai darbībai, studējošo apmierinātības veicināšanai, kā arī zināšanu, prasmju un kompetenču pilnveidošanai atbilstoši aktuālajām prasībām un augstskolas iespējām.

3.2.2. Maģistra vai doktora studiju programmu gadījumā norādīt un sniegt pamatojumu, vai grādu piešķiršana balstīta attiecīgās zinātnes nozares vai mākslinieciskās jaunrades jomas sasniegumos un atziņās. Doktora studiju programmas gadījumā, galveno pētniecības virzienu apraksts, programmas ietekme uz pētniecību un citiem izglītības līmeņiem (ja piemērojams).

3.2.3. Studiju programmas īstenošanas, tajā skaitā kursu/ moduļu īstenošanas metožu, novērtējums, norādot metodes un kā tās veicina studiju kursu rezultātu un studiju programmas mērķu sasniegšanu. Kopīgas studiju programmas gadījumā, vai gadījumā, ja studiju programma tiek īstenota svešvalodā vai tālmācības studiju formā, detalizēti raksturot izmantotās metodes šādas studiju programmas nodrošināšanai. Iekļaut skaidrojumu, kā studiju procesa īstenošanā ņemti vērā studentcentrētas izglītības principi.

BSA profesionālā bakalaura studiju programma „Tūrisma un viesmīlības vadība” ir izveidota tā, lai varētu sasniegt izvirzītos studiju programmas mērķus, kas tiek panākts ar atsevišķu kursu rezultātu sasniegšanu, ievērojot studentcentrētas izglītības principus. Realizējot studiju programmu, tiek izmantotas daudzveidīgas mācīšanas metodes:

- lekcijas – teorētiska rakstura ar aktīvo mācību metožu elementiem;
- semināru nodarbības ar diskusijām par aktualitātēm ekonomikas un uzņēmējdarbības zinātnē (teorijā un pētnieciskajā darbībā).
- patstāvīgie darbi — referāti, esejas, zinātnisko rakstu analīze, prezentāciju gatavošana,
- novērojumu veikšana un analīze, interviju ievākšana un analīze, pašanalīze,
- praktikumi, kas ļauj apbēst apgūtās zināšanas praktiskajā darbā. Praktikumus ir iekļauti studiju kursu ietvaros, īpašu studiju programmas dažādu prakšu studiju kursi,
- kontroldarbi un testi tiek izmantoti kā tekošā zināšanu pārbaude, ļauj pārbaudīt studentu prasmes analizēt apgūstamo materiālu, ļauj pārbaudīt iegūtās zināšanas,
- zinātniski pētniecisko darbu izstrādē un aizstāvēšana.

Bakalaura programmas “Tūrisma un viesmīlības vadība” svarīgākie patstāvīgā darba veidi:

- zinātniski metodiskās literatūras padziļināta analīze un konspektēšana;
- mājas uzdevumu sagatavošana un rakstu darbu izpilde, tai skaitā arī kontroldarbu;
- gatavošanās semināriem – uzstāšanās;
- referātu sagatavošana, literatūras referēšana;
- grāmatu, rakstu anotēšana;
- mācību pētnieciskā darba realizācija – kursa darbu izstrāde un uzrakstīšana;
- uzdevumu veikšana saistībā ar materiāla apkopošanu un apstrādi praktiskajās nodarbībās;
- kursa darbu izstrāde un uzrakstīšana;
- prakse darba vietās, prakšu atskaites sagatavošana;
- diplomdarba izstrāde un uzrakstīšana.

Bieži izmantota metode programmā ir mācību braucieni. Piemēram, ar Tallink Grupp izklaides kuģiem, utt., lai praktiski iepazītos ar speciālistu darbības specifiku izklaides un atpūtas jomā, lai praktiski redzētu un pašiem piedalītos speciālistu darbā ar klientiem utt. Šī metode nodrošina materiālu, ideju, darba pieredzes interaktīvu apguvi.

Par praktisko nodarbību neatņemamu sastāvdaļu ir kļuvušas mācību ekskursijas, kuru laikā studenti iepazīstas ar vēstures pieminekļiem un citiem kultūras objektiem. Turklāt, šīs ekskursijas ir interaktīvas – studenti apkopo informāciju par vēsturiskajiem objektiem un notikumiem, papildinot pasniedzēja stāstīto.

“Tūrisma un viesmīlības vadība” programmā aktīvi tiek izmantota “case method” – konkrētu prakses darbību piemēru izpēte un analīze. Šī ir speciāla mācību metode, kura tiek plaši rekomendēta studiju programmas īstenošanai. Tas ir lielisks līdzeklis, lai apgūtu saikni starp teorijām un to pielietošanu, izskaidrojot prakses konkrētās situācijās. Šī metode tiek izmantota visos auditornodarbību līmeņos – lekcijās, semināros, praktikumos, ar mērķi: nostiprināt interesi par pētāmām idejām.

Viena no svarīgākajām metodēm, kura tiek izmantota programmā „Tūrisma un viesmīlības vadība”, ir – vieslektoru lekcijas. Kad auditorijā parādās jauna personība, it sevišķi, ja tā ir plaši pazīstama Latvijā vai ārpus tās robežām, tas vienmēr izraisa studentu interesi par konkrēto lekciju kursu. Uzaicinot uz lekcijām praktiskus, tiek palielināts pētāmo ideju praktiskais aspekts, kā arī tiek veidots kontakts starp studentiem, profesionāļiem un profesionālajām asociācijām. Pie tam, paši profesionāļi vienmēr pozitīvi uztver ideju strādāt ar studentiem, jo tādā veidā arī viņi bagātina savu pieredzi.

Mācību metodes tiek izvēlētas atbilstoši katra studiju kursa izvirzītajiem mērķiem, specifikai un plānotajiem studiju rezultātiem. Studiju kursu docētāji izmanto lekciju ne tikai par priekšlasījumu, bet integrē tajā aktīvās studiju metodes, stimulējot diskusijas un organizējot darbu mazās grupās, prezentējot savus patstāvīgos darbus. Aktīvās studiju metodes plaši tiek izmantotas semināru nodarbības. Ar šo metožu palīdzību docētāji rada demokrātisku un brīvu gaisotni studiju procesā, kas savukārt stimulē studentu personības un profesionālo izaugsmi. Turklāt šīs metodes ir iespējams izmantot arvien biežāk, jo studentiem kļūst pieejamāks arvien plašāks studiju literatūras klāsts, ko viņi paši var izlasīt. Līdz ar to studējošo noslodze atbilst 25-30 akadēmisko stundu darbam par vienu kredītpunktu (no kurām 16 akadēmiskās stundas (PLK) vai 12 akadēmiskās stundas (NLK) ir kontaktstundas, savukārt pārējās paredzētas patstāvīgam darbam).

Praktiski visi profesionālās bakalaura studiju programmas realizācijā iesaistītie mācībspēki izmanto elektronisko mācību vidi - e-studijas, kas sniedz plašas iespējas gan studiju materiālu ievietošanai, gan patstāvīgo darbu iesniegšanas organizēšanai. Studiju procesā arvien vairāk tiek izmantotas jaunākās tehnoloģijas, materiāli tehniskais aprīkojums pilnībā nodrošina pasniedzējiem un izglītojamajiem iespēju izmantot IT un interaktīvās mācību metodes. Studiju programmu īstenošanā tiek izmantoti šādi e- studiju līdzekļi un metodes:

- e-studiju materiāli (studiju metodiskie kompleksi) elektroniskajā formātā, kas ir izvietoti e-studiju vietnē,
- videokonferences, videolekcijas un teletilti,
- interneta forumi,
- prezentācijas un video materiāli,
- *on-line* konsultācijas ar docētāju, izmantojot elektroniskās komunikācijas līdzekļus (Skype, Skype for Business vai Big BlueButton);
- elektroniskā bibliotēka un katalogi.

BSA e-studijas nozīmē video lekciju, semināru, diskusiju apmeklēšanu, kā arī eksāmenu kārtošanu un *bakalaura darba aizstāvēšanu* e-vidē tiešraides režīmā. E-studijām BSA izveidotas divas sistēmas: Moodle un BigBlueButton. Sistēmas ir izveidotas ar mērķi paplašināt labāko docētāju iespējas kontaktēties ar pēc iespējas lielāku auditoriju un dot iespēju komunicēties nodarbību laikā ar distancētos auditoriju divos virzienos: docētājs – auditorija; auditorija – docētājs. Ir iespēja rīkot arī seminārus, zinātniskās konferences, konsilijus utt. ar video un audiosignāla translāciju «reālā laikā». Nepilna laika studējošiem noteiktā laikā ir jāatrodas pie datora (ārpus BSA telpām), ar kura starpniecību notiek komunikācija ar docētāju un grupas biedriem. BSA Moodle sistēmā tika ievietoti akadēmiskā personāla un viesdocētāju lasamo kursu studiju metodiskie kompleksi, kas ietver sevī:

- visu studiju kursu aprakstus (studiju kursa mērķis un udevumi, iegūtas kompetences, tēmas,

- prasības kursa apgūšanai, studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji, rekomendējama literatūra);
- eksāmenu vai ieskaīšu jautājumus;
- lekciju konspektus, prezentācijas un nepieciešamo papildu informāciju;
- uzdevumus patstāvīgiem darbiem;
- saites uz video lekcijām gadījumā, ja nav bijusi iespēja tajās piedalīties.

Izmantojot Moodle sistēmu studējošie var uzdot pasniedzējam visus interesējošos jautājumus gan lekcijas laikā, gan konsultācijas laikā. Savukārt forumā Moodle sistēmā studējošie var apspriest atbildes ar kursa biedriem, strādāt grupās, kopā gatavoties

eksāmeniem, saņemt papildu informāciju, viens otram sniegt ieteikumus un padomus vai komunicēt par aktuālajiem notikumiem Akadēmijā vai pasaulē.

BigBlueButton programma nodrošina:

- lekciju un semināru norisi, diskusijas virtuālajā vidē;
- virtuālajās konsultācijas tiešraides režīmā pirms eksāmena vai ieskaītes;
- studentiem iespējams apmeklēt lekcijas, seminārus un praktiskās nodarbības virtuālajā vidē, uzdot pasniedzējam interesējošos jautājumus, prezentēt mājas un grupu darbus, kā arī diskutēt ar kursa biedriem un pasniedzēju.
- ja nav iespējams apmeklēt kādu videolekciju, to BigBlueButton sistēmā to iespējams noskatīties.

Mācīšanas procesa laikā pirms obligātajām ieskaītēm vai eksāmeniem tiek organizētas interneta vides tiešsaitē pirmseksāmena konsultācijas. Katrā studiju priekšmetā pirms ieskaītes vai eksāmena ir konsultācija. Konsultācijas tiešsaites laikā studējošais var uzdot pasniedzējam jautājumus un gūt atbildi uz sev interesējošo jautājumu.

Lai nodrošinātu kvalitatīvāku studiju procesu BSA tiek organizētas individuālās vai grupu konsultācijas, kas notiek pēc studiju daļas apstiprināta konsultāciju grafika. Papildus iespējamas individuālas konsultācijas, uzdodot jautājumus elektroniskajā mācību vidē vai nosūtot individuālas elektroniskās vēstules pasniedzējam.

Studiju programmas „Tūrisma un viesmīlības vadība” nepilna laika studējosiem tiek piedāvāta iespēja pilnvērtīgi apgūt studiju procesu elektroniskajā mācību vidē – gan lekcijas, gan konsultācijas ar pasniedzējiem, gan eksāmenu kārtošānu e-vidē. Katram BSA studējošam tiek izveidots savs individuālais profils BSA studiju e-vidē, piešķirot savu lietotājavārdu un paroli.

Atbilstoši semestru plāniem un stundu sarakstiem notiek semestra studiju priekšmetu kārtošāna arī e-vidē. Kad ir izstudēti mācību materiāli un studiju kursa saturs apgūts, tiks plānoti eksāmenu un ieskaīšu grafiki. Ja studējošais izvēlējies mācīties intensīvāk, tad pēc viņa lūguma tiks izstrādāts individuālais mācību plāns. Pārbaudījumus iedala kārtējos pārbaudījumos (kontroltesti, kontroluzdevumi, studiju darbi u. c.) noslēguma pārbaudījumos (eksāmens vai ieskaīte), semestra pārbaudījumos (referāti un kursa darbi) un valsts pārbaudījumos (diplomdarba aizstāvēšana).

Studējošais sagatavotos darbus iesniedz kursa docētājam e-studiju vietnē, izpildot un/vai ielādējot darbus attiecīgajās mapēs. Studējošā individuālajā profilā e-vidē atbilstoši eksāmenu un ieskaīšu grafikam vai individuālajam mācību plānam, ir pieejami visi nepieciešamie mācību līdzekļi: mācību materiāli, pašpārbaudes uzdevumi, bet e-vides sadaļā „Kontroluzdevumi” ir pieejami pārbaudes darbi, kuru izpilde prasa pietiekoši ilgu laiku, un kurus kopā ar patstāvīgiem darbiem (piem. referātiem) studējošais ielādē e-vides sadaļā „Mape” darbu ielādēšanai. Vēl viens studējošo zināšanu pārbaudes veids saistīts ar variantu, kad noteiktajos datumos un noteiktā laikā pārbaudes darbi kļūst pieejami pildīšanai. Katra pārbaudes darba pildīšanas laiks ir ierobežots, parasti tās ir max 2 ak. stundas.

Ja studiju programmā ir paredzēta prakse, tad prakses noslēgumā paredzēta prakses atskaites aizstāvēšana. Prakses atskaiti studējošais iesniedz e-studiju vietnē, ielādējot darbus attiecīgajās mapēs, bet tās aizstāvēšana notiek attālināti, izmantojot elektroniskās komunikācijas līdzekļus (Moodle, Big BlueButton vai Skype).

Ņemot vērā, ka programma tiek īstenota dažādās valodās, nepastāv atšķirības starp tām.

Vērtēšanas sistēma (izglītības kritēriji) un vērtēšanas metodes studiju rezultātu sasniegšanai un novērtēšanai, pārbaudes formas un kārtība.

Profesionālā bakalaura studiju programmā „Tūrisma un viesmīlības vadība” izmantotā vērtēšanas sistēma notiek 10 baļļu sistēmā un atbilst Baltijas Starptautiskās akadēmijā studiju rezultātu vērtēšanas Nolikumam. Ikvienas pārbaudes apjoms atbilst attiecīgā studiju kursa programmas saturam un Profesijas standartā noteiktām prasmju un zināšanu prasībām.

Lai novērtētu studējošo zināšanas, semestra laikā tiek izmantots kontroldarbu un patstāvīgo darbu vērtējums. Kursā noslēgumā tiek izmantoti mutiski/rakstiski eksāmeni, kas veido ne mazāk par 30% no kopējā vērtējuma. Līdz ar to studējošo zināšanu novērtēšana un patstāvīgā darba kontrole tiek veikta semestra laikā paralēli studiju darbam. Pirmkārt, tas nodrošina atgriezenisko saiti starp studējošo un mācībspēku noteiktā studiju kursā, ļaujot mācībspēkam novērtēt jau realizēto kursa sadaļu apguves līmeni, tātad arī pasniegšanas kvalitāti. Otrkārt, tas nodrošina reāla, nepārtraukta studiju darba pilnveidi. Katra studiju kursa prasības kredītpunktu iegūšanai un to īpatsvars kopējā kursa novērtējumā ir skaidri norādīts studiju kursa aprakstā, kā arī tiek ziņots studentiem pirmo divu nodarbību laikā.

Studiju procesā iegūto zināšanu kvalitātes un izpratnes pielietojuma kompetenču kontrole notiek, kārtējot kontroldarbus, izstrādājot projektus, realizējot prakses uzņēmumos (pēc studiju plāna) un prezentējot iegūtās zināšanas un prasmes prakšu aizstāvēšanā (publiska uzstāšanās, vērtē komisija), izstrādājot kursa darbus (pēctecīgi fokusējoties uz potenciālo diplomdarba tēmu); tos prezentējot kursa darbu aizstāvēšanā, izstrādājot un aizstāvot komisijai noslēguma darbus. Studiju procesa kvalitātes kontrole un programmas realizācija tiek īstenota, veicot studējošo nodarbību apmeklējuma, tekošās sekmības un studējošo akadēmisko parādu likvidēšanas, nodarbību satura atbilstības tematiskajiem plāniem, monitoringu.

Beidzot studiju kursu, studenti kārtā eksāmenu vai diferenciālo ieskaiti. Pašlaik 70%-80% eksāmenu studenti kārtā rakstiski - tiek izmantoti zināšanu pārbaudes testi, kā arī problēmsituāciju analīze, kas ļauj novērtēt iegūto zināšanu praktisko lietojumu. Mutiskie pārbaudījumi ir saglabājušies tikai atsevišķos studijuursos, piemēram, svešvalodā vai psiholoģijā. Svarīgs studentu pārbaudes elements ir diplomdarba priekšizstāvēšana. Studenti, kuri nav nokārtojuši priekšizstāvēšanu, netiek virzīti diplomdarba aizstāvēšanai. Diplomdarba aizstāvēšanai nav tikai formāls raksturs. Šāda vērtēšanas sistēma ļauj sekot pakāpeniskam diplomdarba izstrādes procesam, lai panāktu studenta spēju patstāvīgi un korekti izstrādāt zinātniskās pētniecības pamatprincipiem atbilstīgu pētījumu izvēlētajā noslēguma darba tēmā. Ņemot vērā iepriekš minēto, uzskatam, ka BSA profesionālā bakalaura studiju programmā „Tūrisma un viesmīlības vadība” darbojas studiju programmas realizācijas kontrole.

Secinājumi par vērtēšanas sistēmu:

1) mācībspēki pārziņā pārbaudes un eksaminācijas metodes, fokusējas ne tikai uz zināšanu atreferēšanu, bet izmanto dažādas problēmsituāciju analīzes metodes, kas ļauj novērtēt prasmi iegūtās zināšanas izmantot praksē;

2) visos studijuursos iesniegtajos patstāvīgajos, mājas darbos un kontroldarbos studenti saņem individuālu atgriezenisko saiti, ja nepieciešams, sniedzot padomus saistībā ar mācīšanās procesu;

3) studiju programmas mācībspēki tiecas uz to, lai vērtēšana būtu konsekventa, taisnīgi piemērota visiem studentiem un tiktu īstenota saskaņā ar apstiprinātām procedūrām.

Profesionālā bakalaura studiju programmas „Tūrisma un viesmīlības vadība” sasaiste starp studiju īstenošanas metodēm, vērtēšanas procesiem un programmas studiju rezultātiem tika atspoguļota tabulā. Šajā tabulā pārstāvētās dažas studiju īstenošanas metodes, kas veicina studējošo sadarbību un aktīvu mācīšanos un atspoguļo nostāju, ka "mācīšanās ir uz studentu vērsta un sociāla koncepcija".

Studiju procesa īstenošanas, docēšanas un studiju satura apguves kvalitātes kontroli un analīzi regulāri veica atbildīgās struktūrvienības.

Uzsākot studijas, tiek organizēta oficiālā studiju iepazīšanas nedēļa, kurā studējošie tiek iepazīstināti ar akadēmijas un programmas administrāciju, Erasmus iespējām un citām aktivitātēm. Studentiem tiek izskaidroti lekšējas kārtības noteikumi, akadēmiska informācija, pieslēgšanas Moodle un Nexus kārtība un drošības instruktāža.

Apkopojot informāciju, kā studiju procesa īstenošana atbilst studentcentrētas izglītības principiem, var secināt:

- 1) studiju procesā tiek ņemta vērā un respektēta studentu vajadzību daudzveidība (rūpes par adaptāciju studiju sākumā, individuāla pieeja studiju procesā, akadēmiskā un atbalsta personāla iesaistīšanās studentu problēmu risināšanā, iespējas studēt pēc individuālā plāna);
- 2) atbilstīgi iespējām tiek realizēti dažādi studiju programmas realizēšanas veidi (piedāvājot studijas gan pilna, gan nepilna laika klātienē);
- 3) atbilstīgi apstākļiem tiek izmantotas daudzveidīgas pedagoģiskās metodes;
- 4) balstoties uz studējošo aptaujas paustajiem viedokļiem, regulāri tiek veikts pedagoģisko metožu novērtējums, lai atrastu optimālāko veidu studiju kursu un studiju programmas mērķu sasniegšanai;
- 5) tiek veicināta studentu tieksme būt patstāvīgiem, vienlaikus nodrošinot mācībspēku un atbalsta personāla vadību un atbalstu;
- 6) tiek veicināta abpusēja cieņa studentu un mācībspēku attiecībās, problēmsituāciju un konfliktsituāciju gadījumā iesaistoties studiju programmas direktoram.

3.2.4. Ja studiju programmā ir paredzēta prakse, raksturot studējošajiem piedāvātās prakses iespējas, nodrošinājumu un darba organizāciju, tajā skaitā norādīt, vai augstskola/koledža palīdz studējošajiem atrast prakses vietu. Ja studiju programma tiek īstenota svešvalodā, sniegt informāciju, kā tiek nodrošinātas prakses iespējas svešvalodā, tajā skaitā ārvalstu studējošajiem. Sniegt studiju programmā iekļauto studējošo praksi uzdevumu sasaistes ar studiju programmā sasniedzamajiem studiju rezultātiem analīzi un novērtējumu.

Studiju programmas satura kvalitatīvas apguves galvenais pamatprincips ir studiju un prakses vienotība. Prakse ir profesionālās studiju programmas obligāta sastāvdaļa un tās organizēšana notiek saskaņā ar “Nolikumu par praksēm Baltijas Starptautiskajā akadēmijā” (https://bsa.edu.lv/wp-content/docs/2020/BSA_Prakses_nolikums_lv.pdf)

Atbilstoši Ministru kabineta noteikumi Nr.305 „[Noteikumi par valsts profesionālās augstākās](#)

izglītības standartu” (21.06.2023.) prakses apjomam jābūt vismaz 30 KP (BSA ir 39 KP).

Prakses kopējais mērķis ir nostiprināt, padziļināt un sistematizēt studiju procesā iegūtās teorētiskās un praktiskās zināšanas un patstāvīgā darba iemaņas, iegūt studiju programmai atbilstošas kompetences, kas nepieciešamas iegūstamas kvalifikācijas speciālistiem profesionālās sagatavošanas kvalitātes uzlabošanai.

Prakses kopējie **uzdevumi**:

1. topošo speciālistu efektīva adaptācija praktiskajā darbībā, augstskolas absolventu stāvokļa nostiprināšana darba tirgū;
2. teorētisko zināšanu sistematizācija, nostiprināšana un paplašināšana iegūstamajā specialitātē;
3. praktisko iemaņu iegūšana risinot konkrētus zinātniskos un komercdarbības uzdevumus;
4. informācijas vākšana, apstrāde, sistematizācija un analīze, izstrādājot kursa darbus un diplomdarbus;
5. topošā diplomdarba pamatideju, slēdzienu un priekšlikumu izmēģināšana un pielietošana bāzes uzņēmumā (organizācijā).

Profesionālā bakalaura studiju programmā „Tūrisma un viesmīlības vadība” tiek realizētas četras prakses:

Tabula 3.8. Profesionālā bakalaura studiju programmas “Tūrisma un viesmīlības vadība” prakšu apraksts

Nr.	Prakses veids	Apjoms KP	Ilgums	Uzdevumi
1.	Prakse I: Iepazīšanās ar uzņēmumiem tūrisma un viesmīlības jomā	9	6 nedēļas	Iepazīšanās ar tūrisma un viesmīlības darba specifiku, īpatnībām un problēmām dažādās institūcijās.
2.	Prakse II Uzņēmējdarbības organizēšana un vadība tūrismā	18	12 nedēļas	Prakses mērķis - iepazīties ar tūrisma uzņēmuma darbību.
3.	Prakse III Pirmsdiploma prakse	12	8 nedēļas	Strādā ar informācijas avotiem. Papildina pētījuma empīrisko daļu. Analizē pētījuma rezultātus. Noformē pētījuma rezultātus. Darbs ar tūrisma un viesmīlības uzņēmējdarbību saistītā uzņēmumā.

Prakse tiek organizēta ārpus akadēmijas ar studentu apgūstamo profesiju saistītā iestādē (uzņēmumā, organizācijā), kurā tiek garantēta prakses metodiskajos norādījumos noteikto uzdevumu izpilde. Starp akadēmiju un organizāciju (uzņēmumu), kur atrodas prakses vieta, tiek noslēgts sadarbības līgums, kur ietvertas triju pušu tiesības, pienākumi un atbildība, līguma darbības termiņš, savstarpējo norēķinu kārtības līguma izbeigšanas nosacījumi u.c. noteikumi.

Lai nodrošinātu angļu valodas studējošajiem prakses apgūšanu, “Nolikums par praksēm Baltijas Starptautiskajā akadēmijā”, „Prakses metodiskie norādījumi” un „Prakses programma” tika pārtulkoti angļu valodā, un tiek izskaidroti studējošajiem mācību nodarbībās par praksēm. BSA neuzņemas saistības prakses vietas nodrošināšanai studējošiem, jo meklējot prakses vietas

studējošie attīsta savas komunikatīvas prasmes un kompetences. Ja prakses vietas izvēle studentam sagādā grūtības, BSA piedāvā palīdzību prakses īstenošanā. Dažreiz BSA palīdz studējošiem prakses vietas meklēšanā, nodrošinot tiem prakses vietas pie saviem absolventiem. Tā kā Latvijā pašlak strādā daudz ārzemju uzņēmumu filiāļu un pārstāvniecību, angļu valodas studējošajiem ir iespēja atrast prakses vietas gan Latvijā, gan savas valsts uzņēmumā, gan pieteikties praksei studējošo apmaiņas programmas ERASMUS ietvaros.

Studējošo prakses ir cieši saistītas ar profesionālā bakalaura studiju programmas sasniedzamajiem studiju rezultātiem, kas ir atspoguļoti atbilstošos studiju kursu aprakstos. Katras prakses pamatā ir jau iegūtās zināšanas un nozares darbinieka darba iemaņas. Piemēram, pēc trešā kursa apguves praksē pielieto apgūtās metodikas, kas ir būtisks augstākās profesionālās studiju programmas priekšnosacījums. Prakses laikā studenti izmanto iegūtās teorētiskās zināšanas, darbojas dažādās valsts, pašvaldību, nevalstiskajās un komercuzņēmumu nozares institūcijās.

Informācijas par praksēm ir ievietota arī Moodle sistēmā. Studentiem ir pieejamas visi vajadzīgas dokumentu veidlapas, piemēram, nolikums par praksēm, prakses prasības, prakses līguma veidlapas latviešu un angļu valodās, prakses dienasgrāmata, prakses atskaites titullapa un noformējuma prasības, praktikanta novērtējuma veidlapa (no prakses vietas – uzņēmuma puses).

Prakses rezultātus izskata un vērtē:

- prakses vadītājs no uzņēmuma, kurš parakstās prakses atskaites titullapā un prakses dienasgrāmatā un ieliek vērtējumus.
- prakses vadītājs no BSA puses (atbildīgais docētājs vai studenta noslēguma darba zinātniskais vadītājs), kurš saskaņo prakses atskaiti.
- BSA komisija (ar programmas direktoru), kas pēc iepazīšanās ar studenta prakses dokumentiem un aizstāvēšanas prezentāciju, atbildēm uz jautājumiem, novērtē prakses rezultātus. Komisijas sastāvā ne mazāk kā puse ir darba devēji.

Viens no svarīgākajiem uzdevumiem visās praksēs ir apgūt iemaņas noformēt prakses atskaiti atbilstoši metodiskajiem norādījumiem, spēja to aizstāvēt un patstāvīgi argumentēt savu viedokli. Prakses ieskaite pamatdokuments ir atskaite par praksi, kā arī prezentācija, kura tiek prezentēta prakses aizstāvēšanas seminārā.

3.2.5. Doktora studiju programmas studējošajiem nodrošināto promocijas iespēju un promocijas procesa novērtējums un raksturojums.

Neattiecināms

3.2.6. Analīze un novērtējums par studējošo noslēguma darbu tēmām, to aktualitāti nozarē, tajā skaitā darba tirgū, un noslēguma darbu vērtējumiem.

Studiju beigās programmas studējošiem ir jāizstrādā un jāaizstāv bakalaura darbs. Lai sekmīgi izpildītu visu kursu apjomu un iegūtu profesionālo grādu un kvalifikāciju, studentiem diplomdarbā ir jādemonstrē gan studiju procesā iegūtās akadēmiskās zināšanas, gan, atbilstoši savai kvalifikācijai iegūtās, praktiskā darba iemaņas.

Diplomdarba izstrāde un aizstāvēšana notiek saskaņā ar stingri reglamentētu procedūru, kas detalizēti izklāstīta „Nolikumā par noslēguma darbu izstrādāšanu un aizstāvēšanu Baltijas Starptautiskā akadēmijā”. [1]

Studejošie izvēlas sava diplomdarba tēmu no studiju programmas vadošo pasniedzēju piedāvātiem studiju temātiem, kas ir ievietoti BSA Moodle sistēmā. Studējošam ir iespēja piedāvāt arī savu diplomdarba tēmu, pamatojoties uz savām zināšanām un profesionālajām iemaņām un/vai konkrētas organizācijas interesēm. Nepieciešamības gadījumā studējošais var konsultēties ar programmas direktoru vai attiecīgās jomas mācībspēkiem par diplomdarba tēmas aktualitāti vai atbilstību studiju programmas prasībām un zinātniskā vadītāja izvēli. Atbilstoši programmas prasībām studējošo noslēguma darbu tēmām ir jābūt saistībā ar tūrisma un pakalpojumu vadību. Katru gadu Virziena padome vērtē tēmu atbilstību programmai, un tēmas tiek novērtētas kā atbilstošas. Jāsecina, ka studenti izvēlas sociāli aktuālas un praktiski nozīmīgas tēmas, kas paplašina jau pētniecībā zināmo un sniedz padziļinātu izpratni par specifiskiem jautājumiem Latvijā un Eiropā.

Laika posmā no 2017./2018. akadēmiskā gada līdz 2022./2023. akadēmiskā gada pavasarim profesionālā studiju programmā “Tūrisma un viesmīlības vadība” tika aizstāvēti 161 diplomdarbi. Aizstāvēto Diplomdarbu temāti tika atspoguļoti **Pielikumā**. Diplomdarba tēmu sadalījumu pa pētījuma virzieniem skat. tabulā.

Tabula 3.9. Diplomdarbu tēmu sadalījums pa pētījuma virzieniem

Nr.	Pētījuma virzieni	Darbi, skaits	Darbi, %
1.	Tūrisma industrija un tūrisma nozares veidi un pakalpojumi, t.sk.- Tūrisma veidi- Mārketinga un komunikāciju vadība un veidi- Pārējie	87 5031 6	54.0
2.	Viesmīlības un atpūtas serviss	48	29.8
3.	Kultūrvēsturiskās rekreācijas zonas un resursi	13	8.1
4.	Izklaides industrija	5	3.1
5.	Pārējie	8	5.0
6.	Pavisam	161	

Analīze rāda, ka studējošie lielākoties izvēlas rakstīt diplomdarbus par tēmām, kas ir cieši saistītas ar viņu tālāko profesionālo un zinātnisko darbību: tūrisma un izklaides industrijā, viesmīlības un atpūtas jomā, dažādu ģeogrāfisko reģionu kultūrvēsturisko rekreācijas zonu un resursu analīzē. Ņemot vērā profesijas standartu “Tūrisma pakalpojumu vadītājs”, liels īpatsvārs no diplomdarbiem ir veltīts tūrisma un viesmīlības sfēras pakalpojumu analīzei.

Analizējot studentu diplomdarbu vērtējumu sadalījumu, var secināt, ka vairāk kā pusei absolventu biežāk saņemtie vērtējumi ir "g. labi", "labi" un „ļ.labi". Vērojama tendence, ka pēdējos gados studentu vērtējumos ir plašāks atzīmju spektrs, piemēram, zemākos vērtējumus pēdējos gados ir saņēmuši vairāk absolventu nekā pārskata perioda sākumā, kas skaidrojams ar stingrākiem vērtēšanas kritērijiem.

Ja studiju programma ir sekmīgi apgūta un gala pārbaudījumos saņemts pozitīvs vērtējums (zemākais sekmīgais vērtējums 4 balles), studentiem tiks piešķirts profesionāla bakalaura grāds tūrisma un viesmīlības uzņēmējdarbībā un piektā līmeņa (LKI 6.līmenis) profesionālā kvalifikācija – Tūrisma pakalpojumu vadītājs.

[1]https://bsa.edu.lv/docs/nolikums/BSA_diplomdarbu_nolikums_LV.pdf

3.3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums

3.3.1. Novērtēt resursu un nodrošinājuma (studiju bāzes, zinātnes bāzes (ja attiecināms), informatīvās bāzes (tai skaitā bibliotēkas), materiāli tehniskās bāzes) atbilstību studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un studiju rezultātu sasniegšanai, sniegt piemērus.

BSA netiek nodalīta infrastruktūra pa studiju programmām, bet resursi novērtēti visai akadēmijai kopumā. Studiju programmas īstenošanai pieejamā bāze (auditorijas, datorauditorijas, laboratorija, bibliotēkas resursi) ir pilnībā pietiekama. BSA sniegtais metodiskais un informatīvais nodrošinājums ir pietiekams, lai nodrošinātu kvalitatīvu studiju procesu studiju programmā „Tūrisma un viesmīlības vadība”. Kopš 2015. gada tiek lietota Moodle studiju e-vidē. Studiju programmas docētāji Moodle ir izveidojuši studiju kursus, kuros studentiem ir pieejami studiju materiāli, studiju kursu apraksts un prasības studiju kursa apguvei. Vairākos studijuursos studenti kārto pārbaudījumus, iesniedz mājas darbus un komunicē ar docētāju Moodle vidē. Docētāji sniedz atgriezenisko saiti par studentu paveikto.

Moodle un BigBlueButton sistēmas ir izveidotas ar mērķi paplašināt docētāju iespējas kontaktēties ar pēc iespējas lielāku auditoriju (t.sk. filiālēs) un dot iespēju komunicēties nodarbību laikā ar auditoriju divos virzienos: docētājs – auditorija; auditorija – docētājs. BigBlueButton programma nodrošina:

- lekciju un semināru norisi, diskusijas virtuālajā vidē;
- virtuālajās konsultācijas tiešraides režīmā pirms eksāmena vai ieskaites;
- studentiem iespējams apmeklēt lekcijas, seminārus un praktiskās nodarbības virtuālajā vidē, uzdot pasniedzējam interesējošos jautājumus, prezentēt mājas un grupu darbus, kā arī diskutēt ar kursa biedriem un pasniedzēju.

Būtiska nozīme studentu un docētāju informēšanai ir BSA informatīvajai sistēmai NEXUS un “Mans BSA”. Studenti un docētāji “Mans BSA” sistēmā var iepazīties ar nodarbību un telpu plānojumu, kā arī konsultācijas laiku. Visa svarīga informācija un paziņojumi tiek ievietoti “Mans BSA” sistēmā sadaļā “Paziņojumi”. “Mans BSA” sistēmā studenti var apskatīt savu akadēmisko progresu, kā arī informāciju par finansiāliem maksājumiem.

Pilna informācija par studiju programmu, studiju kursiem, to apjomu un saturu pieejama BSA mājas

lapā, kas ir nozīmīgs informācijas avots gan studējošajiem, gan potenciālajiem studentiem.

Lai nodrošinātu akadēmisko godīgumu un nepieļautu plaģiāta gadījumus 2020.gada 21.februārī BSA parakstīja vienošanās ar Latvijas Universitāti *par izglītības iestādes pievienošanas plaģiāta kontroles sistēmai.*

Bibliotēka

Bibliotēkas uzdevums ir nodrošināt studiju programmas „Tūrisma un viesmīlības vadība” studējošiem kvalitatīvu studiju procesu un zinātnisko darbību un sniegt studentiem, docētājiem un citiem apmeklētājiem bibliotekāros, bibliogrāfiskos, informatīvos pakalpojumus. Akadēmijā studējošajiem un arī citiem interesentiem ir iespēja izmantot BSA bibliotēkas resursus. Bibliotēka sastāv no divām daļām – no abonementa un lasītavas. Lasītavā studentu ērtībai ir novietots 11 dators ar pieeju internetam, nodrošinātas drukāšanas un kopēšanas iespējas. Ir iespējas strādāt arī ar portatīvajiem datoriem. Gandrīz visos studijuursos ir pieejama literatūra lietošanai un arvien lielāks īpatsvars ir literatūrai angļu valodā. Bibliotēka regulāri saņem gan Latvijā, gan ārvalstīs izdotus periodiskos izdevumus. Bibliotēkā studējošiem un akadēmiskajam personālam ir nodrošināta pieeja elektroniskajām datu bāzēm. Bibliotēka sniedz arī kopēšanas, printēšanas un skenēšanas pakalpojumus.

Studiju programmas „Tūrisma un viesmīlības vadība” studējošiem ir paredzēti specifiski bakalaura studiju programmas nodrošināšanai literatūras avoti tūrisma un viesmīlības jomā, neskaitot arī saistīto nodaļu mācību un zinātnisko literatūru. Pārskata periodā pavisam ir iegādāti 177 grāmatu nosaukumi tūrisma un viesmīlības jomā, tai skaitā 40 nosaukumi latviešu valodā un 61 nosaukums angļu valodā, kā arī 584 grāmatu nosaukumi sastītās nodaļās, tai skaitā 213 nosaukumi latviešu valodā un 231 nosaukumi angļu valodā. Kā ziedojumi no studentiem un pasniedzējiem tika pieņemti 32 grāmatu nosaukumi latviešu valodā un angļu valodā. Pārskata periodā programmai "Tūrisma un viesmīlības vadība" tika iegādātas grāmatas par kopējo summu 1463,41 EUR.

Sīkāka informācija par informatīvās bāzes (bibliotēkas) novērtēšanu pieejama Studiju virziena 2.3. daļas 2.3.3. apakšnodaļā.

Infrastruktūra

Studiju programmas „Tūrisma un viesmīlības vadība” studejošiem studiju process noris divu ēku Rīgā, Lomonosova ielā 4 un Lomonosova ielā 1/4 telpās. Minētajās ēkās ir auditorijas, kas ir aprīkotas ar mūsdienīgiem studiju tehniskajiem palīg līdzekļiem – baltajām tāfelēm, ir nodrošināta iespēja izmantot televizoru, videomagnetofonu, videokameru, multimediju projektoru. Daudzas auditorijas ir apgādātas ar stacionāru multimediju projektoru, ekrānu, datoru ar interneta pieslēgumu un citiem tehniskajiem līdzekļiem. Visās ēkās ir pieejams bezmaksas bezvadu internets (WiFi). Studentu un Akadēmijas darbinieku vajadzībām ēkās 1.stāvā ir izvietotas kafejnīcas, kā arī ir uzstādīti tirdzniecības automāti dažādu dzērienu iegādei.

Informācijas tehnoloģijas

BSA studiju nodrošināšanai izmanto mūsdienu IT tehnoloģiju iespējas: datoru lietošanu studiju procesā un profesionālajā pilnveidē, iekšējo informatīvo sistēmu NEXUS, internetu, standarta un speciālās datorprogrammas, audio/video līdzekļus, biroja tehniku, auditoriju tehnisko aprīkojumu (stacionāros un pārnēsājamus multimēdiu projektorus). Speciāli studiju programmas **“Tūrisma un viesmīlības vadība”** studējošajiem tiek piedāvāta iespēja veikt apmācības, izmantojot datorprogrammu “Amadeus”, tajā skaitā mācību laboratorijas ietvaros (mācību tūrisma aģentūrā). Notiek regulārs darbs iekšējās informatīvās sistēmas funkcionalitātes pilnveidošanā. Turpinās darbs pie datoru parka modernizācijas, nodrošinot ātrāku, pilnvērtīgāku un efektīvāku studiju procesu. Lai nodrošinātu kvalitatīvāku elektronisko saziņu, Akadēmijas darbinieki un studenti izmanto BSA

piedāvāto e-pastu sistēmu.

Lai nodrošinātu akadēmisko godīgumu un nepieļautu plaģiāta gadījumus, ir plānots uzsākt studentu noslēgumu darbu pārbaudi ar starpaugstskolu vienoto datorizēto plaģiāta kontroles sistēmu.

Sikāka informācija par informatīvās bāzes (tai skaitā bibliotēkas), materiāli tehniskās bāzes un finansiālas bāzes atbilstību studiju programmas "Tūrisma un viesmīlības vadība" īstenošanas nosacījumiem un studiju rezultātu sasniegšanai ir sniegta **II. daļas 3. nodaļas 2.3.1.- 2.3.3. punktos.**

COVID-19 izraisītā pandēmija un attiecīgi pāreja uz attālinātām studijām pilnībā apliecināja, ka BSA ir gatava pielāgoties mainīgajai situācijai un infrastruktūras bāze tam ir pilnībā piemērota. Jau no pirmās attālinātās studiju dienas 2020.gada martā, nodarbības (tā notika BigBlueButton platformā, šobrīd, ja nepieciešams, ZOOM), Moodle sistēma un e-pastu sistēma pilnībā atbalsta informācijas apmaiņu, jaunumu paziņošanu, izmaiņu izziņošanu starp docētājiem un studentiem.

3.3.2. Studiju un zinātnes bāzes, tajā skaitā resursu, kuri tiek nodrošināti sadarbības ietvaros ar citām zinātniskajām institūcijām un augstākās izglītības iestādēm, novērtējums (attiecināms uz doktora studiju programmām).

Neattiecināms

3.3.3. Norādīt datus par pieejamo finansējumu atbilstošajā studiju programmā, tā finansēšanas avotiem un to izmantošanu studiju programmas attīstībai. Sniegt informāciju par izmaksām uz vienu studējošo šīs studiju programmas ietvaros, norādot izmaksu aprēķinā iekļautās pozīcijas un finansējuma procentuālo sadalījumu starp noteiktajām pozīcijām. Minimālais studējošo skaits studiju programmā, lai nodrošinātu studiju programmas rentabilitāti (atsevišķi norādot informāciju par katru studiju programmas īstenošanas valodu, veidu un formu).

Studiju programmas „Tūrisma un viesmīlības vadība” studiju procesa nodrošināšanai galvenais finansējuma avots ir studiju maksa. Studiju maksas apmēru un samaksas kārtību katram studiju gadam nosaka un apstiprina BSA Senāts. BSA noteiktas šādas studiju maksas apmaksas iespējas studējošiem:

- par visu programmu kopumā;
- par visu studiju gadu;
- par vienu semestri;
- par mēnesi, saskaņā ar līgumā paredzēto maksājumu grafiku, precīzi ievērojot maksāšanas termiņus un maksājamās summas.

Studiju programmas vajadzībām un studiju rezultātu sasniegšanai ir nodrošināti nepieciešami informatīvie, materiālie un tehniskie resursi, kuri pieejami gan virziena ietvaros (skat. Studiju virziena 2.daļas 2.3.1., 2.3.2. apakšnodaļa), gan arī BSA kopumā. Piemēram, lai nodrošinātu zināšanas tūrisma un viesmīlības jomā, ir pieejama studiju literatūra un elektroniskie resursi, kā arī auditorijas nodarbībām, semināriem un patstāvīgam darbam, bibliotēka un lasītāva. Bibliotēkā ir

pieejama e-vidē ar studiju materiāliem, videokonferenču sistēmu (lekcijām, semināriem un diskusijām) un elektroniskajiem informatīvajiem resursiem.

Finansēšanas sistēma Baltijas Starptautiskajā akadēmijā ir organizēta tā, lai katram studējošam, neatkarīgi no studentu skaita grupā, izpildītu visus nosacījumus kvalitatīvai apmācībai. Tās nozīmē nodrošināt nepieciešamo kontaktstundu skaitu, pieejamību bibliotēkas resursiem, e-studiju videi, pētnieciskā darbībai un t.t..

BSA dibinātāji izmanto savas tiesības kontrolēt izdevumus un noteikt minimālo studējošo skaitu studiju programmā, tādējādi dodot tiesības apmācīt studentus no mazskaitlīgām grupām. Tādējādi minimālais studējošo skaits studiju programmā, lai nodrošinātu studiju programmas rentabilitāti, katru studiju gadā un katrā studiju programmā, ņemot vērā studiju programmas īstenošanas valodu, veidu un formu, tiek noteikts individuāli un nav nemainīgs lielums.

3.10. tabulā var redzēt izmaksas uz vienu studentu studiju programmā „Tūrisma un viesmīlības vadība”:

Tabula 3.10. **Izmaksas uz vienu studējošo studiju programmā, 2021/2022. st.gadā, EUR**

Izmaksu posteņi	Bakalaura studiju programma „Tūrisma un viesmīlības vadība”
Izdevumu apmērs, Kopā	1 497
Darba samaksa	768
akadēmiskajam personālam	410
administratīvajam un vispārējam personālam	358
Darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, sociāla rakstura pabalsti un kompensācijas	168
Preces un pakalpojumi	350
Komandējumi un dienesta braucieni	2
Pakalpojumi	319
no tiem komunālie pakalpojumi	174
Krājumi, materiāli, energoresursi, preces, biroja preces un inventārs, kurus neuzskaita PL	21
Izdevumi periodikas iegādei	4
Budžeta iestāžu nodokļu maksājumi	4
Pamatkapitāla veidošana	123

Pārējie izdevumi**88**

Studiju programmas izmaksas ir atbilstošas studiju programmas vajadzībām un īstenošanas nosacījumiem, studiju programmas finansēšanas avoti ir apzināti un finanšu resursi nodrošina studiju programmas īstenošanu studiju rezultātu sasniegšanai.

Specifiskais nodrošinājums ietver šādus resursus:

1. Viedā tūrisma un inovatīvā mārketinga mācību laboratorijas attīstība – 1590,00 EUR;
2. Specializētas mācību un zinātnisko grāmatu iegāde studiju programmā: 1463,41 EUR.
3. Piedalīšana starptautiskās konferencēs – 2 500,00 EUR.

Katru studiju gadu ar rektora rīkojumu pamatstudijās tiek noteikts BSA finansēto budžeta vietu skaits; konkursu uz budžeta vietām reglamentē "Nolikums par konkursu uz budžeta vietām, ko nodrošina BSA".^[1] Studiju programmas „Tūrisma un viesmīlības vadība” studiju vietas izmaksas sastāda 1497 EUR. 2021/2022 mācību gadā studiju maksa bakalaura studiju programmā: pilna laika latviešu valodā – 2050 EUR gadā, pilna laika svešvalodā (atkarībā no valsts) – 2200 – 3000 EUR gadā; nepilna laika – 1750 EUR gadā. Ņemot vērā studējošo skaitu studiju programmā (uz 2022.g. 1.februāri - 133 studējošais), studiju programmai finansiālais nodrošinājums ir pietiekams.

Analīze rāda, ka finanšu resursi studiju programmas īstenošanas nodrošināšanai ir pietiekami un nodrošina studiju programmas ilgtspēju. Studiju programmas finanšu stāvoklis ir stabils, kas kalpo kā drošības atbalsts gadījumos, ja strauji samazinātos studentu skaits.

[1]<https://bsa.edu.lv/index.php/lv/uznem-sana/noteikumi-un-pazinojumi.html>

3.4. Mācībspēki

3.4.1. Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku (akadēmiskā personāla, viesprofesoru, asociēto viesprofesoru, viesdocentu, vieslektoru un viesasistentu) kvalifikācijas atbilstības studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām novērtējums. Sniegt informāciju par to, kā mācībspēku kvalifikācija palīdz sasniegt studiju rezultātus.

Studiju programmā nodarbinātā akadēmiskā personāla kvalifikācija un skaits atbilst BSA stratēģisko prioritāšu mērķu un uzdevumu īstenošanai. Visi mācībspēki atbilst LR normatīvajos aktos noteiktajām prasībām, tāpat pirms sadarbības uzsākšanas ar mācībspēkiem tiek pārrunāti darba nosacījumi. Pirms studiju kursa docēšanas ar mācībspēkiem tiek saskaņots docējamā studiju kursa saturs un sagaidāmie studiju rezultāti. Mācībspēku sagatavotos kursa aprakstus izskata un apstiprina programmas direktors, pārrunājot gan studiju kursā docējamās tēmas, gan sagaidāmos studiju rezultātus.

Studiju programma konceptuāli veidota pamatojoties uz aktuālajām darba tirgus vajadzībām un nozares tendencēm, nevis balstoties uz jau virzienā pieejamajiem mācībspēku resursiem. Tas ir arī viens no iemesliem, kādēļ programmai piesaistīti vairāki viesdocētāji - studiju programmas realizācijā būtiski ir apvienot akadēmiskās zināšanas ar praktisko pieredzi un praksi, tāpēc tiek

iesaistīts augstskolas vēlētais akadēmiskais personāls un viesdocētāji ar praktisko pieredzi nozarē.

Iesaistīto mācībspēku izvēle pamatojas uz šādiem kritērijiem: akadēmiskā darbā (studiju kursu sagatavošanā) uzkrātā kompetence un zināšanas ar programmas saturu saistītajās jomās, zinātniskās darbības virziens un līdzšinējo pētījumu temati, zinātniskais grāds un kvalifikācija, kā arī praktiskā pieredze. Studiju programmas starpdisciplinārais raksturs nosaka plašo zinātņu jomu loku (tiesību zinātne, psiholoģija, ekonomika, uzņēmējdarbība, politoloģija, informācijas un komunikācijas tehnoloģijas, svešvalodas, bioloģija, ko pārstāv piesaistītie mācībspēki.

Viesdocētāju izvēli pamatā nosaka atpazīstamība profesionālajā vidē, praktiskā pieredze tūrisma un atpūtas nozarē un uzņēmējdarbības vidē Latvijā un ārvalstīs, līdz ar to tas būtiski palīdz nodrošināt sasaisti ar nozares aktualitātēm. Daļa vieslektoru ir noteiktas jomas speciālisti, piem., kādā noteiktā tūrisma veidā (piem., A.Rogale-Homika, G.Bukovska, J.Serebrjakova u.c.), jurisprudencē (T.Jurkeviča), mārketingā (A.Šnaidere), kvalitātes vadībā (Ž.Jelisejeva, kas nodrošina studentiem nepieciešamās zināšanas un prasmes.

Akadēmiskā personāla kvalitātes novērtējums tiek veikts ar regulāru studējošo aptauju palīdzību un sistemātiskiem akadēmiskā personāla savstarpējiem novērtējumiem jeb hospitācijām, kuras kārtību nosaka Akadēmiskā personāla hospitācijas procedūras noteikumi. Arī šie vērtējumi tiek ņemti vērā mācībspēku ikgadējā novērtējumā.

Profesionālā bakalaura studiju programmas „**Tūrisma un viesmīlības vadība**” realizācijai ir iesaistīti 44 mācībspēki. Programmā iesaistītā velētā personāla kvalifikācija atbilst Augstskolu likuma 39.p. (“Profesionālo studiju programmu akadēmiskais personāls”) prasībām.

Latviešu plūsmā iesaistīto docētāju kvalifikācija atbilst normatīvo aktu prasībām un BSA stratēģisko mērķu un uzdevumu īstenošanai: latviešu plūsmas īstenošanā pavisam iesaistīti ir 31 docētājs, no tiem BSA pamatdarbā nodarbināti ir 17;

Angļu plūsmā iesaistīto docētāju kvalifikācija atbilst normatīvo aktu prasībām un BSA stratēģisko mērķu un uzdevumu īstenošanai: angļu plūsmas īstenošanā pavisam iesaistīti ir 29 docētājs, no tiem BSA pamatdarbā nodarbināti ir 14;

Pēc zinātniekiem grādiem (3.11. tab.) – 28 (15 ievēlēti BSA, 13 neievēlēti) docētājam ir doktora grāds (64%), 16 (6 ievēlēti BSA, 10 neievēlēti) docētājiem ir maģistra grāds (36%), 3 no tiem studē doktorantūrā.

Tabula 3.11. **Profesionālā bakalaura studiju programmas „Tūrisma un viesmīlības vadība” mācībspēku zinātniskais grāds**

	Doktori		Maģistri		Kopā	
	Skaits	%	Skaits	%	Skaits	%
Ievēlēti BSA	15	34	6	14	21	48
Neievēlēti BSA	13	30	10	22	23	52
Kopā:	28	64	16	36	44	100

Pēc akadēmiskiem amatiem (3.12. tab.) – studijas kvalitāti nodrošina 2 profesori (5%), 1 imeritus profesors (2%), 4 asociētie profesori (9%), 2 asociētais viesprofesori (5%), 12 docenti (28%) 10 viesdocenti (22%), 2 lektori (5%), 10 vieslektori (22%) un viens vadošais pētnieks (2%).

Tabula 3.12. **Profesionālā bakalaura studiju programmas „Tūrisma un viesmīlības vadība”**

mācībspēku akadēmiskais amats

Ak.amati	Profesori		As.prof.		Docenti		Lektori		Vad.pētn		Kopā	
	Skaits	%	Skaits	%	Skaits	%	Skaits	%	Skaits	%	Skaits	%
Ievēlēti BSA	2	5	4	9	12	28	2	5	1	2	21	48
Neievēlēti BSA	1	2	2	5	10	22	10	22	-	0	23	52
Kopā:	3	7	6	14	22	50	12	27	1	2	44	100

Studiju programmas īstenošanā iesaistītais akadēmiskais personāls, kam ir Latvijas Zinātnes padomes eksperta tiesības:

Tabula 3.13. Programmā iesaistītie mācībspēki - LZP eksperti

Vārds, Uzvārds	Zinātnes nozare	Zinātnes apakšnozare	LZP Eksperta tiesību beigu termiņš
Žanna Caurkubule	Sociālās zinātnes	Ekonomika un uzņēmējdarbība	06.07.2025.
Irina Plotka	Sociālās zinātnes	Psiholoģija	02.11.2025.
Marina Gunare	Sociālās zinātnes	Ekonomika un uzņēmējdarbība	30.06.2024.
Vladislāvs Volkovs	Sociālās zinātnes	Socioloģija un sociālais darbs	02.02.2025.
Aija Sannikova	Sociālās zinātnes	Ekonomika un uzņēmējdarbība	03.09.2023.

Mācībspēki regulāri paaugstina savu kvalifikāciju. Piemēram, pārskata periodā mācībspēki ir paaugstinājuši savas angļu valodas zināšanas, apmeklējot ECL kursus, nokārtojot eksāmenu, kas apliecina angļu valodas zināšanas vismaz B2 līmenī. Mācībspēki arī apmeklējuši augstākās izglītības pedagogu profesionālās pilnveides programmu "Inovācijas augstākajā izglītībā", iegūstot sertifikātu.

Mācībspēki piedalās studiju programmas padomes sēdē, kurā tiek pārrunāti sagaidāmie programmas rezultāti, studiju kursu savstarpēja sasaiste, kā arī nepieciešamās izmaiņas, kā arī iespējamā pārklāšanās starp studiju kursiem.

Akadēmiskā personāla kvalifikācija, iesaiste zinātniskajā pētniecībā un darba pieredze, apvienojumā ar piesaistītajiem viesdocētājiem - atzītiem savas nozares profesionāļiem gan ar lokālu un nacionālu, gan starptautisku pieredzi un globālu skatījumu uz tūrisma un viesmīlības nozares teorētiskajiem un praktiskajiem aspektiem, nodrošina programmas studiju rezultātu mērķu sasniegšanu.

Mācībspēku kvalifikācija ir ļoti svarīga, par cik tā ir saistīta ar izglītības procesa rezultāta kvalitāti.

Mācībspēku kvalifikācija ir tiešā saiknē ar studentu zināšanu, prasmju un kompetenču veidošanu. Mācībspēku sistēmiskais domāšanas veids ietekmē studenta domāšanas veida attīstību, veicina apgūt vadības zinātnes galvenos pamatjēdzienus un likumsakarības, kā arī attīsta analītisku un kritisku domāšanu saistībā ar dažādām zinātniskām pieejām un problēmām. Mācībspēku spēja radīt radošu atmosfēru, modināt studentos interesi un zinātkāri mācību procesā, attīsta studentiem iemaņas un spējas atrast dažādus risinājumus nestandarta situācijās. Pasniedzēji, izmantojot interaktīvas mācību metodes, attīsta studentiem komunikatīvas iemaņas, prasmes strādāt komandā, kas ir viena no svarīgākajām topošā uzņēmuma vadītāja profesionālajām iezīmēm.

Mācībspēku zinātniskā darbība ietekmē arī studentu zinātniskās darbības iemaņu attīstību. Profesionālā bakalaura studiju programmas „Tūrisma un viesmīlības vadība” pasniedzējiem ir augsts zinātniskais potenciāls, ko apstiprina esošās zinātniskās publikācijas, kas ir atrodamas starptautiskās datu bāzēs. Pasniedzēji darbojas kā mentori, kuri māca studentiem patstāvīgi saņemt, atlasīt, analizēt un kritiski novērtēt zinātnisko informāciju no dažādiem avotiem, to izmantot; veikt pētījumu, apstrādāt iegūtos datus, tos interpretēt un prezentēt. Mācību procesā studenti apgūst zinātniskā pētījuma veikšanas prasmes, iepazīstas ar mācībspēku zinātnisko pētījumu mūsdienīgiem virzieniem, kuri nav atspoguļoti mācību grāmatās. Tādējādi, zinātniskie pētījuma virzieni, ko realizē pasniedzēji, tiek atspoguļoti studentu izstrādātajos kursa darbos un bakalaura darbos. Tāpat, studenti, sadarbībā ar pasniedzējiem (darba vadītājiem), tiek iesaistīti zinātnisko rakstu izstrādes procesā, kā rezultātā studenti attīsta zinātniskā darba kultūru. Katru gadu studenti tiek aicināti piedalīties dažādās zinātniskās konferencēs.

Tāpat, mācībspēku kvalifikācija izriet no viņu spējām mācību procesā radīt un izmantot dažādas datortehnoloģijas; izstrādāt mācību – metodiskos materiālus, kas nodrošina studentiem patstāvīgi apgūt zināšanas, kā piemēram, elektroniskās grāmatas. Tas savukārt, tuvākā nākotnē dos iespēju paplašināt tālmācības vidi, piekļuvi Eiropas valstu un starptautiskajai integrētajai izglītības sistēmai.

Kopumā, mācībspēku kvalifikācija ir vērtējama kā atbilstīga, un tās efektivitāte tiek regulāri novērtēta ikgadējās veiktās studentu aptaujās. Programmas ietvaros izmaiņas amatu struktūrā tiek kontrolētas un notiek sistemātiska personāla pilnveide.

3.4.2. Mācībspēku sastāva izmaiņu analīze un novērtējums par pārskata periodu, to ietekme uz studiju kvalitāti.

Pārskata periodā mainījās akadēmiskā personāla sastāvs, piesaitot docētājus ar praktisko un zinātnisko pieredzi, kā arī personas ar doktora grādu. Studiju programmas realizēšanā iesaistīti profesionāli docētāji: visiem ir doktora grāds vai maģistra grāds, specializēto kursu docētāju iegūtā izglītība atbilst studiju kursa jomai. Lielāka daļa docētāju ir praktizējoši speciālisti. Daži no studiju programmā nodarbinātajiem docētājiem vienlaikus ir nodarbināti zinātniskās pētniecības darbā, kas nodrošina studiju un pētnieciskā darba sinerģiju. Galvenie kritēriji docētāju atlasei ir: izglītība (grāds), profesionālā pieredze un pētnieciskā un jaunrades darbība, komunikācijas prasmes.

Laika periodā no 2016./2017. akadēmiskā gada līdz 2022./2023. akadēmiskā gada rudenim studiju programmas „Tūrisma un viesmīlības vadība” mācībspēku skaita dinamikas analīze parāda, ka mācību personāls ir palielinājies no 32 līdz 45 cilvēkiem (40.6%). Ir mainījusies ne tikai mācību personāla kvantitatīvais sastāvs, bet arī tika veiktas tā kvalitatīvas izmaiņas. Tas izriet no mācību personāla attīstības politikas – iesaistīt mācību procesā BSA jaunus zinātniekus, kā arī ārzemju profesuru.

Ir novērojamas arī pozitīvas tendences, kas saistās ar asociēto profesoru un profesoru skaita palielināšanos, kas strādā bakalaura studiju programmā „Tūrisma un viesmīlības vadība”. Laika periodā no 2016./2017. studiju gada līdz 2022./2023. studiju gadam par asociētiem profesoriem ir kļuvuši Marina Ginare un Vladislavs Volkovs, par profesoriem – Žanna Caurkubule un Irina Plota (atkārtoti). BSA maģistri A. Iljina un J. Popova aizstāvēja promocijas darbus ekonomikā Baltijas Starptautiskajā akadēmijā un tagad ir studiju programmas mācībspēks. Aļona Rogale-Homika studē doktorantūrā Baltijas Starptautiskajā akadēmijā un uz doto brīdi ir doktora grāda pretendente ekonomikā, viņa arī nodarbināta maģistra programmā. Inesa Ratanova studē LU doktorantūrā, Svetlana Polovko – Valtere – LLU doktorantūrā.

Studiju kvalitāte ir cieši saistīta ar akadēmiskā personāla kvalifikāciju un zinātnisko darbību, un lai paaugstinātu studiju kvalitāti, ir nepieciešams pastāvīgi sekot akadēmiskā personāla ar zinātnisko grādu īpatsvara palielināšanu, piesaistīt kvalificētu ārvalstu akadēmisko personālu, un ir nepieciešama pastāvīga mācībspēku sastāva atjaunošana, nomaīņa un iesaiste tālākizglītībā.

Tabula 3.14. Profesionālā bakalaura studiju programmas “Tūrisma un viesmīlības vadība” mācībspēku izmaiņas atskates periodā no 2016./2017. st.gada līdz 2022./2023. st. gadam

	Zinātņu doktori		tajā skaitā:			
			Profesori		Asociētie profesori	
Studiju gads	2016./2017.	2022./2023.	2016./2017.	2022./2023.	2016./2017.	2022./2023.
Ievēlēti BSA	11	18	1	2	4	5
Neievēlēti BSA...	3	9	-	1	1	1
Kopā	14	27	1	3	5	6

Periodā no iepriekšējās akreditācijas notika studiju programmas „Tūrisma un viesmīlības vadība” akadēmiskā personāla pozitīvas izmaiņas, kas izpaudās šādos rezultātos:

- Par 86 % palielinājās ievēlēto zinātņu doktoru skaits;
- Trīs reizēs palielinājās ievēlēto profesoru skaits.

Tās deva iespēju krietni palielināt studiju virziena un studiju programmas zinātnisko potenciālu, kas palīdzēja tajā skaitā paaugstināt studiju rezultātus, jo mācībspēku zinātniskā darbība ir tiešā saiknē ar studentu zinātniskās darbības iemaņu attīstību. Piesaistot studiju procesā vairāk zinātņu doktoru, tajā skaitā profesoru, tie cenšas pastāvīgi paaugstinot savu kvalifikāciju aprobēt jaunās izglītības inovācijas studiju procesā, tādējādi motivējot studējošos tālākizglītībai maģistrantūrā. Tāpat programmai piesaistīti vairāki viesdocētāji.

Profesionālā bakalaura studiju programmas „Tūrisma un viesmīlības vadība” īstenošanā, mācībspēku zinātniskā un pedagoģiskā pieredze nodrošina izglītības programmas mērķu

sasniegšanu, kā arī studentiem izveidot atbilstīgas zināšanas, prasmes un kompetences, sasniedzot izvirzītos studiju rezultātus.

3.4.3. Informācija par doktora studiju programmas īstenošanā iesaistītā akadēmiskā personāla zinātnisko publikāciju skaitu pārskata periodā, pievienojot svarīgāko publikāciju sarakstu, kas publicētas žurnālos, kuri tiek indeksēti datubāzēs Scopus vai WoS CC. Sociālajās zinātnēs un humanitārajās un mākslas zinātnēs var papildus skaitīt zinātniskās publikācijas žurnālos, kas tiek indeksēti ERIH+ un recenzētas monogrāfijas. Informācija par mācībspēkiem, kuri iekļauti Latvijas Zinātnes padomes ekspertu datubāzē attiecīgajā zinātņu nozarē (kopējais skaits, mācībspēka vārds/ uzvārds, zinātnes nozare, kurā mācībspēkam ir eksperta statuss un Latvijas Zinātnes padomes eksperta tiesību beigu termiņš).

Neattiecināms

3.4.4. Informācija par doktora studiju programmas īstenojošā iesaistītā akadēmiskā personāla iesaisti pētniecības projektos kā projekta vadītājiem vai galvenajiem izpildītājiem/ apakšprojektu vadītājiem/ vadošajiem pētniekiem, norādot attiecīgā projekta nosaukumu, finansējuma avotu, finansējuma apmēru. Informāciju sniegt par pārskata periodu.

Neattiecināms

3.4.5. Mācībspēku savstarpējās sadarbības novērtējums, norādot mehānismus sadarbības veicināšanai studiju programmas īstenošanā un studiju kursu/ moduļu savstarpējās sasaistes nodrošināšanā. Norādīt arī studējošo un mācībspēku skaita attiecību studiju programmas ietvaros (pašnovērtējuma ziņojuma iesniegšanas brīdī).

Mācībspēku sadarbības mehānismi studiju kursu savstarpējās sasaistes nodrošināšanai ir nepieciešami starpnozaru studiju kursu plānošanai, izveidei un realizēšanai.

BSA pastāv vairāki starpdisciplināru studiju kursu apmācības mehānismi / modeļi.

1. BSA Metodiskās padomes viena no funkcijām – plānot un realizēt pasākumus – seminārus mācību spēkiem un ne tikai tiem, jo semināri ir publiski atvērti. Šādi semināri, kur uzstājās gan akadēmijas labākie docētāji, gan nozaru eksperti unvalsts un nevalstisko institūciju pārstāvji, tiek organizēti, ai attīstītu akadēmiskā personālā starpnozaru/starpdisciplināro nodarbību un studiju kursu izveides un īstenošanas kompetences.
2. Programmas direktore apspriež ar mācībspēkiem programmas saturu un savstarpējās sasaistes nodrošināšanu. Vismaz divas reizes gadā tiek organizētas sapulces, kuru laikā tiek pārrunātas studējošo aptaujas rezultāti, e-studiju kursu pārbaudes rezultāti u.c. Analizējot studiju programmas saturu, piešķiramās kvalifikācijas, nosaukuma un darba tirgus tendenču

savstarpējo sakarību, iepriekš minētie mācībspēki sadarbojas, pilnveidojot programmas saturu un izstrādājot aktuālos studiju kursus. Darbs tiek organizēts studiju programmas direktora vadībā, rīkojot sapulces vismaz reizi mēnesī semestra laikā. Viens no piemēriem ir sadarbība studējošo iesaistei pētnieciskajā darbā.

3. Studiju gadā sākumā ir apspriestas aktualitātes, saistībā ar BSA prioritārajiem pētniecības virzieniem, atbilstoši kuriem ir papildinātas studiju un noslēguma darbu paraugtēmas. Studiju kursa „Diplomdarba sagatavošanas un aizstāvēšanas metodika” mācībspēks balstoties uz iepriekšējā gadā konstatētām nepilnībām darbu izstrādē, koncentrē studējošo uzmanību uz pētījuma veikšanu un studiju un noslēguma darbu izstrādi atbilstoši BSA prasībām (**Nolikums par noslēguma darbu izstrādāšanu uz aizstāvēšanu Baltijas Straptautiskajā akadēmijā**).
4. Docētāji, kuri vada studiju un noslēguma darbus, strādājot ar studējošiem, aicina viņus piedalīties studējošo konferencē un publicēt sava pētījuma rezultātus. Organizētās konferences ļauj ātri reaģēt uz jaunām tendencēm starpdisciplināro studiju kursu jomā.

Pašnovērtējuma ziņojuma iesniegšanas brīdī programmas ietvaros ir iesaistīti 43 pasniedzēji uz 110 studējošajiem.

Studiju programma	Studējošo skaits uz vienu akadēmisko likmi
„Tūrisma un viesmīlības vadība”	2.6

Kopumā var secināt, ka Baltijas Starptautiskās Akadēmijas profesionālā bakalaura studiju programma „Tūrisma un viesmīlības vadība” ir vērtējama kā konkurētspējīga, un atbilst mūsdienīgām uzņēmējdarbības nozares prasībām.

Pielikumi

III - Studiju programmas raksturojums - 3.1. Studiju programmas raksturojošie parametri		
Par studiju programmas apgušanu izsniedzamā diploma un tā pielikumu paraugs	Paraugu diploms un pielikums TVV lat pilna.pdf	Sample diploma and appendix TVV lat stream.pdf
Akadēmiskajām studiju programmām - Augstākās izglītības padomes atzinums atbilstoši Augstskolu likuma 55. panta otrajai daļai		
Kopīgās studiju programmas atbilstība Augstskolu likuma prasībām (tabula)		
Statistika par studējošajiem pārskata periodā	5.PIELIKUMS_Statistikas dati par studējošajiem bakalaura studiju programma.docx	Annex_5_Statistical data on students in the Bachelor Study Programme.docx
III - Studiju programmas raksturojums - 3.2. Studiju saturs un īstenošana		
Studiju programmas atbilstība valsts izglītības standartam	6.Pielikums_Atbitlība valsts izglītības standartam_lab.docx	Annex 6.Compilation to the national education standard.docx
Studiju programmā iegūstamās kvalifikācijas atbilstību profesijas standartam vai profesionālās kvalifikācijas prasībām	7.PIELIKUMS TVV_Turisma_pakalpojumu_vaditajs.docx	APPENDIX 7 TVV_Tourism_services_manager.docx
Studiju programmas atbilstība atbilstošās nozares specifiskajam normatīvajam regulējumam		
Studiju kursu/ moduļu kartējums studiju programmas studiju rezultātu sasniegšanai	8.PIELIKUMS_Studiju kursu kartējums bakalaura studiju programmas studiju rezultātu sasniegšanai1.docx	8.ANNEX_Mapping of study courses to achieve the study results of the Bachelor's study programme (1).docx
Studiju programmas plāns (katram studiju programmas īstenošanas veidam un formai)	9.PIELIKUMS_Bakalaura_studiju_programma1.docx	Annex 9_Bachelor Study Program1.docx
Studiju kursu/ moduļu apraksti	TVV_Kursu apraksti.zip	Tour.&Hosp.Manag_Course descriptions.zip
Studējošo prakses organizācijas apraksts	3.2.4.Bakalaura_prakses_programma.doc	3.2.4. Bachelor_practice_program.doc
III - Studiju programmas raksturojums - 3.4. Mācībspēki		
Apliecinājums, ka doktora studiju programmas akadēmiskā personāla sastāvā ir ne mazāk kā pieci doktorī, no kuriem vismaz trīs ir Latvijas Zinātnes padomes apstiprināti eksperti tajā zinātņu nozarē vai apakšnozarē, kurā studiju programma plāno piešķirt zinātnisko grādu		
Apliecinājums, ka akadēmiskās studiju programmas akadēmiskais personāls atbilst Augstskolu likuma 55. panta pirmās daļas trešajā punktā noteiktajām prasībām		

Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā (47812)

Studiju virziens	<i>Viesnīcu un restorānu serviss, tūrisma un atpūtas organizācija</i>
Studiju programmas nosaukums	<i>Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā</i>
Izglītības klasifikācijas kods (IKK)	47812
Studiju programmas veids	<i>Profesionālā maģistra studiju programma</i>
Studiju programmas direktora vārds	<i>Žanna</i>
Studiju programmas direktora uzvārds	<i>Caurkubule</i>
Studiju programmas direktora e-pasts	<i>zcaurkubule@inbox.lv</i>
Studiju programmas vadītāja/ direktora akadēmiskais/ zinātniskais grāds	<i>Dr.sc.ing, profesore</i>
Studiju programmas direktora telefona numurs	<i>67100321</i>
Studiju programmas mērķis	<i>Studiju programmas mērķis - sniegt starptautiski konkurētspējīgu augstā līmeņa izglītību komunikācijas, izklaides un atpūtas jomā, lai sagatavotu kritiski domājušus un kvalificētus profesionāļus, kuru mūsdienīgas zināšanas, līderības prasmes un kompetences ļautu strādāt starptautiskās komandās un efektīvi vadīt organizācijas valsts, nevalstiskajā un privātajā sektorā, nodrošinot to attīstību un pārmaiņas.</i>
Studiju programmas uzdevumi	<i>- Sagatavot studējošos praktiskam darbam tūrisma, atpūtas un izklaides jomas uzņēmējdarbības vidē, nodrošinot LR un starptautiskiem standartiem atbilstošu konkurētspējīgu izglītību;</i> <i>- Sniegt izpratni par sociālo, ekonomisko un vides ilgtspēju un to izaicinājumiem, tajā skaitā globālajā kontekstā, attīstības tendencēm atpūtas un izklaides jomā Latvijā un pasaulē, padziļināt to apguvi komunikācijas zinātnes kontekstā, nodrošinot prasmes tos novērtēšanai;</i> <i>- Pilnveidot dziļas zināšanas un kritisku izpratni par vadībzinības jomas teorijām, principiem, koncepcijām un metodoloģiju, kas vajadzīgas pētījumiem un/vai inovācijai, lai radītu jaunas zināšanas un procedūras, integrētu zināšanas no dažādām jomām tūrisma, atpūtas un izklaides industrijā;</i> <i>- Attīstīt studējošo analītiskās spējas, radoši un kritiski domāt, analizējot un vērtējot situāciju organizācijā, izstrādāt attīstības stratēģijas dažādās vadībzinību jomās, vadības līmeņos un funkcionālās jomās;</i> <i>- Attīstīt studējošos pētnieciskā darba plānošanas un vadīšanas iemaņas un veicināt prasmes argumentēti pārliecināt auditoriju par savu lēmumu efektivitāti un pamatotību, veidojot interesi par tālākizglītību, profesionālās kvalifikācijas celšanu un studiju turpināšanu doktora studiju programmā.</i>

Sasniedzamie studiju rezultāti	- padziļinātas zināšanas un izpratni par uzņēmējdarbības un uzņēmēja lomu sabiedrības attīstībā un ekonomiskas izaugsmē, vadībzinības jomas teorijām, principiem, koncepcijām un metodoloģiju, kā arī par uzņēmējdarbības modeļa veidošanu tūrisma, atpūtas un izklaides jomās; - prasme izmantot analītiskās spējas un prasmes, vērtējot uzņēmējdarbības vidi vietējā un starptautiskajā tirgū un attīstības tendences atpūtas un izklaides industrijā; -spēja, analizējot un vērtējot situāciju organizācijā, izstrādāt attīstības stratēģijas dažādās uzņēmējdarbības jomās, vadības līmeņos un funkcionālās jomās, strādāt komandā, pielietot svešvalodas multikulturālā vidē, komunikācijas un saskarsmes prasmes un iemaņas; -spēja demonstrēt uzņēmuma un projektu vadīšanas prasmes, risināt aktuālos uzņēmuma vadīšanas jautājumus, pieņemot lēmumus, uzņemties atbildību par darba rezultātiem, nodrošinot uzņēmuma konkurētspējīgu darbību, paaugstinot tā pievienoto vērtību mainīgajos un globālās ekonomikas ilgtspējīgas attīstības apstākļos; -prasme izzināt un kritiski novērtēt pētniecības metodes un pieejas pētījumu veikšanai vadībzinības jomā, patstāvīgi pielietot jaunākās teorijas, atklājumus, metodes un problēmu risināšanas prasmes, lai veiktu zinātniski pētniecisko un jaunrades darbību, kas nodrošina radošo domāšanu; -prasme novērtēt vadības lēmumu pieņemšanas riskus dažādos kontekstos un, ja nepieciešams, veikt papildu analīzi; -prasme argumentēti pārliecināt auditoriju par savu lēmumu efektivitāti un pamatotību un uzņemties atbildību par savas darbības iespējamo ietekmi uz vidi un sabiedrību.
Studiju programmas noslēgumā paredzētais noslēguma pārbaudījums	maģistra darba

Studiju programmas varianti

Pilna laika klātie - 1 gadi, 5 mēneši - latviešu

Studiju veids un forma	Pilna laika klātie
Īstenošanas ilgums (gados)	1
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	5
Īstenošanas valoda	latviešu
Studiju programmas apjoms (KP)	90
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	Ar profesionālo bakalaura grādu vai profesionālas kvalifikācijas 5.-6. līmeni uzņēmējdarbības, vadības, mārketinga, finanšu un/vai ekonomikas jomās.
Iegūstamais grāds (latviešu valodā)	Profesionālais maģistra grāds atpūtas un izklaides industrijas uzņēmumu vadībā
Iegūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	Organizācijas vadītājs

Īstenošanas vietas

Istenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese

Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "BALTIJAS STARPTAUTISKĀ AKADĒMIJA"	RĪGA	VALĒRIJAS SEILES IELA 4, LATGALES PRIEKŠPILSĒTA, RĪGA, LV-1003

Pilna laika klātiene - 1 gadi, 5 mēneši - angļu

Studiju veids un forma	<i>Pilna laika klātiene</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	1
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	5
Īstenošanas valoda	<i>angļu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	90
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<i>Profesionālais bakalaura grāds vai profesionālas kvalifikācijas 5.-6. līmeni uzņēmējdarbības, vadības, mārketinga, finanšu un/vai ekonomikas jomās. Angļu valoda vismaz B2 līmenī</i>
legūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Profesionālais maģistra grāds atpūtas un izklaides industrijas uzņēmumu vadībā</i>
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	<i>Organizācijas vadītājs</i>

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "BALTIJAS STARPTAUTISKĀ AKADĒMIJA"	RĪGA	VALĒRIJAS SEILES IELA 4, LATGALES PRIEKŠPILSĒTA, RĪGA, LV-1003

Pilna laika klātiene - 2 gadi - latviešu

Studiju veids un forma	<i>Pilna laika klātiene</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	2
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	0
Īstenošanas valoda	<i>latviešu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	120
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<i>Studiju programmā tiek uzņemtas personas, kuras ieguvušas: 1.) akadēmiskā bakalaura grādu uzņēmējdarbības, vadības, mārketinga, finanšu un/vai ekonomikas jomās (šajā gadījumā papildus ietverta prakse 30 KP apjomā, kuras mērķis ir padziļināt izpratni par tūrisma, izklaides, atpūtas vai viesmīlības nozari praktiski); vai 2.) profesionālās augstākās izglītības bakalaura grādu citās nozarēs (šajā gadījumā ir jāapgūst studiju kursi 30 KP apjomā sagatavošanas semestrī, kas attīsta sociālās, komunikatīvās un organizatoriskās pamatiemaņas, tostarp studiju kursi uzņēmējdarbības profesionālās kompetences veidošanai); vai 3.) akadēmiskā bakalaura grādu citās nozarēs ar nosacījumu, ka ir vismaz trīs gadu darba pieredze izklaides, atpūtas vai viesmīlības jomā (šajā gadījumā studentiem papildus ir jāapgūst studiju kursi 30 KP apjomā sagatavošanas semestrī, kas attīsta sociālās, komunikatīvās un organizatoriskās pamatiemaņas, tostarp studiju kursi uzņēmējdarbības profesionālās kompetences veidošanai).</i>
legūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Profesionālais maģistra grāds atpūtas un izklaides industrijas uzņēmumu vadībā</i>
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	<i>Organizācijas vadītājs</i>

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese

Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "BALTIJAS STARPTAUTISKĀ AKADĒMIJA"	RĪGA	VALĒRIJAS SEILES IELA 4, LATGALES PRIEKŠPILSĒTA, RĪGA, LV-1003

Pilna laika klātie - 2 gadi - angļu

Studiju veids un forma	<i>Pilna laika klātie</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	2
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	0
Īstenošanas valoda	<i>angļu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	120
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<i>Studiju programmā tiek uzņemtas personas, kuras ieguvušas: 1.) akadēmiskā bakalaura grādu uzņēmējdarbības, vadības, mārketinga, finanšu un/vai ekonomikas jomās (šajā gadījumā papildus ietverta prakse 30 KP apjomā, kuras mērķis ir padziļināt izpratni par tūrisma, izklaides, atpūtas vai viesmīlības nozari praktiski); vai 2.) profesionālās augstākās izglītības bakalaura grādu citās nozarēs (šajā gadījumā ir jāapgūst studiju kursi 30 KP apjomā sagatavošanas semestrī, kas attīsta sociālās, komunikatīvās un organizatoriskās pamatiemaņas, tostarp studiju kursi uzņēmējdarbības profesionālās kompetences veidošanai); vai 3.) akadēmiskā bakalaura grādu citās nozarēs ar nosacījumu, ka ir vismaz trīs gadu darba pieredze izklaides, atpūtas vai viesmīlības jomā (šajā gadījumā studentiem papildus ir jāapgūst studiju kursi 30 KP apjomā sagatavošanas semestrī, kas attīsta sociālās, komunikatīvās un organizatoriskās pamatiemaņas, tostarp studiju kursi uzņēmējdarbības profesionālās kompetences veidošanai). Angļu valoda vismaz B2 līmenī</i>
legūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Profesionālais maģistra grāds atpūtas un izklaides industrijas uzņēmumu vadībā</i>
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	<i>Organizācijas vadītājs</i>

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "BALTIJAS STARPTAUTISKĀ AKADĒMIJA"	RĪGA	VALĒRIJAS SEILES IELA 4, LATGALES PRIEKŠPILSĒTA, RĪGA, LV-1003

3.1. Studiju programmas raksturojošie rādītāji

3.1.1. Apraksts un analīze par izmaiņām studiju programmas parametros, kas veiktas kopš iepriekšējās studiju virziena akreditācijas lapas izsniegšanas vai studiju programmas licences izsniegšanas, ja studiju programma nav iekļauta studiju virziena akreditācijas lapā, tajā skaitā par izmaiņām, kas plānotas studiju virziena novērtēšanas procedūras ietvaros.

Gatavojoties studiju virziena novērtēšanas procedūrai, tika veikta studiju programmas satura pārskats un tā pielāgošana jaunākajām un aktuālākajām tūrisma, izklaides un atpūtas industrijas tendencēm. Atbilstoši jaunam profesiju standartam un saskaņā ar iepriekšējās novērtēšanas laikā saņemtajām rekomendācijām, nozares aktualitātēm, absolventu aptaujām un studentu ieteikumiem, kopš iepriekšējās studiju virziena akreditācijas lapas izsniegšanas, tika veiktas sekojošas izmaiņas un precizējumi:

- profesionālā maģistra studiju programmā „Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā” programmu raksturojošos parametros tika precizēti studiju programmas mērķis, uzdevumi un sasniedzamie studiju rezultāti;
- atbilstoši jaunam profesiju standartam tika precizēta piešķiramā profesionālā kvalifikācija - Organizācijas vadītājs;
- ir iekļauti jauni studiju kursi (“Komunikācijas pētījumu metodes un prezentācija”, “Starpkultūru komunikācija”, “Līderība: koncepcijas un stratēģijas”, “Ievads ekonomikas teorijā”, “Organizācijas finanšu plānošana un vadība”, “Ievads finansēs”, Uzņēmējdarbības tiesiskais nodrošinājums”, “Akadēmiskā rakstīšana”);
- dažiem studiju kursiem veiktas nosaukumu izmaiņas, un tika pārstrādāti studiju kursu apraksti atbilstoši izmaiņām studiju kursa nosaukumā:

<i>Vecs studiju kursa nosaukums</i>	<i>Jauns studiju kursa nosaukums</i>
Stratēģiskā vadība atpūtas un izklaides industrijā II: kvalitātes vadības sistēmas	Kvalitātes vadības sistēmas
Stratēģiskā vadība atpūtas un izklaides industrijā III: intelektuāla kapitāla vadība	Intelektuāla kapitāla vadība
Starptautiskais mārketings I	Starptautiskais mārketings
Starptautiskais mārketings II: stratēģiskās mārketinga komunikācijas	Stratēģiskās mārketinga komunikācijas
Starptautiskais mārketings III: e-mārketings	Digitālais mārketings
Sociāli ekonomiskie pētījumi un zinātniskā projektēšana atpūtas un izklaides jomā	Sociāli ekonomisko pētījumu metodoloģija un metodes atpūtas un izklaides jomā

- dažiem studiju kursiem veikta kredītpunktu maiņa, īpaši pielīdzinot KP Eiropas kredītu pārnesei sistēmai (ECTS) kredītpunktiem, atbilstoši AL 1.panta 8.p. un MK noteikumiem Nr. 305;
- atbilstoši AL 56. pantam BSA vairs neuzņem studējošos un nerealizē virziena studiju programmas krievu valodā, tāpēc novērtēšanai netiek sniegts krievu valodas īstenošanas variants, bet turpinā realizēt studiju programmu valsts un angļu valodās.

Studiju programmas satura un plānojuma izmaiņas veiktas ar mērķi, integrēt studijās nozares jaunākās teorētiskās atziņas, informācijas tehnoloģiju rīkus, praktiskās apmācības radošuma un inovācijas spējas attīstīšanai, digitālās prasmes. Kartēšanas rezultāti parāda, ka programmas saturu veidojošie studiju kursi nodrošina iespēju sasniegt visus studiju programmas rezultātus. Tādējādi var uzskatīt, ka studiju programma veidota strukturēti un secīgi, lai loģiskā secībā studenti spētu apgūt studiju kursu vielu, sasniegtu programmas mērķus un uzdevumus un definētos studiju rezultātus.

Savukārt, tādi programmu parametri, kā programmas mērķis, uzdevumi un, atbilstoši, sasniedzamie studiju rezultāti (3.2. tabula) tika precizēti un aktualizēti.

3.2. tabula

Profesionālā maģistra studiju programmā “**Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā**” paredzētie parametru precizējumi un aktualizācija

<i>Studiju programmas mērķis, uzdevumi un paredzētie studiju rezultāti nākamajam akreditācijas periodam</i>	<i>Iepriekšējā akreditācijas perioda studiju programmas mērķis, uzdevumi un paredzētie studiju rezultāti</i>
<i>Programmas mērķis - PM</i>	
Studiju programmas mērķis - sniegt starptautiski konkurētspējīgu augstā līmeņa izglītību komunikācijas, izklaides un atpūtas jomā, lai sagatavotu kritiski domājušus un kvalificētus profesionāļus, kuru mūsdienīgas zināšanas, līderības prasmes un kompetences ļautu strādāt starptautiskās komandās un efektīvi vadīt organizācijas valsts, nevalstiskajā un privātajā sektorā, nodrošinot to attīstību un pārmaiņas.	Sagatavot kvalificētus speciālistus, lai sekmētu viņu konkurētspēju mainīgos sociālekonomiskajos apstākļos, t.i.: sagatavot mūsdienīgi izglītotus, augsti kvalificētus, kompetentus un konkurētspējīgus profesionāļus, kuri spēj iniciēt un vadīt nozares uzņēmējdarbības izmaiņas, organizēt un plānot izmaiņas organizācijās un kopienā, iniciēt un vadīt dažāda mēroga projektus, sniegt atbalstu un veicināt nozares izmaiņas lokālā, reģionālā un starptautiskā mērogā, multikulturālā vidē, balstoties uz mūsdienu attīstības tendencēm Eiropā un pasaulē, dodot studentiem iespēju radoši risināt izvirzītos uzdevumus, strādāt starptautiskās komandās un efektīvi vadīt institūcijas, iegūt augstāko profesionālo izglītību komunikācijas, izklaides un atpūtas jomā, iegūstot maģistra grādu, sekmēt personības pašizaugsmi ar iespējām turpināt studijas doktora programmā.
<i>Programmas uzdevumi- PU</i>	

1PU. Sagatavot studējošos praktiskam darbam tūrisma, atpūtas un izklaides jomas uzņēmējdarbības vidē, nodrošinot LR un starptautiskiem standartiem atbilstošu konkurētspējīgu izglītību;

2PU. Sniegt izpratni par sociālo, ekonomisko un vides ilgtspēju un to izaicinājumiem, tajā skaitā globālajā kontekstā, attīstības tendencēm atpūtas un izklaides jomā Latvijā un pasaulē, padziļināt to apguvi komunikācijas zinātnes kontekstā, nodrošinot prasmes tos novērtēšanai;

3PU. Pilnveidot dziļas zināšanas un kritisku izpratni par komunikācijas vadības jomas teorijām, principiem, koncepcijām un metodoloģiju, kas vajadzīgas pētījumiem un/vai inovācijai, lai radītu jaunas zināšanas un procedūras, integrētu zināšanas no dažādām jomām tūrisma, atpūtas un izklaides industrijā;

4PU. Attīstīt studējošo analītiskās spējas, radoši un kritiski domāt, analizējot un vērtējot situāciju organizācijā, izstrādāt attīstības stratēģijas dažādās vadībzinību jomās, līmeņos un funkcionālās jomās;

5PU. Attīstīt studējošos pētnieciskā darba plānošanas un vadīšanas iemaņas un veicināt prasmes argumentēti pārliecināt auditoriju par savu lēmumu efektivitāti un pamatotību, veidojot interesi par tālākizglītību, profesionālās kvalifikācijas celšanu un studiju turpināšanu doktora studiju programmā.

- Sagatavot augsti kvalificētus un konkurētspējīgus darbiniekus LR un ES tūrisma, atpūtas un izklaides jomas vajadzībām, kā arī sekmēt to konkurētspēju mainīgajos sociālekonomiskajos apstākļos un starptautiskajā darba tirgū;

- piedāvāt laikmetīgu, kvalitatīvu un sabalansētu apmācību, lai nodrošinātu teorētisko, pētniecisko un praktisko iemaņu apgūšanu, profesionālo tālākizglītību un zinātnisko pētniecību;

- nodrošināt programmā iegūstamās izglītības līmeņa atbilstību darba tirgus un darba devēju prasībām, sniedzot konkrētas un vispusīgas zināšanas un prasmes, kuras nepieciešamas modernajā uzņēmējdarbības vidē;

- attīstīt studentu radošās spējas uzņēmējdarbībā, uzņēmuma vadīšanā, kā arī prasmi attīstīt radošo potenciālu un veicināt atpūtas un izklaides industrijas produktu patēriņu sabiedrībā;

- attīstīt mūsdienu darba tirgū nepieciešamās prasmes un iemaņas – prezentācijas, argumentēšanas, saskarsmes, informācijas ieguves un apstrādes, spēju radoši un kritiski domāt un analizēt nozares problēmas;

- attīstīt specifiskas problēmu risināšanas prasmes, kas vajadzīgas pētījumiem un/vai inovācijai, lai radītu jaunas zināšanas un procedūras, integrētu zināšanas no dažādām jomām tūrisma, atpūtas un izklaides industrijā;

- īstenot attīstības tendenču atpūtas un izklaides jomā Latvijā un Eiropā, padziļināt apguvi komunikācijas zinātnes kontekstā;

- sniegt iespēju gūt pieredzi atpūtas un izklaides pasākumu un projektu plānošanā, organizēšanā un izvērtēšanā;

- pilnveidot studējošo radošo spēju attīstīšanu, izmantojot mūsdienīgas studiju metodes sadarbībā ar partneraugstskolām, organizējot pieredzes apmaiņu ar partneriem atbilstoši globālā tūrisma, atpūtas un izklaides tirgus standartiem;

- veidot studentos interesi par tālākizglītību, profesionālās kvalifikācijas celšanu un studiju turpināšanu doktora studiju programmā.

Sasniedzamie studiju rezultāti- SR

Zināšanas:

1SR. Demonstrē padziļinātas zināšanas un izpratni par aktuālām teorijām, koncepcijām un metodoloģiju ekonomikas un uzņēmējdarbības, vadībizības un psiholoģijas, mārketinga un komunikāciju, un citās ar tūrisma, atpūtas un izklaides industriju saistītajās zinātņu jomās;

Prasmes:

2SR. Prot plānot un īstenot profesionālo darbību, izmantojot analītiskās spējas un prasmes, vērtējot uzņēmējdarbības vidi vietējā un starptautiskajā tirgū un attīstības tendences tūrisma, atpūtas un izklaides industrijā;

3SR. Spēj, analizējot un vērtējot situāciju organizācijā, izstrādāt attīstības stratēģijas dažādās uzņēmējdarbības jomās, vadības līmeņos un funkcionālās jomās, strādāt komandā, pielietot svešvalodas multikulturālā vidē, komunikācijas un saskarsmes prasmes un iemaņas;

4SR. Spēj demonstrēt uzņēmuma un projektu vadīšanas prasmes, risināt aktuālos uzņēmuma vadīšanas jautājumus, pieņemt lēmumus, uzņemties atbildību par darba rezultātiem, nodrošinot uzņēmuma konkurētspējīgu darbību, paaugstinot tā pievienoto vērtību mainīgajos un globālās ekonomikas ilgtspējīgas attīstības apstākļos;

5SR. Prot izziņāt un kritiski novērtēt pētniecības metodes un pieejas pētījumu veikšanai vadībizības jomā, patstāvīgi pielietot jaunākās teorijas, atklājumus, metodes un problēmu risināšanas prasmes, lai veiktu zinātniski pētniecisko un jaunrades darbību, kas nodrošina radošo domāšanu.

Kompetences:

6SR. Prot novērtēt vadības lēmumu pieņemšanas riskus dažādos kontekstos un, ja nepieciešams, veikt papildu analīzi;

7SR. Prot argumentēti pārliecināt auditoriju par savu lēmumu efektivitāti un pamatotību un uzņemties atbildību par savas darbības iespējamo ietekmi uz vidi un sabiedrību;

8SR. Demonstrē virkni vispārējo prasmju, ieskaitot informāciju un laika pārvaldību, komandas un projekta darbu, datoru un patstāvīgu mācīšanos, digitālās prasmes;

9SR. Spēj patstāvīgi veicināt savu personisko attīstību un zināšanu pilnveidi, demonstrēt novatorisku, atvērtu un ētisku domāšanas veidu, izrādīt iniciatīvu un līderību savas organizācijas vadībā.

Zināšanas:

1.Demonstrē padziļinātas zināšanas tūrisma izklaides un atpūtas jaunāko teorētisko atziņu jomā;

2.Demonstrē izpratni par komercdarbības vadības jaunākajiem atklājumiem; izmantojot apgūtās zināšanas, spēj veikt pētniecību un darboties izklaides un atpūtas jomu saskarē.

Prasmes:

3. Spēj patstāvīgi darboties izklaides un atpūtas jomā, pārzina vadības teorijas, lai risinātu aktuālas problēmas izklaides un atpūtas joma.

4.Spēj argumentēti diskutēt par sarežģītiem un sistēmiskiem vadības aspektiem gan ar speciālistiem, gan ar nespeciālistiem.

5.Spēj iekļauties darba grupās, veikt pētniecisku darbību un uzņemties atbildību par grupu darba rezultātiem.

6.Spēj veikt profesionālos pienākumus, tālāku mācīšanos, meklēt risinājumus sarežģītos un neprognozējamās izklaides un atpūtas nozares uzņēmumu darbības (tai skaitā krīzes) apstākļos, lietot jaunas un radošas pieejas.

Kompetences:

1. Izstrādājot maģistra darbu, spēj patstāvīgi formulēt un kritiski analizēt sarežģītas izklaides un atpūtas nozares un uzņēmumu profesionālās problēmas.

2. Spēj integrēt nozares problēmu risināšanā dažādas ekonomikas, vadībizinātnes, tirgvedības, finanšu jomu zināšanas.

Kulturoloģiskās kompetences:

- uzkrāt un pilnveidot pieredzi starpkultūru komunikācijā
- veidot izpratni par kultūru daudzveidību un to īpatnībām

- orientēties savas valsts un pasaules aktualitātēs kultūras, atpūtas un izklaides jomās
- veidot starptautiskos projektus, ievērojot nacionālās un starpkultūru tradīcijas

Intelektuālās kompetences:

- veidot padziļinātu izpratni par izklaides un atpūtas industrijas iespējām pasaules mērogā
- pilnveidot zinātnisko potenciālu, kā arī izkopt spēju sniegt zināšanas citiem
- attīstīt radošo potenciālu izvēlētajā specialitātē
- pilnveidot profesionālo izaugsmi, izmantojot tālākizglītības un pētniecības iespējas

Profesionālās kompetences:

- izmantot teorētiskās zināšanas profesionālajā darbībā
- veidot padziļinātu izpratni par izklaides un atpūtas industrijas procesiem un mijiedarbību
- pilnveidot izpratni par pašpilnveides procesiem profesionālajā darbībā
- attīstīt starpprofesionālās komandas veidošanas principus
- integrēt dažādu jomu zināšanas pētniecībā, veikt pētniecisko darbību un ieviest inovatīvas idejas atpūtas un izklaides industrijā
- izkopt ētisko un sociālo atbildību par zinātnes rezultātiem

Praktiskās kompetences:

- attīstīt sociālo atbildību
- izmantot mūsdienu tehnoloģiju iespējas
- veicināt uzņēmējdarbību, inovāciju piesaisti atpūtas un izklaides jomā
- veidot radošu profesionālo darbību atpūtas un izklaides industrijā

- pilnveidot savu profesionālo kompetenci
- izstrādāt un īstenot projektus atpūtas un izklaides jomā, novērtēt projektu atbilstību tirgus vajadzībām
- veidot sadarbību ar citiem šīs jomas dalībniekiem, valsts, pašvaldības, nevalstiskajām un privātajām institūcijām

Saskarsmes kompetences:

- attīstīt publiskās uzstāšanās kultūras prasmes
- pilnveidot komandas darba iemaņas un prasmes
- veidot komunikāciju tehnoloģijas daudz kultūru sabiedrībā
- veidot izpratni par dažādu mērķa grupu interesēm, tradīcijām, īpatnībām un vajadzībām

Studiju programma ietver elementus, kas veicina studentu personības izaugsmi, attīsta organizatoriskās prasmes organizēt un vadīt komandas darbu, kā arī sekmē studējošo kritisku izpratni par jautājumiem saistībā ar uzņēmējdarbības problēmām lokālā, reģionālā un starptautiskā mērogā, lai spētu analītiski formulēt specifiskas problēmas un attīstīt vadības prasmes, izmantojot esošos un attīstot jaunus kopienas resursus. Programma ir veidota tā, lai tās obligātajā daļā tiktu apgūtas teorētiskās zināšanas un iegūtas pētnieciskās prasmes un iemaņas, kuras veido pilnīgu pamatu patstāvīga zinātniskā pētījuma izstrādāšanai atpūtas un izklaides industrijā. Programmas izvēles daļa paver iespēju plašākām un padziļinātām studijām maģistrantu pētniecisko interešu jomās. Tas ļauj, pamatojoties uz demogrāfisko, ekonomisko un tiesisko situāciju, veidot Latvijas iekšējam tirgum un starptautiskajai konkurencei atbilstīgu programmu, piesaistot kā Latvijas, tā arī ārvalstu studentus.

Analizējot 3.2. tabulu „Profesionālās studiju programmas “Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā” parametru izmaiņas, precizējumi un aktualizācija” var secināt, ka profesionāla maģistra studiju programmas mērķis un uzdevumi, kā arī studiju laikā iegūtās zināšanas, prasmes un kompetences ir savstarpēji saistīti un ļauj sasniegt studiju programmas mērķi atbilstoši profesijas standartam Organizācijas vadītājs.

3.1.2. Analīze un novērtējums par studiju programmas atbilstību studiju virzienam. Analīze par programmas nosaukuma, koda, iegūstamā grāda, profesionālās kvalifikācijas vai grāda un profesionālās kvalifikācijas mērķu un uzdevumu, studiju rezultātu, kā arī uzņemšanas prasību savstarpējo sasaisti. Studiju programmas īstenošanas ilguma un apjoma (tajā skaitā atšķirīgiem studiju programmas īstenošanas variantiem) raksturojums un lietderības novērtējums.

BSA profesionālā maģistra studiju programma “Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā” izstrādāta saskaņā ar Latvijas Republikas [Augstskolu likumu](#), atbilstoši LR Ministru kabineta noteikumi Nr. 305 „[Noteikumi par valsts profesionālās augstākās izglītības standartu](#)” (13.06.2023.) un Nr. 322 („[Noteikumi par Latvijas izglītības klasifikāciju](#)” (13.06.2017.)), LR Valsts standartam “[Organizācijas vadītāja profesijas standarts](#)” (18.09.2019.) un Latvijas Republikas Profesiju klasifikatoram, [Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūrai un Standartiem un vadlīnijām kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā \(ESG 2015\)](#), kā arī [Studiju virziena pašnovērtējuma ziņojuma izstrādes vadlīnijām](#) (20.08.2021).

Maģistra programmas saturs nodrošina zināšanu, prasmju un kompetences apguvi, kas nepieciešama profesionālās darbības veikšanai atbilstoši Latvijas izglītības klasifikācijā noteiktajām ietvarstruktūras 7. līmeņa zināšanām, prasmēm un kompetencēm.

Profesionālā maģistra studiju programma “Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā” (47812), iegūstamais grāds: *profesionālā maģistra grāds atpūtas un izklaides industrijas uzņēmumu vadībā un kvalifikācija - organizācijas vadītājs*, mērķi un uzdevumi, kā arī uzņemšanas nosacījumi ir savstarpēji saistīti un atbilstīgi.

Profesionālā maģistra studiju programma “Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā” nodrošina pēctecību studiju virzienā īstenotajai bakalaura studiju programmai “Tūrisma un viesmīlības vadība” un iespējas bakalaura studiju programmas absolventiem turpināt izglītību tūrisma, izklaides un atpūtas jomā. Maģistra studiju programmas “Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā” īstenošanas mērķis ir atbilstošs stratēģiskajiem mērķiem, kas definēti „[Baltijas Starptautiskās akadēmijas darbības un attīstības ilgtermiņa stratēģija 2022.](#) -

2025.gadam”, un specifiski visvairāk virziena „Viesnīcu un restorānu servisa un tūrisma un atpūtas organizācija” mērķim.

Atbilstoši Baltijas Starptautiskās Akadēmijas misijai un stratēģiskajam plānam, maģistra programmas “Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā” *mērķis (PM)* ir sniegt starptautiski konkurētspējīgu augstā līmeņa izglītību komunikācijas, izklaides un atpūtas jomā, lai sagatavotu kritiski domājušus un kvalificētus profesionāļus, kuru mūsdienīgas zināšanas, līderības prasmes un kompetences ļautu strādāt starptautiskās komandās un efektīvi vadīt organizācijas valsts, nevalstiskajā un privātajā sektorā, nodrošinot to attīstību un pārmaiņas.

Profesionālā maģistra studiju programma “Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā” tiek realizēta 1.5 gadu (90 KP) un 2 gadu (120 KP) laikā pilna laika studiju formā.

Studiju programmas mērķa formulējums norāda uz to, ka studējošiem tiek nodrošinātas zināšanas, prasmes un kompetences atbilstoši 7. kvalifikācijas līmenim tūrisma, atpūtas un izklaides uzņēmējdarbības jomā. Programmas nosaukums un piešķiramā kvalifikācija arī norāda uz to, ka programma ir orientēta uz tūrisma, atpūtas un izklaides vadības procesiem organizācijā. Studiju programmas definētie uzdevumi (PU) ir vērsti uz definēto mērķu sasniegšanu un studiju rezultātu (SR) nodrošināšanu.

Program tasks - PT:

- To prepare students for practical work in the business environment of tourism, leisure and entertainment, providing a competitive education in line with LR and international standards (1 PT);
- Provide an understanding of social, economic and environmental sustainability and their challenges, including in global context, development trends in the field of leisure and entertainment in Latvia and the world, deepen their learning in the context of communication science, providing skills for their evaluation (2 PT);
- Develop deep knowledge and critical understanding of communication management theory, principles, concepts and methodology needed for research and/or innovation to create new knowledge and procedures, integrate knowledge from different fields in the tourism, leisure and entertainment industry (3 PT);
- To develop students' analytical abilities, to think creatively and critically, analysing and evaluating the situation in the organisation, to develop development strategies in various management fields, levels and functional areas (4 PT);
- To develop the students' skills in planning and managing research work and to promote the ability to convince the audience about effectiveness and validity of their decisions with arguments, creating interest in further education, raising professional qualifications and continuing studies in a doctoral study program (5 PT).

Study results - SR

Knowledge:

Demonstrates in-depth knowledge and understanding of current theories, concepts and methodologies in economics and business, management and psychology, marketing and communications, and other disciplines related to the tourism, leisure and entertainment industry (1 SR).

Skills:

Be able to plan and implement professional activities using analytical abilities and skills in assessing business environment in the local and international market and development trends in the tourism, leisure and entertainment industry (2 SR);

Able to analyse and evaluate situation in the organisation, develop development strategies in various business areas, management levels and functional areas, work in a team, use foreign languages in a multicultural environment, communication and interaction skills and abilities (3 SR);

Able to demonstrate company and project management skills, solve current company management issues by making decisions, take responsibility for work results, ensure competitive operation of the company, increase its added value in the changing and sustainable development conditions of the global economy (4 SR);

Can learn and critically evaluate research methods and approaches for conducting research in the field of management science, independently apply the latest theories, discoveries, methods and problem-solving skills in order to carry out scientific research and creative activities that ensure creative thinking (5 SR).

Competencies:

Able to assess the risks of management decision-making in different contexts and, if necessary, perform additional analysis (6 SR);

Able to convince the audience of the effectiveness and validity of own decisions and take responsibility for the possible impact of actions on the environment and society (7 SR);

Demonstrates a range of general skills including information and time management, team and project work, computer and independent learning, digital skills (8 SR);

Be able to contribute independently to their own personal development and the development of their own knowledge, demonstrate an innovative, open and ethical mindset, and show initiative and leadership in the management of their organisation (9 SR).

Tabula 3.3.

Profesionāla maģistra studiju programmas „Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā” mērķu (PM), uzdevumu (PU) un studiju rezultātu (SR) savstarpēja sasaiste

PM				
PU1	PU2	PU3	PU4	PU5
SR1 – SR9	SR1, SR2,SR5, SR8	SR1, SR3,SR4, SR5	SR3, SR4,SR8, SR9	SR5, SR6,SR7, SR8

Par studiju programmas atbilstību studiju virzienam liecina pirmkārt studiju kursi, kas būtiski saistīti ar tūrisma, atpūtas un izklaides industriju (piem. Atpūtas un izklaides industrija, Stratēģiskā vadība atpūtas un izklaides industrijā, Ilgtspējīga attīstība tūrisma un atpūtas jomā, Starptautisko projektu vadība atpūtas un izklaides nozarē, Inovatīvās tehnoloģijas atpūtas un izklaides jomā u.c.); otrkārt, pasniedzēju profesionālā pieredze, kas ļauj nodrošināt kvalitatīvu izglītību un praktiskās pieredzes un prasmes attiecīgajā jomā; treškārt, maģistra studiju programmas atzīšana nozares atzītās organizācijas un asociācijās (ALTA, LVRA u.c.) un akreditācija Pasaules Tūrisma organizācijā (UN WTO).

Programmas mērķu un uzdevumu apraksti izmantoti studiju kursu kartēšanā. Kartēšanas rezultāti parāda, ka programmas studiju kursi nodrošina iespēju sasniegt visus studiju programmas rezultātus (katram studiju rezultātam ir piesaistīti vairāki studiju kursi, kuru apguve nodrošina studiju programmas rezultāta sasniegšanu); visi iekļautie kursi ir pamatoti un atbilst studiju programmas specifikai studiju virziena ietvaros.

Programmas īstenošana, saturs un sagaidāmie studiju rezultāti tiek pārskatīti studiju virziena padomes sēdēs, kas notiek ne retāk kā reizi semestrī un kurās piedalās programmas administrācijas, akadēmiskā personāla pārstāvji, studenti un nozares pārstāvji. Studiju programmas sasniedzamie rezultāti fokusēti uz uzņēmumā notiekošajiem procesiem.

Refektantu uzņemšanu Baltijas Starptautiskā akadēmijā studiju programmas „Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā” pilna laika studijās reglamentē Uzņemšanas noteikumi un imatrikulācijas kārtība[1], kas katru gadu tiek apstiprināti BSA Senāta sēdē. Noteikumos noteiktās prasības (1. daļa; 2. daļas 8., 9., 10., 11., 13. - 20. punkti; VI nodaļa) ir pamats, lai nodrošina studiju programmas mērķa, uzdevumu un studiju rezultātu sasniegšanu, kas norāda, ka visi augstākminētie faktori ir savstarpēji saistīti.

Analizējot uzņemšanas prasību atbilstību studiju programmas nosaukumam, iegūstamajām grādam un profesionālai kvalifikācijai, var secināt, ka:

- Studiju programmas uzņemšanas prasības, grāds un profesionālā kvalifikācija atbilst pēctecības principam, proti, studējošie savas zināšanas, prasmes un kompetences, iegūtas profesionālā bakalaura līmenī, varēs padziļināt un pastiprināt nākamajā, maģistrā līmenī;
- Programmas apjoma variācijas ir 90 kredītpunktu (3 semestri) vai 120 kredītpunktu (4 semestri). Lai iestātos 90 KP studiju programmā reflektantam nepieciešams profesionālais bakalaura grāds vai 5.-6. līmeņa profesionālā kvalifikācija uzņēmējdarbības, vadības, mārketinga, finanšu un/vai ekonomikas jomās, vai tam pielīdzināma izglītība.
- Savukārt, pretendenti ar profesionālo bakalaura grādu citās zinātnēs (pedagoģiskajā, tehniskajā, eksaktajā zinātnē utt.), bet ar velmi iegūt profesionālo maģistra līmenim atbilstošu izglītību atpūtas un izklaides industrijas organizāciju vadībā, var iestāties programmā ar normatīvo studiju ilgumu 4 semestri (120KP), šajā gadījumā studentiem papildus ir jāapgūst studiju kursi 30 KP apjomā sagatavošanas semestrī, kas attīsta sociālās, komunikatīvās un organizatoriskās pamatiemaņas, tostarp studiju kursi uzņēmējdarbības profesionālās kompetences veidošanai. Maģistra studiju programmas ar normatīvo studiju ilgumu 2 gadi pirmais, jeb sagatavošanas semestris, paredzēts ar nolūku dot studējošiem iespēju ātri un intensīvi apgūt nepieciešamas zināšanas, prasmes un kompetences maģistra līmeņa programmas apgūšanai.
- Pretendenti ar akadēmiskā bakalaura grādu uzņēmējdarbības, vadības, mārketinga, finanšu un/vai ekonomikas jomās, vai tam pielīdzināma izglītība, var iestāties programmā ar normatīvo studiju ilgumu 4 semestri (120KP), bet studiju programmā papildus ietverta prakse 30 KP apjomā, kuras mērķis ir padziļināt izpratni par tūrisma, izklaides, atpūtas vai viesmīlības nozari praktiski, kā arī studiju laikā gūto zināšanu aprobēšanu, tādējādi labāk sagatavojoties maģistra darba izstrādei.
- Pretendenti ar akadēmiskā bakalaura grādu citās nozarēs var iestāties programmā ar normatīvo studiju ilgumu 4 semestri (120KP), ar nosacījumu, ka ir vismaz trīs gadu darba pieredze tūrisma, izklaides, atpūtas vai viesmīlības jomā (šajā gadījumā studentiem papildus ir jāapgūst studiju kursi 30 KP apjomā sagatavošanas semestrī, kas attīsta sociālās, komunikatīvās un organizatoriskās pamatiemaņas, tostarp studiju kursi uzņēmējdarbības profesionālās kompetences veidošanai).

Visiem reflektantiem iestājoties studiju programmā tiek vērtētas angļu valodas prasmes.

Tādējādi var uzskatīt, ka studiju programma veidota strukturēti un secīgi, lai loģiskā secībā studenti spētu apgūt studiju kursu vielu, sasniegtu programmas mērķus un uzdevumus un definētos studiju rezultātus katrā studiju programmas īstenošanas variantā. Līdz ar to bakalaura programma kopā ar maģistra studiju programmu ir sakartota tā, lai pabeidzot maģistrantūru, absolventam būtu visas profesijai atbilstošas kompetences.

3.1.3. Studiju programmas ekonomiskais un/ vai sociālais pamatojums, analīze par absolventu nodarbinātību.

BSA profesionālā augstākās izglītības maģistra studiju programma izstrādāta saskaņā ar Latvijas Republikas Augstskolu likumu, atbilstoši otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības Valsts standartam un Latvijas Republikas Profesiju klasifikatoram.

Maģistra programmas saturs nodrošina zināšanu, prasmju un kompetences apguvi, kas nepieciešama profesionālās darbības veikšanai atbilstoši Latvijas izglītības klasifikācijā noteiktajām ietvarstruktūras 7. līmeņa zināšanām, prasmēm un kompetencēm.

Profesionālās maģistra studiju programmas “Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā” absolventi iegūst profesionālā maģistra grādu atpūtas un izklaides industrijas uzņēmumu vadībā, tādejādi programma sagatavo speciālistus uzņēmējdarbības vadīšanai tūrisma, atpūtas un izklaides nozarē, kā arī darbam uzņēmumos un organizācijās gan publiskā, gan privātā sektorā vietējā un starptautiskā mērogā. Studiju programmas īstenošana ir ekonomiski pamatota, jo studējošo skaits visās grupās nav mazāks par 10 studentiem, tādēļ akadēmijai neveidojās zaudējumi studiju programmas realizēšanā. Studiju programmas sociālo nozīmīgumu pamato tas, ka biznesa izglītībai tūrisma un viesmīlības nozarē ir īpaša nozīme tautsaimniecības attīstībā. Latvija ik gadu uzņēmējdarbības rezultātus vērtē balstoties uz Pasaules bankas “Doing Business” reitingu [1]. 2020.gadā Latvija no 190 valstīm ir ierindota 19.vietā, kas ir augsts reitings starptautiskā mērogā. Tas norāda uz uzņēmējdarbības vadības izglītības nepieciešamību un attīstības perspektīvām, tajā skaitā atpūtas un izklaides industrijā. Ņemot vērā Ekonomikas ministrijas 2022. gadā sagatavoto “Informatīvo ziņojumu par darba tirgus vidēja un ilgtermiņa prognozēm” [2] var secināt, ka pieprasījums pēc augstas kvalifikācijas speciālistiem (vadītājiem, vecākiem speciālistiem, speciālistiem) nākotnē tikai pieaugs. Ziņojums norāda, ka būs nepieciešami arī speciālisti ar zināšanām, prasmēm un kompetencēm tūrisma un izmitināšanas nozarē. Tas saistīts ar mūsdienu tehnoloģiju attīstību un nepieciešamību pēc to efektīvas pārvadīšanas. Šiem speciālistiem nepieciešamas kompleksu problēmu risināšanas prasmes, spēja domāt un spriest kritiski, pieņemt lēmumus, radošums, pārvaldīt personālu un koordinēt to, pārvaldīt emocijas un stresu, kuri orientēti uz pakalpojumiem un spēj pielāgoties dažādām situācijām.

BSA maģistra studiju programmas “Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā” unikalitāte ir saistīta ar tās starpdisciplināro raksturu, kas atšķir programmu “Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā” no līdzīgām studiju programmām Latvijas augstskolās:

Tabula 3.4.

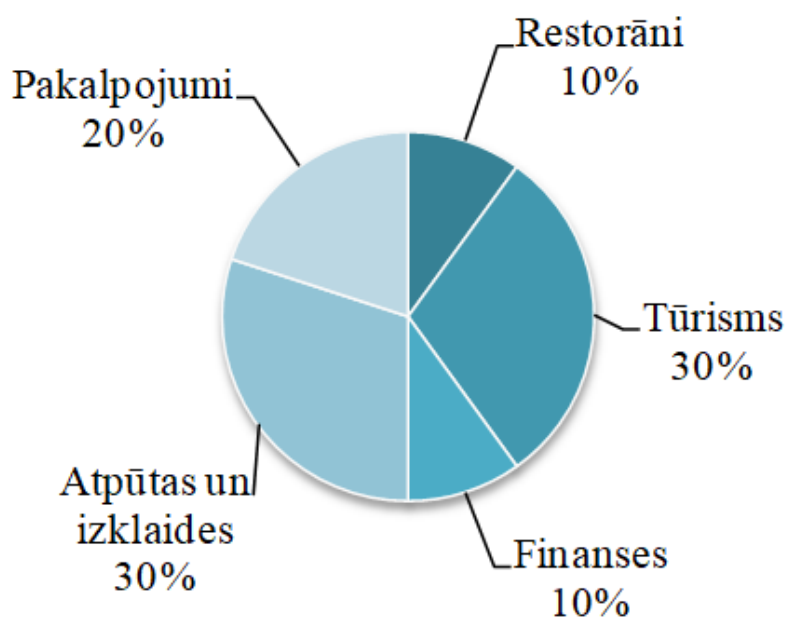
Maģistra studiju programmas “Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā” salīdzinājums ar citām Latvijas studiju programmām

Augstskola	Programma	Grāds	Kvalifikācija	Ilgums	Valoda
BSA	Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā	Profesionālais maģistra grāds atpūtas un izklaides industrijas uzņēmumu vadībā	Organizācijas vadītājs atpūtas un izklaides jomā	pilna laika studijas - 1.5 gadi; 2 gadi	latviešu; angļu
Turība	Tūrisma stratēģiskā vadība	Profesionālais maģistra grāds uzņēmējdarbības vadībā	Uzņēmumu un iestāžu vadītājs	pilna laika studijas dienā- 1.5 gadi; nepilna laika studijas neklātie - 2 gadi	latviešu; angļu
Vidzemes Augstskola	Tūrisma stratēģiskā vadība konkurētspējai	Sociālo zinātņu maģistra grāds tūrisma uzņēmējdarbības vadībā	-	1.5 gadi, 2 gadi Pilna laika klātie	latviešu; angļu

Jāpiebilst, ka Latvijā tikai trīs no vairāk nekā 30 augstākās izglītības iestādēm īsteno maģistra studiju programmas tūrisma, atpūtas un izklaides nozares speciālistu sagatavošanai, kas liecina par šādu speciālistu sagatavošanas aktualitāti un nepieciešamību Latvijas tautsaimniecībai.

Profesionālās maģistra studiju programmas “Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā” saturs tiek aktualizēts katru gadu atbilstoši nozares, darba tirgus un zinātnes tendencēm. Atbilstību darba tirgus tendencēm un profesionālās vides prasībām nodrošina vadības profesionāļu piesaistīšana studiju kursu docēšanai. Atbilstību zinātnes prasībām nodrošina docētāju piedalīšanās starptautiskās zinātniskās konferencēs un pētījumu publicēšana zinātniskos izdevumos, attiecīgi arī studiju kursu papildināšana atbilstoši aktualitātēm zinātnē. Zinātnisko darbu veikšanā tiek iesaistīti arī programmas studenti. Piemēram, maģistra darbu ietvaros veiktie pētījumi tiek prezentēti gan zinātniskajās, gan nozares profesionālajās konferencēs. Atbilstību darba tirgus tendencēm un profesionālās vides prasībām nodrošina sadarbība ar uzņēmējdarbības profesionāļiem un ekspertiem, to piesaistīšana kā vieslektoros, studiju kursu docēšanai un galā pārbaudījuma komisijās, tāpat cenšamies nezaudēt sakarus ar absolventiem, it sevišķi, ņemot vērā, kā daži no tiem, par pēdējiem 6 gadiem turpina studijas doktora programmā BSA un aicināti strādāt par pasniedzējiem Akadēmijā.

Daudzi maģistranti uzsāk studijas maģistratūrā, lai paaugstinātu savu zināšanu līmeni un kompetenci, dažiem tā ir iespēja saņemt paaugstinājumu savā darba vietā, jo, visbiežāk, maģistrantiem jau ir stabila darba vieta. Maģistrantūrā studējošie praktiski visi strādā viesnīcu un restorānu servisa, tūrisma un atpūtas organizācijās vai pasākumu organizēšana uzņēmumos.

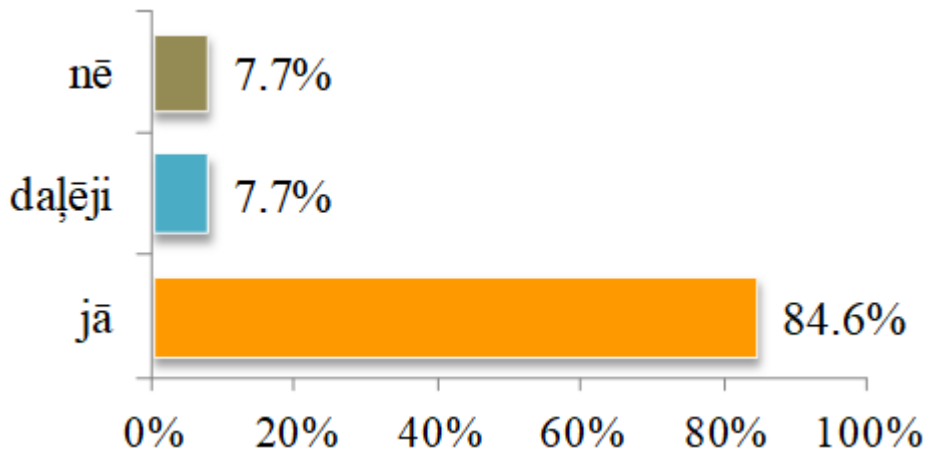

Attēls 3.1. Maģistra studiju programmas studentu sadale pa nozarēm %

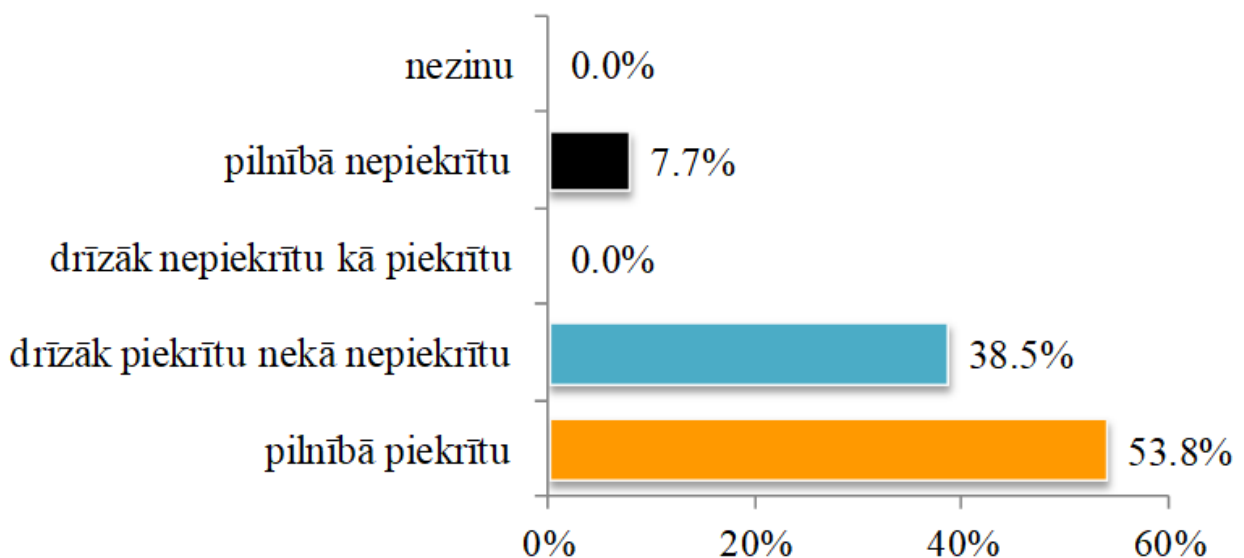
Aptaujā piedalījās 2017. - 2022.gada absolventi. Aptaujas rezultāti liecina par to, ka:

- 6% absolventu uzskata, ka viņu profesionālā darbība ir saistīta ar BSA iegūto izglītību un atzina, ka studiju programma ir konkurētspējīga darba tirgū Latvijā un ES, nodrošinājot starptautiskiem standartiem atbilstošu konkurētspējīgu izglītību;
- 8% absolventu vērtē savas perspektīvas darba tirgū kā labas un izcilas;
- 5% absolventu norādīja, ka studiju laikā iegūtā izglītība ir veicinājusi viņu karjēras izaugsmi un ir pietiekami sagatavojusi viņus izglītošanās turpināšanai;
- 3% no absolventiem norādīja, ka mācību procesā iegūtās zināšanas palīdz rast radošus risinājumus dažādās sarežģītības problēmās un pieņemt lēmumus, pamatojoties uz iepriekš veiktu informācijas analīzi.

Rādītājs par izglītības kvalitāti ir tas, ka studiju programmas absolventi ieņem diezgan augstus amatus, strādā par menedžeriem, ir vidējā un augstākā līmeņa vadītāji.

Attēls 3.2. Maģistra studiju programmas absolventu atbildes apgalvojumam, ka viņu profesionālā darbība ir saistīta ar BSA iegūto izglītību

Attēls 3.3. Maģistra studiju programmas absolventu viedoklis, ka iegūtā izglītība ir pietiekami sagatavoja viņus darbam ieņemamajā amatā

Pētījuma rezultāti liecina, ka absolventi, kuri ieguvuši izglītību maģistra studiju programmā "Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā", atbilst šīm prasībām, ko apliecina šādi fakti:

1. Lielākā daļa absolventu, kuri ir dzimuši Latvijā, ir palikuši strādāt Latvijā.
2. Nozīmīga daļa absolventu strādā specialitātē vai pakalpojumu nozarē, neskatoties uz to, ka pandēmijas COVID19 laikā daži no viņiem pazaudēja darbu un vēl nav atgriezušies nozarē.
3. Lielākā daļa absolventu uzskata, ka iegūtā izglītība BSA palīdzēja profesionālajā darbībā (pat tad, ja darbs nav saistīts ar iegūto izglītību), kā arī palielināja iespēju dabūt darbu un/vai izveidot savu uzņēmumu.
4. Ir absolventi, kuri ir uzsākuši savu uzņēmējdarbību viesmīlības jomā.
5. Liela daļa absolventu (gan Latvijā, gan ārvalstīs) ieņem diezgan augstus amatus.
6. Liela absolventu daļa atzīmēja, ka iegūtā izglītība ir veicinājusi profesionālās karjeras izaugsmi, ir uzlabojusi viņu konkurētspēju Latvijas un Eiropas Savienības darba tirgū, ir labi sagatavojusi darbam, kā arī to, ka iegūtās zināšanas var pielietot praksē.
7. Vairums absolventu augstu novērtēja iegūtās teorētiskās zināšanas un praktiskās iemaņas,

kuras var pielietot praksē, - spēju novērtēt, analizēt un sistematizēt informāciju, kā arī atrast radošus risinājumus dažādu uzdevumu realizācijai un īstenošanai, pieņemt lēmumus, balstoties uz informācijas analīzi.

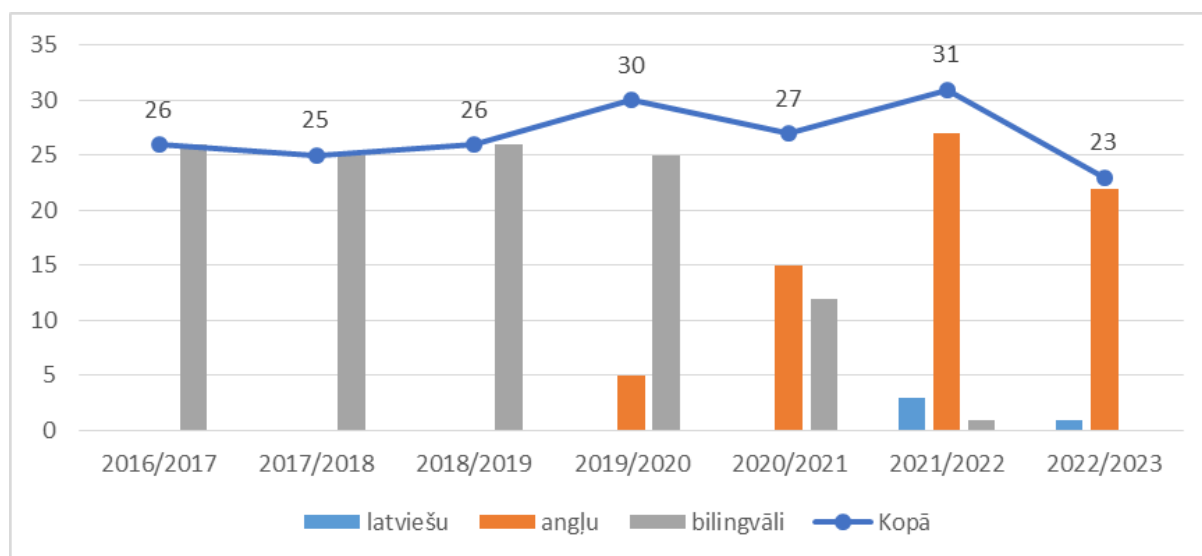
8. Īpaši augstu absolventi novērtēja prasmi plānot, organizēt un vadīt savu darbu, prezentēt informāciju, kā arī prasmi veidot komandas darbu, ko viņi apguva studiju procesā.
9. Turklāt, kā uzskata lielākā daļa absolventu, studijas palīdzēja attīstīt viņu spējas.

[1] https://archive.doingbusiness.org/content/dam/doingBusiness/pdf/db2020/Doing-Business-2020_rankings.pdf

[2] <https://www.em.gov.lv/lv/media/14720/download?attachment>

3.1.4. Statistikas dati par studējošajiem studiju programmā, studējošo skaita dinamika, skaita izmaiņu ietekmes faktoru analīze un novērtējums. Analizējot, atsevišķi izdalīt dažādas studiju formas, veidus, valodas.

Pārskata periodā no 2016./2017. līdz 2022./2023. akadēmiskā gada sākumam (uz 01.10) studentu skaits profesionālā maģistra studiju programmā “Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā” samazinājās tikai par 11.5%. Ņemot vērā pēdējo gadu statistiku par studējošo skaitu maģistra studiju programmā (att.), var secināt, ka kopējo studējošo skaits - relatīvi izlīdzināts, un ņemot vērā Latvijas demogrāfisko situāciju un lielu konkurenci, kopējais vietējo studentu skaits turpinās mazināties, tāpēc nepieciešams meklēt iespējas piesaistīt programmai vairāk ārvalstu studentus.

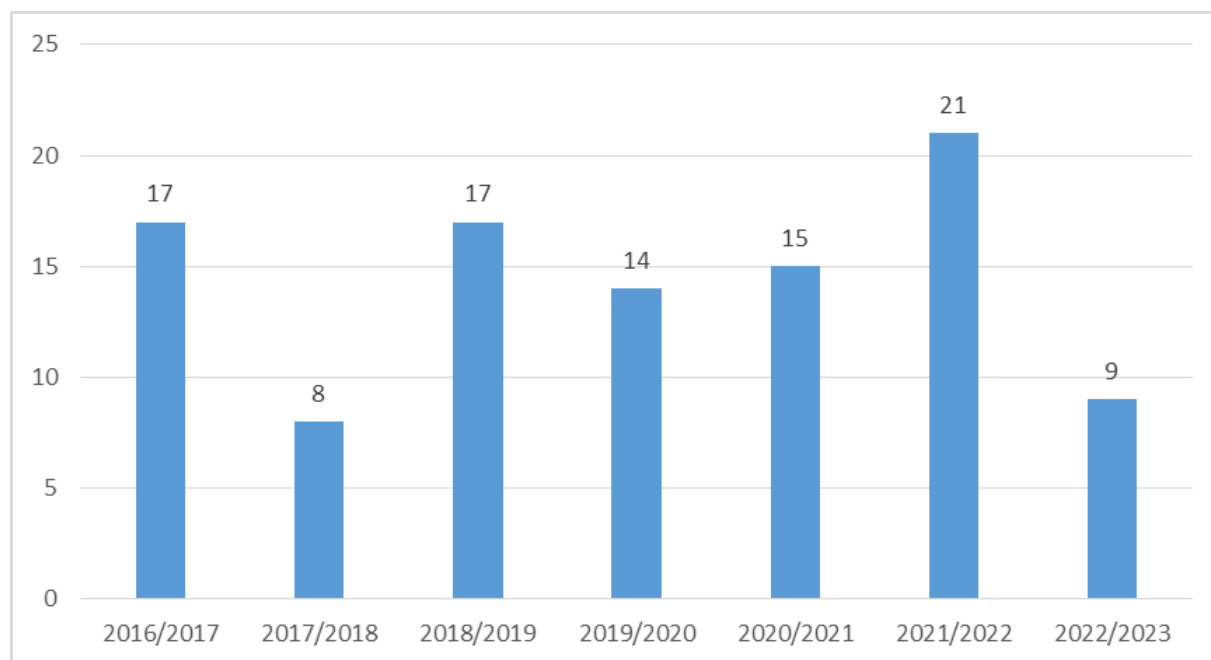

Attēls 3.4. Maģistra studiju programmas studējošo dinamika un sadalījums pa studiju programmu īstenošanas valodām no 2016./17. līdz 2022./23. studiju gadam

Maģistra studiju programma “Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā” līdz 2019. studiju gadam bija īstenota latviešu, angļu, krievu valodās un bilingvāli (latviešu valodā un ne vairāk, kā 20% no kredītpunktiem angļu valodā), pilna laika klātienes (dienas) formā. No 2019. gada uzņemšana studiju programmā notiek latviešu un angļu valodās.

Studijas programmā notiek par privāto finansējumu, ir pieejamas arī sadarbības partneru, gada programmas, sasniegumu un radnieku atlaižu iespējas studiju maksai.

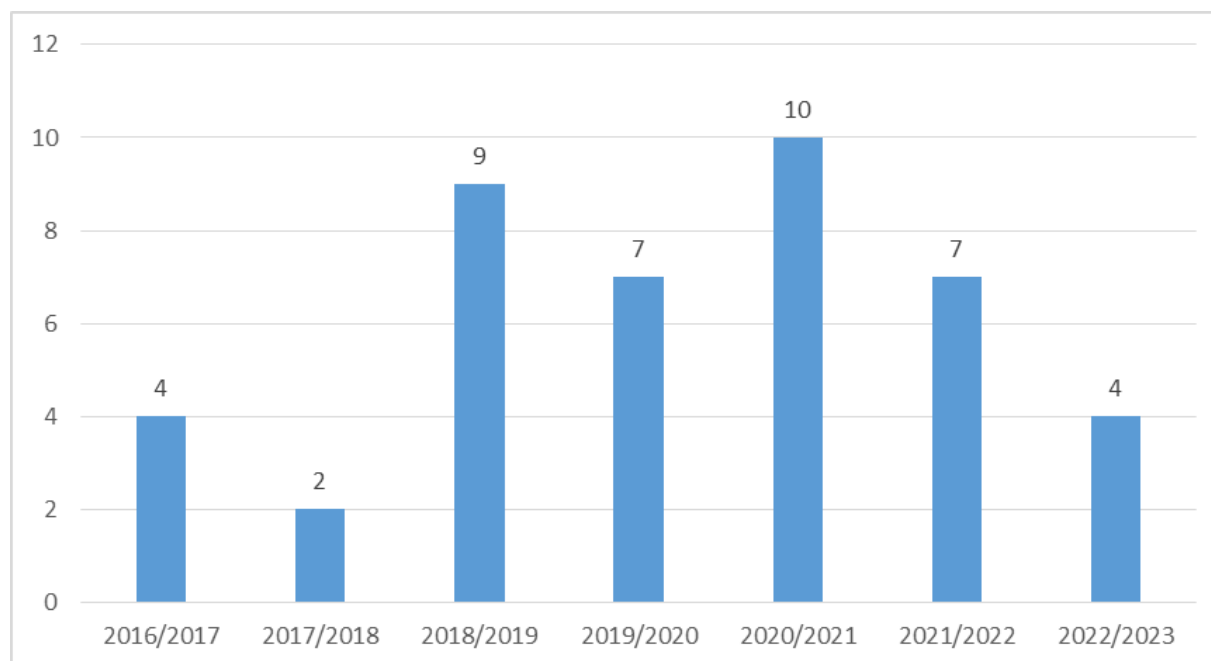
Periodā no 2016./2017. g. līdz 2022/2023. g. akadēmiskā gada rudenim *imatrikulēto studējošo skaits* profesionālā maģistra studiju programmā “Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā” ir 101 studējošais:

Attēls 3.5. Maģistra studiju programmas imatrikulēto studējošo dinamika no 2016./17.g. līdz 2022./23.g. studiju gadam

Kopumā imatrikulēto studiju programmā skaita dinamika studijās bijusi gandrīz nemainīga. Lielāks imatrikulēto skaits bijis 2021./22. studiju gadā, kad iestājas 21 studējošais, bet 2017./2018. studiju gadā imatrikulēto skaits bija minimāls – 8 studējoši.

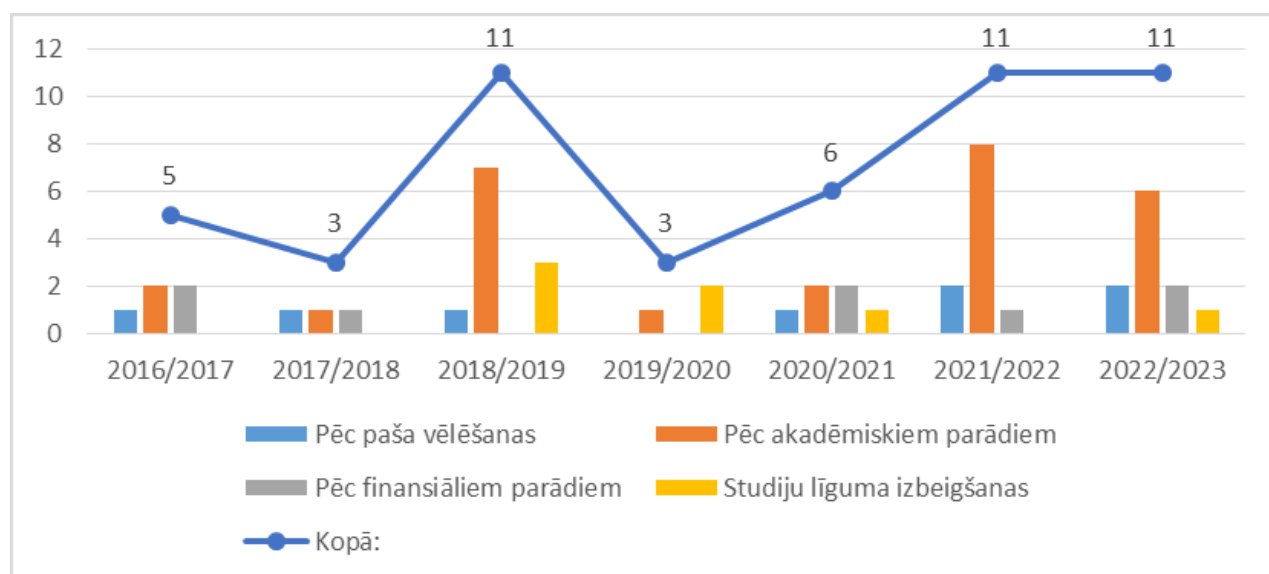
Pārskata periodā no 2016./2017. g. līdz 2022/2023.g. akadēmiskā gada sākumam studijas sekmīgi pabeiguši 43 absolventi:

Attēls 3.6. Maģistra studiju programmas absolventu skaita dinamika no 2016./2017. līdz 2022./2023. studiju gadam

Ļoti daudz studentu Latvijā sāk studijas, taču tās nepabeidz[1]. To rāda jaunākais OECD pētījums.

Daļa studentu nolēmj pelnīt, nevis studēt, taču citiem studijas ir par sarežģītu. Tā, studējošo atbirums (att.) studiju programmā periodā no 2016./2017. līdz 2022./2023. akadēmiskam gadam sastādā 50 cilvēki, ņemot vērā Baltijas Starptautiskas akadēmijas statistikas datus:

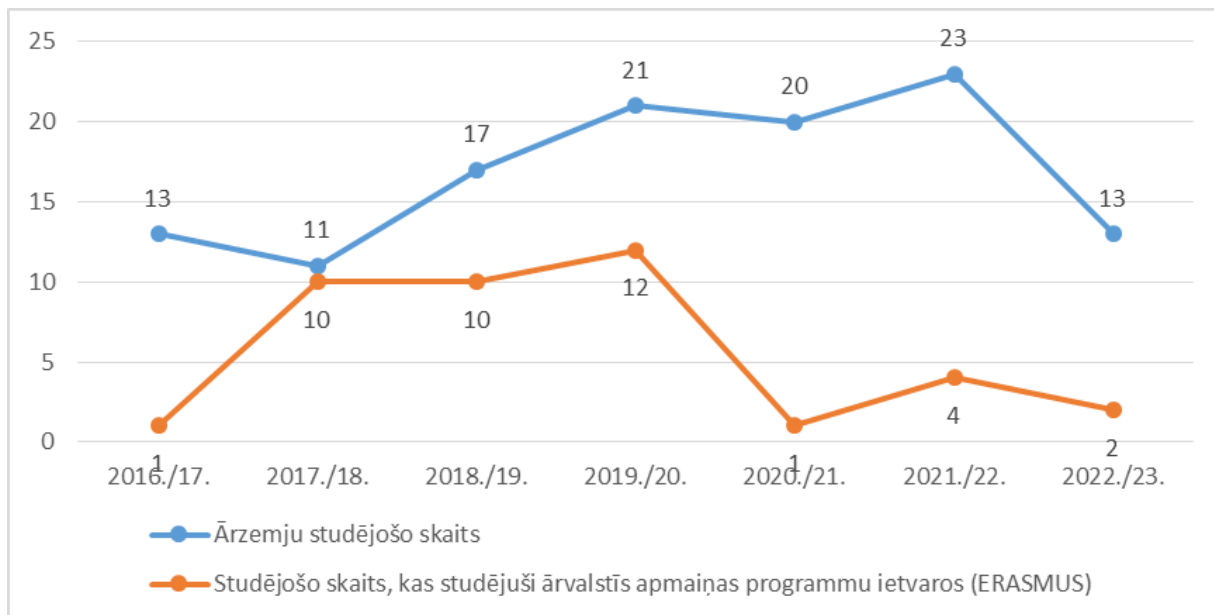
Attēls 3.7. Maģistra studiju programmas studējošo atbirums no 2016./2017. līdz 2022./2023. studiju gadam

Iemesli tām par pārskata periodu ir sekojošie:

- akadēmisko parādu dēļ – 27 studējošie;
- pēc paša vēlēšanas – 8 studējošie;
- finanšu parādu dēļ – 8 studējošie;
- studiju līguma izbeigšana – 7 studējošie.

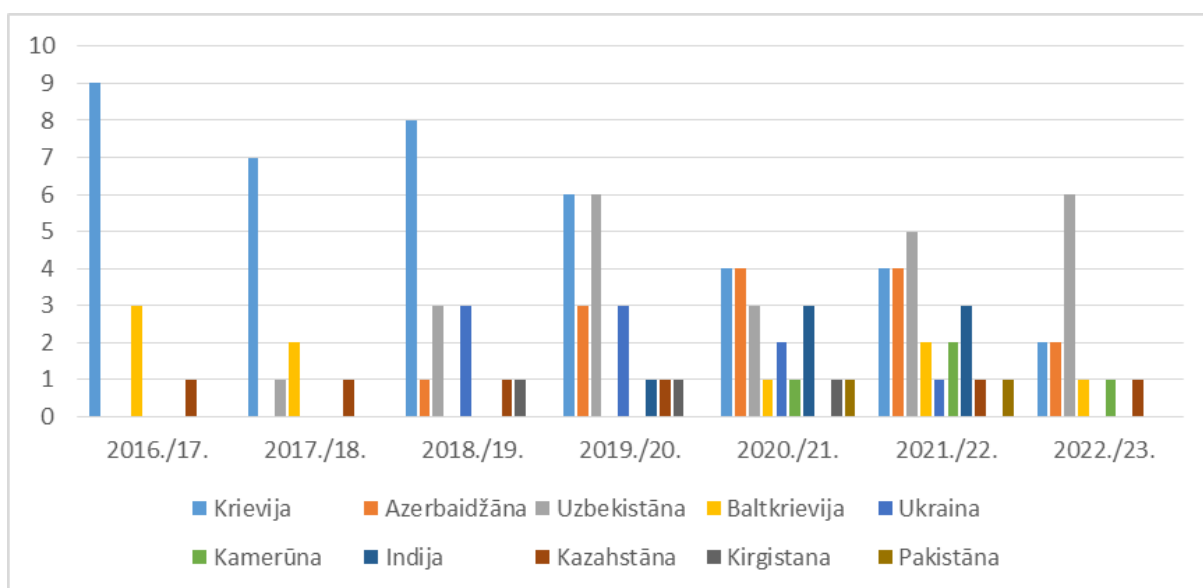
Pirmajā kursā mēdz būt vislielākais atbirums. Sarunājoties ar studentiem var arī secināt, ka mācības maģistratūrā prasa daudz lielāku pastāvību un pašorganizēšanas. Vēl viens iemesls - studenti, kuri neatgriezās no studiju pārtraukuma, kas studiju programmu ir apguvuši, bet personīgu iemeslu dēļ nav uzrakstījuši maģistra darbu.

Ārzemju studentu skaits (att.) - laika periodā no 2017./2018. līdz 2021./2022. studiju gadam pieauga divreiz (no 11 līdz 23 studējosiem), bet 2017./2018. studiju gadā ārvalstu studējošo skaits studiju programmā bija minimāls - tikai 11 studejošo. Periodā no 2016./2017. līdz 2022./2023. akadēmiskā gada rudenim *ārzemju studējošo skaits* profesionālā maģistra studiju programmā ir 118 studējošo, neieskaitot studējošos, kas bija atbraukuši un studējuši apmaiņas programmas ERASMUS ietvaros (40 studenti).

Attēls 3.8. Maģistra studiju programmas ārzemju studējošo dinamika no 2016./17. līdz 2022./23. studiju gadam

Analīze rāda, ka lielāka daļa no ārzemju studējošiem atbrauca mācīties uz BSA no Krievijas, Uzbekistāna un Azerbaidžāna (att):

Attēls 3.9. Maģistra studiju programmas ārzemju studējošo dinamika no 2016./17. līdz 2022./23. studiju gadam atkarībā no mītnes valsti

[1]OECD (2022), https://www.oecd-ilibrary.org/education/education-at-a-glance-2022_3197152b-en

3.1.5. Kopīgās studiju programmas izveides pamatojums un partneraugstskolu izvēles raksturojums un novērtējums, iekļaujot informāciju par kopīgās studiju programmas veidošanu un īstenošanu.

Neattiecināms

3.2. Studiju saturs un īstenošana

3.2.1. Studiju programmas satura analīze. Studiju kursos/ moduļos iekļautās informācijas, sasniedzamo rezultātu, izvirzīto mērķu u.c. rādītāju savstarpējās saistes ar studiju programmas mērķiem un sasniedzamajiem rezultātiem novērtējums. Studiju kursu/ moduļu satura aktualitātes un atbilstības nozares, darba tirgus vajadzībām un zinātnes tendencēm novērtējums, vai un kā studiju kursu/ moduļu saturs tiek aktualizēts atbilstoši nozares, darba tirgus un zinātnes attīstības tendencēm.

Baltijas Starptautiskās Akadēmijas profesionālā maģistra studiju programma "Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā" kopumā sniedz zināšanas, prasmes un kompetenci, kas nepieciešami, lai pārvarētu tūrisma attīstības globālos izaicinājumus un atbilstu Latvijas, Baltijas un Eiropas Savienības valstu kā tūrisma galamērķu attīstības vajadzībām. Pamatojoties uz absolventu un darba dēvēju aptauju rezultātiem un rekomendācijām augstākajai izglītībai tūrismā, atpūtas un izklaides industrijā, docētāju pieredzi, programmas saturā identificēti gan studiju kursu temati, gan arī caurviju tēmas, kas integrējamas studiju kursos visā programmā.

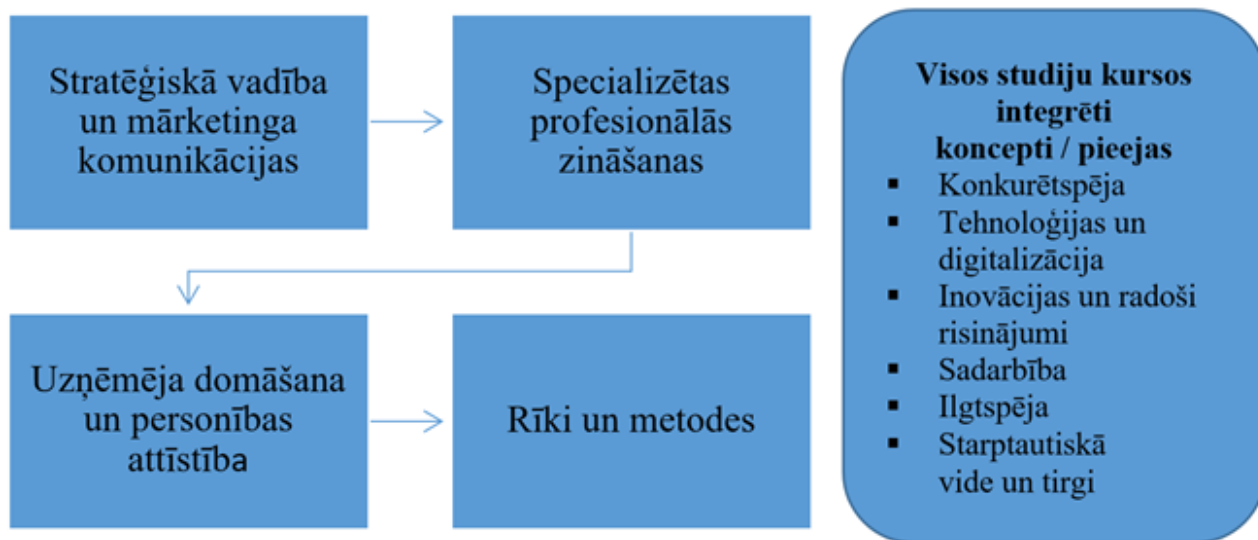
Ņemot vērā pēdējā laika ģeopolitiskos satricinājumus, kā arī Covid19 pandēmiju, studiju programmas saturs veidots, lai sagatavotu tūrisma un viesmīlības, izklaides un atpūtas nozares profesionāļus darbam strauji mainīgā āreņā vidē un krīžu situācijās, kurās pastiprinājusies tūrisma organizāciju un galamērķu savstarpējā konkurence.

Studiju programmas saturs veidots izteikti starpdisciplinārs, jo šāda pieeja nodrošina studējošajiem zināšanas, izpratni un arī sagatavotību darbam profesijā un viesmīlības, izklaides un atpūtas nozarēs dažādos sektoros. Programmas saturs atbild uz izaicinājumiem un tendencēm, kas raksturo tūrisma nozari - nepieciešamība pēc inovācijām un radošuma, pieaugoša tehnoloģiju nozīme dažādos tūrisma un viesmīlības, izklaides un atpūtas organizāciju darbības aspektos - no produktu veidošanas līdz viedai vietas pārvaldībai, no organizācijas vadības līdz pārdošanas procesiem.

Studiju kursos iekļautā informācija izriet no studiju kursa mērķiem un sasniedzamajiem rezultātiem, kuri savukārt izriet no programmas mērķa un sasniedzamajiem rezultātiem. Sasaiste ir labi redzama no studiju programmas kartējuma. Katrs studiju kurss nodrošina 1 līdz 3-5 programmas sasniedzamo rezultātu apguvi. Katram programmas sasniedzamajam studiju rezultātam atbilst vismaz 1 studiju kurss, bet vidēji tie ir 3-5 vai vairāk kursi.

Studiju programma pilnā mērā atbilst Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumi Nr.305 „[Noteikumi par valsts profesionālās augstākās izglītības standartu](#)” (21.06.2023.), kuri reglamentē profesionālās augstākās izglītības maģistra studiju programmas obligāto saturu, veicot kredītpunktu maiņu, pielīdzinot KP Eiropas kredītu pārnesei sistēmai (ECTS) kredītpunktiem, atbilstoši AL 1.panta 8.p.; proti:

1. studiju kursi, kas nodrošina jaunāko sasniegumu padziļinātu apguvi nozares teorijā un praksē - vismaz 8 KP;
2. pētnieciskā darba, jaunrades darba, projektēšanas darba un vadībinību studiju kursi - vismaz 5 KP;
3. prakse - vismaz 9 KP bakalaura programmas beidzējiem un vismaz 39 KP akadēmiskās bakalaura studiju programmas beidzējiem;
4. valsts pārbaudījums, kura sastāvdaļa ir maģistra darba izstrādāšana un aizstāvēšana- vismaz 30 KP.

Attēls 3.10. Studiju programmas “Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā” saturs

Profesionāla maģistra studiju programmā ietverti gan kursi, kas vērsti uz personības attīstību, gan makro līmeņa kursi, kas sniedz zināšanas par plašāku kontekstu, kā arī organizācijas/galamērķa vadības līmeņa kursi. Obligātā studiju programmas daļa vērsta uz makro līmeņa, stratēģiskās vadības, mārketinga komunikācijas kursiem, tūrisma un atpūtas produkta veidošanas un pārdošanas faktoriem un attīstības tendencēm. Tehnoloģiju ietekmei palielinoties būtiski studiju programmā akcentēt arī atbalsta rīkus gan organizācijas un galamērķu procesu pārvaldībā, gan inovatīvus risinājumus atpūtas un izklaides jomā, kā arī pētniecības kompetenču pilnveidi. Studiju kursu piedāvājumā iekļauts arī plašs piedāvājums ar personības attīstību saistītiem studiju kursiem.

Studiju programma ir starpdisciplinārā. Studiju programmas būtība apvieno dažādus virzienus, kuri ir iekļauti studiju programmas nosaukumā un studijuursos, kuri tiek realizēti programmas ietvaros.

Tabula 3.5.

Studiju programmas virzieni

Vadīšanas virziens	Komunikācijas virziens	Radošās industrijas un pētnieciskā darba virziens	Starpkultūru un kulturoloģijas virziens
Stratēģiskā vadība atpūtas un izklaides industrijā	Starpkultūru komunikācija	Sociāli ekonomisko pētījumu metodoloģija un metodes atpūtas un izklaides jomā	Globalizācija un kultūru dažādība
Kvalitātes vadības sistēmas	Stratēģiskās mārketinga komunikācijas	Kreatīvas domāšanas tehnoloģijas	Kultūras tirgi un kultūras prakses

Intelektuālā kapitāla vadīšana	Digitālais mārketing	Atpūtas un izklaides industrija	Biznesa angļu valoda multikultūras vidē
Starptautisko projektu vadība atpūtas un izklaides nozarē	Biznesa angļu valoda multikultūras vidē	Inovatīvās tehnoloģijas atpūtas un izklaides jomā	Starptautisko projektu vadība atpūtas un izklaides nozarē
Organizācijas finanšu plānošana	Līderība: koncepcijas un stratēģijas	Ilgspējīgā attīstība atpūtas un izklaides jomā	Starpkultūru komunikācija

Studijuursos ir iekļautas gan nozares aktualitātes, gan arī zinātnes tendences.

Visos studiju programmasursos ir iestrādātas pētniecības tūrisma, atpūtas un izklaides industrijas pamatidejas, biežāk lietoto kvantitatīvo un kvalitatīvo izpētes instrumentu izklāsts un metodoloģija, spēja izmantot iegūtās zināšanas pētnieciskā darbībā, kura tiek veikta vairāku programmas kursu ietvaros. Apkopojot minēto informāciju par studiju procesu maģistra studiju programmā, tiek secināts, ka programmas uzbūve ir loģiska, veicina patstāvīgu pētniecisko darbību un praktisko iemaņu mērķtiecīgu attīstīšanu, kas atbilst tūrisma, atpūtas un izklaides vadībzinības zinātnes nozares principiem. Programmā veiktās izmaiņas atbilst mūsdienu aktuālajām organizācijas vadītāja darba tirgus vajadzībām. Studiju programma un tajā ietvertie studiju kursi atbilst zinātnes mūsdienu attīstības tendencēm un piedāvā konkurētspējīgu izglītību.

Mācībspēki piedāvā studējošiem veikt dažāda veida praktiskos un patstāvīgos uzdevumus, kuri ir saistīti ar nozares un zinātnes aktualitātēm. Darba devēji šobrīd pieprasa arī tādas prasmes kā spēju analizēt, kritiski domāt un argumentēti diskutēt. Vairāki studiju kursi, kā arī studiju un maģistra darba izstrāde ir vērsti uz šo prasmju attīstību.

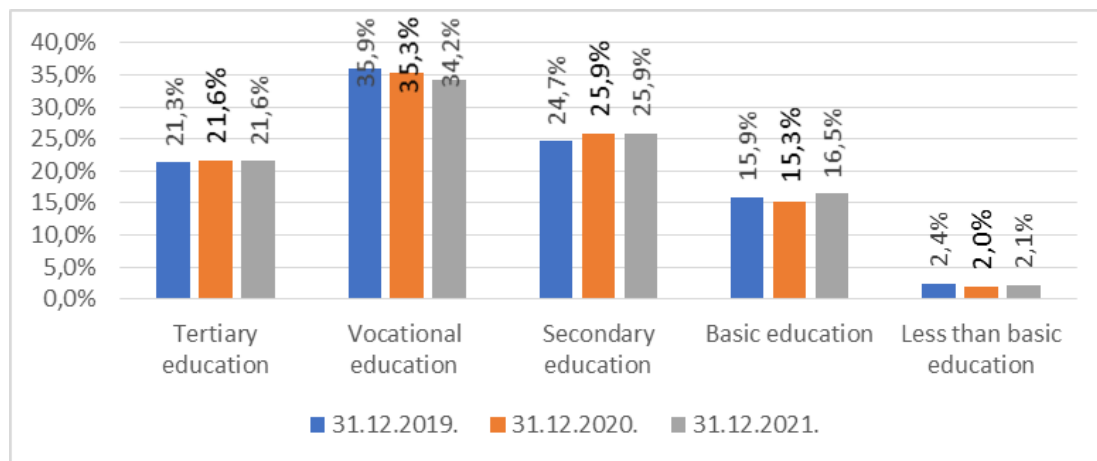
Pirms semestra sākuma katram mācībspēkam ir jāatjaunina kursa apraksts, izvērtējot esošos kursa mērķus un sagaidāmos studiju rezultātus, un jāpārskata piedāvātie mācību materiāli un literatūras avoti, pārlicinoties, ka literatūra ir aktuāla, un tiek prezentēti jaunākie pētījumi šajā jomā.

Kopumā profesionāla maģistra studiju programma „Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā” atbilst MK noteikumu par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standarta prasībām, kā arī profesiju standartam “Organizācijas vadītājs”. Lai nodrošinātu programmas studiju kursu atbilstību nozares tendencēm, divas reizes gadā tiek organizētas virziena padomes sēdes, kurās iesaistīti nozares pārstāvji, studējošie, akadēmiskais un administratīvais personāls. Virziena padomē tiek pārskatīts studiju plāns, studiju kursu saturs un nepieciešamības gadījumā tiek lemts par izmaiņām studiju programmā.

Vērtējot studiju programmas un studiju kursu atbilstību darba tirgus vajadzībām un absolventu nodarbinātības iespējas, ir ņemtas vērā darba tirgus prognozes. Darba tirgus prognožu atspoguļošanas platforma ir izstrādāta darbības programmas „Izaugsme un nodarbinātība” 2.2.1. specifiskā atbalsta mērķa „Nodrošināt publisko datu atkalizmantošanas pieaugumu un efektīvu publiskās pārvaldes un privātā sektora mijiedarbību” 2.2.1.1. pasākuma „Centralizētu publiskās pārvaldes IKT platformu izveide, publiskās pārvaldes procesu optimizēšana un attīstība” Eiropas Reģionālās attīstības fonda projekta „Darbspēka piedāvājuma un pieprasījuma prognozēšanas un monitoringa sistēmas izveide” (Nr. 2.2.1.1/17/I/032) ietvaros. Laika posmā no 2018. gada 13.

augusta līdz 2021.gada jūnijam projektu īstenoja NVA[1], sadarbībā ar LR EM[2] un platformas izstrādātāju SIA "UNISO" un SIA "Caballero". Rezultātā tika izstrādāta darbaspēka piedāvājuma un pieprasījuma prognožu atspoguļošanas platforma, atbilstoši ESF projektam Nr.7.1.2.2/16/001 "Darba tirgus prognozēšanas pilnveide".

Pašlaik darba tirgū Latvijā pieprasītākās profesiju grupas ir kolektīvie vadītāji un dažādi speciālisti, kuriem nepieciešamas līderības un vadīšanas prasmes, politiskās un organizatoriskās prasmes. Latvijā līdz 2030.gadam lielākās darbaspēka pieprasījuma izmaiņas paredzamas pakalpojumu sektora nozarēs, kas atbilst kopējām tendencēm gan Eiropā, gan citās pasaules valstīs - pieaug pieprasījums pēc vadītājiem, kā arī dažādiem speciālistiem, kam nepieciešama arī atbilstoša izglītība. Darba tirgū ir pieprasījums pēc elastīgiem un kompetentiem darbiniekiem, kuri gatavi vienlaikus veikt vairāku amatu pienākumus, kuriem papildus profesijas specifiskajām nepieciešamajām zināšanām piemīt arī kāda no pamata kompetencēm, piemēram, svešvalodu zināšanas. Aizvien straujāk pieaug pieprasījums pēc augstas kvalifikācijas speciālistiem. To pamatā noteiks pieprasījuma pieaugums pēc darbaspēka apstrādes rūpniecībā un pakalpojumos, it īpaši komercpakalpojumos.

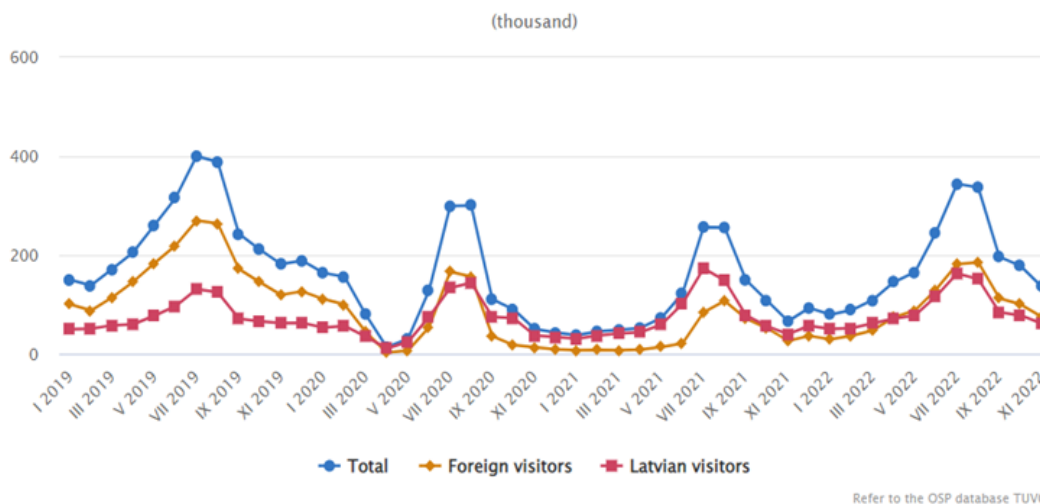
3.11.attēls. Bezdarbnieku skaits pēc izglītības līmeņa[3]

Darba devēji visās nozaru grupās sagaida pieprasījuma pieaugumu, turklāt visu nozaru grupu darba devēji to vērtē līdzīgi. 2023. gadā Latvijas darba tirgum būs raksturīgas pozitīvas attīstības tendences salīdzinājumā ar COVID19 pirmspandēmijas un pandēmijas gadiem. Tas galvenokārt attiecas uz tūrisma nozari, kas, savukārt, ir saistīta ar izklaidi un atpūtu.

Saskaņā ar Centrālās statistikas pārvaldes 15.februārī publicētajiem datiem, 2022.gadā ārvalstu un rezidentu viesu skaits Latvijā bija 2,2 miljoni, kas ir par 66,2% vairāk nekā 2021.gadā, bet joprojām par 23,9% mazāk nekā pirms pandēmijas 2019.gadā. Apmeklētāju pavadīto nakšu skaits pieauga par 63,2 % un bija 3,9 miljoni nakšu. 2022. gadā tūristu mītnes uzņēma 1 miljonu Latvijas apmeklētāju, kas ir par 19,5 % vairāk nekā 2021. gadā un par 13,9 % vairāk nekā 2019. gadā. Ārvalstu viesu pavadīto nakšu skaits, salīdzinot ar pagājušo gadu, ir pieaudzis 2,4 reizes un veidoja 2,1 miljonu. Viņu pavadītais nakšu skaits bija 1,8 miljoni, un tas, salīdzinot ar pagājušo gadu, pieauga par 16,7%.

Number of visitors hosted at accommodation establishments by months in 2019–2022

3.12.attēls. Izmitināšanas iestādēs uzņemto apmeklētāju skaits pa mēnešiem 2019.-2022.

Studiju programmas satura izstrādē ņemti vērā nozīmīgi vispārēji attīstības mērķi kā ANO Ilgtspējības attīstības mērķi[4], Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam (Latvija 2030)[5], tūrisma nozares mērķi kā Eiropas Tūrisma manifessts (Tourism Manifesto (2022))[6], gan arī aktuāli ziņojumi par tūrisma nozares transformāciju.[7] Studiju programma atbilst nākotnes izaicinājumiem un balstās uz studējošo patstāvīgā darba akcentēšanu, studiju pētnieciskā darba sinerģiju, sagatavojot starptautiskajā darba tirgū konkurētspējīgus speciālistus, attīstot viņu spējas un motivējot izglītoties mūža garumā. Latvijas Nacionālā attīstības plāna 2021.-2027. gadam[8] ir uzsvērti prioritāšu “Zināšanas un prasmes personības un valsts izaugsmei” un “Uzņēmumu konkurētspēja un materiālā labklājība” savstarpēja sinerģija un tajās paredzētie rīcības virzieni apliecina studiju programmas nozīmību un ietekmi uz valsts sociāli ekonomisko attīstību. Ciešas akadēmiskā un privātā sektora mijiedarbības nepieciešamība (t.i. veiksmīgāku zināšanu tālāknodošanu starp uzņēmumiem un augstskolām, kā arī, starp valsts un privāto sektoru) tiek uzsvērti arī Eiropas Komisijas dokumentos.[9] Savukārt tieši profesionālas izglītības programmas pretstatā akadēmiskajām, paredz ciešu saikni starp teorētiskām zināšanām un inovācijām, privātā sektora profesionāļu plašāku iesaisti akadēmiskajā vidē, kā arī lietišķo studiju uzvaru un dziļāku integrāciju tradicionālajā teorētiskajā modelī, nodrošina šo ieteikumu reālo īstenošanu. Nākotnē ES attīstībai būs svarīga arvien ciešāka augstākās izglītības, darba tirgus sasaiste un elastīga pieeja (transformācija), lai nodrošinātu viedās Eiropas attīstību.[10] Sabiedrībā, kurai raksturīga gan paaugstināta attīstības dinamika, gan nenoteiktība, indivīdiem ar uzņēmējdarbības prasmēm ir milzīga nozīme. Uzņēmējdarbības prasmes dod iespēju identificēt un izmantot iespējas jauna uzņēmuma izveidei, kā arī darboties esošajos uzņēmumos par funkciju vadītājiem, projektu vadītājiem vai organizāciju vadītājiem. Digitalizācija atstāj būtisku ietekmi uz darba tirgu, mainot ierastās profesijas pret vēl nezināmām, izmaina uzņēmumu veidus, darba stilu un cilvēku savstarpējās attiecības.

[1] <https://prognozes.nva.gov.lv/lv>

[2] <https://prognozes.em.gov.lv/lv>

[3] LR Labour Market Report 2022-2023 <https://www.lm.gov.lv/lv/gada-parskati-par-darba-tirgu>

[4] <https://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>

[5] https://www.pkc.gov.lv/sites/default/files/inline-files/Latvija_2030_6.pdf

[6] <https://tourismmanifesto.eu/policy-priorities/>

[7] <https://etc-corporate.org/reports/european-tourism-2022-trends-prospects-q3-2022/>

[8]

https://pkc.gov.lv/sites/default/files/inline-files/20200204_NAP_2021_2027_gala_redakcija_projekts_.pdf

[9] Modernisation of Higher Education in Europe: Funding and the Social Dimension. Brussels: Eurydice; EACEA/Eurydice, 2012.

[10] https://ec.europa.eu/regional_policy/2021-2027_en

3.2.2. Maģistra vai doktora studiju programmu gadījumā norādīt un sniegt pamatojumu, vai grādu piešķiršana balstīta attiecīgās zinātnes nozares vai mākslinieciskās jaunrades jomas sasniegumos un atziņās. Doktora studiju programmas gadījumā, galveno pētniecības virzienu apraksts, programmas ietekme uz pētniecību un citiem izglītības līmeņiem (ja piemērojams).

Studiju programma veidota ņemot vērā jaunākās teorētiskās atziņas ekonomikas un

uzņēmējdarbības, vadīvzinātnes un psiholoģijas, mārketinga un komunikāciju un citās ar tūrismu, atpūtas, izklaides industriju saistītajās zinātņu jomās.

Docētāju darbība pētniecībā nodrošina, ka viņu veikto pētījumu rezultāti un jaunāko pētījumu atziņas tiek integrētas studijuursos. BSA ir izplatīta prakse, ka maģistra studiju

programmu studenti paši tiek iesaistīti aktuālos pētniecības pētījumos, ar savu pētījumu rezultātiem regulāri uzstājas studējos zinātniski-praktiskās konferencēs, un to ietvaros top arī maģistra darbi.

Profesionālais maģistra grāds atpūtas un izklaides industrijas uzņēmumu vadībā tiek piešķirts pēc sekmīgas studiju kursu apgūšanas un valsts pārbaudījuma - maģistra darba aizstāvēšanas. Maģistra darbs ir patstāvīgi veikts, kvalificēts pētījuma rezultātu apkopojums ar teorētisku pamatojumu, kas balstīts jaunākajās ekonomikas un uzņēmējdarbības, vadīvzinātnes un psiholoģijas, mārketinga un komunikāciju, kā arī citās ar tūrismu, atpūtas un izklaides industriju saistītajās zinātņu un to praktiska pielietojuma izpēti organizāciju un galamērķu pārvaldības dažādos aspektos. Tas integrē studiju laikā iegūtās teorētiskās zināšanas starpdisciplināros studijuursos un praktiskās iemaņas teorētisko zināšanu lietošanai pētījumos. Tas parāda mācīšanās rezultātus, ka students ir prasmīgs teorijas un prakses apvienošanā un spēj attīstīt ar profesionālo darbu dzīvi saistītos procesus teorētiski un praktiski; kā arī ir apguvis un spēj pastāvīgi veikt pētniecību. Maģistra darba izstrādes process programmā ir stingri kontrolēts un vadīts sākot jau darba tēmas izvēles, kas ļauj nodrošināt saistošajām zinātņu nozarēm aktuālu problēmjaudājumu izpēti, atbalstu studējošā individuālajam darbam un sistemātisku, uz augstvērtīgu rezultātu vērstu pieeju darba rakstīšanai.

3.2.3. Studiju programmas īstenošanas, tajā skaitā kursu/ moduļu īstenošanas metožu, novērtējums, norādot metodes un kā tās veicina studiju kursu rezultātu un studiju programmas mērķu sasniegšanu. Kopīgas studiju programmas gadījumā, vai gadījumā, ja studiju programma tiek īstenota svešvalodā vai tālmācības studiju formā, detalizēti raksturot izmantotās metodes šādas studiju programmas nodrošināšanai. Iekļaut

skaidrojumu, kā studiju procesa īstenošanā ņemti vērā studentcentrētas izglītības principi.

Studiju rezultāti – zināšanu, prasmju un kompetenču kopums. Vadlīnijas studiju rezultātu vērtēšanā noteiktas “Baltijas Starptautiskās akadēmijā studiju rezultātu vērtēšanas nolikumā”[1], kas ir pielietotas maģistra studiju programmā.

BSA studiju un zināšanu novērtēšanas metodes ir objektīvas un tiek konsekventi ievērotas. Ikvienas pārbaudes apjoms atbilst attiecīgā studiju kursa programmas saturam un Profesijas standartā noteiktām prasmju un zināšanu prasībām. Studiju rezultātus BSA vērtē pēc diviem rādītājiem:

- kvalitatīvais vērtējums - atzīme 10 baļļu sistēmā;
- kvantitatīvais vērtējums - kredītpunktu skaits atbilstoši studiju kursa apjomam un nozīmīgumam.

legūstamo kredītpunktu summa ir norādīta studiju plānā. Lai novērtētu studentu izpildītā darba apjoma atbilstību plānam, katru semestri un studiju gadu tiek veikts tā kvantitatīvais vērtējums kredītpunktos - 1 kredītpunkts atbilst 25-30 stundām.

Maģistra studiju programmas studiju rezultātu vērtēšana notiek saskaņā ar Baltijas Starptautiskās akadēmijā studiju rezultātu vērtēšanas nolikumu. Nolikums izstrādāts ar mērķi konkretizēt BSA studiju programmu saturu un studiju kursu aprakstos formulēto saturu, kas saistās ar studiju kursu apguves kritēriju formulēšanu studiju rezultātu sasniegšanai un novērtēšanai, kompetences pārbaudes veidiem, formām un kārtību.

Programmā tiek ievēroti šādi vērtēšanas pamatprincipi:

- **zināšanu un prasmju vērtēšanas atklātība** - atbilstoši izvirzītajiem programmu mērķiem un rezultātiem, kā arī studiju kursu mērķiem un rezultātiem ir noteikts prasību kopums pozitīvai izglītības sasniegumu vērtēšanai;
- **vērtējuma obligātuma princips** - nepieciešams iegūt pozitīvu vērtējumu par programmas obligātā satura apguvi.
- **vērtēšanas veidu dažādības princips** - izpaužas vairākās formās: - vērtēšanas procesā studiju kursu ietvaros iesaistās studējošie, piemēram, vērtējot viens otra ieguldījumu grupu darbu ietvaros, recenzējot grupas biedru studiju darbus un tml., - kā arī kursa norises laikā docētājs izmanto dažādas vērtēšanas formas, piemēram, dažus studiju darbus vērtējot ar “ieskaitīts”, citus vērtējot ar atzīmi un tml.

Pārbaudes darbu un pasākumu saturs un apjoms atbilst kursu programmās noteiktajam saturam un noteiktajām programmas apguves gaidāmiem studiju rezultātiem – prasmju, zināšanu un kompetenču prasībām. Novērtēšanas metodes izvēlētas tā, lai varētu izvērtēt studentu sasniegto studiju rezultātu. Tātad, līdz ko studiju kursa apguves gaidāmie studiju rezultāti ir noformulēti, tiek formulētas novērtēšanas metodes.

Novērtēšana attiecas uz procesiem, ko akadēmiskais personāls izmanto, lai spriestu par studentu sasniegumiem studiju kursa apguvei, kā starppardījumos, tā arī studiju kursa beigās. Šie procesi ietver lēmumu pieņemšanu par to, kas ir būtisks pierādījums konkrētam rezultātam, kā savākt un interpretēt pierādījumus un kā nodrošināt atgriezenisko saikni ar paredzētajiem lietotājiem (studentiem, akadēmiskajam personālām, akadēmijas administrācijai).

Studiju rezultātu vērtēšanas sistēmai:

- jāveicina studējoša mācīšanās;
- jāmēra studentu sasniegumus pret studiju rezultātiem, tā, lai iegūtas

- atzīmes uzticamas un atbilst akadēmiskiem standartiem;
- un ir skaidra, caurskatāma un taisnīga.

Studentu sasniegumi tiek vērtēti 10 baļļu sistēmā un atbilstoši BSA prasībām, piemērotiem vērtēšanas kritērijiem. Zemākais pozitīvais vērtējums ir 4 balles (gandrīz viduvēji).

Tad, kad tika noteiktas process un vērtēšanas kritēriji, tika noteiktās studiju īstenošanas metodes, vadoties ar principu, ka tām jābūt skaidram, jēgpilnam un noderīgam. Līdz ar to, ka maģistra programmas grupas ir parasti nelielas, studiju īstenošanas metodes, kuras atbilst maģistra programmas līmenim, ir vienkāršāk īstenot.

Zināšanu apguve, prasmju un kompetenču stiprināšana studiju programmā ietver teorijas, instrumentus, praktiskus piemērus, lekcijas, grupu uzdevumus, interaktīvās diskusijas un nozari pārstāvošu vieslektoru lekcijas. Mācīšanās programmas ietvaros galvenokārt notiek darba grupās un pašmācības ceļā, kas ir visu programmas kursu būtiska mācīšanās daļa.

Studiju programmas praktiskā īstenošanā docētāji darbā ar studentiem izmanto vairākas studiju metodes, kā interaktīvas lekcijas (tostarp diskusijas), nodarbības, semināri (tostarp gadījumu analīzes), mazo grupu darbs (3-4 studenti grupā) izmanto, lai pilnveidotu komunikācijas un dialoga veidošanas prasmes, viedokļa formulēšanas un tā precīzas izteikšanas prasmes, analizējot dažādas problēmsituācijas un gadījumus.

Studiju procesā tiek izmantotas šādas studiju metodes:

- 1) lekcijas, semināri, praktiskie darbi;
- 2) metodes, kas veicina analītisko, kritisko, sistēmisko un radošo domāšanu, veido komunikāciju prasmes – grupu darbi, diskusijas, prezentāciju sniegšana, situāciju analīze;
- 3) studentu individuāli vai grupās veiktā patstāvīgā un pētnieciskā darba veicināšana – referātu, projektu izstrāde;
- 4) tikšanās ar uzaicinātajiem ekspertiem – nozares profesionāļiem – studiju kursu ietvaros.

Maģistra studiju programma piedāvā vieslekcijas no vietējiem praktiķiem, kur studenti var apgūt praktiskas prasmes un dzirdēt no nozares ekspertiem, kā arī Erasmus+ akadēmiskā personāla apmaiņas programmas ietvaros, kur maģistranti var apgūt zināšanas par nozares attīstību citās ES valstīs. Uzaicinot uz lekcijām praktiķus (studiju programmā nodarbības vada J.Serebrjakova – tūrisma aģentūras Nikos Travel īpašniece, A.Rogale-Homika - apkalpes ceļojumu vadītāja uzņēmumā SmartLynx Airlines Ltd, Ž.Jeļisejeva - Kvalitātes pārvaldības sistēmu konsultante, komandas vadības trenere, attīstības konsultante u.c.), tiek palielināts pētāmo ideju praktiskais aspekts, kā arī tiek veidots kontakts starp studentiem, profesionāļiem un profesionālajām asociācijām. Pie tam, paši profesionāļi vienmēr pozitīvi uztver ideju strādāt ar studentiem, jo tādā veidā arī viņi bagātina savu pieredzi.

Studiju programmā aktīvi tiek izmantota “case method” – konkrētu prakses darbību piemēru izpēte un analīze. Šī ir speciāla mācību metode, kura tiek plaši rekomendēta studiju programmas īstenošanai. Tas ir liels līdzeklis, lai apgūtu saikni starp teorijām un to pielietojumu, izskaidrojot prakses konkrētās situācijās. Šī metode tiek izmantota visos auditornodarbību līmeņos – lekcijās, semināros, praktikumos, ar mērķi: nostiprināt interesi par pētāmām idejām.

Studiju process norisinās, pamatā balstoties uz „problem – based learning”, t.i., uz problēmsituāciju analīzēm, lai attīstītu studentu teorijas pielietojuma spējas, diskusijas, argumentācijas prasmes, kā arī savu teorētisko atziņu prezentācijas prasmes, analizējot pētniecisko literatūru un nozares praktiskās problēmas.

Mācību metodes tiek izvēlētas atbilstoši katra studiju kursa izvirzītajiem mērķiem, specifikai un plānotajiem studiju rezultātiem. Studiju kursu docētāji izmanto lekciju ne tikai par priekšlasījumu, bet integrē tajā aktīvās studiju metodes, stimulējot diskusijas un organizējot darbu mazās grupās, prezentējot savus patstāvīgos darbus. Aktīvās studiju metodes plaši tiek izmantotas semināru nodarbības. Ar šo metožu palīdzību docētāji rada demokrātisku un brīvu gaisotni studiju procesā, kas savukārt stimulē studentu personības un profesionālo izaugsmi. Turklāt šīs metodes ir iespējams izmantot arvien biežāk, jo studentiem kļūst pieejamāks arvien plašāks studiju literatūras klāsts, ko viņi paši var izlasīt.

Katram studiju īstenošanas veidam, noteiktās atgriezeniskās saiknes pasākumi – kāda veida un kad studējošie tiek informēti par studiju rezultātu vērtējumu.

Profesionālās maģistra studiju programmas “Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā” sasaiste starp studiju īstenošanas metodēm, vērtēšanas procesiem un programmas studiju rezultātiem sk. tabulā. Šajā tabulā pārstāvētās dažas studiju īstenošanas metodes, kas veicina studējošo sadarbību un aktīvu mācīšanos un atspoguļo nostāju, ka "mācīšanās ir uz studentu vērsta un sociāla koncepcija".

3.6. tabula

Profesionālās maģistra studiju programmas “Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā” saiste starp studiju īstenošanas metodēm, vērtēšanas procesiem un programmas studiju rezultātiem (SR)

Programmas studiju rezultāti (SR)	Studiju īstenošanas metodes SR sasniegšanai	Novērtēšanas metodes SR sasniegšanai	
Zināšanas			
1SR	Demonstrē padziļinātas zināšanas un izpratni par aktuālām teorijām, koncepcijām un metodoloģiju ekonomikas un uzņēmējdarbības, vadībzinības un psiholoģijas, mārketinga un komunikāciju, un citās ar tūrisma, atpūtas un izklaides industriju saistītajās zinātņu jomās;	Atsevišķo problēmu apspriešana un risināšana. Diskusijas par reālā laika problēmām, izmantojot auditorijā apgūtos terminus un jēdzienus. Situāciju analīze Lekcijas Lasīšana	Testi Eksāmeni Situāciju analīzes Prezentācijas Eksāmeni Situāciju analīzes Dalība / apmeklētība

---

Prasmes

2SR	Prot plānot un īstenot profesionālo darbību, izmantojot analītiskās spējas un prasmes, vērtējot uzņēmējdarbības vidi vietējā un starptautiskajā tirgū un attīstības tendences tūrisma, atpūtas un izklaides industrijā;	Datu analīzes uzdevumu izpilde, tajā skaitā izmantojot datoru programmas: SPSS risinājumā un/vai MS Excel un/vai MS Access pamata un citas Semināri	Testi Situāciju analīzes Atskaites Eksāmeni Prezentācijas Dalība / apmeklētība
3SR	Spēj, analizējot un vērtējot situāciju organizācijā, izstrādāt attīstības stratēģijas dažādās uzņēmējdarbības jomās, vadības līmeņos un funkcionālās jomās, strādāt komandā, pielietot svešvalodas multikulturālā vidē, komunikācijas un saskarsmes prasmes un iemaņas	Publikāciju analīze vadošajos akadēmiskajos žurnālos. Lekcijas Projekts	Testi Atskaites Eksāmeni Prezentācijas

---

4SR

Spēj demonstrēt uzņēmuma un projektu vadīšanas prasmes, risināt aktuālos uzņēmuma vadīšanas jautājumus, pieņemot lēmumus, uzņemties atbildību par darba rezultātiem, nodrošinot uzņēmuma konkurētspējīgu darbību, paaugstinot tā pievienoto vērtību mainīgajos un globālās ekonomikas ilgtspējīgas attīstības apstākļos

Individuālie pētniecības projekti

Pētniecības projekti (atskaite)
Pētniecības projektu prezentācija
Biznesa plāns
Budžets
Dalība / apmeklētība

5SR	Prot izzināt un kritiski novērtēt pētniecības metodes un pieejas pētījumu veikšanai vadībzinības jomā, patstāvīgi pielietot jaunākās teorijas, atklājumus, metodes un problēmu risināšanas prasmes, lai veiktu zinātniski pētniecisko un jaunrades darbību, kas nodrošina radošo domāšanu	Situāciju analīze. Darbs grupās. Individuālie / grupu projekti Lekcijas Lasīšana	Situāciju analīze. Ziņojumi Pētniecības projekti (atskaite) Prezentācijas Biznesa plāns Budžets

Kompetences

6SR	Prot novērtēt vadības lēmumu pieņemšanas riskus dažādos kontekstos un, ja nepieciešams, veikt papildu analīzi	Individuālie / grupu projekti Datu analīzes uzdevumu izpilde, tajā skaitā izmantojot datoru programmas: Excel, SPSS un citas	Situāciju analīze. Atskaites Prezentācijas
7SR	Prot argumentēti pārliecināt auditoriju par savu lēmumu efektivitāti un pamatotību un uzņemties atbildību par savas darbības iespējamo ietekmi uz vidi un sabiedrību	Grupu prezentācijas Diskusijas Biznesa spēles	Diskusijas Prezentācijas Uzstāšanos

8SR	Demonstrē virkni vispārējo prasmju, ieskaitot informāciju un laika pārvaldību, komandas un projekta darbu, datoru un patstāvīgu mācīšanos, digitālās prasmes	Individuālie / grupu projekti Pētniecības projekti Jaukta mācību pieeja Biznesa spēles	Individuālie projekti Grupu projekti Prakses atskaite
9SR	Spēj patstāvīgi veicināt savu personisko attīstību un zināšanu pilnveidi, demonstrēt novatorisku, atvērtu un ētisku domāšanas veidu, izrādīt iniciatīvu un līderību savas organizācijas vadībā.	Problēmu risināšana Diskusijas Biznesa spēles	Atskaites Esejas Situāciju analīze

Studiju procesa īstenošanā ņemti vērā šādi studentcentrētas izglītības principi:

- studējošajiem ir dažādi mācīšanās stili un metodes;
- studējošajiem ir dažāda pieredze un iepriekšējās zināšanas, kas tiek ņemtas vērā diskutējot par dažādām problēmām atpūtas un izklaides industrija;
- ir iespējas sniegt mācīties pašiem, veicot dažādus pētījumus un izstrādājot pētniecības projektus;
- sadarbības starp studentiem un pasniedzējiem nodrošināšana u.c.

Praktiski visi profesionālās maģistra studiju programmas realizācijā iesaistītie mācībspēki izmanto elektronisko mācību vidi - e-studijas, MOODLE platformā, kas sniedz plašas iespējas gan studiju materiālu ievietošanai, gan patstāvīgo darbu iesniegšanas organizēšanai. Studiju programmu īstenošanā tiek izmantoti šādi e- studiju līdzekļi un metodes:

- e-studiju materiāli (studiju metodiskie kompleksi) elektroniskajā formātā, kas ir izvietoti e-studiju vietnē, [2]
- videokonferences, videolekcijas un teletilti,
- interneta forumi,
- prezentācijas un video materiāli,
- *on-line* konsultācijas ar docētāju, izmantojot elektroniskās komunikācijas līdzekļus (Skype, Skype for Business vai Big BlueButton-BBB);
- elektroniskā bibliotēka un katalogi.

Izmantojot Moodle sistēmu studējošie var uzdot pasniedzējam visus interesējošos jautājumus gan lekcijas laikā, gan konsultācijas laikā. Savukārt forumā Moodle sistēmā studējošie var apspriest atbildes ar kursa biedriem, strādāt grupās, kopā gatavoties eksāmeniem, saņemt papildu informāciju, viens otram sniegt ieteikumus un padomus vai komunicēt par aktuālajiem notikumiem Akadēmijā vai pasaulē.

BigBlueButton (BBB) programma nodrošina:

- lekciju un semināru norisi, diskusijas virtuālajā vidē;
- virtuālajās konsultācijas tiešraides režīmā pirms eksāmena vai ieskaites;
- studentiem iespējams apmeklēt lekcijas, seminārus un praktiskās nodarbības virtuālajā vidē, uzdot pasniedzējam interesējošos jautājumus, prezentēt mājas un grupu darbus, kā arī diskutēt ar kursa biedriem un pasniedzēju.
- ja nav iespējams apmeklēt kādu videolekciju, to BigBlueButton (BBB) sistēmā to iespējams noskatīties.

Mācīšanas procesa laikā pirms obligātajām ieskaitēm vai eksāmeniem tiek organizētas interneta vides tiešsaitē pirmseksāmena konsultācijas. Katrā studiju priekšmetā pirms ieskaites vai eksāmena ir konsultācija. Konsultācijas tiešsaites laikā studējošais var uzdot pasniedzējam jautājumus un gūt atbildi uz sev interesējošo jautājumu.

Lai nodrošinātu kvalitatīvāku studiju procesu BSA tiek organizētas individuālās vai grupu konsultācijas, kas notiek pēc studiju daļas apstiprināta konsultāciju grafika[3]. Papildus iespējamas individuālas konsultācijas, uzdodot jautājumus elektroniskajā mācību vidē vai nosūtot individuālas elektroniskās vēstules pasniedzējam.

[1]https://bsa.edu.lv/docs/nolikums/BSA_studiju_rezultatu_novertejums_09072020.pdf

[2]<https://do.bsa.edu.lv/>

[3]https://intra.bsa.edu.lv/nexus_stud/index.php?parent=6&lng=lva

3.2.4. Ja studiju programmā ir paredzēta prakse, raksturot studējošajiem piedāvātās prakses iespējas, nodrošinājumu un darba organizāciju, tajā skaitā norādīt, vai augstskola/koledža palīdz studējošajiem atrast prakses vietu. Ja studiju programma tiek īstenota svešvalodā, sniegt informāciju, kā tiek nodrošinātas prakses iespējas svešvalodā, tajā skaitā ārvalstu studējošajiem. Sniegt studiju programmā iekļauto studējošo praksi uzdevumu sasaistes ar studiju programmā sasniedzamajiem studiju rezultātiem analīzi un novērtējumu.

Studiju programmas satura kvalitatīvas apguves galvenais pamatprincips ir studiju un prakses vienotība. Prakse ir profesionālās studiju programmas “Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā” obligāta sastāvdaļa un tās organizēšana notiek saskaņā ar “Nolikumu par praksēm Baltijas Starptautiskajā akadēmijā”. [1]

Prakse ir studiju apguves forma, kas noris ārpus izglītības iestādes, atbilstoši profesijai reālā darba vietā, vai citā veidā, atbilstoši prakses programmai. Maģistra studiju programmā iekļautā prakse var notikt jebkuras nozares uzņēmumā. Ja studējošais ir nodarbināts kādā no uzņēmumiem, viņš par prakses vietu var izvēlēties savu darba vietu. Papildus prakses vietas nodrošina noslēgtie ilgtermiņa sadarbības līgumi ar uzņēmumiem, kultūras, tūrisma, viesmīlības, atpūtas un izklaides jomā. Studiju virziena “Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā” ir noslēgti daudzi

prakses līgumi, kas sekmē prakses vietu nodrošināšanu.

Atbilstoši Ministru kabineta noteikumi Nr.305 „[Noteikumi par valsts profesionālās augstākās izglītības standartu](#)” (21.06.2023.), profesionālā maģistra studiju programmā prakses apjomam jābūt vismaz 9 KP. Maģistra studiju programmā paredzētas šādas prakses (prakses realizēšanas laiks - X)

Tabula 3.7.

Prakses realizēšanas laiks

Studiju ilgums	1.sem.	2.sem.	3.sem.	4.sem.
1,5 gadi (3. semestri) pilna laika studijas		X	X	
2 gadi (4. semestri) pilna laika studijas	X	X	X	

Prakses **mērķis** ir sekmēt teorētisko zināšanu, profesionālo prasmju un iemaņu nostiprināšanu un attīstību, nostiprināt iegūtās zināšanas praksē, pētīt un analizēt institūcijas vai kopienas resursus, iespējas, tā attīstības virzienus, izstrādāt priekšlikumus, izmantojot alternatīvas un inovatīvas metodes. Prakses norise tiek organizēta saskaņā ar prakses programmu. Praksi īsteno saskaņā ar prakses līgumu par prakses vietas nodrošināšanu. Prakses līgumu augstskola slēdz ar darba devēju un studentu. Prakses izvērtējumā piedalās to organizāciju pārstāvji, ar kurām noslēgts līgums par prakses īstenošanu.

Prakses kopējie mērķi:

- sekmēt teorētisko zināšanu pielietošanu profesionālajā darbībā;
- pilnveidot prasmes izvēlēties problēmu risinājumus, kuros ir integrētas dažādu zinātņu atziņas;
- uzkrāt profesionālo pieredzi un veidot profesionālās kompetences atpūtas un izklaides industrijā;
- pilnveidot praktiskās prasmes un iemaņas atpūtas un izklaides jomā;
- novērtēt savu profesionālās sagatavotības līmeni atbilstoši mūsdienu darba tirgus prasībām;

Pētnieciskā darbība praksē tiek realizēta visā studiju periodā. Pētījumu veido vairāki etapi:

- empīriskā materiāla vākšana;
- problēmas izvirzīšana;
- tēmai atbilstošās zinātniskās literatūras izpēte un analīze;
- empīriskā materiāla sistematizācija un analīze;
- secinājumi par problēmas iespējamajiem risinājumiem.pilnveidot profesionālo izaugsmi, izmantojot tālākizglītības un pētniecības iespējas.

Studiju programmā praksi realizē vienkopus ar maģistra darba izstrādi, lai sekmētu profesionālās patstāvības pilnveides praksi. Prakses programma izstrādāta pamatojoties uz didaktiskiem principiem profesionālās pastāvības pilnveidei praksē.

Studenta gatavību patstāvīgai profesionālai darbībai nosaka viņa sagatavotība: zināšanas, prasmes, pieredze un vēlme realizēt profesionālos uzdevumus jeb darbības motīvus. Prakses efektivitāti nosaka:

- attieksmes pret profesiju;
- profesionālās zināšanas un prasmju līmenis;
- izziņas aktivitāte;

- spēja radoši izmantot iegūtās zināšanas;
- patstāvīga darba intensitāte;
- atsaucīga un atbalstoša prakses vieta, kas atvērta alternatīviem risinājumiem un inovatīvām metodēm.

Prakses saturu atbilstoši iegūstamajam grādam nosaka saskaņā ar profesijas standartu.

Prakses nobeigumā studējošiem jāattīsta šādas kompetences (tab.):

Tabula 3.9.

Studējošo prakses kompetences

Programmas paredzētie studiju rezultāti (SR)	Kompetences (analīze, sintēze un novērtēšana)	Profesionālie uzdevumi, kuriem nepieciešama šī kompetence
8SR 3SR; 4SR; 9SR;	- prot izmantot datorprasmes biznesa/organizācijas analīzei; - spēj izstrādāt problēmu risinājumus, ņemot vērā uzņēmuma/organizācijas intereses, likumdošanu un ētikas normas, integrējot studiju laikā iegūtās zināšanas; - izstrādāt un sagatavot detalizētu rakstisku prakses atskaiti.	Darbs ar statistisko informāciju, sagatavojot prognozes, tendences utt.; Datu bāzes izmantošana, informācijas klasificēšana; Pētījuma plāna sagatavošana, plāna realizācijas uzraudzība, rezultātu novērtēšana;
5SR 5SR; 8SR	- izstrādāt uz analītisko secinājumu un atklāto problēmu pamata provizorisku kursa darba/maģistra darba saturu.	Informācijas vākšana, grupēšana, informācijas kvalitātes kritēriju izstrāde; Attīstīt pētījuma plānu, plānot pētījuma etapus un rezultātus.

Studiju virzienā regulāri tiek saņemti lūgumi no nozares organizācijām pēc praktikantiem, tajā skaitā no ārzemes, kā arī noslēgti sadarbības līgumi ar prakšu devējiem - ilglaicīgs darbs tūrisma izglītībā un saiknes ar nozari ļāvušas izveidot darba devēju datu bāzi. Līdzšinējā pieredze liecina, ka studenti pamatā prakses vietas meklē paši, jo var izvēlēties savai profesionālajai interesei atbilstošas jomas uzņēmumu, atrašanās vietu, kas bieži svarīgi finansiālu apsvērumu dēļ (zemas transporta izmaksas, tuvu dzīvesvietai un ģimenei). Nereti prakse tiek izieta darba vietā, tā nodrošinot padziļinātu organizācijas izpēti un dodot atgriezenisko saiti uzņēmumiem, kuri to novērtē un izmanto praktiskajā darbībā.

Lai nodrošinātu angļu valodas studējošajiem prakses apgūšanu, "Nolikums par praksēm Baltijas Starptautiskajā akadēmijā" tika pārtulkots angļu valodā[2], un prakses programma, tās mērķis un uzdevumi, kā arī prakses vietas meklēšana un realizēšanas iespējas tiek izskaidroti studējošajiem mācību nodarbībās par praksēm. BSA neuzņemas saistības prakses vietas nodrošināšanai studējošiem, jo meklējot prakses vietas studējošie attīsta savas komunikatīvas prasmes un kompetences. Ja prakses vietas izvēle studentam sagādā grūtības, BSA piedāvā palīdzību prakses īstenošanā. Dažreiz BSA palīdz studējošiem prakses vietas meklēšanā, nodrošinot tiem prakses vietas pie saviem absolventiem. Tā kā Latvijā pašlak strādā daudz ārzemju uzņēmumu filiāļu un pārstāvniecību, angļu valodas studējošajiem ir iespēja atrast prakses vietas gan Latvijā, gan savas valsts uzņēmumā, gan pieteikties praksei studējošo apmaiņas programmas ERASMUS ietvaros

[1] https://bsa.edu.lv/docs/2020/BSA_Prakses_nolikums_lv.pdf

3.2.5. Doktora studiju programmas studējošajiem nodrošināto promocijas iespēju un promocijas procesa novērtējums un raksturojums.

Neattiecināms

3.2.6. Analīze un novērtējums par studējošo noslēguma darbu tēmām, to aktualitāti nozarē, tajā skaitā darba tirgū, un noslēguma darbu vērtējumiem.

Maģistra darba tēmu students izvēlas par uzņēmējdarbības vadības jautājumu. Tā kā "Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā" ir profesionāla maģistra studiju programma, darba tēmai obligāti jābūt saistītai ar praktiski risināmu problemātiku – konkrētu esošo uzņēmumu, iestādi, jauna uzņēmuma izveidi, tirgus situācijas analīzi, preces konkurētspējas noteikšanu, stratēģijas izstrādi u.t.t.

Maģistra darba izstrāde un aizstāvēšana notiek saskaņā ar stingri reglamentētu procedūru, kas detalizēti izklāstīta „Nolikumā par noslēguma darbu izstrādāšanu un aizstāvēšanu Baltijas Starptautiskā akadēmijā”.^[1]

Laika posmā no 2016/2016. akadēmiskā gada līdz 2022/2023. akadēmiskā gada pavasarim profesionālā maģistra studiju programmā "Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā" tika aizstāvēti 43 maģistra darbi. Maģistra darba tēmu sadalījumu pa pētījuma virzieniem skat. tabulā.

Tabula 3.10.

Maģistra darba tēmu sadalījums pa pētījuma virzieniem

Nr.	Pētījuma virzieni	Darbi, skaits	Darbi, %
1.	Tūrisma industrija un tūrisma nozares veidi un pakalpojumi, t.sk. - Uzņēmuma vadība - Personāla vadība - Mārketinga vadība un veidi	20 3 1 1	46.5
2.	Izklaides un skaistuma industrija	5	11.6

3.	Viesnīcu menedžments, t.sk. - Uzņēmuma vadība - Mārketinga vadība un veidi	6 1 1	14.0
4.	Ēdināšanas serviss	4	9.3
5.	Kultūrvēsturiskie objekti un rekreācijas teritorijas	8	18.6
6.	Pavisam	43	100.0

Maģistranti lielākoties izvēlas rakstīt zinātniskos darbus par mārketinga komunikācijām tūrisma nozarē, izklaides un skaistuma industrijā, kultūrvēsturiskiem resursiem un rekreācijas zonām, kas pasvīturo, ka studējošo darba tēmas ir cieši saistītas ar viņu tālāko profesionālo un zinātnisko darbību. Piemēram, maģistranti ir izstrādājuši tādas tēmas, kā "Marketinga komunikācijas modelis "Sogdiana" mākslas centra virzībai", "Komunikācijas modelis jāšanas tūrisma attīstībai Latvijā", "Viesnīcu biznesa mārketinga komunikāciju integrēts modelis", "Pasākumu mārketings: pasākumi kā skaistumkopšanas uzņēmumu virzības platforma", "Pieredzes mārketings daivīngā tūrisma tirgū nepārvarāmās varas apstākļos", "Iventa plānošana un organizēšana: "street food" festivāla izstrādāšanas principi un mehānismi", "Gastronomiskais tūrisms, kā teritorijas attīstības veicināšanas līdzeklis", "Jaunas tendences britu virtuvē: mūsdienu kulināra ceļveža radīšana Lielbritānijā", "Nemateriālais kultūras mantojums teritorijas zīmolvēdības sistēmā: gastronomiskais tūrisms Azerbaidžānā", "Viesnīcu industrijas ilgtspējīga attīstība Indijā", "Tematisko parku apmeklētāju pieredze un apmierinātība: Taškentas trīs tematisko parku piemēri", "Notikumu tūrisms kā tūrisma kompānijas Happy Tour konkurētspējas paaugstināšanas veids". Kā redzams no augstākminētām tēmām, pētījumi ir veltīti dažādu nozaru izpētei, kur lielā daļa ir saistīta ar uzņēmējdarbības vadības problemātiku. Tāpat, maģistranti ir izvēlējušies tēmas, kas saistītas ar mūsdienu informācijas tehnoloģiju un rīku izmantošanu. Piemēram, tādas tēmas, kā "Digitalizācija kā instruments mārketinga pētījumu vienkāršošanai tūrisma industrijā Latvijā", "Tūrisma digitalizācija kā veids, kā popularizēt Uzbekistānu pandēmijas laikā", "Digitālās platformas Uzbekistānas tūrisma nozares attīstībā", "Franšīzes loma atpūtas un izklaides nozarē", "Hibrīdpasākumi kā pasākumu menedžmenta industrijas nākotne", "Nišu tūru kā interešu tūrisma sastāvdaļas veidošanas algoritms", "Kultūras produktu dzīvotspējas saglabāšanas instrumenti kultūras tirgū", "Zemas tūristu izvēles teritorijas kā atpūtas un veselības tūrisma objekta virzīšana, izmantojot Azerbaidžānas piemēru", "Mūsdienu pieejas izziņas tūrisma attīstībai Krievijā", "Fotogrāfija kā tūrisma galamērķu virzīšanas līdzeklis sociālajos tīklos uz Kazahstānas piemēra". Izvērtējot augstāk minētās tēmas, ir jāsecina, ka lielākā daļā maģistra darbos ir ietverti starpnozaru aspekti, kas atbilst mūsdienu zinātnes attīstības tendencēm.

Noslēguma darbu vērtējums

Studiju programmas noslēgumā maģistrantiem jāizstrādā maģistra darbs, kas ir empīrisks pētījums, kurā apvienota praktiskā darba pieredze un studiju laikā apgūtās teorētiskās zināšanas.

Mēnesi pirms aizstāvēšanas tiek organizēta priekšizstāvēšana, pie kuras tiek pielaisti tikai tie maģistranti, kuriem vadītājs rakstiski apliecinājis vismaz 90% gatavību aizstāvēšanai. Priekšizstāvēšana notiek komisijas priekšā, kuras sastāvā ir maģistra darbu vadītāji un BSA vadošie pasniedzēji;

Maģistra darbu aizstāv pie gala pārbaudījuma komisijas, kas darbojas saskaņā ar BSA Senāta

apstiprinātu Nolikumu. Komisija sastāv no vadītāja un locekļiem. Komisijas vadītājs un daļa no tās sastāva ir nozaru profesionālo organizāciju vai darba devēju pārstāvji.

Aizstāvot maģistra darbu, vērtēšanas kritēriji ir šādi:

- spēja iegūt un apstrādāt atbilstošo informāciju un risināt vadības problēmas, izmantojot teorētiskās zināšanas;
- izpratne par organizācijas vadības procesiem un vadības lēmumiem, to ietekmi uz organizācijas darbības rezultātiem;
- prasme iegūt, apkopot, apstrādāt un analizēt datus (analītiskās spriešanas spējas) lēmuma pieņemšanai;
- spēja pielietot vadības un ekonomiskos instrumentus un metodes problēmas oriģinālai risināšanai;
- spēja izdarīt argumentētus secinājumus un formulēt atbilstošus ieteikumus;
- prasme prezentēt un argumentēt izstrādātos priekšlikumus un personisko viedokli.

Izvērtējot maģistrantu darbu vērtējumu sadalījumu, var secināt, ka vairāk nekā pusei absolventu biežāk saņemtie vērtējumi ir “labi”, “ļoti labi” un “teicami”.

[1] https://bsa.edu.lv/docs/nolikums/BSA_diplomdarbu_nolikums_LV.pdf

3.3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums

3.3.1. Novērtēt resursu un nodrošinājuma (studiju bāzes, zinātnes bāzes (ja attiecināms), informatīvās bāzes (tai skaitā bibliotēkas), materiāli tehniskās bāzes) atbilstību studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un studiju rezultātu sasniegšanai, sniegt piemērus.

BSA netiek nodalīta infrastruktūra pa studiju programmām, bet resursi novērtēti visai akadēmijai kopumā. Studiju programmas īstenošanai pieejamā bāze (auditorijas, datorauditorijas, laboratorija, bibliotēkas resursi) ir pilnībā pietiekama. BSA sniegtais metodiskais un informatīvais nodrošinājums ir pietiekams, lai nodrošinātu kvalitatīvu studiju procesu studiju programmā “Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā”. Kopš 2015.gada tiek lietota Moodle studiju e-vidē. Studiju programmas docētāji Moodle ir izveidojuši studiju kursus, kuros studentiem ir pieejami studiju materiāli, studiju kursu apraksts un prasības studiju kursa apguvei. Vairākos studijuursos studenti kārto pārbaudījumus, iesniedz mājas darbus un komunicē ar docētāju Moodle vidē. Docētāji sniedz atgriezenisko saiti par studentu paveikto. Moodle un BigBlueButton sistēmas ir izveidotas ar mērķi paplašināt docētāju iespējas kontaktēties ar pēc iespējas lielāku auditoriju un dot iespēju komunicēties nodarbību laikā ar auditoriju divos virzienos: docētājs – auditorija; auditorija – docētājs. BigBlueButton programma nodrošina:

- lekciju un semināru norisi, diskusijas virtuālajā vidē;
- virtuālajās konsultācijas tiešraides režīmā pirms eksāmena vai ieskaites;
- studentiem iespējams apmeklēt lekcijas, seminārus un praktiskās nodarbības virtuālajā vidē, uzdot pasniedzējam interesējošos jautājumus, prezentēt mājas un grupu darbus, kā arī diskutēt ar kursa biedriem un pasniedzēju;

- klausīties praktiķu un vieslektoru seminārus.
- piedalīties zinātniskajās konferencēs u.c.

Būtiska nozīme studentu un docētāju informēšanai ir BSA informatīvajai sistēmai NEXUS un "Mans BSA". Studenti un docētāji "Mans BSA" sistēmā var iepazīties ar nodarbību un telpu plānojumu, kā arī konsultācijas laiku. Visa svarīga informācija un paziņojumi tiek ievietoti "Mans BSA" sistēmā sadaļā "Paziņojumi". "Mans BSA" sistēmā studenti var apskatīt savu akadēmisko progresu, kā arī informāciju par finansiāliem maksājumiem.

Pilna informācija par studiju programmu, studiju kursiem, to apjomu un saturu pieejama BSA mājas lapā, kas ir nozīmīgs informācijas avots gan studējošajiem, gan potenciālajiem studentiem.

Lai nodrošinātu akadēmisko godīgumu un nepieļautu plaģiāta gadījumus 2020.gada 21.februārī BSA parakstīja vienošanās ar Latvijas Universitāti *par izglītības iestādes pievienošanas plaģiāta kontroles sistēmai.*

Bibliotēka

Bibliotēkas uzdevums ir nodrošināt studiju programmas "**Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā**" studējošiem kvalitatīvu studiju procesu un zinātnisko darbību un sniegt studentiem, docētājiem un citiem apmeklētājiem bibliotēkāros, bibliogrāfiskos, informatīvos pakalpojumus. Akadēmijā studējošajiem un arī citiem interesentiem ir iespēja izmantot BSA bibliotēkas resursus. Bibliotēka sastāv no divām daļām – no abonementa un lasītavas. Lasītavā studentu ērtībai ir novietots 11 dators ar pieeju internetam, nodrošinātas drukāšanas un kopēšanas iespējas. Ir iespējas strādāt arī ar portatīvajiem datoriem. Gandrīz visos studijuursos ir pieejama literatūra lietošanai un arvien lielāks īpatsvars ir literatūrai angļu valodā. Bibliotēka regulāri saņem gan Latvijā, gan ārvalstīs izdotus periodiskos izdevumus. Bibliotēkā studējošiem un akadēmiskajam personālam ir nodrošināta pieeja elektroniskajām datu bāzēm. Bibliotēka sniedz arī kopēšanas, printēšanas un skenēšanas pakalpojumus.

Studiju programmas „**Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā**” studējošiem ir paredzēti specifiski maģistra studiju programmas nodrošināšanai literatūras avoti tūrisma un viesmīlības, izklaides un atpūtas jomā, neskaitot arī saistīto nodaļu mācību un zinātnisko literatūru. Pārskata periodā pavisam ir iegādāti 177 grāmatu nosaukumi tūrismā un viesmīlības, izklaides un atpūtas jomā, tai skaitā 40 nosaukumi latviešu valodā un 61 nosaukums angļu valodā, kā arī 584 grāmatu nosaukumi sastītās nodaļās, tai skaitā 213 nosaukumi latviešu valodā un 231 nosaukumi angļu valodā. Kā ziedojumi no studentiem un pasniedzējiem tika pieņemti 32 grāmatu nosaukumi latviešu valodā un angļu valodā. Pārskata periodā programmai "Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā" tika iegādātas grāmatas par kopējo summu 1463,41 EUR.

Sikāka informācija par informatīvās bāzes (bibliotēkas) novērtēšanu pieejama Studiju virziena 2.3. daļas 2.3.3. apakšnodaļā.

Infrastruktūra

Studiju programmas "Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā" studejošiem studiju process noris divu ēku Rīgā, Lomonosova ielā 4 un Lomonosova ielā 1/4 telpās. Minētajās ēkās ir auditorijas, kas ir aprīkotas ar mūsdienīgiem studiju tehniskajiem palīgīdzekļiem – baltajām tāfelēm, ir nodrošināta iespēja izmantot televizoru, videomagnetofonu, videokameru, multimediju projektoru. Daudzas auditorijas ir apgādātas ar stacionāru multimediju projektoru, ekrānu, datoru ar interneta pieslēgumu un citiem tehniskajiem līdzekļiem. Visās ēkās ir pieejams bezmaksas bezvadu internets (WiFi). Studentu un Akadēmijas darbinieku vajadzībām ēkās 1.stāvā ir izvietotas kafejnīcas, kā arī ir uzstādīti tirdzniecības automāti dažādu dzērienu iegādei.

Informācijas tehnoloģijas

BSA studiju nodrošināšanai izmanto mūsdienu IT tehnoloģiju iespējas: datoru lietošanu studiju procesā un profesionālajā pilnveidē, iekšējo informatīvo sistēmu NEXUS, internetu, standarta un speciālās datorprogrammas, audio/video līdzekļus, biroja tehniku, auditoriju tehnisko aprīkojumu (stacionāros un pārnēsājamās multimēdiju projektorus). Speciāli studiju programmas "Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā" studējošajiem tiek piedāvāta iespēja veikt apmācības, izmantojot datorprogrammu "Amadeus", tajā skaitā mācību laboratorijas ietvaros (mācību tūrisma aģentūrā). Notiek regulārs darbs iekšējās informatīvās sistēmas funkcionalitātes pilnveidošanā. Turpinās darbs pie datoru parka modernizācijas, nodrošinot ātrāku, pilnvērtīgāku un efektīvāku studiju procesu. Lai nodrošinātu kvalitatīvāku elektronisko saziņu, Akadēmijas darbinieki un studenti izmanto BSA piedāvāto e-pastu sistēmu.

Lai nodrošinātu akadēmisko godīgumu un nepieļautu plaģiāta gadījumus, ir plānots uzsākt studentu noslēgumu darbu pārbaudi ar starpaugstskolu vienoto datorizēto plaģiāta kontroles sistēmu.

Sikāka informācija par informatīvās bāzes (tai skaitā bibliotēkas), materiāli tehniskās bāzes un finansiālas bāzes atbilstību studiju programmas "Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā" īstenošanas nosacījumiem un studiju rezultātu sasniegšanai ir sniegta **II. daļas 3. nodaļas 2.3.1.- 2.3.3. punktos**.

COVID-19 izraisītā pandēmija un attiecīgi pāreja uz attālinātām studijām pilnībā apliecināja, ka BSA ir gatava pielāgoties mainīgajai situācijai un infrastruktūras bāze tam ir pilnībā piemērota. Jau no pirmās attālinātās studiju dienas 2020.gada martā, nodarbības (tā notika BigBlueButton platformā, šobrīd, ja nepieciešams, ZOOM), Moodle sistēma un e-pastu sistēma pilnībā atbalsta informācijas apmaiņu, jaunumu paziņošanu, izmaiņu izziņošanu starp docētājiem un studentiem.

Iestājoties Pasaules Tūrisma organizācijā, [UNWTO](#) eksperti pozitīvi novērtēja maģistra studiju programmas pieejamos resursus, atzīmējot, ka tie pilnībā atbilst maģistra studiju programmas īstenošanas nosacījumiem.

3.3.2. Studiju un zinātnes bāzes, tajā skaitā resursu, kuri tiek nodrošināti sadarbības ietvaros ar citām zinātniskajām institūcijām un augstākās izglītības iestādēm, novērtējums (attiecināms uz doktora studiju programmām).

Neattiecināms

3.3.3. Norādīt datus par pieejamo finansējumu atbilstošajā studiju programmā, tā finansēšanas avotiem un to izmantošanu studiju programmas attīstībai. Sniegt informāciju par izmaksām uz vienu studējošo šīs studiju programmas ietvaros, norādot izmaksu aprēķinā iekļautās pozīcijas un finansējuma procentuālo sadalījumu starp noteiktajām pozīcijām. Minimālais studējošo skaits studiju programmā, lai nodrošinātu studiju programmas rentabilitāti (atsevišķi norādot informāciju par katru studiju programmas īstenošanas valodu, veidu un formu).

Maģistra studiju programmas "Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā" studiju procesa nodrošināšanai galvenais finansējuma avots ir studiju maksa. Studiju maksas apmēru un samaksas kārtību katram studiju gadam nosaka un apstiprina BSA Senāts. BSA noteiktas šādas studiju maksas

apmaksas iespējas studējošiem:

- par visu programmu kopumā;
- par visu studiju gadu;
- par vienu semestri;
- par mēnesi, saskaņā ar līgumā paredzēto maksājumu grafiku, precīzi ievērojot maksāšanas termiņus un maksājamās summas.

Studiju programmas vajadzībām un studiju rezultātu sasniegšanai ir nodrošināti nepieciešami informatīvie, materiālie un tehniskie resursi, kuri pieejami gan virziena ietvaros (skat. Studiju virziena 2. daļas 2.3.1., 2.3.2. apakšnodaļa), gan arī BSA kopumā. Piemēram, lai nodrošinātu zināšanas tūrisma un viesmīlības, izklaides un atpūtas jomā, ir pieejama studiju literatūra un elektroniskie resursi, kā arī auditorijas nodarbībām, semināriem un patstāvīgam darbam, bibliotēka un lasītāva. Bibliotēkā ir pieejama e-vide ar studiju materiāliem, videokonferenču sistēmu (lekcijām, semināriem un diskusijām) un elektroniskajiem informatīvajiem resursiem.

Finansēšanas sistēma Baltijas Starptautiskajā akadēmijā ir organizēta tā, lai katram studējošam, neatkarīgi no studentu skaita grupā, izpildītu visus nosacījumus kvalitatīvai apmācībai. Tās nozīmē nodrošināt nepieciešamo kontaktstundu skaitu, pieejamību bibliotēkas resursiem, e-studiju videi, pētnieciskā darbībai un t.t. BSA dibinātāji izmanto savas tiesības kontrolēt izdevumus un noteikt minimālo studējošo skaitu studiju programmā, tādējādi dodot tiesības apmācīt studentus no mazskaitlīgām grupām. Tādējādi minimālais studējošo skaits studiju programmā, lai nodrošinātu studiju programmas rentabilitāti, katru studiju gadā un katrā studiju programmā, ņemot vērā studiju programmas īstenošanas valodu, veidu un formu, tiek noteikts individuāli un nav nemainīgs lielums.

3.11. tabulā var redzēt izmaksas uz vienu studentu studiju programmā “Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā”:

Tabula 3.11.

Izmaksas uz vienu studējošo studiju programmā, 2021/2022. st.gadā, EUR

Izmaksu posteņi	Maģistra studiju programma “Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā”
Izdevumu apmērs, Kopā	1 547
Darba samaksa	794
akadēmiskajam personālam	425
administratīvajam un vispārējam personālam	369
Darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, sociāla rakstura pabalsti un kompensācijas	173
Preces un pakalpojumi	362

Komandējumi un dienesta braucieni	2
Pakalpojumi	328
no tiem komunālie pakalpojumi	178
Krājumi, materiāli, energoresursi, preces, biroja preces un inventārs, kurus neuzskaita PL	23
Izdevumi periodikas iegādei	5
Budžeta iestāžu nodokļu maksājumi	4
Pamatkapitāla veidošana	127
t.sk. pamatlīdzekļi	127
Pārējie izdevumi	91

Studiju programmas izmaksas ir atbilstošas studiju programmas vajadzībām un īstenošanas nosacījumiem, studiju programmas finansēšanas avoti ir apzināti un finanšu resursi nodrošina studiju programmas īstenošanu studiju rezultātu sasniegšanai.

Specifiskais nodrošinājums ietver šādus resursus:

1. Viedā tūrisma un inovatīvā mārketinga mācību laboratorijas attīstība - 1590,00 EUR;
2. Specializētas mācību un zinātnisko grāmatu iegāde studiju programmā: 1463,41 EUR.
3. Piedalīšana starptautiskās konferencēs - 2 500,00 EUR.

Studiju programmas "Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā" studiju vietas izmaksas sastāda 1547 EUR. 2021/2022 mācību gadā studiju maksa profesionālā maģistra studiju programmā „Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā”: pilna laika latviešu valodā - 2150 EUR gadā, pilna laika svešvalodā (atkarībā no valsts) - 2600 - 3000 EUR gadā. Ņemot vērā studējošo skaitu studiju programmā (uz 01.02.2022 - 26 studējošie), profesionālā maģistra studiju programmas „Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā” finansiālais nodrošinājums ir pietiekams.

Analīze rāda, ka finanšu resursi studiju programmas īstenošanas nodrošināšanai ir pietiekami un nodrošina studiju programmas ilgtspēju. Studiju programmas finanšu stāvoklis ir stabils, kas kalpo kā drošības atbalsts gadījumos, ja strauji samazinātos studentu skaits.

3.4. Mācībspēki

3.4.1. Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku (akadēmiskā personāla, viesprofesoru, asociēto viesprofesoru, viesdocentu, vieslektoru un viesasistentu) kvalifikācijas atbilstības studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu

prasībām novērtējums. Sniegt informāciju par to, kā mācībspēku kvalifikācija palīdz sasniegt studiju rezultātus.

Maģistra studiju programma konceptuāli veidota pamatojoties uz aktuālajām darba tirgus vajadzībām un nozares tendencēm, nevis balstoties uz jau virzienā pieejamajiem mācībspēku resursiem. Tas ir arī viens no iemesliem, kādēļ programmai piesaistīti vairāki viesdocētāji - studiju programmas realizācijā būtiski ir apvienot akadēmiskās zināšanas ar praktisko pieredzi un praksi, tāpēc tiek iesaistīts augstskolas vēlētais akadēmiskais personāls un viesdocētāji ar praktisko pieredzi nozarē.

Iesaistīto mācībspēku izvēle pamatojas uz šādiem kritērijiem: akadēmiskā darbā (studiju kursu sagatavošanā) uzkrātā kompetence un zināšanas ar programmas saturu saistītajās jomās, zinātniskās darbības virziens un līdzšinējo pētījumu temati, zinātniskais grāds un kvalifikācija, kā arī praktiskā pieredze. Studiju programmas starpdisciplinārais raksturs nosaka plašo zinātņu jomu loku, ko pārstāv piesaistītie mācībspēki. Arī viesdocētāju piesaistē tika ņemta vērā gan akadēmiskā darba pieredze, gan profesionālā pieredze nozarē.

Viesdocētāju izvēli pamatā nosaka atpazīstamība profesionālajā vidē, praktiskā pieredze tūrisma un atpūtas nozarē un uzņēmējdarbības vidē Latvijā un ārvalstīs, līdz ar to tas būtiski palīdz nodrošināt sasaisti ar nozares aktualitātēm. Daļa vieslektoru ir noteiktas jomas speciālisti, piem., kādā noteiktā tūrisma veidā (piem., A.Rogale-Homika, G.Bukovska, J.Serebrjakova u.c.), jurisprudencē (T.Jurkeviča), mārketingā (A.Šnaidere), kvalitātes vadībā (Ž.Jelisejeva, kas nodrošina studentiem nepieciešamās zināšanas un prasmes).

Programmas akadēmiskā personāla struktūra atbilst visām Latvijā nepieciešamajām prasībām par akadēmiskā personāla sastāvu augstākajās mācību iestādēs - akadēmijās: maģistra programmā ne mazāk kā 50% no programmas akadēmiskā personāla ir zinātņu doktori. Maģistra studiju programmā "Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā" nodarbināti 60% ir zinātņu doktori.

Bakaluru studiju absolventu turpmākām studijām tiek paredzēta profesionālā maģistra studiju programmā "Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā" kuras sastāvs ir attēlots 3.11. tabulā. Profesionālā maģistra studiju programmas realizācijai ir paredzēta 29 mācībspēku piesaistīšana. No tiem **latviešu** plusmā iesaistīti 20 mācībspēki (12 ievēlēti BSA, 8 neievēlēti), **angļu** plusmā - 22 mācībspēki (12 ievēlēti BSA, 10 neievēlēti).

Pēc akadēmiskiem amatiem - 2 profesori (6.9%), 5 asociētie profesori (17.3%), vadošie pētnieki - 1 (3.4%), 13 docenti (44.8%) un 8 lektori (27.6%).

Pēc zinātniekiem grādiem - 18 (12 ievēlēti BSA, 6 neievēlēti) docētājiem ir doktora grāds (62 %), 11 (4 ievēlēti BSA, 7 neievēlēti) docētājiem ir maģistra grāds (38%), no tiem trīs studē doktorantūrā.

3.11. tabula

Profesionālā maģistra studiju programmas „Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā” mācībspēku zinātniskais grāds

Doktori		Maģistri		Kopā	
Skaitis	%	Skaitis	%	Skaitis	%

Ievēlēti BSA	12	40	4	15	16	55
Neievēlēti BSA	6	22	7	23	13	45
Kopā:	18	62	11	38	29	100

Pēc akadēmiskiem amatiem (3.11. tab.) –studijas kvalitāti nodrošina divi profesori (7%), trīs asociētie profesori (10%), divi asociētie viesprofesori (7%), 8 docenti (28%) 5 viesdocenti (17%), 2 lektori (7%), 6 vieslektori (21%) un 1 vadošais pētnieks (3%).

3.12. tabula

Profesionālā maģistra studiju programmas „Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā” mācībspēku akadēmiskais amats

Ak.amati	Profesori		As.prof.		Docenti		Lektori		Vad.pētn		Kopā	
	Skaits	%	Skaits	%	Skaits	%	Skaits	%	Skaits	%	Skaits	%
Ievēlēti BSA	2	7	3	9	8	29	2	7	1	3	16	55
Neievēlēti BSA	-	0	2	8	5	16	6	21	-	0	13	45
Kopā	2	7	5	17	13	45	8	28	1	3	29	100

Studiju programmas īstenošanā iesaistītais akadēmiskais personāls, kam ir Latvijas Zinātnes padomes eksperta tiesības:

3.13. tabula

Programmā iesaistītie mācībspēki - LZP eksperti

Vārds, Uzvārds	Zinātnes nozare	Zinātnes apakšnozare	LZP Eksperta tiesību beigu termiņš
Žanna Caurkubule	Sociālās zinātnes	Ekonomika un uzņēmējdarbība	06.07.2025.
Irina Plotka	Sociālās zinātnes	Psiholoģija	02.11.2025.
Marina Gunare	Sociālās zinātnes	Ekonomika un uzņēmējdarbība	30.06.2024.
Vladislāvs Volkovs	Sociālās zinātnes	Socioloģija un sociālais darbs	02.02.2025.

Līdz ar to, ka akreditējamā programma tiks īstenota latviešu un angļu valodās, mācībspēka kvalifikācija valsts un svešvalodu prasmes ir sekojošas: latviešu valodā – visiem tiem, kam tā nav dzimtā valodā - C- līmenis; angļu valodas prasmes -tiem, kas docē angļu plūsmā – B2 un augstāk .

Iesaistīto docētāju kvalifikācija atbilst normatīvo aktu prasībām un BSA stratēģisko mērķu un uzdevumu īstenošanai. Programmā iesaistītā velētā personāla kvalifikācija atbilst Augstskolu likuma 39.p. ("Profesionālo studiju programmu akadēmiskais personāls") prasībām.

Katram docētājam, kurš strādā studiju programmā, ir sekojoši pienākumi:

Pasniedzēju kvalifikācijas kompetencē:

- izstrādāt un publicēt mācību metodiskos materiālus kursiem, kurus viņš/viņa vada, papildināt un atjaunot MOODLE platformu,
- sagatavot PowerPoint prezentācijas, izdales materiālus (konspektus, uzdevumus), autentisku ilustratīvo materiālu (video un audio) u. c. materiālus, kuri optimizē izglītošanas procesu,
- vadīt konsultācijas studentiem – 4 stundas semestrī un pirmseksaminācijas konsultācijas,
- hospitācijas ietvaros vienreiz gadā vadīt atklātas nodarbības un apmeklēt vismaz 2 savu kolēģu nodarbības un piedalīties to apspriešanā,
- paaugstināt kvalifikāciju, iesniedzot attiecīgu sertifikātu,
- programmas realizēšanas ietvaros organizēt vienu pasākumu gadā vai aktīvi piedalīties tajā: semināru, konferenci, apaļo galdu, diskusijas u. tml.,
- piedalīties pasākumos, kuri tiek organizēti programmas realizēšanas vai BSA izglītošanas darbības ietvaros,

Starptautiskajā darbībā:

- aktīvi piedalīties starptautiskajās konferencēs ar referātiem;
- lasīt lekcijas aržemju augstskolās, tajā skaitā starptautiskās mobilitātes programmas Erasmus ietvaros;

Zinātniski pētnieciskajā darbībā:

- uzstāties zinātniskās konferencēs un semināros (vismaz 2 uzstāšanās gadā),
- publicēt rakstus (vismaz 1 publikācija gadā),
- sekot jaunākajām zinātniskās literatūras publikācijām, koriģēt studentiem piedāvātos literatūras sarakstus, informēt bibliotēkas direktoru par nepieciešamību papildināt bibliotēkas fondus.

Mācībspēku kvalifikācija ir ļoti svarīga, par cik tā ir saistīta ar izglītības procesa rezultāta kvalitāti. Mācībspēku kvalifikācija ir tiešā saiknē ar studentu zināšanu, prasmju un kompetenču formēšanu. Parasti tas izpaužas mācībspēku zinātniskās, studiju un organizatoriskās darbības vienotā kopumā, kur mācību procesā tiek pielietota studentu centrēta pieeja. Baltijas Starptautiskā akadēmija rada iespējas mācībspēkiem pilnveidot savu profesionalitāti, sniedzot atbalstu veikt zinātniski pētniecisko darbību, apgūt inovatīvas metodes un jaunas apmācību tehnoloģijas, kuras var izmantot mācību procesā.

Kvalificētu zinātnieku un praktiķu domāšanas sistēmiskais veids nodrošina un veicina maģistrantiem apgūt padziļinātas un paplašinātas zināšanas un sasniegumus studiju kursu apgūšanā tūrisma un atpūtas nozarē. Mācībspēku spēja radīt radošu atmosfēru, modināt studentos interesi un zinātkāri mācību procesā, attīsta maģistrantiem iemaņas un spējas atrast dažādus risinājumus nestandarta situācijās. Pasniedzēji izmantojot interaktīvas mācību metodes, attīsta maģistrantiem komunikatīvas iemaņas, prasmes strādāt komandā un individuāli, kā arī mijiedarboties ar citiem speciālistiem, sniegt atgriezenisko saiti par iegūtajiem pētījuma rezultātiem.

Mācībspēku zinātniskā darbība ietekmē arī studentu zinātniskās darbības iemaņu attīstību un ir tiešā saiknē ar studentu zinātniskās darbības temāta izvēli. Pasniedzēji darbojas kā mentori, kuri

māca maģistrantiem patstāvīgi atlasīt, analizēt un kritiski novērtēt zinātnisko informāciju no dažādiem avotiem, to izmantot; patstāvīgi veikt pētījumu, izmantot inovatīvas metodes un tehnoloģijas atpūtas un izklaides jomā, apstrādāt iegūtos datus, tos interpretēt un novērtēt to praktisko nozīmīgumu. Tādējādi, zinātnisko pētījumu virzieni, ko realizē pasniedzēji, tiek atspoguļoti studentu izstrādātajos maģistra darbos. Studenti sadarībā ar pasniedzējiem (darba vadītājiem), tiek iesaistīti zinātnisko rakstu sagatavošanā, kā rezultātā studenti attīsta zinātniskā darba kultūru. Katru gadu studenti tiek aicināti piedalīties dažādās zinātniskās konferencēs.

Profesionālā maģistra studiju programmas “Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā” pasniedzējiem ir augsts zinātniskais potenciāls, ko apstiprina esošās zinātniskās publikācijas, kas ir atrodamas starptautiskās datu bāzēs. Mācībspēku zinātnisko publikāciju un pētījumu profils ir saistīts ar studiju kursos nepieciešamo ekspertīzi.

Profesionālā maģistra studiju programmas “Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā” īstenošanā, mācībspēku zinātniskā un pedagoģiskā pieredze nodrošina izglītības programmas mērķu sasniegšanu, kā arī maģistrantiem izveidot atbilstošas zināšanas, prasmes un kompetences, sasniedzot izvirzītos studiju rezultātus.

3.4.2. Mācībspēku sastāva izmaiņu analīze un novērtējums par pārskata periodu, to ietekme uz studiju kvalitāti.

Laika periodā no 2016./2017. akadēmiskā gada līdz 2022./2023. akadēmiskā gada rudenim mācībspēku skaita dinamikas analīze parāda, ka mācību personāla daudzums ir palielinājies no 19 līdz 29 cilvēkiem. Ir mainījies ne tikai mācību personāla kvantitatīvais sastāvs, bet arī tika veiktas tā kvalitatīvas izmaiņas, piemēram, 2016/2017. akadēmiskā gadā starp studiju programmas docētājiem bija tikai 1 profesors, tad 2022/2023. g. – 2. Tas izriet arī no mācību personāla attīstības un pēctecības politikas – iesaistot mācību procesā BSA absolventus, kuri ieguvuši maģistra grādu vai doktora grādu BSA. A.Iļjina un J. Popova aizstāvēja promocijas darbus ekonomikā Baltijas Starptautiskajā akadēmijā un tagad ir studiju programmas mācībspēki. Aļona Rogale-Homika studē doktorantūrā Baltijas Starptautiskajā akadēmijā un uz docto brīdi ir doktora grāda pretendente ekonomikā, viņa arī nodarbināta maģistra programmā. Inesa Ratanova studē LU doktorantūrā, Svetlana Polovko-Valtere – LLU doktorantūrā. Ir novērojamas arī pozitīvas tendences, kas saistās ar asociēto profesoru skaita palielināšanos. Laika periodā no 2016. gada līdz 2023. gadam, par asociētiem profesoriem ir kļuvuši Marina Gunare, Vladislavs Volkovs, par profesoriem – Žanna Caurkubule un Irina Plotka (atkārtoti).

Iestājoties Pasaules Tūrisma organizācijā, UNWTO eksperti novērtēja mācībspēku kvalifikāciju kā atbilstīgu, jo kopumā programmas īstenošanā ir iesaistīti gan mācībspēki, kuri aktīvi veic pētniecisko darbību un publicē rezultātus citējamās izdevumos, tātad, spēj nodrošināt augstu kvalitāti zināšanu apgūvē saistībā ar jaunākajām zinātniskām atziņām attiecīgajā jomā, gan atzīti profesionāļi tūrisma un viesmīlības jomā.

3.4.3. Informācija par doktora studiju programmas īstenošanā iesaistītā akadēmiskā personāla zinātnisko publikāciju skaitu pārskata periodā, pievienojot svarīgāko publikāciju sarakstu, kas publicētas žurnālos, kuri tiek indeksēti datubāzēs Scopus vai WoS CC. Sociālajās zinātnēs un humanitārajās un mākslas zinātnēs var papildus skaitīt zinātniskās publikācijas žurnālos, kas tiek indeksēti ERIH+ un recenzētas monogrāfijas. Informācija

par mācībspēkiem, kuri iekļauti Latvijas Zinātnes padomes ekspertu datubāzē attiecīgajā zinātņu nozarē (kopējais skaits, mācībspēka vārds/ uzvārds, zinātnes nozare, kurā mācībspēkam ir eksperta statuss un Latvijas Zinātnes padomes eksperta tiesību beigu termiņš).

Neattiecināms

3.4.4. Informācija par doktora studiju programmas īstenojošā iesaistītā akadēmiskā personāla iesaisti pētniecības projektos kā projekta vadītājiem vai galvenajiem izpildītājiem/ apakšprojektu vadītājiem/ vadošajiem pētniekiem, norādot attiecīgā projekta nosaukumu, finansējuma avotu, finansējuma apmēru. Informāciju sniegt par pārskata periodu.

Neattiecināms

3.4.5. Mācībspēku savstarpējās sadarbības novērtējums, norādot mehānismus sadarbības veicināšanai studiju programmas īstenošanā un studiju kursu/ moduļu savstarpējās sasaistes nodrošināšanā. Norādīt arī studējošo un mācībspēku skaita attiecību studiju programmas ietvaros (pašnovērtējuma ziņojuma iesniegšanas brīdī).

Programmas mācībspēku sadarbība tiek veicināta, izmantojot gan formālus, gan neformālus mehānismus. Regulāri tiek organizētas studiju virziena Padomes sēdes, kurās dalību ņem programmas vadošie mācībspēki, kā arī tiek aicināti studējošie un nozares pārstāvji. Virziena Padome apstiprina izmaiņas studiju kursu struktūrā, savstarpējā sasaistē, kā arī pārrunā mācībspēku darbu.

Studiju programmas īstenošanas akadēmiskās un zinātniskās darbības kvalitātes noteikšanai piemēro šādas mācībspēku sadarbības formas:

- Akadēmijas docētāju savstarpējs lekciju/nodarbību, meistarklašu/ pārbaudījumu apmeklējums, kas ļauj izvērtēt darba stiprās un vājās puses;
- Akadēmijas docētāju ikgadēju pārskatu sagatavošana par akadēmisko un zinātnisko darbību, publikācijām, dalību zinātniskos pētījumos un zinātniskās konferencēs;
- Akadēmijas docētāju starptautiskas apmaiņas veicināšana, piesaistot starptautisku fondu finansējumu un radot iespēju Akadēmijas docētājiem gūt pieredzi ārvalstu augstskolās;
- augsti kvalificētu vieslektoru un docētāju aicināšana studiju kursu docēšanai, meistarklašu vadīšanai, tai skaitā no ārvalstu augstskolām;
- studiju programmas satura analīze un izvērtējums, sagatavojot pašnovērtējuma ziņojumus par aizvadīto akadēmisko gadu. Iegūtie dati un secinājumi tiek izskatīti virziena padomes un Senāta sēdēs;
- studiju procesa un pasniegšanas kvalitātes kontrole un analīze, ko regulāri veic virziena Padome,
- absolventu darba iemaņu un piemērotības darba tirgum aptaujas un analīze,

- studentu aptaujas, iegūstot viedokli par studiju programmu konkrētu kursu īstenošanu, satura un pasniegšanas formas atbilstību studiju kvalitātes prasībām,
- ārējo ekspertu izmantošana studiju procesa un studējošo zināšanu novērtēšanai,
- studiju procesa stratēģiskā plānošana, analizējot studiju programmas vājos punktus, to novēršanu un programmas attīstības iespējas.

Docētāju savstarpējā sadarbība un studiju virzienā docētāju komunikācija ir regulāra virziena sanāsmēs, kā arī programmas docētāju sanāsmēs un sarunās ar programmas direktoru. Lai paaugstinātu docētāju darba kvalitāti un studentu ieguvumu no kursiem, daži no studiju kursiem tiek docēti diviem un pat trīs docētājiem sadarbojoties (kursi ar divu vai vairāku docētāju iesaisti - Sociāli ekonomisko pētījumu metodoloģija un metodes atpūtas un izklaides jomā, Stratēģiskā vadība atpūtas un izklaides industrijā, Kreatīvas domāšanas tehnoloģijas, Lietišķās komunikācijas un publiskās uzstāšanās kultūra), kur viens no docētājiem uzņemas koordinatora lomu par kursa plānošanu un organizāciju, tai skaitā nozares vieslektoru koordinēšanu. Šādi kursi sekmē gan docētāju sadarbību starpdisciplinārās pieejas nodrošināšanai, gan nodrošina to, ka studenti kursu apgūst ar lielāku interesi un sekmīgāk.

Kopumā studiju kursu plānošanā un īstenošanā docētāji pievērš daudz uzmanības studentu individuālā un grupu darba plānošanai tādos formātos, kas ļautu studējošajiem nostiprināt un/ vai pārbaudīt iegūtās zināšanas ar praktisku uzdevumu palīdzību - piem., gadījumu analīzes, reālu uzņēmumu problēmsituāciju risināšana - sākot no lauka darbiem un datu ievākšanai līdz risinājumu prezentēšanai. Tādā veidā tiek sekmēta zināšanu apguve un aprobācija integrētā veidā. Konkrētu gadījumu analīze var tikt analizēta no vairāku kursu perspektīvas (piemēram, mārketinga, stratēģiskās vadības, finanšu vadības). Šāda pieeja atbilst kopējai tendencei augstskolās Eiropā - piedāvāt integrētu pieeju, kurā tiek skarts gan domāšanas, gan procesu vadības, gan operatīvo darbības līmenis.

BSA misijas izpildi nodrošina augstākās kvalifikācijas akadēmiskais personāls, kuru veido kodols - profesori un asociētie profesori, kā arī kvalificēti mācībspēki (docenti) un akadēmiskās atjaunotnes rezerve pieaicinātie docētāji. BSA izmanto iespējas starptautiski atpazīstamu speciālistu piesaistei. Akadēmiskā personāla vēlēšanām izvirzīti vienoti, īpašas pieejas kritēriji. Optimālā BSA personāla struktūra izriet no BSA darbības uzdevumiem un var būt atšķirīga pa studiju programmām. Darbojoties brīvas konkurences izglītības un akadēmisko pakalpojumu tirgū, BSA sekmē elastīgu un atraktīvu personāla piesaistes politiku. Tiek izmantots arī pieredzējušu, bet zinātnisko grādu neieguvušu praktiķu darbs.

ES valstīs vidējās studējošo un mācībspēku skaita attiecība ir 15.4, Latvijā - 16.6.

Maģistra studiju programmā "Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā" patlaban, mācās angļu plusmā 22 pilna laika studējošie, akreditējamā studiju programmā angļu plusmā darbojas 22 mācībspēki, no tiem 12 - ievēlēti BSA. Attiecīgi, koeficients ir 1.3.

Zemākā studējošo un mācībspēku skaita attiecība var līdzēt studējošiem nodibināt ciešākas attiecības ar pasniedzējiem, ātrāk iegūt atgriezenisko saikni par rakstiskā darba vērtējumu, kā arī iesaistīties interaktīvajos semināros un diskusijās

Pielikumi

III - Studiju programmas raksturojums - 3.1. Studiju programmas raksturojošie parametri		
Par studiju programmas apgūšanu izsniedzamā diploma un tā pielikumu paraugs	Paraugšs diploms un pielikums KSV lat_pl.pdf	20.01.24 Sample diploma and appendix KSV Latvian stream.pdf
Akadēmiskajām studiju programmām - Augstākās izglītības padomes atzinums atbilstoši Augstskolu likuma 55. panta otrajai daļai		
Kopīgās studiju programmas atbilstība Augstskolu likuma prasībām (tabulā)		
Statistika par studējošajiem pārskata periodā	5.PIELIKUMS_Statistikas dati par studējošajiem_KVIAI.docx	Annex_5_Statistical data on students in the Master's Study Programme.docx
III - Studiju programmas raksturojums - 3.2. Studiju saturs un īstenošana		
Studiju programmas atbilstība valsts izglītības standartam	6 Pielikums_Prof.mag stud_prog_atbilstiba_valsts_izgl_standartam.docx	6 Annex_Prof.master's study program compliance with the national education standard.docx
Studiju programmā iegūstamās kvalifikācijas atbilstību profesijas standartam vai profesionālās kvalifikācijas prasībām	7.PIELIKUMS_KVIAI_Organizācijas_vaditajs.docx	APPENDIX 7. Head of KVIAI Organization.docx
Studiju programmas atbilstība atbilstošās nozares specifiskajam normatīvajam regulējumam		
Studiju kursu/ moduļu kartējums studiju programmas studiju rezultātu sasniegšanai	8. pielikums. Studiju kursu kartējums mg studiju programmas studiju rezultātu sasniegšanai.docx	Annex 8. Mapping of study courses for achieving study results of the Master's study program.docx
Studiju programmas plāns (katram studiju programmas īstenošanas veidam un formai)	9.PIELIKUMS_Profesionālā maģistra studiju programma.docx	Annex 9.Professional Master's study programme.docx
Studiju kursu/ moduļu apraksti	KVIAI_Kursa_apraksti.zip	Man.of_commun.in.the.leis.&ent.ind._ Course descriptions.zip
Studējošo prakses organizācijas apraksts	BSA_Prakses_nolikums_lv.pdf	Rules of Practice.pdf
III - Studiju programmas raksturojums - 3.4. Mācībspēki		
Apliecinājums, ka doktora studiju programmas akadēmiskā personāla sastāvā ir ne mazāk kā pieci doktori, no kuriem vismaz trīs ir Latvijas Zinātnes padomes apstiprināti eksperti tajā zinātnu nozarē vai apakšnozarē, kurā studiju programma plāno piešķirt zinātnisko grādu		
Apliecinājums, ka akadēmiskās studiju programmas akadēmiskais personāls atbilst Augstskolu likuma 55. panta pirmās daļas trešajā punktā noteiktajām prasībām		